

OSMAN ÜNLÜ
TÜRKİYE GAZETESİ
GÖNÜL PINARI
2006 YILI MAKALELERİ

Nasıl ağlamayayım ki..

01.01.2006

Müslümanlar, merhamette, tıpkı bir bedenın uzuvları gibi olmalıdır. Nasıl ki, bedenın herhangi bir uzvu rahatsızlandığında bütün uzuvlar perişan oluyorsa, hasta olan uzuv iyileşince rahatlıyorsa Müslümanlar da, içlerinden birisi rahatsız olduğu zaman, o kimse bu rahatsızlıktan kurtuluncaya kadar rahatsızlık duymalıdır. Peygamber efendimiz bir gün, bir yerde oturuyorlardı. Yanlarında da, hazret-i Ebu Bekir, hazret-i Ömer, hazret-i Osman ve hazret-i Ali vardı. Resulullah efendimiz birden ağlamaya başladılar. Mübarek gözlerinden sicim gibi yaşlar akıyordu. Hazret-i Ebu Bekir, Resulullah efendimizin bu haline dayanamayıp;

-Anam babam, sana feda olsun ya Resulallah! Niçin bu kadar ağlıyorsunuz? diye sual ettiler. Peygamber efendimiz cevaben;

-Nasıl ağlamayayım ki, ümmetimin yolu çok uzundur. Omuzlarında ise çok ağır günahlar vardır. Onların günahları yağmur ve kar tanelerinden, deniz köpüğünden ve ağaçların yapraklarından da fazladır, buyurdular. Bu cevabı alan hazret-i Ebu Bekir;

-Ya Resulallah! Kalbinizi ferah tutunuz! Müslümanların yüklerini hafifletmek için, onların günahlarının yarısını ben üzerime alacağım! diye arzetti. Hazret-i Ebu Bekir'den bu cevabı alan Resulullah efendimiz memnun oldular ve hazret-i Ömer'e dönerek;

-Ebu Bekir'in dediklerini işittin! Peki sen ümmetimin günahkârları hakkında ne diyorsun? diye sual ettiler. Hazret-i Ömer de;

-Ya Resulallah! Ben Ebu Bekrin söylediğı ve yaptığı gibi yapamam! Yalnız Müslümanların günahlarının üçte birini yüklenirim, diye arzetti. Hazret-i Ömer'den bu cevabı alan Peygamber efendimiz bu sefer de hazret-i Osman'a döndüler ve aynı soruyu ona sordular. Hazret-i Osman;

-Ya Resulallah ben de Ömer'in yaptığı gibi yapamam. Fakat Müslümanların günahlarının dörtte birini yüklenirim, diye arzettiler. Peygamber efendimiz hazret-i Ömer'in ve hazret-i Osman'ın bu cevaplarından memnun oldular ve teşekkür ettiler. Daha sonra hazret-i Ali'ye döndüler ve aynı suali Ona da sordular. Hazret-i Ali de;

-Ya Resulallah, ben Sırat köprüsünün kenarında duracağım. Ümmetinin günahkârlarının ateşe düşmelerine mani olacağım. Eğer onların durumu çok sıkışır, kendimi onlar için feda edip ateşe atacağım, diye arzetti. Resulullah efendimiz, hazret-i Ali'nin bu cevabından memnun olup teşekkür ettiler.

Daha sonra Resulullah efendimiz, oradan ayrılıp hazret-i Âişe validemizin yanına gittiler ve Ona da durumu anlattılar ve;

-Ya Âişe! Sen müminlerin annesisin, annenin çocuklarına şefkatli olması lazımdır! Peki sen ümmetimin günahkârları için ne yapacaksın? diye sual ettiler. O anda Resulullah efendimizin mübarek kızları hazret-i Fatıma da orada idi. Bunun için hazret-i Âişe validemiz;

-Ya Resulallah, Fatıma'nın huzurunda bir şey diyemem, diye arzettiler. Hazret-i Fatıma da;

-Ey Babacığım, Annenin huzurunda, kızın konuşması uygun olmaz, diye cevap verdi. Onun bu cevabı üzerine hazret-i Âişe validemiz;

-Ya Fatıma! Allah'a yemin ederim ki, senden önce bu konuda bir şey söyleyemem, dedi. Bunun üzerine hazret-i Fatıma Peygamber efendimize dönerek;

-Ey Babacığım, Mizan'ın kurulacağı yere gelip, ümmetinin hesabını takip etmek için orada duracağım. Ümmetinin günahları sevaplarından ağır gelirse, oğlum Hasan'ın zehirle kirlenmiş gömleğini onların sevap kefesine koyacağım. Şayet sevap kefeleri yine de ağır gelmezse, bu sefer

oğlum Hüseyin'in kanla kirlenmiş gömleğini ilave edeceğim, diye arzetti. Hazret-i Fatıma'dan bu cevabı alan Resulullah efendimiz, tekrar hazret-i Âişe validemize dönerek;

-Ey müminlerin annesi! Sen ne diyorsun, sen ne yapacaksın? diye sual ettiler. Hazret-i Âişe validemiz cevap vermeden odasına girdi ve secdeye kapanıp ağlayarak;

"Ya Rabbi! Sen, beni müminlerin annesi yaptın, kalbime evlat şefkati koydun ve onların sevgisini gönlüme yerleştirdin. Sen bilirsin ki, bir ana, çocuğunun Cehenneme girmesine razı olamaz. Bunun için onları benimle Cennete gönder! Yoksa beni de onlarla Cehenneme koy!" diye dua etti. Hazret-i Âişe validemizin bu yalvarışının akabinde, Cebrail aleyhisselam gelerek Peygamber efendimize;

-Bu ne hâldir ya Resulallah! Allahü teâlâ: **"Âişe-i Sıddıka'ya de ki, Onu, Cehenneme göndermem benim keremime yakışmaz. Çünkü O, Habibimin zevcesidir. Çocukları, annelerinden ayırmak da caiz değildir"** buyurdu diye bildirdi.

Resulullah efendimizin ve Onun Eshabının, müminlere karşı şefkati, merhameti işte böyle idi. Peygamber efendimizin ve Onun vârislerinin, bu söz ve nasihatlerini hiçbir zaman unutmamamız ve bu şefkate, bu merhamete layık olmaya çalışmamız lazımdır. Aksi halde, mahrum kalır ve perişan oluruz.

Kendisine acımayana, kimse acımaz

02.01.2006

İnsanlara ve bütün canlılara karşı şefkatli, merhametli olabilmek için, insanın önce kendisine merhamet etmesi, acıması lazımdır. Bu ise, Allahü teâlânın emir ve yasaklarını öğrenmek, doğru bir imana sahip olmak ve öğrendikleri ile amel etmekle mümkün olur. İnsanın kendisine merhamet etmesi, acıması demek, kendini sonsuz olan Cehennem ateşinden koruması demektir. Kendisine merhamet etmeyen, acımayan yani Cehennem ateşinden koruyamayan bir kimse, başkalarına hiç acımaz ve onları koruyamaz. Zaten kalbinde imanı olmayanın, merhamet, acıma duygusu da olmaz. İmandan mahrum olan bir kimse, sadece nefsinin istekleri peşinde koşar. Nefsinin istekleri için her türlü kötülüğü, eline fırsat geçince rahatlıkla yapar. Bunun için, dinimizi doğru olarak öğrenmemiz, öğrendiklerimize uygun olarak yaşamamız, Resulullah efendimizin ve Onun yolunda olan âlim ve evliyanın ahlakı ile hallenmemiz, ahlaklanmamız lazımdır. Bunu yapmazsak, sonsuz felaketten kurtulmamız mümkün değildir. Kendisine acımayana, hiç kimse acımaz. Kendisine ve başkalarına merhamet edene, acıyana da, herkes merhametle muamele eder ve böylece o kimse Allahü teâlânın rahmetine, merhametine kavuşur.

Resulullah efendimiz merhametli olduğu gibi, Eshab-ı kiramın hepsi de, bütün mahlukata karşı merhametliydi. Hatta gayrı müslimlere karşı bile çok merhametliydi. Hazret-i Ömer halife iken, kapı kapı dolaşıp dilencilik yapan yaşlı bir hristiyan kadını görür. Niçin dilendiğini sorduğunda kadıncağız;

-Çalışacak durumda değilim. Bakacak kimsem de yoktur, cevabını verir. Bunun üzerine hazret-i Ömer;

-Biz senin gençliğinde, senden vergi aldık. Yaşlandığında da sana bakmak mecburiyetindeyiz. Senin bu haline göz yumamayız, der ve;

-Bu kadına geçimine yetecek kadar maaş bağlansın, emrini verir. Hadis-i şerifte de;

(Ümmetimin salihleri çok namaz kılmakla ve çok oruç tutmakla Cennete girmezler. Bilakis, kalblerinin temizliği, ruhlarının cömertliği ve bütün Müslümanlara olan merhametlerinden dolayı, Allahü teâlânın merhametine mazhar olurlar ve bu sebepten Cennete girerler) buyuruldu.

Eshab-ı kiramdan Ammar bin Yaser hazretleri;

"Kim ki, üç şeyi kendinde toplarsa kâmil imana sahip olmuş olur. Bunlar:

1-Darlık zamanında yedirip içirmek.

2-Kimseye zarar vermemek.

3-Herkese karşı insafı, merhametli olmak" buyurdular.

Hasan bin Sehl hazretleri anlatır:

"Bir gün çocuklar, hazret-i Behlül taşa tutmuşlardı. Atılan taşlardan birisi vücuduna isabet edip kanatınca;

-Ey çocuklar! Ben, Allahü teâlâyâ tevekkül ettim. O elbette bana kâfidir. O ne güzel vekildir. Ancak Allahü teâlâyâ yaklaşmak insana rahatlık verir. İnsanlara eza ve cefa yapanlar hiç merhametli olur mu? dedi. Ben dayanamadım;

-Ey Behlül, çocuklar sana taş attıkları halde, sen onlara merhamet ediyorsun. Bu nasıl iştir? dedim. O da;

-Sus!. Allahü teâlâ, benim üzüntü ve acımı, onların da sevincinin çokluğunu elbette biliyor. Bazımızı, bazımıza bağışlaması umulur buyurdu.”

Ebu Abdullah Seczi hazretleri;

"Evliyanın alameti üçtür: Birincisi, derecesi yükseldikçe, tevazusu, alçak gönüllülüğü artar. İkincisi, elinde imkan bulunduğu halde dünyaya değer vermez, düşkün olmaz. Üçüncüsü, intikam almaya gücü yettiği halde merhametli ve insaflı davranarak intikam almaz" buyurmuştur.

Yusuf bin Esbat hazretleri buyurdu ki:

"Güzel ahlakın alametleri; arkadaşının söylediğine itiraz etmeyip, kabul etmek. Kendine, herkese ve hatta her mahluka karşı merhametli ve insaflı olmak. Kimsenin ayıbını araştırmamak. Başkasında bir kusur görünce, dalgınlıkla olmuştur, istemeyerek yapmıştır diyerek iyiye yormak. Kendisinden özür dileyenlerin özürlerini kabul etmek. Başkalarından gelen sıkıntı ve eziyetlere sabır ve tahammül etmek. Başkalarının kusurlarını araştırmak yerine, kendi kusur ve kabahatlerini düşünüp araştırmak, düzeltmeye çalışmak. Büyük-küçük herkese karşı edepli, tatlı dilli, güler yüzlü olmaktır."

Süfyan-ı Sevri hazretleri de buyuruyor ki:

"Büyük-küçük herkese merhametli ol. Akraban ile alakayı kesme. Sana gelmeyene, sen git. Akraban, seninle alakayı kesse de, sen kesme. Sana zulmeden affet. Az konuş, kalbin yumuşak olur, katılaşmaz. Dünyaya hırslı olma, hasetçi olma, anlayışın süratli olur. Herkesi kötüleyici ve suçlayıcı olma, insanların dilinden kurtulursun. Şefkatli ve merhametli ol, herkes seni sever. Allahü teâlânın yaptığı taksime razı olup, rızından memnun olursan, gönlü zenginlerden olursun. Allahü teâlâyâ tevekkül et, kuvvetli olursun. Alçak gönüllü ol, salih amelleri tamamlamış olursun. Acırsan, her şey sana acır."

Can ve mal feda edebilmek..

08.01.2006

Feda etmek, kendi isteği, arzusu, rızası ile, seve seve o şeyden vazgeçmek demektir. Maldan, isteklerden, zevklerden ve hele candan vazgeçebilmek kolay iş değildir. Çünkü bir şey için canını feda etmek tam rıza ve ihtiyara yani isteğe bağlıdır. Bunun için Eshab-ı kiramın hepsi, Allahü teâlânın rızası, Resulullah efendimizin muhabbeti ve İslam dininin yayılması uğruna mallarını, canlarını, istirahatlarını seve seve feda ettiler. Makam ve mevkilerini terk ettiler. Eshab-ı kiram, Peygamber efendimizin bir kere bile olsa sohbetinde bulunmakla, nefslerinin isteklerinden, tamamen kurtuldular, kin ve düşmanlık gibi huylardan temizlendiler. İslamiyet'i kuvvetlendirmek ve insanların en iyisine yardım etmek için, bütün güçleri ile çalıştılar, bu uğurda bütün mallarını feda ettiler. Resulullah efendimize olan aşırı sevgileri uğrunda aşiretlerini, kabilelerini, evlatlarını, hanımlarını, vatanlarını, evlerini, tarlalarını, ağaçlarını, terk ve feda ettiler. Bunun için Resulullah efendimizin yolunda canlarını, mallarını feda eden, Ona yardım eden Eshab-ı kiramın hepsinin isimlerini saygı ve sevgi ile söylememiz bize vacip oldu.

Eshab-ı kiramdan Hubeyb bin Adiy hazretleri ile Zeyd bin Desinney hazretlerini, müşriklerden, Lihyan oğulları, hile ile yakalayıp Kureyş müşriklerine satmışlardı. Müşrikler, Hubeyb bin Adiy hazretlerine, kendisini şehid etmeden önce;

-Dininden dön seni serbest bırakalım dediler.

-Vallahi dönmem! Bütün dünya benim olsa, bana verilse, yine İslamiyet'ten ayrılmam cevabını verdiler. Bunun üzerine müşrikler;

-Şimdi senin yerine Muhammed aleyhisselamın olmasını, Onun öldürülmesini ister misin? Sen de evinde rahat oturasın dediler. Hubeyb bin Adiy hazretleri;

-Ben Medine'de Muhammed aleyhisselamın mübarek ayağına bir diken batmaması için bile, canımı feda ederim dedi.

Müşrikler, Hubeyb bin Adiy hazretlerinin bu aşırı sevgisine hayret etmişler ve daha sonra da şehid etmişlerdi.

Tavus bin Keysan hazretleri, hac seyahatlerinden birini şöyle anlatır:

"Hacca gitmişim. Yanımda bir de çocuk vardı. Binecek bir hayvanı ve yiyecek bir şeyi yoktu. Kendisine;

-Ey çocuk, senin yiyeceğin var mı? dedim. Çocuk;

-En iyi yiyecek takvadır. Kerimlerin evine giderken yiyecek götürmek uygun değildir dedi. İhram kuşandığımızda hepimiz "Lebbeyk" dediğimiz halde, çocuk söylemiyordu.

-Niçin Lebbeyk söylemiyorsun dedim.

-Red cevabını duymamak için dedi. Bu söz üzerine çok ağladım ve dedim ki:

"Bu çocuk reddolunmaktan korkarsa, biz reddolunur, kabul edilmezsek hâlimiz nice olur."

Daha sonra Mina'ya kurban kesmek için geldik. Kurbanlarımızı kestik, fakat çocuk kesmedi. O;

"Ey benim Allah'ım! Herkes kurban kesiyor. Benim kurban kesecek hiçbir malım yok. Ancak, bu küçük vücudumu senin rızan için kurban etmek istiyorum, kabul buyur Allah'ım?" diyerek ağlıyordu. Çocuk, Kelime-i şehadet getirerek canını, canana teslim etti. Annesi hadiseyi öğrenince, çok üzülüp ağladı. Bir ses duydu:

"Ey hatun! Senin çocuğun, benim rızama kavuşmak için canını feda etmek istedi. Kabul ettim. Eğer istersen seninkini de kabul ederim" diyordu."

Hacı Bayram-ı Veli hazretlerine talebe olanlar, Sultan Murad Hanın verdiği ferman gereği, vergi vermiyor ve askere alınmıyorlardı. Bunun için pek çok kişi, vergi ve askerlikten kurtulmak için talebe olduğunu söylemeye başladı ve Ankara'nın mali ve askeri düzeni bozuldu. Sonunda Sultan Murad Han, Hacı Bayram-ı Veli hazretlerinden talebelerinin bir listesini istemek zorunda kaldı.

Hacı Bayram-ı Veli hazretleri de, Ankara'nın Kanlıgöl mevkiinde bir çadır kurdu ve;

"Bize intisap edenler, talebe olanlar burada toplansın" diye ilan etti ve talebesi olduğunu söyleyen herkes, akın akın gelip meydana doldurdu. Hacı Bayram-ı Veli hazretleri;

"Dervişlerim, müridlerim! Bana intisap eden talebelerimi bugün burada kurban etmem emrolundu. Canını, malını bana feda eden, çadıra girsin" buyurdu. Bütün talebeleri bir korku aldı. Bir uğultu yükseldi. Vergiden kaçmak için talebe görünenler;

"Bu ne biçim mürid; bu nasıl müridlik" diye söylenip duruyorlardı. Hacı Bayram-ı Veli hazretleri de, elinde bir bıçakla çadırın kapısında beklemeye başladı. Bu sırada topluluktan, bir erkekle bir kadın kalabalığı yararak doğruca çadıra girdiler. Arkalarından Hacı Bayram-ı Veli hazretleri de girerek, önceden çadıra koyduğu koyunu kesti ve kanlar, çadırdan dışarı çıktı. Kanı gören herkes kaçtı, kimse kalmadı. Daha sonra dışarı çıkan Hacı Bayram-ı Veli hazretleri;

"Anladık ki, bu kadar talebemiz varmış. Bunlardan başka herkes, vergi vermek ve askerlik yapmak suretiyle, devlete olan borcunu ödemelidir" buyurdu.

Sevdiklerinin, hatırı ve hürmetine..

09.01.2006

Allahü teâlâ, yaratmasında, belli şeyleri, belli şeyler için sebep kılmıştır. Bu sebeplere yapışan, o sebebin neticesindeki şeye kavuşur. Hastalıkların tedavisinde ilacı, açlığın giderilmesinde bir şeyler yemeyi sebep kıldığı gibi, duaları kabul etmekte de, sevgili kullarını vesile kılmıştır. Allahü teâlâ, Mümin suresinin altmışıncı âyetinde mealen;

(Dua ediniz, kabul ederim, isteyiniz, veririm) buyuruyor.

Duanın kabul olması için, beş şart vardır: Dua edenin Müslüman olması, itikadının doğru olması, haram işlemekten, bilhassa haram yemekten, içmekten sakınması, farzları yapması, bilhassa beş vakit namaz kılması, Ramazan oruçlarını tutması, zekat vermesi, Allahü teâlâdan istediği şeyin sebebini öğrenip, bunu araması lazımdır. Allahü teâlâ, her şeyi bir sebeple yaratmaktadır. Bir şey istenince, o şeyin sebebini gönderir ve bu sebebe tesir ihsan eder. İnsan bu sebebi kullanıp, o şeye kavuşur. Evliyasının hatırı için, âdetini bozarak, bunlar dua edince veya Evliyayı kiram vesile edilerek dua

edilince, bunlara Keramet olarak, sebebe hacet kalmadan, doğruca istenileni verir. Ebu Hüreyre hazretlerinin bildirdiği bir hadis-i şerifte;

(Saçı sakalı karışmış çok kimseler vardır ki, hangi kapıya gitseler kovulurlar. Allah’a yemin etseler, istedikleri şeyi ihsan eder) buyurulmuştur. Yani sözlerine kulak asılmayan nice kimseler görürsünüz ki, bunlar, bir şey için yemin etseler, Allahü teâlâ bu sevgili kullarının hatırı için, o şeyi hemen yaratır. Bu hadis-i şerife dayanarak, Berika ve Hadika kitaplarında, söylenilmesi yasak olan sözler bahsinde;

“Ya Rabbi! Şu Peygamberin veya ölü yahut diri salih, Veli, âlim kulunun hürmeti, senin ona ihsan ettiğin kıymeti hürmetine senden istiyorum” demenin caiz yani helal olduğu, Bezzaziyye fetvasında yazılıdır. Münve ve başka kitaplarda da bildirildiği gibi, böyle dua etmek müstehaptır. Ebül Abbas Ahmed hazretleri talebelerine;

“Allahü teâlâdan bir şey isteyeceğiniz zaman, imam-ı Muhammed Gazali hazretlerinin hürmeti için isteyiniz!” buyururdu.

Peygamber efendimiz, gazalarında ve sıkıntılı zamanlarında, muhacirlerin fakirleri hürmetine Allahü teâlâdan yardım dilerdi. Askeri, ordusu olduğu halde, muhacirlerin fakirlerini vesile ederek dua ederdi.

Bir gün iki gözü de görmeyen bir kimse, Resulullah efendimize gelerek;

-Ya Resulallah, dua et, gözlerim açılsın dedi. Resulullah efendimiz ona;

-Kusursuz bir abdest al! Sonra ya Rabbi! Sana yalvarıyorum. Sevgili Peygamberin Muhammed aleyhisselamı araya koyarak, senden istiyorum. Ey çok sevdiğim Peygamberim hazret-i Muhammed! Seni vesile ederek, Rabbime yalvarıyorum. Senin hatırın için kabul etmesini istiyorum. Ya Rabbi! Bu yüce Peygamberi bana şefaathçi eyle! Onun hürmetine duamı kabul et duasını okumasını söyledi. O zat abdest alıp gözlerinin açılması için böyle dua etti ve hemen gözleri açıldı.

Ali bin Muvaffak hazretleri şöyle anlatır:

"Bir sene hacca gitmiştim. Arefe gecesi olunca, Mina'da Hif Mescidinde uyudum. Rüyamda; gökten üzerlerinde yeşil elbiseler bulunan iki meleğin indiğini gördüm. Birisi diğerine;

-Bu sene, Kabe-i muazzamayı kaç kişinin ziyaret ettiğini biliyor musun? diye sordu. Diğer;

-Bilmiyorum! dedi. Soran melek;

-Altı yüz bin kişi ziyarette bulundu dedi. Yine;

-Kaç kişinin hacı kabul oldu, biliyor musun? diye sordu. Diğer yine bilmediğini söyleyince, soruyu soran melek;

-Altı kişinin hacı kabul oldu dedi. Sonra, her iki melek gök yüzüne doğru yükselip, kayboldular. Ben korku ile uyanıp çok üzüldüm. Altı kişinin hacı kabul olunca, benim bu altı kişi arasında olmam pek zor, diye düşündüm. Arafat'tan ayrılıp Meş'ar-i Haram'a geldim. Geceyi orada geçirdim. İnsanların çok olmasına rağmen, pek azının haccının kabul olmasının üzerinde düşünmeye başladım. Bu düşünce ile uyuya kaldım. Önceki gördüğüm iki melek, yine aynı suretleri üzere geldiler. Biri diğerine;

-Bu gece, Allahü teâlânın nasıl ve ne ile hükmettiğini biliyor musun? dedi. Diğer;

-Bilmiyorum! dedi. Bunun üzerine soruyu soran;

-Allahü teâlâ altı kişiden her birine, yüz bin kişi verdi. Onların haccını, bu altı kişinin yüzüsuyu hürmetine kabul etti dedi. O sırada ben sevinçle uyandım."

Netice olarak kitaplarda; mazlumların, sıkıntıda olanların, salihlerin, misafirin, oruçlunun iftar vaktindeki duası, anasına babasına itaat ve hizmet edenlerin, ana babasının, hocasının, Müslümanın arkasından yapılan dua, sabreden hastanın duası, mübarek zamanlarda, mübarek yerlerde, namazlardan sonra, Peygamber efendimizin ve Evliyanın kabirleri yanında, onları vesile ederek, onların hatırı ve hürmetine yapılan dualar çabuk kabul olunur buyurulmaktadır.

Helal olduğunu bildiğinizi yiyiniz!

15.01.2006

İslam âlimlerinin büyüklerinden olan İmam-ı Gazali hazretleri, helal lokma ile alakalı olarak buyuruyor ki:

“Çok kimse, dünya malını, hep haram sanır. Bazısı da, dünyadaki şeylerden çoğu haramdır der. Burada, insanlar üç türüdür:

Bir kısmı, yalnız meyve, balık, av eti gibi şüpheli olmayan şeyleri yerir derler.

Bir kısmı da, tenbel, miskin oturup, her istediğimizi yerir, hiçbir şey ayırt etmeyiz derler.

Üçüncü kısım, her şey yemeli amma, lüzumu kadar, derler. Bunların üçü de yanılmaktadır. Doğrusu, Resulullah efendimizin;

(Helal meydandadır. Haram meydandadır. Şüpheliler ikisi arasındadır. Kıyamete kadar böyledir) buyurduğu gibidir. Şunu iyi bilmelidir ki, insanlara;

“Muhakkak helal olan, Allahü teâlânın helal bildiği şeyleri yiyiniz!” diye emrolunmadı. Bunu kimse yapamaz. Halbuki Kur’an-ı kerimde;

(Helal olduğunu bildiğinizi yiyiniz!) buyuruldu.

Haram olduğu meydanda olmayan şeyleri yiyiniz denildi ki, bunu herkes yapabilir. Nitekim, Resulullah efendimiz, bir müşrikin, hazret-i Ömer de, bir hristiyan kadının testisinden abdest aldı. Eshab-ı kiram, kâfirlerin verdiği suyu içerlerdi. Resulullah efendimiz buyurdu ki:

(Bir kimse, hiç haram karıştırmadan, kırk gün helal yerse, Allahü teâlâ, onun kalbini nur ile doldurur. Kalbine, nehirler gibi hikmet akıtır. Dünya muhabbetini, kalbinden giderir.)

Sa’d bin Ebi Vakkas hazretleri, Peygamber efendimize;

-Ya Resulallah! Dua buyur da, Allahü teâlâ, benim her duamı kabul etsin, diye arz edince, Resulullah efendimiz buyurdu ki;

(Dua kabul olmak için, helal lokma yiyiniz!)

Ebu Bekr-i Dükki hazretleri;

"Mide, yenilen şeylerin toplandığı yerdir. Oraya helal lokma koyarsan, azalardan salih ameller meydana gelir. Şüpheli lokma koyarsan, azalar Allah yolunda amel etmekte şüpheye düşerler. Eğer, haram lokma koyarsan, o lokma seninle Allahü teâlâ arasında bir perde olur da, bu yolda yürümen mümkün olmaz" buyurmuştur.

Abdülhay Efendi oğluna nasihat ederek buyuruyor ki:

“Oğlum! Vücudumuzu elimizden geldiği kadar helal lokma ile doyuralım ki, helal lokma ile beslenen o vücut, Allah'a ibadette pek hafif ve latif olarak ruha uysun. Haramlarla beslenen vücut, Allah'a ibadete kalkmakta gevşeklik ve ağırlık gösterir. Bu hâl, sonunda, esasen latif olan ruha da tesir eder ve onu da kendi gibi ağırlaştırıp karanlıklara boğar. İlahi ufuklara çıkmaya kabiliyeti kalmaz ve nihâyet ölür. Günahların büyükleri, küçüklerine ehemmiyet vermemekten başlar. Küçücükten komşu bahçelerinden birer ikişer meyve koparmaya alışanlar, büyüdükleri zaman yaman hırsız kesilirler.”

Ali bin Şihab hazretleri, sık sık; "Helal lokma ile beslenen bedeni toprak çürütmez" buyururdu. Onun bu sözüne bazıları itiraz edip, bu durumun Peygamberlere ve şehidlere mahsus olduğunu söylerlerdi. Vefatından yirmi bir sene sonra Ali bin Şihab hazretlerinin söylediği söze yine itiraz edenler oldu. Sözünün doğru olup olmadığını anlamak için, gidip kabrini açtılar. Onu, ilk gün koydukları gibi bembeyaz bir kefen içinde buldular.

Ebu Said Mihihi hazretlerinin büyüklüğünü inkâr edenlerden biri, Onun; "Âlemde hiç kimse helal lokma bulamayıp haram yese, biz haram yemeyiz" sözünü duymuştu. Kendisini imtihan etmek istedi. Helal para ile bir oğlak satın aldı. Haram para ile de, birincisine çok benzeyen başka bir oğlak aldı. Bunları kızarttırıp, hizmetçisi ile Ebu Said Mihihi hazretlerine gönderdi. Kendisi de önden gidip, onların bulunduğu yerde oturdu. Hizmetçi kızarmış oğlakları getirirken karşısına iki sarhoş çıkıp, haram para ile alınan oğlağın bulunduğu tepsiyi alıp yediler. Hizmetçi, elinde kalan ve helal para ile alınmış olan oğlağı, Ebu Said hazretlerinin önüne koydu. Oğlakları gönderen kimse durumu öğrenip anlayınca, sarhoşlara çok kızdı. Fakat bu halini açıktan belli etmedi. Fakat Ebu Said hazretleri, o kimseye dönerek;

"Kendini boşuna üzme! Haram olan köpeklere gider, helal olan da helal yiyenlere gelir" buyurdu.

Bir kimse Ebü'l-Abbas Mürsi hazretlerini imtihan için, ona helal olduğu şüpheli bir yemek getirdi. Ebü'l-Abbas hazretleri o yemeği kabul etmedi ve;

"Şüpheli bir şey ile karşılaştığımda, vücudumdaki damarlar hareket edip beni ikaz ederler. Vallahi mideme, asla haram lokma girmedim" buyurdu.

Hayat bin Kays el-Harrani hazretleri buyurdu ki:

"Kalbinde, Allah korkusu bulundurmak ve sıddıkların halleri ile hallenmek isteyen kimse, her işinde sünnet-i seniyyeye yapışmalı, onu mutlaka yerine getirmeli ve helal lokma yemelidir. İnsanın meleklik sıfatından mahrum olması; haram yemesi ve Allahü teâlânın yarattıklarına eziyet etmesi sebebiyledir."

Yol uzun, yük ise ağırdır..

16.01.2006

İnsan, ruhlar aleminden ana rahmine ve oradan da dünya hayatına geldi. Dünyada kendisi için takdir edilen ömür bitince, kabir hayatına geçecek, oradan da mahşere gidecek ve Mahşerde hesap bittikten sonra, yolculuk, Cennet veya Cehennemle son bulacaktır. Bu uzun yolculuğun sorumluluk sahası, dünya hayatıdır. İnsan, burada inanıp, inanmamasına, emirleri yapıp yapmamasına göre, yolculuğunu Cennet veya Cehennemle noktalayacaktır.

İnsanın yolu uzun olduğu gibi yükü de çok ağırdır. Zira Allahü teâlâ, emir ve yasaklarla, insanı sorumlu kılmıştır. Bu yükü, diğer mahluklar, yüklenmekten çekinmişlerdir. Ahzab suresinin yetmiş ikinci âyet-i kerimesinde mealen:

(Emaneti göklere ve yere ve dağlara bildirdik, yüklenmek istemediler. Ondan çekindiler. Onu insan yükledi. İnsan zâlim oldu. Cahil oldu) buyurulmaktadır.

İnsanın cahil ve zâlim olması, yaratılış maksadını kavrayamaması ve ne için yaratıldığını unutarak, Allahü teâlâdan uzaklaşmasıdır. Halbuki insan, Allahü teâlâyı bilmek, tanımak ve Ona ibadet etmek için yaratılmıştı.

Mevlana Celaledin-i Rumi hazretleri çok ibadet ederdi. Yine bir gece sabaha kadar namaz kılmıştı. Yakınları kendisine;

-Bu nasıl namazdır? dediler. Mevlana Celaledin-i Rumi hazretleri onlara;

-Allahü teâlânın yenilmez aslanı hazret-i Ali, namaz vakti olunca titrer ve rengi solardı. Ona; "Ey İmam! Neyin var?" diye sorulduğunda, o; "Kur'an-ı kerimde mealen; **"Biz emaneti, göklere yere ve dağlara teklif ettik de onlar bunu yüklenmekten çekindiler, korktular. Onu insan yükledi"** buyuruldu. Emanet vakti geldi" derdi. Namaz, sözle anlatılamayacak bir şekilde Allahü teâlâ ile konuşmaktır. Hazret-i Ali'nin hâli böyle olunca bizlerinki nasıl olmalıdır? buyurdular.

Nimet büyükse, külfeti de büyük olur. İnsana yüklenen yük ağır ise de, nimeti de çok büyüktür. Ayrıca Allahü teâlâ, kullarına yapabilecekleri şeyleri emretmiştir. İnsanları zayıf yarattığı için, her emrinde kolaylık göstermiştir. Nisa suresinin yirmi sekizinci âyet-i kerimesinde mealen;

(Allahü teâlâ, ibadetlerinizin hafif, kolay olmasını istiyor. İnsan zayıf, dayanıksız yaratıldı) buyurulmaktadır.

Allahü teâlâ, bir hadis-i kudside de;

(Ey kullarım, bedenleriniz zayıf, yol uzak, yük ağır, Sırat incedir. Geminizi yenileyin! Azığınızı bol alın! Yükünüzü azaltın! Halis para alın, gittiğiniz yerdeki sarraf kalp para almaz) buyurmaktadır.

Salih bin Beşir el-Mürri hazretleri buyuruyor ki:

"Dünyadan sonraki yolculuk çok uzundur. O uzun sefer için, yol azığı hazırlayınız ve biliniz ki, azıkların en hayırlısı, takvadır yani Allahü teâlâdan korkarak, haramlardan sakınmaktır."

Yolun uzun, yükün de ağır olduğunu bilen bir kimse, hazırlıklı olur. Kendine verilen zamanı iyi değerlendirir. Allahü teâlâ, hadis-i kudside buyuruyor ki:

(Ey insanoğlu, günahlarınıza tevbe ederek, kendi kendinize ikramda bulunun! Salih amel işleyerek cihad edin! Henüz kıyamet kopmadan kıyametin dehşetini düşünüp ona göre

hazırlanın! İşittiğiniz halde, sağırlardan olmayın! Gönlünüze gelen sıkıntı, mal ve rızkınızdaki eksiklik, malayani sözlerden ve zamanı iyi değerlendirmemekten ileri gelir. Başkalarının kusurlarını gördüğü vakit, kendi kusurunu hatırlamayan, şeytanı sevindirir, Rahmanı gücendirir. Gizli ve açık bütün yaptıklarınızdan sorulacaksınız. Oruç tutanlara sayısız nimetler ihsan ederim. Tevbe edenleri azabımdan emin kılarım. Her nimet bendendir. Bunun için yalnız bana şükredin! Her şeyi veren benim. Her şeyi benden isteyin! Rahmetimden ümit kesen helak olur.)

Habib-i Acemi hazretlerin hanımı, saliha bir kadındı. Kendisi ile beraber ibadete devam eder, bazen gece yarısı Habib-i Acemi hazretlerini uyandırır ve;

"Ey Efendim! Kalkınız. Gece geçiyor, önümüzde uzun bir yol vardır ve aızığımız ise azdır. Salihler kafilesi gitti ve selamete ulaştı. Biz ise geri kaldık" der ve beraberce ibadet ederlerdi.

Dünyada iken kendini hesaba çekmeyen, Allahü teâlânın ve kulların haklarını ödeyerek yükünü hafifletmeyen kimse, ahirette çok pişman olacaktır. Zira Allahü teâlâ, hadis-i kudside;

(Dünya ehli, malı çok olup dünyaya sarılan, öfkesini yenemeyen, aza razı olmayan, kötülük ettiği kimseden özür dilemeyen, mazeret kabul etmeyen, ibadette tembellik eden, günah işlemeye hevesli olan, eceli yaklaştığı halde uzun emeller peşinde olan, hesaba çekilmeden önce, kendini hesaba çekmeyen, nimetlere şükretmeyen, belalara sabretmeyen, herkesi küçük gören, büyüğüne saygı, küçüğüne şefkat göstermeyen, nefsine uyanların indinde akıllı, fakat gerçek akıllılar yanında cahil olan kimselerdir.) Ve;

(Nimetleri geçici ve hayatı sona erecek olan fani dünyayı nasıl seversiniz?) buyurmaktadır.

Kendine kıymet verenin...

22.01.2006

Kendine kıymet verenin, Allahü teâlâ katında kıymeti olmaz. Kibrin zararını bilmeyen kimse için âlim demek, yalan olur. İnsanın ilmi arttıkça, Allahü teâlâdan korkması da artar ve günah işlemeye cesaret edemez.

Emanetçinin kendisine bırakılan malları muhafaza etmekte emin olması lazım geldiği gibi, din âliminin de, İslam bilgilerini bozulmaktan muhafaza etmekte emin olması lazımdır. Resulullah efendimiz, bir seferinde Kâ'beyi tavaf ederken, kendisine;

-Hangi insan daha kötüdür? diye sorulunca, cevaben;

-Kötü olanı sorma! İyi olanları sor. Âlimlerin kötüsü, insanların en kötüsüdür buyurmuşlardır. Çünkü âlimler, bilerek günah işlemektedir. İsa aleyhisselam;

(Kötü âlimler, su yolunu kapayan kaya gibidir. Su, kayadan sızıp geçemez. Akmasına da mani olur) buyurmuştur.

Kötü din adamı, kanalizasyona benzer. Görünüşte, sağlam, sanat eseridir fakat içi ise, pislik doludur. Hadis-i şerifte;

(Kıyamet günü azapların en şiddetlisi, ilmi kendisine faydalı olmayan din adamıdır) buyuruldu.

Bunun için, münafıklar yani Müslüman görünen kâfirler, Cehennem dibine gideceklerdir. Çünkü bunlar, işittikleri, bildikleri halde, inat ederek, kâfir olmuşlardır. İlim sahibi yani din bilgilerini öğrenen kimse, ya sonsuz saadete kavuşur, yahut nihâyetsiz felakete düşer olur. Hadis-i şerifte;

(Cehennemde azap çekenlerden bazıları, kötü kokular yayar. Bu koku diğerlerine ateşten daha fazla azap verir. Sen ne günah işledin ki, böyle pis koku çıkarıyorsun denildiğinde, ben din adamı idim. Bildiklerimi yapmazdım der) buyuruldu.

Ebudderda hazretleri;

"İlmi ile amel olmayan din adamına, âlim denilmez" buyurmuştur.

İblis, bütün dinleri biliyordu. Fakat ilmi ile amel etmedi. Çölde kalan kimsenin yanında on adet kılıç ve çeşitli silahlar bulursa, bunları kullanmasını iyi bilse ve çok cesur olsa, kendisine hücum eden aslana karşı kullanmadıkça, bu silahların faydası olmaz. Bunun gibi bir kimse, din bilgilerinden yüzbin

mesele öğrense, bunları kullanmadıkça, faydasını görmez. Hasta olan kimse de, derdinin en faydalı ilacını bulsa, bunu kullanmadıkça, faydasını göremez. Bir hadis-i şerifte;

(Ahir zamanda ibadet edenlerin çoğu din cahili olacaktır. Din adamlarının çoğu da fasık olacaktır) buyuruldu.

Her sorulana cevap veren, her gördüğünden mana çıkaran ve her yerde bilgi satan kimse, cahilliğini ortaya koyar. Bilmiyorum, öğrenip de söylerim diyen kimsenin, âlim olduğu anlaşılır. Resulullah efendimize;

-En kıymetli yer neresidir, denildiğinde;

(Bilmiyorum, Rabbim bildirirse söylerim) buyurmuştur.

Bunu Cebrail aleyhisselama sormuş, ondan da, aynı cevabı almıştır. O da, Allahü teâlâya sormuş ve;

(Mescidler)dir cevabını almıştır.

İmam-ı Şa'bi hazretleri, kendisine sorulandan birine bilmiyorum deyince;

-Sen Irak memleketinin müftüsüsün. Bilmiyorum demek, sana yakışır mı? dediklerinde;

-Meleklerin üstünleri bilmiyoruz dediler. Benim söylememden ne çıkar, buyurmuştur.

İmam-ı Ebu Yusuf hazretleri, bir suale bilmiyorum deyince;

-Hem Beyt-ül-maldan maaş alıyorsun, hem de cevap vermiyorsun, dediklerinde;

-Beyt-ül-maldan, bildiklerim kadar ücret alıyorum. Bilmediklerim için alsaydım, Beyt-ül-malda bulunanların hepsi yetişmezdi cevabını vermiştir.

Kibriya yani üstün olmak sıfatı, Allahü teâlâya mahsustur. İnsan, nefsini ne kadar aşağılarsa, Allahü teâlâ indinde kıymeti o kadar yükselir. Bunun için, Peygamberler ve bunların yolunda gidenler hep tevazu sahibi idiler. Allahü teâlâdan çok korkarlardı. Kendilerinde kibir ve ucub gibi kötü huylar hiç yoktu.

Kendinden küçüklere, fasıklara ve facirlere karşı da kibirli olmamalıdır. Yalnız, tekebbür sahibine karşı tekebbür etmek lazımdır.

Bir âlim, cahili görünce, bu, bilmediği için günah işliyor. Ben ise, bilerek işliyorum, demelidir.

Bir âlimi görünce, bu benden daha çok biliyor ve ilminin hakkını veriyor. İhlas ile amel yapıyor. Ben böyle değilim, demelidir.

Kendinden daha yaşlı bir kimseyi görünce, bu benden daha çok ibadet etti, demelidir.

Gençleri görünce, bunların günahı az, benim günahlarım çok demelidir.

Kendi yaşındakileri görünce, günahlarımı biliyorum, onun ne yaptığını bilmiyorum demelidir.

Bir bid'at sahibini veya kâfiri görünce, insanın hâli son nefeste belli olur. Acaba benim hâlim ne olacak, demeli, bunlara da tekebbür etmemelidir.

Nefsine uymayan cahil ile arkadaşlık etmek, nefsinin esiri olan din adamı ile arkadaşlık etmekten iyidir. Din adamı olduğu için tekebbür etmek, cahil olmanın alametidir. Çünkü ilim, tevazuya sebep olur, kibirden men eder. Hadis-i şerifte;

(Âlim olduğunu söyleyen kimse, cahildir) buyurulmuştur.

Kötülüklerden sakınan, kurtulur

23.01.2006

Kötülüklerden sakınmaya Takva denir. Takva, ibadetlerin en kıymetlisidir. Çünkü, bir şeyi süslemek için, o şeyden, önce pislikleri, kötülükleri yok etmek lazımdır. Bunun için kalb, günahlardan, kötülüklerin pisliğinden temizlenmedikçe, ibadetlerin faydası olmaz. Dünyada rahata, huzura kavuşmak, kardeşçe yaşayabilmek, ahirette de, sonsuz azaptan kurtulmak, ebedi nimetlere, saadetlere kavuşmak, ancak takva ile nasip olur. Al-i İmran suresinin yetmiş altıncı âyet-i kerimesinde mealen;

(Allahü teâlâ, takva sahiplerini sever) buyurulmuştur.

Peygamber efendimiz de zaman zaman;

(Ya Rabbi! Bana ilim, hilm, takva ve afiyet ihsan eyle) diye dua ederlerdi.

İmam-ı Kuşeyri hazretleri;

"Takva; seni Allahü teâlâdan uzaklaştıran şeylerden sakınmaktır" buyurmuştur.

İmam-ı Rabbani hazretleri;

"Dünyada felaketlerden, ahirette Cehennemden, ateşte yanmaktan kurtulmak için iki şey lazımdır: Emirlerle sarılmak, yasaklardan sakınmak! Bu ikisinden en büyüğü, daha lüzumusu, yasaklardan sakınmak yani vera ve takvadır" buyurmuştur.

Ahmed-i Zerruk hazretleri buyuruyor ki:

"Takva: Allahü teâlâyâ yönelmek, Sünnet-i seniyyeye uymak, insanlardan bir şey beklememek, Allahü teâlâdan gelene rıza göstermek, genişlikte Ona şükretmek, darlıkta Ona sığınmak ile olur. Bunlara erişebilmek için de; gayret sahibi olmak ve Allahü teâlânın emirlerini yerine getirip, yasaklarından sakınmak, kulluk vazifelerini iyi yapmak lazımdır."

İbn-i Semmak hazretleri, Muhammed bin Hasana yazdığı mektupta;

"Her halinde takva üzere ol, haramlardan sakın, Allahü teâlânın nimetlerine şükret ve Ondan kork. Nimete şükretmek; günah işlememekle olur. Allahü teâlâ sana afiyet versin. İşlediğin günahları ve yaptığın kusurları affetsin" buyurdu.

Ebu Bekr Kettani hazretleri;

"Takva sahibi; nefsinin isteklerine uymayan, İslamiyet'in emirlerine tam uyan, yakîn ile huzur bulan, tevekkül direğine dayanan kimsedir" buyurmuştur.

"İmam-ı Nevevi hazretleri buyuruyor ki:

"Eğer alemde takvadan başka hayrı daha çok toplayan, sevabı daha büyük olan, ubudiyette, kullukta daha yüksek, kemale erdirmekte daha evla, dilekleri daha çok birleştiren bir haslet olsaydı, Allahü teâlâ onu tavsiye ve emrederdi. Çünkü O, kullarına en merhametli, en şefkatli olan ve en çok nasihat edendir."

Muhammed Hadimi hazretleri buyuruyor ki:

"Peygamber efendimiz sevdiklerinden birine yaptığı bir vasiyetinde; **(Sana Allahü teâlâdan korkmayı, takvayı tavsiye ederim. Çünkü o her şeyin başıdır)** buyurmuştur.

Takva, dünya ve ahiretin hayırlarını toplayan bütün mühim işlere kâfi gelen, insanları ulaşabilecekleri en yüksek derecelere ulaştıran, bir esastır. Hadis-i şerifte; **(O kökü sabit, dalları semada olan güzel bir ağaçtır)** buyuruldu.

Takva her türlü kötülüğü, zorluğu ve zihni bulandıran, sarhoş eden şeyleri kökünden sökücüdür.

O halde sen, Allahü teâlânın razı olmadığı şeylerden uzuvlarını koruyarak, cenab-ı Hakk'ı tesbih ederek, her türlü noksan sıfatlardan uzak bilerek kalbini aydınlat. Bütün gayretini harcayarak ve bütün gücünü sarf ederek onun en üst makamını elde etmeye, ihtimam göstermeye çalış. Bu konuda dikkatli ol ve sıkı sıkıya ona bağlan."

Ebu Yakub Nehrecuri hazretleri;

"Dünya bir derya, insanlar bu denizde yolcu, gemi takva, ahiret ise sahildir" buyurmuştur.

İbn-i Ata hazretleri buyurdu ki:

"Hâli ile sana fayda vermeyen kimseyle arkadaş olma. Takva ehlinin, haramlardan kaçanın kölesi, hizmetçisi ol. Onu sev. Belki, Allahü teâlâ bu vesile ile seni onların arasına katar. Allahü teâlâ Yunus suresinin altmış ikinci ve altmış dördüncü âyet-i kerimelerinde mealen: **(Biliniz ki, Allahü teâlânın evliyası için azap korkusu yoktur. Nimetlere kavuşmamak üzüntüsü yoktur. Onlar iman edip takvaya ermiş olanlardır. Dünya hayatında da ahirette de onlar için müjdeler vardır)** buyurmaktadır."

Ahmed bin Mesruk hazretleri;

"Dünyadan uzaklaşmak, takva sahiplerine kolay gelir" buyurmuştur.

Kısaca Takva, haramlardan nefret etmek, haram işlemeyi hatıra bile getirmemek, Allahü teâlâyâ yaklaşmak, Onun rızasına, sevmesine kavuşmak demektir. Maide suresinin yirmi yedinci âyetinde mealen;

(Allahü teâlâ, ancak takva sahiplerinin [ibadetlerini, dualarını] kabul eder) buyuruldu.

Bişr-i Hafi hazretleri;

"Kişi gazabını, öfkesini yenmedikçe, takva sahibi olamaz" buyurmaktadır.

Takva sahibi olabilmek için, kalbi, dili ve bütün uzuvları haramdan korumalı, insanlara ve hayvanlara işkence, eziyet yapmamalı, gönül rızası olmadan hiç kimseye iş yaptırmamalıdır.

Netice olarak, Seyyid Ebü'l-Vefa hazretlerinin buyurduğu gibi:

"Eğer azığınız takva olursa, kıyamet gününde selamette olursunuz."

Güvenme varlığa düşersin darlığa

29.01.2006

İnsanın başlangıcı bir damla su ve sonu da toprak olup çürüyüp gitmektir. Bunu bilen, idrak eden bir kimsenin, kendisine emanet olarak verilen imkanlara, makama, paraya, güce kuvvete güvenmesi, ahmaklık değil de nedir? Abbasi halifelerinden Harun Reşid, Şakik-i Belhi hazretlerinden nasihat isteyince; Şakik-i Belhi hazretleri;

-Düşün ki çölün ortasında kaldın, susuzluktan ölmek üzeresin. Birisi getirip bir içim su satsa bu suyu kaç para alırsın? diye sorar. Halife Harun Reşid de;

-Ne kadar istiyorsa onu verir, suyu satın alırım cevabını verir. Bunun üzerine Şakik-i Belhi hazretleri;

-Elinde su bulunan kimse, bu suya mukabil senden servetinin yarısını istese, yine razı olur musun? diye sorar. Harun Reşid de;

-Evet razı olurum cevabını verir. Şakik-i Belhi hazretleri;

-Peki düşün ki servetinin yarısını verip satın aldığın suyu içtin. Bir zaman geçince bu suyu dışarı atmak ihtiyacını duydun, fakat idrar yapamadın. Öyle ki ölecek hâle geldin. Birisi çıkıp dese ki, ben senin bu sıkıntıdan kurtulmana sebep olurum, lakin buna mukabil olarak mülkünün öbür yarısını isterim, dese ne yaparsın? diye sorar. Harun Reşid de;

-Elbette razı olurum. Ben o sıkıntıda iken servetimin ne manası var? cevabını verir. Bunun üzerine Şakik-i Belhi hazretleri;

-O halde önce içtiğin sonra idrar yoluyla dışarıya attığın bir içim su kıymetinde bile olmayan şu servetine sakın güvenme. Bir kimseye karşı bununla öğünme! buyurur.

Seyyid Ali Hemedani hazretleri buyuruyor ki:

"Biliniz ki dünya, kıyamet çölünün kenarında bir konaktır. Bu konak, insanlar, alem-i ervah çölünden kıyamet sahrasına sefer yapsınlar diye, ezel çölü ile ebed çölü arasına konmuştur. Bu konaktan maksat, ahiret seferi için azık hazırlamak ve bu uzun yolculuk için tedbir ile meşgul olmaktır. İnsanlar, burada değişik haldedirler. Bazısı bedenen kuvvetli, manen zayıf, bazısı manen kuvvetli, bedenen zayıftır. Bazısı her iki bakımdan da kuvvetli, bazısı da her iki bakımdan da zayıf yaratılmıştır. Güç, kuvvet sahibi olanlara verilen bu nimet, Allahü teâlânın bir emanettir. Akıllı olanlar, bu emaneti, ebedi saadet tohumlarını ekerek sonsuz nimetleri kazanmakta kullanırlar. Mağrur ve gafil olanlar ise, kendilerine emanet olarak verilen bu nimeti, şu birkaç günlük kederli dünya hayatı için harcarlar. Kısa ömrü bu murdar dünyaya ait şeyleri toplamakla zayi ederler. Uzun ahiret yolculuğu için hazırlanmaktan gafil olurlar. Böylece din kardeşlerinin de dünyaya ve ahirete ait haklarını unuturlar, yerine getirmezler. Allahü teâlânın emirlerine uymayı elden geçirirler. Bu insanlar, dünyanın geçici nimetlerine dalıp, Allahü teâlâyı unutmaları sebebiyle ahirette Cehenneme atılacaklar ve kendilerine rahmet edilmeyecektir."

Abdülkadir Deştuti hazretleri, bir gün Sultan Kayıtbay ile birlikte otururken, elbisesine sinekler konar. Latife yoluyla sultana;

-Şu sineklere söyle de, benim üzerimden gitsinler der. Sultan Kayıtbay;

-Efendim! Sinekler benim sözümünden ne anlarlar. Ben onlara nasıl anlatabilirim ki! cevabını verir. Bunun üzerine Abdülkadir Deştuti hazretleri;

-Sen nasıl sultansın ki, sineklere dahi sözün geçmiyor! Bunun için dünya sultanlığına güvenme. Sultanlık, makam olarak her ne kadar yüksek görünüyor ise de, sineklerin bile kendisine itaat etmediği bu sultanlığa sultanlık denir mi? Buna aldanıp gururlanmamak lazımdır buyurur.

Daha sonra Abdülkadir Deştuti hazretleri; "Ey sinekler, üzerimden ayrılınız" buyurunca sinekler üzerinden çekilip giderler. Bu hadiseden çok ibret alan Sultan Kayıtbay, hakiki sultanların bu büyükler olduğunu, onlara tâbi olmakla şereflenen bir çöpçünün, o büyükleri tanımak nasip olmayan sultanlardan kat kat kıymetli olduğunu daha iyi anlar.

Şevahid-ün-Nübüvve kitabında, önceki zamanlara ait bir kabrin başında, şöyle yazılı olduğu nakledilmektedir:

"Benim adım, Şeddad bin Ad. İrem bağları ve imad sahibiydim. Bin sene yaşadım. Bin şehir kurdum. Bin kız ve hizmetçiyle yaşadım. Bin kantar altına sahip oldum. Binlerce askerim vardı. Şarkın ve garbın saltanatına sahip oldum. Ne dünya bana kaldı, ne de ben dünyada baki kaldım. Benden sonra kimse dünyaya mağrur olmasın."

İmam-ı A'zam Ebu Hanife hazretleri, İmam-ı Ebu Yusuf hazretlerine hitaben;

"Dünyaya ve dünyalığına güvenme. Bulunduğun hâle de dayanma. Çünkü Allahü teâlâ, varlığının cümlesinden sana soracaktır" buyurmuştur.

Aziz Mahmud Hüdayi hazretleri buyuruyor ki:

"Dünya ve dünya nimeti hayaldir. Onun için dünya malına, makamına ve dünya hayatına güvenme. Biz bu dünyada misafiriz, yolcuyuz. Sonunda ayrılıp gideceğiz. Sıkıntın varsa üzülme. Bir an sonra ne olacağımız belli değil."

Hediyeleşmek, muhabbeti artırır

30.01.2006

Hibe etmek için birisine getirilen veya gönderilen mala Hediye denir. Birisine hediye göndermek, ona olan sevgiyi bildirmek olur. Hadis-i şerifte;

(Bir din kardeşinizi seviyorsanız, sevdiğinizizi kendisine bildiriniz!) buyuruldu.

Bunun için, hediye vermek ve hediye kabul etmek sünnettir. Peygamber efendimiz de, herkesin hediyesini kabul eder, hediye getirene karşılık olarak, kat kat fazlasını verir ve;

(İstmeden verilen şeyi alınız! Allahü teâlânın gönderdiği rızktır) buyururdu.

Malik bin Enes hazretleri, Müslümanlar arasında Allahü teâlânın rızasına uygun sevgi ve muhabbetin bulunması gerektiğini sık sık anlatır ve şu hadis-i şerifi naklederdi:

(Müsafaha ediniz, aranızdaki kin gider. Birbirinize hediye veriniz ki, muhabbetiniz artar ve aranızdaki düşmanlık gider.)

Sabit Ebü'l-Meani hazretlerinin fakir bir talebesi vardı. Bu talebesinin de zengin bir hanımı vardı. Hanımı ona elinde bulunanları verir, yardımcı olurdu. Fakat bir gün bu hanım kocasına;

-Eğer sen benim kocam isen bana bir ipekli elbise al deyiverir. O kimse de hanımına;

-Benim fakir hâlimi biliyorsun. Benim sana elbise alacak durumum yok cevabını verir. Kocasının bu cevabı üzerine kadıncağız sinirlenerek üzücü şeyler söyler. Adamcağız, hanımının bu haline çok hayret eder ve içinde bulunduğu sıkıntılı halini arzetmek üzere hocasının evine gider. Kapıya vardığı zaman, hocası Sabit Ebü'l-Meani hazretleri elinde bir kese ile dışarı çıkar ve buyurur ki:

-Bu keseyi al. İçindeki parayla hanımına ipek elbise alıp hediye et buyurur. Bu hâle hayret eden talebe, hocasının verdiği parayla gidip ipekli elbise alır ve hanımına götürür. Kadıncağız bu hediye karşısında, hem kocasına ve hem de Sabit Ebü'l-Meani hazretlerine muhabbeti artar ve yaptığına da pişman olup tevbe eder, özür diler.

Molla Cami hazretleri, kavuştuğu nimetler hakkında;

"Bize verilen bu kadar ihsanlar, hep Muhammed Parisa hazretlerinin bereketidir. Ben, beş yaşında idim. O sene Muhammed Parisa hazretleri hacca gidiyordu. Yolu, bizim Cam kasabasına uğradı. Babam ve Cam'ın ileri gelen âlimleri, onu ziyaret etmek için huzuruna gittiler. Beni de yanında götürün babam onunla müsafaha ettikten sonra, bana, elini öpmemi emretti. Öptükten sonra, Muhammed Parisa hazretleri bana iltifat ederek bir meyve hediye etti. Aradan altmış yıl geçmesine rağmen, nurlu, mübarek yüzlerinin güzelliği hâlâ gözümün önünden gitmemektedir" buyurmuştur.

İnsanların yaratılışı, yapısı, kendisine iyilik edene karşı meyyaldir. Zira Peygamber efendimiz;

(İnsanlar, kendilerine iyilik edenleri sever) ve

(Hediyeleşiniz, muhabbet edersiniz) buyurmuşlardır.

Hediyenin en kıymetlisi, en faydalısı, güler yüz, tatlı dildir. Herkese, dosta ve düşmana, Müslümana ve gayr-i müslime, daima güler yüz, tatlı dil göstermelidir. Kimse ile münakaşa etmemelidir. Zira münakaşa, dostluğu giderir ve düşmanlığı artırır.

Kendisine iyilik etmeyene hediye vermek, ihsanın en üstün derecesidir. Kötülük edene ihsanda bulunmak, insanlığın en yüksek derecesidir. Bu sıfatlar, düşmanı dost yapar.

Fazla hediye almak için, az bir şeyi hediye vermek, tezellül olur. Âyet-i kerime böyle hediye vermeyi men etmektedir. Alınan hediyenin karşılığını bundan fazla vermek efdaldır. Fakat fazla karşılık için hediye vermek caiz değildir. Hediye kabul etmenin tevekküle de manisi yoktur.

Bir gün halife Harun Reşid Behlül-i Dâna hazretlerine kıymetli bir hırka hediye etmek istedi ve;

-Ey Behlül! Şu paha biçilmez hırkayı giy. Benim sana hediyemdir dedi. Behlül-i Dana hazretleri geri çekilip;

-Ben ancak pamuklu hırka giyebilirim. Zira babam bana; "Oğlum! Toprak üstünde yat. Lakin bir döşek kazanmak için kimsenin önünde eğilip, el etek öpme, pamuk hırka ile de yetin" diye nasihat ve vasiyet etti cevabını verdi.

Ebu Bekr Kettani hazretleri anlatır:

"Biri benim sohbetime devam ederdi. Ama onun sohbetimde bulunması bana ağır geliyordu. **(Hediyeleşiniz, muhabbet edersiniz)** hadis-i şerifine uyarak ona hediye verdim. Yine kalbimdeki duygu gitmedi. Nihâyet bu kimseyi evime götürdüm; "Ayağını yüzüme bas" dedim, ama basmadı, ısrar ederek ayağını yüzüme bastırdım. Kırgınlık gidip, kalbime sevgi yerleşene kadar ayağını yüzümden kaldırtmadım."

İbadetler de hediye edilebilir. Hidaye fıkıh kitabında;

"Bir kimsenin, namaz, oruç ve sadaka gibi bütün ibadetlerinin sevabını başkasına hediye etmesi caizdir." Ve İbni Abidin'de de;

"Nafile sadaka veren kimsenin, sevabının bütün müminlere verilmesi için niyet etmesi çok iyi olur. Kendi sevabından hiç azalmadan, bütün müminlere de sevabı erişir. Ehl-i sünnet vel-cemaat mezhebi böyledir" buyurulmaktadır.

İncir, kemiksiz olmalı..

05.02.2006

İnsanın dünyada rahat ve huzurlu olması, ahirette de ebedi saadete kavuşabilmesi, doğru iman, doğru amel ve bunları ihlas ile yapmasına bağlıdır. İman nimetine kavuşan kimsenin, en çok dikkat etmesi gereken husus, helal ve haramlardır. Haramlardan sakınmak, farzlardan önce gelir. Bunun için, yenilen, içilen, giyilen, oturan mekana ve kazanılan mala çok dikkat etmek lazımdır. Zira Peygamber efendimiz;

(Malın helalden mi, haramdan mı geldiğini düşünmeyenler, Cehenneme, neresinden atılırsa atılınsınlar, Allahü teâlâ, onlara acımayacaktır) buyurmuşlardır.

Ağızdan giren lokma, haramdan ise, bu kimsenin ibadet etmesi, Allahü teâlânın rızasına kavuşması imkansız gibidir. Çünkü Resulullah efendimiz;

(Haram ile beslenen vücudun ateşte yanması daha iyidir) buyurmuşlardır.

Sehl bin Abdullah-i Tüsteri hazretleri buyuruyor ki;

“Hakiki imana kavuşmak için, dört şey lazımdır: Bütün farzları edeple yapmak, helal yemek, görünen ve görünmeyen bütün haramlardan sakınmak ve bu üçüne, ölünceye kadar devam etmeye sabretmek.” Din büyükleri de;

“Kırk gün şüpheli lokma yiyenin kalbi kararır ve lekelenir” buyurmuşlardır.

Mevlana Celaleddin Rumi hazretleri, kendisini sevenlere hep;

"Helal kazanıp helalden yemeli, giyinmeli, çalışmalıdır. Her hareketi Resulullah efendimize uydurmalıdır" buyururdu.

Bir gün Mevlana Celaleddin Rumi hazretlerinin talebelerinden biri, incir getirmişti. Mevlana hazretleri inciri aldı ve;

-Hayli güzel incir, fakat kemiği var buyurdu ve yere bıraktı. İncirleri getiren talebe kendi kendine; “incirin nasıl kemiği olur?” diye hayret etti ve yavaşça incirleri, hocasının önünden alıp gitti. Bir zaman sonra tekrar bir sepet incirle dönüp geldi ve sepeti Mevlana hazretlerinin önüne koydu. Mevlana hazretleri bir tane alıp yedi ve;

-Bu incirin kemiği hiç yoktur buyurdular ve incirleri orada bulunanlara dağıtmasını emrettiler.

Orada bulunan herkes bu duruma şaşakaldı. O talebe dışarı çıktığında oradakiler ona gidip inciri nereden topladığını sordular. O da dedi ki;

-Vallahi bir dostum vardı. Onun bahçesine uğradım. Bahçıvanı bağda bulamadım. İzni olmaksızın bir sepet incir toplayıp Mevlana hazretlerine getirdim. Fakat niyetim bahçıvanı gördüğümde topladığım incirlerin bedelini ödemektir. Mevlana hazretleri velilik nuru ile bunu anladı ve yemedi. İşte incirin kemiği buydu. Bu defa doğruca o dostun bağına vardım. Ondan iyi incir satın alıp bedelini ödedim ve helalleştim. Mevlana hazretleri de kabul etti.

Sehl bin Abdüllah Tüsteri hazretleri;

“Haram yiyenlerin yedi azası, istese de, istemese de günah işler. Helal yiyenlerin azası, ibadet eder. Hayır işlemesi kolay ve tatlı gelir” buyurmuşlardır.

İmam-ı Gazali hazretleri buyuruyor ki:

“Çok kimse, dünya malını, hep haram sanır. Bazısı da, dünyadaki şeylerden çoğu haramdır der. Burada, insanlar üç türdür:

Bir kısmı verada ileri gidip, yalnız meyve, balık, av eti gibi şüpheli olmayan şeyleri yerir derler.

Bir kısmı da, tenbel, miskin oturup, her istediğimizi yerir, hiçbir şey ayırt etmeyiz derler.

Üçüncü kısım, her şey yemeli amma, lüzumu kadar, derler.

Bunların üçü de yanılmaktadır. Doğrusu Resulullah efendimizin buyurduğu gibidir:

(Helal meydandadır. Haram meydandadır. Şüpheliler ikisi arasındadır. Kıyamete kadar böyledir.)

Dünya malından çoğu haram diyenler yanılıyor. Evet, haram çoktur. Fakat, daha çok değildir. Çok başkadır, daha çok, başkadır. Nitekim, hasta çoktur, tüccar çoktur, asker çoktur. Fakat, insanların çoğu değildir. Zâlimler çoktur. Amma mazlumlar daha çoktur. Şunu iyi bilmelidir ki, insanlara;

“*Muhakkak helal olan, Allahü teâlânın helal bildiği şeyleri yiyiniz!*” diye emrolunmadı. Bunu kimse yapamaz. İnsanlara;

(Helal olduğunu bildiğinizi yiyiniz!) denildi. Haram olduğu meydanda olmayan şeyleri yiyiniz denildi ki, bunu herkes yapabilir.”

Hadika sonunda buyuruluyor ki:

“Vera’ yani helale, harama dikkat etmek abdeste ve necasete dikkat etmekten daha mühimdir. Fakat zamanımızda helal ve haramı gözetmek, hatta Ebülleys-i Semerkandi hazretlerinin en kolay olan fetvasına bile uymak çok güç oldu. Bu fetvaya göre, malının çoğunun helal olduğu sanılan kimsenin verdiği hediye alması, onunla alış veriş yapmak caiz olur.”

Kadihan fetvasında da deniliyor ki:

“Zamanımızda, şüpheli maldan sakınmak imkansız oldu. Şimdi, Müslümanların, haram olduğunu iyice bildiği şeyden sakınmaları vaciptir.”

Zamanımızda ise, iş daha güç oldu. Çünkü hadis-i şerifte;

(Her yıl, kendinden önceki yıldan daha kötü olacaktır) buyuruldu. Bunun için, bugün vera ve takva, kalbi, dili ve bütün uzuvları haramdan korumak, insanlara ve hayvanlara işkence yapmamaktır.

Mihnete şükretmeyen, nimete şükredemez

06.02.2006

Dünya, aşıklarına mihnet, lezzetlerine aldanmayanlara nimet, ibadet edenlere kazanç ve ibret alanlara ise hikmet yeridir. Allahü teâlâ, dünyada dostlarını mihnet ve bela içinde göstererek, düşmanlarının gözünden saklamıştır. Böylece dünya, imtihan yeri olmuştur. Cenab-ı Hakkın dostları, görünüşte belada, hakikatte ise, zevk ve lezzettedirler. Ahirette azap da mükafat da devamlıdır. Bunun için dünyadaki birkaç günlük bela ve mihnet, devamlı rahata sebep olmaktadır. Ayrıca müminlerin dünyada elem, mihnet ve sıkıntı çekmesi, ahiret nimetlerinin kıymetini bilmeleri ve işledikleri günahlara kefaret içindir. Bu sebeple mihnete, sıkıntıya sabır ve şükretmek gerekmektedir. İmam-ı Cafer-i Sadık hazretleri;

"Mihnete şükretmeyen, nimete şükretmez" buyurmuştur.

Ahmed Cüryani hazretleri, ticaret için Cüryan'dan Hindistan'a gidiyordu. Yolda çoluk-çocuğunun taun hastalığından vefat ettiklerini haber aldı. Bu acı haberin etkisinde iken kervan eşkiya baskınına uğradı. Şakiler kervandakilerin bütün mallarını aldılar. Ahmed Cüryani hazretlerinin mallarını aldıktan sonra sol elini de bileğinden kestiler. Kendisine bu sebeple Yekdest, tek elli denildi.

Ahmed Cüryani hazretleri bütün bu sıkıntılara rağmen Rabbini zikrediyor ve sabrediyordu. Kervandakiler ondaki bu hallere şaşır;

-Çocukların öldü. Malın mülkünü gitti. Kolun bile kesildi. Buna rağmen sabrediyor ve sesini çıkarmıyorsun dediklerinde, cevaben;

-Ey kardeşlerim! Bize gelen bu bela ve sıkıntıların Allahü teâlânın takdiri ile olduğunu bilelim. Dünyanın esas mihnet, sıkıntı üzerine kurulmuştur. Sıkıntının ise sabretmekten başka reçetesi, katlanmaktan başka kurtuluş yolu yoktur. Şu üç sabır çok sevgilidir. Bunlar; taatte, hakka kullukta, günah işlememekte, bela ve mihnet anında sabırdır buyurmuştur.

Akşemseddin hazretleri sohbetlerinde buyururdu ki:

"Kişinin kadrinin ve kıymetinin varlığı, mihnetlere, bela ve musibetlere sıkıntılara sabretmesiyle ortaya çıkar. Bu mihnet, dünyalığın olmaması veya eksilmesi, elden çıkması ile olur. Sabredenlerin, sabırdaki sebatları sebebiyle iyilikleri; yani sabır, tevekkül, kanaat ve hilm, yumuşaklık gibi güzel hasletleri artar. Böylece olgunlaşan insanın kalb aynasındaki kirler, cevherin halis hâle getirilmesi gibi temizlenir."

Ebu Muhammed Ceriri hazretlerine;

-Sabır nedir? diye sual edilince, cevaben;

-Kalbin, nimet ve mihneti aynı görmesidir. Mihnet yükünün ağırlığını kalbinde hissederek, musibetleri sükunetle karşılamaktır buyurdu.

Fahreddin-i Razi hazretleri buyuruyor ki:

"Hayatım boyunca tecrübe etmişim. Ne zaman bir işte, bir kimse, Allahü teâlâdan başkasına itimat eylese, bu itimadı onun, bela, mihnet, sıkıntı ve zorluk çekmesine sebep olur. Ama Allahü teâlâyâ güvenip, yalnız Ona dayansa, istediği şey en güzel şekilde hasıl olur. İşte bu tecrübe, küçüklüğümden şu anda içinde bulunduğum elli yedi yaşına kadar devam etmiş ve kalbime iyice yerleşmiştir. İnsan için, Allahü teâlânın fadl ve ihsanından başka bir şeye güvenip itimat etmesinde, Allahü teâlâdan başkasından istemesinde hiçbir fayda yoktur. İnsan birisinden bir şey isterken, istediği şeyin o kimsede emanet bulunduğunu bilmeli, onun hakiki sahibinin Allahü teâlâ olduğunu hatırdan çıkarmamalı, isteklerini Allahü teâlâdan istemelidir."

İsmail Hakkı Bursevi hazretleri buyurdu ki:

"Mihnet ve acı, insanı bulunduğu mertebeden aşağı indirmez. Bilakis başa gelen bela ve musibeti, kadere rıza ile karşılamak iyi akıbetlere vesile olur. Ben bir taraftan diğer tarafa, bir memleketten başka memlekete gitmek suretiyle çok meşakkat ve sıkıntılar çektim. Bütün akrabalarımın uzak

kaldım. İşte birçok musibet ve çilelerle geçirdiğim bu zaman, kırk seneyi geçiyor. Allahü teâlâ dilediğini yapar. Kimse Ona bunu niçin böyle yaptın diye soramaz. Güzel akıbet, ancak Allahü teâlânın fermanı üzere meydana gelendir. Resulullah efendimiz; **(Benim çektiğim sıkıntıyı hiçbir Peygamber çekmemiştir)** buyurmuştur. İnsana gelen bela ve sıkıntılar, kalbi aydınlatır. Bela ve musibet zamanında tecelli-i ilahî meydana geldiği için kalbi genişler. Bütün bunlardan dolayı en şiddetli meşakkat, Peygamberler hakkında meydana gelmiştir. Onlarinkinden daha hafifi de evliyada görülür.”

Şems-i Tebrizi hazretleri, bir gün dostlarına şöyle nasihatte bulundu:

"Allahü teâlânın talibi olan kimselere, Ona kavuşmak arzusu içinde olanlara, mihnet, meşakkat, dert ve belalara katlanmaktan başka çare yoktur. Huzura kavuşmak için her türlü derde, belaya sabretmek lazımdır.”

Mihneti kendine zevk etmektir alemde hüner,

Gam ve neşe insanda, böyle gelir böyle gider.

Yardım eden, yardım görür

12.02.2006

İnsanın yaptığı her şey, mükafat veya ceza olarak kendine geri döner. Eden kendine eder sözü meşhurdur. İyilik eden de, kötülük eden de, kendine eder. Allahü teâlâ;

(Benim kullarıma yardım edene, ben fazlasıyla yardım ederim) buyuruyor.

Elinden yardım geldiği halde, yardımı esirgeyen bir kimse, Allahü teâlânın sevgili kulu olamaz. Enes bin Malik hazretleri;

"Bütün mahlukatı Allahü teâlâ yaratmıştır. Onların her türlü ihtiyacını irade ederek, yaratıp göndermektedir. Allahü teâlânın rızası için Onun kullarına kim daha çok hizmet ederse, Allahü teâlâ da o kullarını o kadar çok sever" buyurmuştur.

Yahya bin Muaz-ı Razi hazretleri buyurdu ki:

"Allahü teâlâyı sevdiğin kadar, herkes seni sever. Allahü teâlâdan korktuğun kadar, herkes senden korkar. Allahü teâlâyı kulluk ettiğin miktarda, herkes sana yardımcı olur.”

İmam-ı Rabbani hazretleri buyuruyor ki:

"Allahü teâlânın, bir kuluna, faydalı, güzel işler yapmayı, çok kimsenin ihtiyaçlarını sağlamasını nasip etmesi, çok kimsenin ona sığınması, bu kul için pek büyük bir nimettir! Allahü teâlâ, kullarına iyâlim demiş, çok merhametli olduğu için, herkesin rızasını, nafakasını kendi üzerine almıştır. Allahü teâlâ, bu ıyalinden birkaçının rızkları, nafakaları için ve bunların yetişmeleri, rahat yaşamaları için bir kulunu görevlendirirse, bu kuluna büyük ihsan etmiş olur. Bu büyük nimete kavuşup da, bunun için şükretmesini bilen kimse, çok talihli, pek bahtiyardır. Bunun kıymetini bilip, şükretmek, kendi sahibinin, Rabbinin ıyaline hizmet etmeyi saadet ve şeref bilmek ve Rabbinin kullarını yetiştirmekle öğünmek, akıl icabıdır.”

Muhammed Ma'sum hazretleri bir talebesine hitaben buyuruyor ki:

"Allahü teâlânın kullarına hizmet etmeniz dünya ve ahiret derecelerine kavuşmanıza sebep olacaktır. Bunun için, Allahü teâlânın kullarına iyilik etmeye, güler yüz, tatlı dil ve güzel huy ile onlara kolaylık göstermeye çalışınız! Bu çalışmanız, Allahü teâlânın rızasını kazanmanıza ve ahirette yüksek derecelere kavuşmanıza sebep olacaktır. Hadis-i şerifte;

(İnsanlar Allahü teâlânın ıyalidir, kullarıdır. Kullarına iyilik edenleri çok sever) buyuruldu.

Müslümanların ihtiyaçlarını karşılamanın, onları sevindirmenin, fazileti, sevabı pek çoktur. Hadis-i şerifte;

(Amellerin, ibadetlerin efdali, en kıymetlisi, bir mümini sevindirmek veya elbise vermek yahut aç ise doyurmak veya herhangi bir ihtiyacını karşılamaktır) buyuruldu.”

Ebu Bekr Ayderus hazretleri, fakirlere yardım etmek ve ihtiyaçlarını görmek için çok borç para isterdi. Borçları çok olduğu halde, kendisinde ödeyememe korkusu görünmezdi. Bu halinden dolayı dedikodu yapanlara karşı da;

"Rabbimle benim arama girmeyiniz. Ben bu şekilde aldığım parayı, Onun rızasından başka yere sarf etmedim. Rabbim, benim borcumu ödemedi, beni bu dünyadan çıkarmayacağını bana vaad etti" buyurmuş ve dediği gibi de olmuştur.

Nafile hacca gideceklerden biri, Bişr-i Hafi hazretlerine veda için gelir ve;

-Ben hacca gidiyorum bir emriniz var mı? diye arzeder;

-Ne kadar harçlığın var? diye sorulunca;

-İki bin dirhem harçlığım var cevabını verir. Bişr-i Hafi hazretleri;

-Hacca gitmekle zühdü mü, yoksa Kâ'beye olan aşkını mı, yoksa Allah rızasını mı kastediyorsun? diye sorar. O kimse de;

-Allah rızasını kastediyorum der. Bunun üzerine Bişr-i Hafi hazretleri;

-O halde evinde dururken, Allah'ın rızasını kazandıracak bir şeyi sana söylersem, yapar mısın? Buyurur. O kimse;

-Evet yaparım karşılığını verir. Bunun üzerine Bişr-i Hafi hazretleri;

-O halde sen bu iki bin dirhemi, borcunu ödeyemeyen bir fakire, yiyeceği olmayan bir yoksula, nüfusu kalabalık, geçimi dar olan bir aileye, yetimi sevindiren bir yetim bakıcısına ve bunlar gibi on kişiye yirmişer dirhem ve hatta istersen hepsini bunlardan birine ver. Zira Müslümanı sevindirmek, düşkünlere el uzatmak, sıkıntıyı gidermek ve zayıflara yardım etmek, nafile olarak yapılan yüz hacdan daha sevaptır. Kalk da dediğim gibi yap. Şayet böyle yapmak istemiyorsan asıl kalbinde olanı bana söyle buyurur. Vedaya gelen kimse;

-Doğrusu kalbimde hacca gitmek tarafı kuvvetlidir deyince, Bişr-i Hafi hazretleri; gülümseyerek adama döner ve;

-Servet, şüpheli şeylerden kazanıldığı takdirde, nefis, kendi arzularından birinin yerine getirilmesini ve salih ameller yaptığını göstermek ister. Halbuki Allahü teâlâ, yalnız muttakilerin, haramlardan sakınanın amelini kabul eder buyurur.

Netice olarak, Allahü teâlânın kullarına yardımcı olanın, onların sıkıntısını giderinin yardımcısı Cenab-ı Hak olmaktadır. Zira hadis-i şerifte;

(Din kardeşinin yardımına koşanın, yardımcısı Allah'tır) buyurulmuştur.

Âlimler bozulunca, din zayıflar

13.02.2006

Din adamları üç kısımdır: Akıl sahibi, İlim sahibi, Din sahibi. Bu üç sıfatı da birlikte taşıyan din adamına "Din âlimi" denir. Bir sıfatı noksan olursa, onun sözüne güvenilmez. İlim sahibi olmak için, akli ve nakli ilimlerde mütehassıs olmak lazımdır.

İnsanların saadeti, âlimlerin elinde olduğu gibi, insanları felakete, Cehenneme sürükleyenler de, din adamı şeklinde görünen, din düşmanlarıdır. Din adamlarının iyisi, insanların en iyisidir. Dini dünya isteklerine alet eden, herkesin imanını bozan din adamı da, dünyanın en kötüsüdür. İnsanların saadeti ve felaketi, doğru yola gelmesi ve yoldan çıkmaları din adamlarının elindedir.

Din adamları içinde, mevki, maaş arzusunda olmayan, yalnız İslamiyet'in yayılması ve kuvvetlenmesi için uğraşanların sayısı, gün geçtikçe azalmaktadır. Mevki almak, sandalye kapmak arzusu, bunların her birinin ayrı bir yol tutmasına ve böylece doğru olarak dini anlatma ve yayma işinin de, ikinci derecede kalmasına sebep olmuştur. İmam-ı Rabbani hazretleri buyuruyor ki:

"Âlimlerin dünyayı sevmesi ve ona düşkün olması, güzel yüzlerine siyah leke gibidir. Böyle olan ilim adamlarının, insanlara faydası olursa da, kendilerine olmaz. Dini kuvvetlendirmek, İslamiyet'i yaymak şerefi, bunlara ait ise de, bazen kâfir ve fasık da, bu işi yapar. Nitekim, Peygamber efendimiz;

(Allahü teâlâ bu dini, facir kimselerle de, elbette kuvvetlendirir) buyurmuştur.

Dünyaya düşkün olan âlimler, çakmak taşına benzer. Çakmak taşında enerji vardır. İnsanlar bu taşıki kudretten ateş yapar, istifade eder. Taşın ise, hiç istifadesi olmaz. Bunların da ilimlerinden kendilerine fayda olmaz. Hatta, bu ilimleri, kendilerine zarar verir. Çünkü, kıyamet günü, bilmiyorduk, günah olduğunu bilseydik yapmazdık diyemezler. Hadis-i şerifte buyuruldu ki;

(Kıyamet gününde, en şiddetli azap görececek kimse, Allahü teâlânın kendi ilminden, kendisini faydalandırmadığı âlimdir.)

Allahü teâlânın kıymet verdiği ilmi, Onun sevmediği yolda harç etmek, çok çirkin bir iştir. Onun kıymet verdiğini kötülemek, sevmediğini de kıymetlendirmek, Allahü teâlâyâ karşı durmak demektir. Ders vermek, vaaz etmek ve dini yazı, kitap, dergi çıkarmak, ancak, Allah rızası için olduğu vakit ve mevki, mal ve şöhret kazanmak için olmadığı zaman faydalı olur. Böyle halis, temiz düşünmenin alameti de, dünyaya düşkün olmamaktır. Bu belaya düşmüş, dünyayı seven din adamları, hakikatte dünya adamlarıdır. Kötü âlimler bunlardır. Büyüklerden biri şeytanı boş oturuyor, insanları aldatmakla uğraşmıyor görüp, sebebini sorar. Şeytan cevap olarak;

“Zamanın din adamı geçinen, kötü âlimleri, insanları yoldan çıkarmakta, bana o kadar yardım ediyor ki, bu mühim işi yapmama lüzum kalmıyor” demiştir.

Dünyaya gönül kaptırmayan, mal, mevki, şöhret kazanmak, başa geçmek sevdasında olmayan din âlimleri, ahiret adamlarıdır. Peygamberlerin vârisleri, vekilleridir. İnsanların en iyisi bunlardır. Kıyamet günü, bunların mürekkebi, şehidlerin kanı ile tartılacak ve mürekkeb, daha ağır gelecektir.

(Âlimlerin uykusu ibadettir) hadis-i şerifinde methedilen, bunlardır. Ahiretteki sonsuz nimetlerin güzelliğini anlayan, dünyanın çirkinliğini ve kötülüğünü gören, ahiretin ebedi, dünyanın ise fani geçip tükenici olduğunu bilen bunlardır. Bunun için kalıcı olmayan, çabuk değişen ve biten şeylere bakmayıp, baki olana, hiç bozulmayan ve bitmeyen güzelliklere sarılmışlardır.

Ahiretin büyüklüğünü anlayabilmek, Allahü teâlânın sonsuz büyüklüğünü görebilmekle olur. Ahiretin büyüklüğünü anlayan da, dünyaya hiç kıymet vermez. Çünkü, dünya ile ahiret birbirinin zıddıdır. Birini sevindirirsen öteki incinir. Her ikisine birden kıymet vermek veya her ikisini aşağılamak olamaz. İki zıt şey bir araya getirilemez.”

İslam âlimleri, kendilerine sorulan suallere, fıkıh kitaplarından cevap bulup, söylerlerdi. Din adamı şeklinde görünenler ise, fıkıh kitabını okuyup anlayamadığı için, cahil kafasına ve noksan aklına gelenleri söyleyerek sual sahibini aldatır. Onun Cehenneme gitmesine sebep olur. Bunun içindir ki Peygamber efendimiz;

(Âlimlerin iyisi, insanların en iyisidir. Âlimlerin kötüsü insanların en kötüsüdür) buyurmuştur.

Ebu Bekr Verrak hazretleri buyuruyor ki:

“İnsanlarda üç sınıf önemlidir: Devlet adamları, âlimler ve zahidler. Devlet adamları bozulunca, halkın huzuru bozulur. Âlimler bozulunca, halkın dini zayıflar. Varını yoğunu Allah yolunda harcayan zahidler bozulunca da, ahlak fesada uğrar. Devlet adamlarının kötülüğü zulüm ile, âlimlerin bozukluğu hırs ve tamah ile, dünyaya düşkün olmayanların, zahidler bozulması da riya ve gösteriş ile olur.”

Evlat, ana, baba elinde emanettir

19.02.2006

Çocuk, bir nimettir ve emanettir. İmam-ı Gazali hazretleri buyuruyor ki:

“Evlat, ana, baba elinde bir emanettir. Büyük bir nimettir. Nimetin kıymeti bilinmezse elden gider. Çocukların temiz kalpleri, kıymetli bir cevher gibidir. Mum gibi her şekli alabilir. Küçükken hiçbir şekle girmemiştir. Temiz bir toprak gibidir. Temiz toprağa hangi tohum ekilirse, onun meyvesi hasıl olur.”

Çocuklara iman, Kur'an-ı kerim ve Allahü teâlânın emirleri öğretilir ve yapmaya alıştırılırsa, din ve dünya saadetine ererler. Bu saadete anaları, babaları ve hocaları da ortak olur. Eğer bunlar öğretilmez ve alıştırılmaz ise, bedbaht olurlar. Yapacakları her fenalığın günahı baba ve hocalarına da verilir. Allahü teâlâ Kur'an-ı kerimde mealen;

(Kendinizi ve evlerinizde ve emirlerinizde olanları ateşten koruyunuz) buyurmaktadır.

Bir babanın, evladını Cehennem ateşinden koruması, dünya ateşinden korumasından daha mühimdir. Cehennem ateşinden korumak da imanı, farzları ve haramları öğretmekle ve ibadete alıştırmakla ve dinsiz, ahlaksız arkadaşlardan korumakla olur. Bütün densizliklerin ve fenalıkların başı, fena arkadaşdır. Peygamber efendimiz;

(Bütün çocuklar Müslümanlığa uygun ve elverişli olarak dünyaya gelir. Bunları sonra anaları babaları Hristiyan, Yahudi ve dinsiz yapar) buyurmuşlardır.

Ana baba, evvela evladının hakiki istikbalini, sonsuz saadete kavuşmasını düşünmelidir. Dinin esaslarını ona öğretmelidir. Bunu öğrenip yaptığı zaman, dünya saadeti kendiliğinden gelecektir. Zira dinimiz insanlara dünya ve ahirette rahat ve mesut olmanın yollarını göstermektedir.

İslam dininin ahlaki esasları, insani ve sosyal yönleri, çocuk terbiyesi için bulunmaz bir hazine niteliğindedir. Ancak dini telkinler, şuurlu, bilgili, müşfik ve mahir, ehliyetli ve yetkili kimseler tarafından yapıldığında çok iyi neticeler alınmaktadır.

Çocukta kökleşmesi ve kafasına iyice yerleştirilmesi gereken ilk ve temel şey; her şeyin üstünde, her şeye muktedir, bütün iyilik ve güzelliklerle beraber her şeyin yaratıcısı bir Allah'a ibadet etmeyi, hürmet etmeyi, sevmeyi en büyük vazife bilmektir. Ayrıca Allahü teâlânın ancak iyi, çalışkan ve dürüst kullarını sevdiğini, onun için karşılık beklemeden daima iyilik yapması, yarattığı her şeyi, özellikle insanları sevmesi, usanmadan çalışması telkin edilmelidir. Eğer çocuk bu inançlara sahip olursa, dürüst, vicdanlı, iyi ahlaklı, cemiyete yararlı bir kimse olmanın yolunu tutmuş demektir.

Çocuğu Cehennem ateşinden kurtarmak, dünya ateşinden korumaktan çok daha mühimdir. Çocuğu korumak, onu terbiye etmek ve ona iyi ahlaki öğretmek ve onu kötü arkadaşlardan korumakla mümkün olur. Çünkü bütün kötülüklerin başı kötü arkadaşdır!

Çocuk, ana-baba elinde bir emanettir. Kalbi, kıymetli bir cevher gibi tertemizdir. Tıpkı bir mum gibidir, her şekli alabilir. Çocuk, temiz bir toprak gibi olup, hangi tohum atılırsa, yetişir. İyilik tohumu ekilirse, din ve dünya saadetine kavuşur. Annesi, babası ve hocası sevabında ortak olur. Şayet fesat, kötülük, tohumu atılırsa, helak olur, annesi, babası ve hocası da günahına ortak olur.

Sa'düddin-i Kaşgari hazretlerinin babası, ticaret için kervanlarla uzak memleketlere giderdi. Babası, küçük yaşta Sa'düddini, çeşitli ülkeleri görüp, bilgi edinmesi için yanında götürürdü. Oğlunun iyi yetişmesi için hiçbir fedakârlıktan çekinmezdi. Sa'düddin, babasının verdiği din terbiyesi ile büyütülüyor, etrafına örnek olacak şekilde yetiştiriliyordu. Bir defasında, on iki yaşında babası ile ticaret için sefere çıkmıştı. Bir kervansarayda konakladılar. Sa'düddin, kervansarayın kapısında otururken, oraya bir grup tüccar gelip, konuşmaya başladılar. Aralarındaki hesabı görebilmeleri için, birbirlerine uzun müddet bağırıp çağırdılar ve çekişmeye başladılar. Tüccarların bu halini seyreden Sa'düddin, ağlamaya başladı. Tüccarlar, çocuğun sebepsiz yere ağlamasına hayret edip niçin ağladığını sordular. Bunun üzerine Sa'düddin Kaşgari;

"Sizin yüzünüzden ağlıyorum. Sabahtan beri buradayım, dünya hırsı yüzünden kavga edip duruyorsunuz. Bir an için olsun, Allahü teâlânın ismini anıp Ondan bahsetmediniz. Onun emir ve yasaklarından hiç konuşmadınız. Size acıdığım için ağlıyor, Cehenneme düşmemeniz için de dua ediyorum" dedi.

Tüccarlar, çocuğun bu haline hayran oldular ve hepsi yaptıklarına tevbe edip, helalleşerek işlerini bitirdiler.

Bunun için çocuklara, daha küçük yaşta iken, Kur'an-ı Kerimi ve kendisine lazım olan ilmi hal bilgilerini öğretmeli, sonra evliyanın hallerini, Sahabe-i Kiramın ve geçmiş büyüklerin güzel ahlakını anlatmalıdır.

Ağaç, yaş iken eğilir

20.02.2006

Ağaç yaş iken eğildiği, eğriliği giderildiği gibi, insan da, küçükken, çocukken eğitilir. Bu konuda Celaledin-i Devani hazretleri buyuruyor ki:

"Çocuk, daha küçükken onun terbiyesi ile meşgul olmalı, kötü huy edinmesine engel olmalıdır. Çünkü çocukların kabiliyetleri kemal üzeredir. Tabiatının meyli ise kötülükleredir ve çabuk bozulabilirler.

Çocukta ilk görülen, göze çarpan duygu hayadır. Hayanın çokluğu, fazilete işarettir. Çocukta haya hasleti görüncə, daha çok ihtimam etmelidir.

İlk terbiye, çocuğu kötü arkadaşlardan men etmektir. Çünkü, çocukların ruhu temiz bir ayna gibidir. Karşısında olanı hemen tutar, alır. Bundan sonra İslam'ın şartlarını, dinin emirlerini ve sünnetin edeplerini öğretmeli ve bu öğretme işine devam etmelidir. Öğrenmek istemezse müsamaha etmemeli, devam etmelidir. Gerekirse, azarlamalıdır. Fakat yaşı ve kabiliyeti de göz önünde bulundurulmalıdır.

Dinimizin hükmüne göre, yedi yaşında namazı öğretmeli, kıldırmalıdır. Eğer on yaşına gelir de kılmazsa, azarlamalıdır. İyileri övmeli, kötülerini ayıplamalı ve böylece iyiliğe teşvik etmelidir. Kötülükten, çirkin işlerden men etmelidir. İyi bir iş yapınca övmeli, kötü bir iş işleyince de, ayıplayıp korkutmalıdır. Yanlışlıkla, unutarak yaptı deyerek, çocuğun cüretini arttırmamalıdır. Gizli bir şey yapmışsa, yüzüne vurmamalı, haya perdesini yırtmamalıdır. Tekrar yaparsa, yalnız olarak onu tembih etmeli, azarlamalıdır. Yaptığı o işin, çok çirkin olduğunu söylemeli, bir daha yapmaması için korkutmalıdır. Sık sık azarlamamalıdır. Yoksa azarlamak, ayıplamak âdet haline gelir. "İnsanlar yasaklara karşı meyilli ve haris olurlar" sözü gereğince, tekrar yapmaya koyulabilir. Bunun için iyi idare etmelidir.

Çocuğun nazarında yemeyi, içmeyi, iyi elbise giymeyi önemsiz göstermelidir. Hep yemeye, içmeye düşkün olmaması için uyarmalıdır.

Önce yemek yemenin edeplerini öğretmelidir. Yemek yemekten maksat, bedenın sıhhatini korumaktır, lezzet almak değildir demelidir. Yemek ve içmek ilaç gibidir, onunla açlık ve susuzluk giderilir. Çeşitli yemeklere değil, bir yemekle yetinmeye ve istediğini değil, bulduğunu yemeye alıştırmalıdır. Zaman zaman çocuğa kuru ekmek vermeli ki, ondan başka bir şey bulamadığı da olabilir.

Her ne kadar alkollü içkilerden sakınmak herkese lazım ise de, çocuklara akıllarına göre anlatıp, ruha da, bedene de çok zararlıdır demelidir. İnsanın, kızgınlığını, sinirini, hayasızlığını artırır ve bu haller onda alışkanlık haline gelir demelidir. Böyle kimselerle arkadaşlık etmekten kesin olarak men etmelidir.

Çirkin sözleri ve sesleri dinlemekten men etmelidir. Vazifelerini bitirmeden ve sıkıntı çekmeden yemeğini vermemelidir.

Kapalı ve gizli işlerden onu men ederek, kabahate karşı cesaretini kırmalıdır. Gündüz ve gece çok uyutmamalı, yumuşak elbiselere alıştırmamalı, yaya yürütmeli, bineğe binmesini öğretmeli, oturma, kalkma ve konuşmanın edeplerini anlatmalıdır. Babasıyla ve dünya malı ile, arkadaşlarına övünmekten, yalan söylemekten sıkı men etmeli, doğru veya yalan yemin etmemesini tembih etmelidir.

Büyüklerin yanında susup oturmasını, sorulursa, kısa cevap vermesini öğretmeli, hep iyi konuşmayı âdet etmesini anlatmalıdır.

İlim öğrenmeye çok teşvik etmelidir. Hoca dövse de, kayırmamalı, lüzumsuz yere çocuğu azarlamamalıdır.

Çocuğu cömertliğe alıştırmalı, mal ve mülkü gözünden düşürmelidir. Çünkü para ve mal sevgisinin zararı, zehirden çoktur. İmam-ı Gazali hazretleri;

(Ya Rabbi, beni ve çocuklarımı putlara tapmaktan uzak tut!) mealindeki Sure-i İbrahimin otuz beşinci âyetinin tefsirinde buyuruyor ki:

"Putlardan murad, altın ve gümüşdür. Yani İbrahim aleyhisselam; **(Beni ve çocuklarımı altına ve gümüşe tapmaktan, kalbimizi onlara bağlamaktan koru!)** diye dua ediyor. Çünkü bütün kötülüklerin menşei; parayı, dünyayı sevmektir."

Boş zamanlarında çocuklara oyun oynamak için izin vermelidir. Ama sıkıntılı ve zor oyunlar ve kötülüğe sebep olacak alışkanlıkları veren oyunlardan sakındırmalıdır. Bu edep herkeş için iyidir. Gençler için ise, daha iyidir. Anlama yaşına gelince, ona dünya malından esas maksadın, sıhhati korumak olduğunu anlatmalı, dünyayı ahirete sermaye yapmayı tembih edip, öğütlemelidir.

Eğer ilim sahibi olacaksa, ilim tahsili için gerekli terbiye verilmelidir. Sanat sahibi olacaksa, dini vecibeleri öğrenip yaptıktan sonra, o sanatla meşgul etmelidir. Burada en iyisi, çocuğun kabiliyetine bakmalı, durumunu incelemeli, kabiliyetinin hangi ilim ve sanata daha yatkın olduğunu anlayıp, o tahsil ve sanata vermelidir. Zira Peygamber efendimiz;

(Kişi ne için yaratılmışsa, o işi ona kolaylaştırılır) buyurdular."

Ahireti kazanmak için...

26.02.2006

İman ile küfür birbirinin zıddı olduğu gibi, ahiret de, dünyanın zıddıdır. Dünya ve ahiret bir araya getirilemez. Ahireti kazanmak için, dünyayı yani haramları terk etmek lazımdır. Dünyayı terk etmek ise, iki türlüdür:

Birisi, bütün haram olan şeylerle beraber, mubahları yani günah olmayan lezzetlerin çoğunu da bırakıp, yaşamak için zaruri olan miktarını kullanmaktır. Dünyanın keyif ve eğlencelerini bırakarak, bütün zamanını, ibadetle ve Müslümanların rahatları, İslam dinini bilmeyenlerin, doğru yola kavuşmaları için lazım olan ilmi ve teknik usulleri, vasıtaları yapmakla, kullanmakla geçirmek ve dünya zevkini böyle çalışmakta aramak, bulmaktır. Eshab-ı kiramin hepsi ve din büyüklerinin çoğu, böyle idi. Dünyayı, bu şekilde terk etmek, çok faydalıdır. Böyle yapmaktan maksat, İslamiyet'in emrettiği şeyleri yapmak için, bütün rahatı ve zevkleri feda etmektir.

İkincisi, dünyada haram ve şüpheli şeylerden kaçıp mubahları kullanmaktır. Bu kısım da, böyle bir zamanda, çok kıymetlidir.

O halde, ahireti kazanmak için, İslamiyet'in haram ettiği şeylerden kaçınmak, her Müslümana lazımdır. Abdülkadir Geylani hazretleri buyuruyor ki:

"Ahireti sermayen, dünyayı bu sermayenin kazancı yap. Zamanını, önce ahireti elde etmek için sarf et. Geri kalan vaktini, geçimini temin için harca. Sakın dünyanı sermaye, ahiretini onun kârı şeklinde yapma. Böyle yaparsan, dünyadan artan zamanını, ahiretin için sarf edersin. Bu zaman zarfında namazlarını kılmaya çalışırsın. Fakat çabucak kılayım diye, rükünlerine riâyet etmezsin. Sonra dünya işlerinden dolayı yorulur ve bitkin düşersin. Geceleri kaza namazı kılmaya fırsat bulamazsın. Yorgunluktan ölü gibi yatar, gündüz de faydasız olursun. Nefsine ve nefsinin hevasına, isteğine hatta şeytana tâbi olursun. Ahiretini dünyaya karşılık satarsın. Nefsinin kölesi ve onun bineği olursun. Halbuki sen, nefsine binmek, onu yalanlayıp selamet yoluna sokmakla emrolunmuşsun. Bunlar ahiret yolu, Rabbine taat yoludur. Sen, nefsinden gelen istekleri kabul etmekle, kendine zulmettin. İpini onun eline verdin. İsteklerinde, lezzetlerinde, hevasında nefsine uydun. Sonunda dünya ve ahiretin hayırlısını kaçırdın. Dünya ve ahiretini zarara soktun. Böyle olursa, Kıyamet günü din ve dünya bakımından insanların en müflisi ve en zararlısı olursun. Nefsine uymakla, dünyadan fazla bir şeye ulaşamadın. Eğer nefsini ahiret yoluna çekseydin, ahiretini esas ve sermaye kabul etseydin, dünya ve ahiretini kazanırdın. Nefsin kötülüklerinden korunur, iyilerden olurdu. Eğer dünyaya rağbet etmeyerek, kötülüklerden uzak kalarak Allahü teâlâyâ itaat edersen, Allahü teâlânın has kullarından olursun."

Hamid-i Aksarayı hazretleri, bir gün ziraatla uğraşan talebelerinden birine bir miktar tohum verir ve;

-Evladım, bu tohumların yarısını, tarlanızın bir kısmına sizin için, yarısını da tarlanızın bir kısmına bizim için ekiniz buyururlar. Talebe tohumları eker. Ekinlerin yetiştiği mevsimde tarlaya giderler. Talebenin tarlasında fevkalade güzel yetişmiş bir ekin vardır. Diğerinde hiç ekin bitmemiştir. Hamid-i Veli hazretleri, talebesine dönerek;

-Bu tarlalardan hangisi bizim, hangisi sizindir? diye sual edince, talebe son derecede utanır ve kendi tarlasını göstererek;

-Bu tarla sizindir efendim deyiverir. O da, ekinlere bakarak;

-Biz ahiret için çalışıyorduk. Acaba hangi günahımızdan dolayı dünyamız mamur olmaya başladı? deyip, üzüntüsünü dile getirir. Hocasının müteessir olduğunu gören talebe, hakikatı söyleyerek Hamid-i Veli hazretlerinin üzüntüsünü giderir.

Abdullah-ı Ensari hazretleri buyurdu ki:

"Dünya ne demektir biliyor musunuz? Gönüne gelen ve seni Allahü teâlâdan uzaklaştıran her şey dünya demektir. Seni Ondan başka bir şey ile meşgul eden her şey de fitnedir. Bu kısa ömrü, Allahü teâlâdan uzaklaştıran şeylere yaklaşmakla geçiren, Ondan başka şeylerle meşgul olan kimse, ahiretini harap etmiş olur. Bu ise, akıl sahiplerinin yapacağı şey değildir."

Amr bin Mürre hazretleri, dünyayı sevip onun peşinde ömrünü tüketenler hakkında;

"Kim dünyaya yönelip dünyalık peşinde koşarsa ahiretini yıkar. Kim ahirete faydalı amel yaparsa, dünyaya düşkün olmaktan kurtulur. Böylece fanî geçici olanı verip baki, kalıcı olanı alır" buyurmuştur.

Bir gün Ömer bin Abdülaziz hazretlerine;

-İnsanların en ahmağı kimdir diye sual edilince, cevap olarak;

-Ahiretini dünya için satan, ahmaktır, ahiretini başkasının dünyası için satan ise, daha da ahmaktır buyurmuştur.

Netice olarak din büyüklerinin buyurduğu gibi;

“Akıllı kimse, ahiretini mamur eder, akılsız ise, ahireti viran edip, dünyasını mamur eder.”

İbadet mi, mal toplamak mı?

27.02.2006

Dinimizi doğru olarak öğrenebilmek için, doğru yazılmış, nakli esas alan kitapları okumamız lazımdır. Peygamber efendimiz;

(Bana, tüccar ol, mal topla diye emrolunmadı. Fakat, Rabbini tesbih et ve ona secde et. Rabbine ölünceye kadar ibadet et! diye emrolundu) buyurmaktadır.

Bu hadis-i şerifi okuyan bir kimse, açıklamasını bilmiyorsa, çalışmayı bırakıp, devamlı ibadetle meşgul olmaya başlayabilir veya böyle anlayabilir. Bu anlayışı ise, hem kendini, hem de bu kimseye uyanları, yanlış yollara sürükleyebilir. Halbuki İmam-ı Gazali hazretleri bu konuda buyuruyor ki:

“Kendinin ve çocuklarının ihtiyaçlarına malik olan zengin bir kimsenin, vakitlerini ibadetle geçirmesi, para kazanmaktan daha sevaptır. İhtiyacı olmayanların mal kazanmak için uğraşması sevap değildir. Hatta kalbini dünyaya bağlamak olur. Dünyaya bağlamak ise, bütün günahların başıdır. Malı olmayan, fakat, vazife görüp maaş alanların da, mal kazanmak için ayrıca uğraşmaması daha iyidir. Mesela ilim adamlarının, din âlimlerinin ve her türlü faydalı ilimleri bilenlerin, din büyüklerinin ihtiyaçları, hayır kurumları veya hayır sahipleri tarafından istenmeden veriliyorsa, bunların halkı bilgilendirmesi, aydınlatması, onlara yardım etmeleri, mal kazanmaktan daha sevaptır. Fakat, zaman değişir, bunlara, istemeden, boyun bükmeden bir şey verilmez olursa, bunların da çalışarak kazanması daha iyi olur. Çünkü, istemek haramdır. Ancak zaruret halinde mubah olabilir. Mal kazanırken helale, harama dikkat edenin, yani Allahü teâlâyı unutmayanın, çalışması, mal kazanması daha iyidir. Çünkü bütün ibadetlerin ruhu, özü, Allahü teâlâyı hatırlamaktır.”

Kesb, yaşamak için lazım olan malları helalden kazanmaya çalışmak demektir. Kendine, evladına, ıyaline ve borçlarını ödemeye lazım olanları kesbetmek farzdır. Bunun için çalışan sevap kazanır. Özürsüz terk edene azap yapılacaktır. Kendilerine nafaka verilmesi vacip olanlara, ıyalı denir. Borç ödemek farzdır. Ödeyemeden vefat edenin, ödemek niyeti varsa, günahlı olmaz. Hadis-i şerifte;

(Beş vakit namazı kıldıktan sonra, çalışıp helal kazanmak, her Müslümana farzdır) buyuruldu.

Peygamberlerin hepsi, çalışıp kazanmışlardır. Çalışmayıp, camide oturarak, Allahü teâlâyı tevekkül ediyorum diyene inanmamalıdır. Böyle bir kimse, çalışmayı terk ettiği için, günah işlemektedir. Salih değil, fasıktır. Bu kimsenin kalbi, Allahü teâlâyı değil, kulların mallarına bağlıdır. Önce sebebe yapışmak, sonra bu sebebin tesirini Allahü teâlâdan beklemek emrolundu. Muhtaç olduğu malı kazandıktan sonra, fazla çalışmayıp, ibadet etmek caizdir. Bunun için, çalışmayıp ibadet edene suizan ve tecessüs etmemelidir. İkisi de haramdır. İhtiyaçtan fazla çalışıp, kazandıklarını, senelerce saklamak mubahtır. Saklamayıp hayra, hasenata sarf etmek müstehaptır. Nafile ibadetlerden daha sevaptır. Hadis-i şerifte;

(İnsanların iyisi, insanlara faydası olanlardır) buyuruldu.

Öğünmek, kibirlenmek için, ihtiyaçtan fazla kazanmak ise, haram olmaktadır.

Görülüyor ki, bir kimsenin, ehlinin ve ıyalinin nafakalarını ve borçlarını ödemek için çalışıp kazanması, nafile ibadetleri yapmaktan kat kat daha sevaptır. Hadis-i şerifte;

(Eshabım için fakirlik saadettir. Ahır zamandaki ümmetim için, zenginlik saadettir) buyuruldu.

Abdullah Dehlevi hazretleri buyuruyor ki:

“Çocuklarının ihtiyaçlarını temin ve fakirlere yardım ve İslamiyet'e hizmet için, çalışıp helal mal kazanmak, çok iyidir. Süleyman aleyhisselam, hazret-i Osman, Abdurrahman bin Avf hazretleri ve Eshab-ı kiramdan bazıları çok zengin idiler. Bu zenginlikleri, Allahü teâlâ indindeki derecelerinin azalmasına sebep olmadı. Fakirlik, ibadete ve hizmete mani olursa, taat yapmaya kuvvet hasıl etmek için, zengin olmak efdaldır. Böyle zenginlik büyük nimettir. Allahü teâlâ, bu nimeti dilediğine ihsan eder.”

Müslüman, dünyayı sevdiği, dünyaya düşkün olduğu için değil, Allahü teâlâ, çalışmayı emrettiği için çalışıp kazanır. Kadın da, erkek de, para kazanmak için haram işlememelidir ve hiçbir namazı

kaçırmamalıdır. Ezelde ayrılmış olan rızık değişmez. Aynı rızık, helalden isteyene helal yoldan gelir. Haram işleyerek isteyene de, haram yoldan gelir.

Ahmed bin Ebu Verd hazretleri buyurdu ki:

"Üç şey vardır ki, bunlar bir veli kulda arttıkça, güzel halleri artar:

1-Makamı yükseldikçe, tevazusu artar.

2-Malı çoğaldıkça, cömertliği artar.

3-Ömrü uzadıkça, hizmeti artar."

Netice olarak Ebü'l-Hasan-ı Harkani hazretlerinin buyurduğu gibi:

"Nimetlerin en iyisi, çalışarak kazanılanıdır. Arkadaşların en iyisi, Allahü teâlâyı hatırlatandır. Kalblerin en nurlusu, içinde mal sevgisi olmayandır."

Baş olma sevgisi...

05.03.2006

İnkârdan, küfürden sonra en büyük günah, en büyük felaket, kibirdir. Bundan sonra ise, hubb-u dünya yani dünya sevgisi gelmektedir. Zira Peygamber efendimiz;

(Dünya sevgisi, bütün günahların başıdır) buyurmuştur.

Dünya, Allahü teâlâdan başka her şey demektir. Allahü teâlâ ve Onun için olmayan her sevgi, dünya sevgisidir. Mevki sevgisi, para sevgisi, baş olma sevgisi, âlim olmak sevdası gibi Allah için olmayan her sevgi, dünya sevgisidir. Kalbinde dünya sevgisi olan kimse, daima tehlikededir. Seyyid Sıbgatullah Arvasi hazretleri;

"Müminin kabrinde yüzünün kıbleden çevrilmiş görünmesi, dünya sevgisi üzerine ölmesindendir" buyurmuştur.

Dünyanın bu kadar tehlikeli olmasının sebebi, insanın nefsini azdırdığı ve şeytanın aldatma vasıtası olduğu içindir. Şeytan, insanı, dünya sevgisiyle, dünya rahatlığıyla ve dünya imkanlarıyla kandırır. Kur'an-ı kerimde bir âyet-i kerimede mealen;

(İhtiyaçsızlık, azgınlığa sebep olur) buyurulmuştur.

İnsanın maddi ve manevi bütün ihtiyaçları karşılanırsa, hiçbir sıkıntısı, hiçbir derdi, hiçbir üzüntüsü olmazsa, Allah korusun bunun ardından azgınlık gelir. Onun için bazen üzüntülü olmak, hasta olmak, dertli olmak iyidir. Çünkü bunlar, cenab-ı Hakki hatırlatır. Ebu Bekr Verrak hazretleri;

"İhlas sahibi mi olmak istiyorsun, önce baş olma sevgisini kalbinden at. Sonra kendini kimseden üstün görme" buyurmaktadır.

Bayezid-i Bistami hazretleri; "İnsan varlığını öldüren on şeyden birisi, baş olma sevdasıdır" buyurmuştur.

Ebü'l-Hasan-ı Şazili hazretleri de buyuruyor ki:

"En büyük günahlar ikidir: Biri dünya sevgisi, diğeri bilmediği bir işin başına isteyerek geçmektir."

Dünya sevgisi, ahirete hazırlanmaya mani olur. Çünkü kalb, onu düşünmekle, Allah'ı unuttur. Beden, onu elde etmeye uğraşarak ibadet yapamaz olur. Dünya ile ahiret, doğu ile batı gibidir ki, birine yaklaşan, ötekenden uzak olur.

Kalbde, ya dünya sevgisi, yahut Allah sevgisi bulunur. Dünya demek, haram olan şeyler demektir. Zikir, ibadet yaparak, kalbden dünya sevgisi çıkarılınca, kalb temiz olur. Bu temiz kalbe, Allah sevgisi, kendiliğinden dolar. Günah işleyince, kalb kararır, hasta olur. Dünya muhabbeti yerleşerek, Allah sevgisi gider. Kalbin bu hâli, bir şişeye benzer. Su doldurunca, havası çıkar. Suyu boşaltınca, hava kendiliğinden dolar.

Kalbinde zerre kadar dünya sevgisi olan veya kalbinde dünya ile zerre kadar ilgisi bulunan yahut kalbine zerre kadar dünya düşüncesi gelen kimseye, Allahü teâlâyı tanımak nasip olmaz. Hadis-i şerifte;

(Dünya sevgisi arttıkça, ahirete olan zararı da artar. Ahiret sevgisi arttıkça, dünyanın ona zararı azalır) buyurulmuştur.

Ebu Muhammed Razi hazretlerine;

-Dünya sevgisi nedir? diye sual edilince;

-Dünya, Allahü teâlâ ile senin aranda perde olan her şeydir cevabını vermişlerdir.

İmam-ı Rabbani hazretleri buyuruyor ki:

“Hadis-i şerifte, **(Kişi, sevdiği ile birlikte olur)** buyuruldu. Kalbinde, Allah’tan başka hiçbir şeyin sevgisi kalmayan ve ancak Onu dileyen kimselere müjdeler olsun. Bu hadis-i şerife göre, bu kimse, Allahü teâlâ ile beraber olur. Görünüşte insanlar ile birlikte ve onlarla alış verişte ise de, hakikatte Allahü teâlâ ile beraberdir.

Kalb, yani gönül birden fazla şeyi sevmez. Bu bir şeye olan sevgisi kesilmedikçe başka şeyi sevmez. Kalbin mal, evlat, mevki, metholunmak gibi çeşitli arzuları ve bağlantıları ve sevdikleri görülür ise de bu sevgileri hakikatte hep bir sevgilisi içindir. O biricik sevgilisi de, kendi nefsidir. Onların hepsini, kendi nefsi için sevmektedir. Bunları, hep kendi nefsi için istemektedir. Onların nefslerini düşünmemektedir. Nefsine olan sevgisi kalmazsa, nefsi için onlara olan sevgisi de kalmaz. Bunun içindir ki, kul ile Rabbi arasındaki perde, kulun kendi nefsidir. Kul, hep nefsinin düşünmektedir. Bunun için perde, yalnız kendisidir. Başka hiçbir şey değildir. Kul, kendinin nefsinin düşünmekten bütünü kesilmedikçe Rabbinin düşünemez. Allahü teâlânın sevgisi onun kalbine yerleşemez.”

Davud-i Tai hazretleri, evinden sadece namaz vakitlerinde çıkar, camide namazını kılar kılmaz hemen aceleyle evine dönerdi. Bir gün, onu yine hızla giderken görenler;

-Niçin acele ediyorsun? diye sorarlar. O da;

-Askerler beni bekliyorlar cevabını verir. Kendisine;

-Biz asker falan görmüyoruz nerede askerler? diye sorunca;

-Mezarlıkta bulunan ölüler cevabını verir ve;

"İnsanlar dünyaya çok bağlanıyor, onlarla görüşünce kalbime dünya sevgisi geliyor" buyurmuştur.

Netice olarak İbrahim-i Havas hazretlerinin buyurduğu gibi:

"Bir kimse, baş olma sevdasına kapılırsa, artık ibadetten, ihlastan sıyrıldı demektir."

Nefsini seven, kibirli olur

06.03.2006

Nefs, yaratılıştaki karanlık ve pistir. Kalbin emri, idaresi altına girmediği, daha doğrusu sünnete uymadıkça, İslamiyet'e sarılmadıkça ve Allahü teâlânın ihsanına kavuşmadıkça temizlenemez. Yaradılıştaki pislikten kurtulamaz. Saadete, iyiliğe eremez. İmam-ı Rabbani hazretleri buyuruyor ki:

“İnsanların nefsi, mevki almak, başa geçmek sevdasındadır. Onun bütün arzusu, şef olmak, herkesin, kendisine boyun bükmesidir. Kendinin kimseye muhtaç olmasını, başkasının emri altına girmesini istemez. Nefsin bu arzuları, ilah olmak, mabud olmak, herkesin kendine tapınmasını istemek demektir. Allahü teâlâya ortak olmayı istemektedir. Hatta nefsi, o kadar alçaktır ki, ortaklığa razı olmayıp, amir, hakim, yalnız kendi olsun, her şey, yalnız onun emri ile olsun ister. Hadis-i kudside, Allahü teâlâ buyuruyor ki:

(Nefsine düşmanlık et! Çünkü nefsin, benim düşmanımdır.)

Demek oluyor ki, nefsi kuvvetlendirmek, onun, mal, mevki, rütbe, herkesin üstünde olmak, herkesi aşağı görmek gibi isteklerini yapmak, Allahü teâlânın bu düşmanına yardım ve onu kuvvetlendirmek olur ki, bunun ne kadar korkunç bir suç olduğunu anlamalıdır. Allahü teâlâ, hadis-i kudside buyuruyor ki:

(Büyüklik, üstünlük, bana mahsustur. Bu ikisinde, bana ortak olmak isteyen, büyük düşmanımdır. Hiç acımadan, onu Cehennem ateşine atarım.)

Tekebbür, Allahü teâlânın bir sıfatıdır. Kibriya sıfatı, ona mahsustur. İnsan, nefsini ne kadar aşağılarsa, Allahü teâlâ indinde kıymeti o kadar yükselir. Kendine kıymet verenin, Allahü teâlâ katında kıymeti olmaz.

Görülüyor ki, mal, mevki, rütbe, şeflik gibi dünya ziynetlerini, nefse uyarak değil, Allahü teâlânın emirlerini yapmak, yaptırmak ve millete, Müslümanlara hizmet etmek için istemelidir. Bu niyet ile istemek ve bunları yapmak ibadet olur.”

İnsanın başka şeyleri sevmesi, kendi nefsini sevmesinden ve kendi nefesine düşkün olmasındandır. Muhammed Masum hazretleri;

“Herkes kendi nefsini çok sevmektedir. Mal, zevce, evlat gibi, her şeyi kendi nefsi için sevmektedir. İnsan ile Allahü teâlâ arasında en büyük perde, insanın nefsidir” buyurmuştur.

Ebu Muhammed Abdullah Raşi hazretleri buyuruyor ki:

“Allahü teâlâ ile insan arasında olan en büyük perde, kendi nefsinin düşünmesidir ve kendisi gibi aciz olan bir kula güvenmesidir. İnsanların değil, Allahü teâlânın sevgisine kavuşmayı düşünmelidir.”

Bunun için nefsi, cıbilli olan inkâr hastalığından kurtarmaktan başka çare yoktur. Nefsi tezkiye yani temizlemek, İslamiyet’e uymakla olur. Veşşemsi suresinin dokuzuncu âyetinde mealen;

(Nefsini tezkiye eden kurtuldu. Nefsini günahla, cehalette, dalalette bırakan, ziyan etti) buyuruldu.

Nefsin arzularını terk eden pak olur, afetlerden selamet bulur. Allahü teâlânın razı olmadığını terk edene, Allahü teâlâ ondan iyisini ihsan eder. Dünyayı anlayan, onun sıkıntılarından üzülmeyen ve ondan sakınır. Ondan sakınan, nefsinin tanır. Nefsinin tanıyan da, Rabbini bulur ve Ona hizmet eder. İbn-i Ata hazretleri;

"Nefs, yaratılışı icabı edepsizdir, halbuki kul sürekli olarak edebe riâyet etmekle memurdur. Nefsin tabiatı icabı muhalefet meydanında at oynatır, kul, gayreti ile nefsin kötü arzularına ulaşmasını engeller. Nefsinin dolu dizgin salıveren, şer ve kötü işlerde onun ortağı olur" buyurmuştur.

Sehl bin Abdullah-ı Tüsteri hazretleri buyuruyor ki:

"Her kim nefsinin kendine dost edinirse, Allahü teâlâyı kendine düşman etmiş olur."

Ucbun yani insanın yaptıklarını beğenmesinin en kötüsü, hatalarını, nefsinin hevasını beğenmesidir. Böyle bir kimse, hep nefsinin uyar, nasihat kabul etmez. Başkalarını cahil sanır. Halbuki, kendisi çok cahildir. Bid'at sahipleri böyledirler. Bozuk itikadlarını ve amellerini, doğru ve iyi bilip, bunlara sarılmışlardır. Hadis-i şerifte;

(Üç şey, insanı felakete sürükler: Buhl, heva ve ucb) buyuruldu. Nefsinin arzularına uyan ve ucub sahibi olan yani nefsinin beğenen kimse, muhakkak helaka, felakete düşer olur. İmam-ı Muhammed Gazali hazretleri buyurdu ki;

"Bütün kötülüklerin başı, kaynağı üçtür: Hased, riya, ucub. Kalbini bunlardan temizlemeğe çalış!"

Ucub sahibi, hep ben, ben der. Toplantılarda baş tarafta bulunmak ve her sözünün kabul olunmasını ister. Ebu Osman Hiri hazretleri buyuruyor ki:

"Nefsine ait bir şeyi güzel gören kimse ayıplarını ve kusurlarını göremez. Her hususta nefsinin itham edenlerden başkası, kendi kusurlarını göremez."

Ebu Abdullah Dineveri hazretleri, zaman zaman;

"Nefsini hayırlı işlerle meşgul eyle. Aksi halde o seni kötü şeylerle meşgul eder" buyururdu.

Netice olarak, Ebu Bekir Verrak hazretlerinin buyurduğu gibi:

"Nefsine aşık olan, onu seven, kibirli, kıskanç, aşağı ve hakir olur."

Kabir azabından kurtulmak isteyen..

12.03.2006

İslam âlimlerinin büyüklerinden olan İmam-ı Rabbani hazretleri buyuruyor ki:

“Kabirde azap yapılacağı sahih ve meşhur hadislerle, hatta Kur'an-ı kerimdeki âyetlerle bildirilmiştir. Ölülerin hâli, dünyadaki dirilerin hayatı gibi değildir. Dünyanın nizamı için, buradaki hayatta hem his, hem de istekle, irade ile hareket vardır. Kabir hayatında, ölülerin azap ve acı duymaları için yalnız hissetmeleri yetiştir. Kabirde ruhun bedene bağlanması, diri iken bağlanmasının yarısı kadardır. İşte bunun için ölüler, azabı duydukları halde, hareket etmez ve kıpırdamazlar.

Kabir azabı, rüya gibi değildir. Kabir azabı, azabın görüntüsü değil, azabın kendisidir. Kabir azabı, ahiret azaplarından. Dünya azapları, ahiret azapları yanında hiç kalır. Eğer ahiret azaplarından bir kıvılcım dünyaya gelse, her şeyi yakar, yok eder.”

İmam-ı Suyuti hazretleri de, şöyle buyurmaktadır:

“Ruh, cesedine, bilmediğimiz bir halde bağlıdır. Bu bağılıkları, dünyadaki bağılıklar gibi değildir. Rüya gören kimsenin gördüğü şeylere olan bağılılığı gibidir. Fakat, ölülerin cesetlerine ve başka şeylere bağılıkları, rüya görenin bağılılığından pek çok kuvvetlidir. Ruhların kendi cesetlerine tesir ve tasarruf etmelerine ve kabirde bulunmalarına izin verilmiştir. Meyyit, kabirden çıkarılıp başka kabre konursa, ruhun bedenle olan bağılılığı bozulmaz. Beden çürüyüp, toprak maddeleri, sıvı ve gaz haline gelince de, bu bağılılık yine devam eder.”

Peygamber efendimiz kabir hayatı hakkında;

(Kabir, dünya konaklarının sonu, ahiret menzillerinin ilki olup, ya Cennet bahçelerinden bir bahçe, yahut Cehennem çukurlarından bir çukurdur) buyurmuşlardır.

Kabir ehli de acı ve zahmet çektiği için Peygamber efendimiz, ölünün kemiklerini kırmayı yasaklamıştır. Kabrin üstüne oturan bir kimseye;

(Ölüye kabirlerinde eza etmeyiniz! Diriler, evlerinde, elem, zahmet duyup hissettikleri gibi, ölü de kabrinde öylece elem ve eza duyar) buyurmuşlardır.

Uzun bir hadis-i şerifte, ölünün kabre konduğu zamanki hâli şöyle anlatılmaktadır:

(Ölü, kabre konulunca, ardından gelenlerin ayak seslerini duyar. Mezardan başka onunla konuşan olmaz. Mezar der ki:

-Benim nasıl olduğumdan ve bende ki korku ve sıkıntılardan sana söylenenler azdır, benim için ne hazırladın?

-Yazıklar olsun sana ey insanoğlu! Ben varken neye gururlandın? Benim, sıkıntılı, karanlık, yalnız ve böceklerle, kurtlarla dolu bir yer olduğumu bilmiyor muydun?

-Üzerimden geçerken, bir ayağın geride, bir ayağın ileride şaşkınca durduğun zaman, neye aldanmıştın?

Eğer o kimse salihlerden ise bir ses der ki:

-Ey mezar, neler söylüyorsun, o doğruluk üzere idi? Emr-i maruf, nehy-i münker yapardı. Ona elbette yeşil bahçeler hazırladım. Sonra o kimsenin bedeni nura çevrilir, ruhu göğe çıkarılır.)

Meyyit, kabre konulunca, ne kadar salih, iyi kimse olsa da kabir onu sıkar. Sa'd bin Muaz hazretleri, eshab-ı kiramdan, sayısız fazilet ve kerametler sahibi bir zat idi. Hatta vefat edince Arş-ı rahman onun için titremişti. Buna rağmen kabre konulduğunda toprak onu sıkı. Peygamber efendimiz;

(Toprak, Sa'd bin Muaz'ı öyle sıkı ki, iki tarafındaki kemikler birbirine geçti) buyurmuştur.

Kabir, Eshab-ı kirama böyle olursa, acaba bize nasıl olur!.. Ya bir de imansız ölenlerin hâli nice olur? Bunlar hakkında da Peygamber efendimiz;

(Ölü imansız ise, kabir onu öyle sıkı ki, kaburga kemikleri birbirine geçer. Kabirden kalkıncaya kadar azap içinde kalır) buyurmuşlardır.

Kabir sıkması, kâfirlere azap, müminlere ise, ikram içindir. Mesela bir anne kaybolan çocuğunu bulsa, sevinçten onu nasıl bağrına bastırırsa, kabir de salihleri böyle sıkar.

Amr bin Dinar hazretleri anlatır:

"Medine'de, kız kardeşi vefat eden bir kimse, şöyle anlattı: "Kız kardeşimi defnettiler. Kabri başından ayırdık. Benim değerli bir yüzüğüm vardı. Kayboldu. Onun kabrine düştü zannıyla kabrine gittim. Kabrin lahdi üzerindeki tahtayı kaldırdım. Ateş alevleri yüzüme vurdu. Baktım, mezarın içi ateşle

dolu. Tahtayı yerine koydum. Mezarın üstünü sıkıca kapatıp ağlayarak eve döndüm. Annemden, kız kardeşimin huyunun nasıl olduğunu sordum. Bana;

"İki kötü huyu vardı. Biri namazına gevşekti. İkincisi koğuculuk yapardı" cevabını verdi. Bundan anlaşılmış oldu ki, bu iki kötü huy, kabir azabına sebeptir."

Netice olarak Ebülleys-i Semerkandi hazretlerinin buyurduğu gibi:

"Kabir azabından kurtulmak isteyen, namaza devam etmeli, sadaka vermeli, Kur'an-ı kerim okumalı, Allahü teâlâyı çok tesbih etmeli; hainlikten, dedikodudan ve üzerine idrar sıçratmaktan kaçmalıdır."

Çok yaşamayı istemek ve sevmek

13.03.2006

Zevk ve safa sürmek için çok yaşamayı istemek ve sevmek Tul-i emel olur ki kalb hastalıklarındandır. İbadet yapmak için, çok yaşamayı istemek, tul-i emel olmaz.

Tul-i emel sahipleri, ibadetleri vaktinde yapmazlar. Tevbe etmeyi terk ederler. Kalbleri katı olur. Ölümü hatırlamazlar. Vaaz ve nasihatten ibret almazlar.

Tul-i emelin sebepleri, dünya zevklerine düşkün olmak ve ölümü unutmak ve sıhhatine, gençliğine aldanmaktır. Halbuki Peygamber efendimiz;

(Allahü teâlâdan haya ediniz. Başkalarına kalacak olan şeyleri toplamakla vaktinizi kaybetmeyiniz. Kavuşamayacağınız şeyleri ele geçirmek için uğraşmayınız. İhtiyacınızdan fazla binalar yapmakla hayatınızı harcamayınız) buyurmuştur.

Tul-i emel hastalığından kurtulmak için, bu sebepleri yok etmek lazımdır. Ölümün her an geleceğini düşünmelidir. Sıhhatin, gençliğin ölüme mani olmadıklarını unutmamalıdır. Tul-i emel sahibi olmanın zararlarını ve ölümü hatırlamanın faydalarını öğrenmelidir. Hadis-i şerifte;

(Ölümü çok hatırlayınız. Onu hatırlamak, insanı günah işlemekten korur ve ahirete zararlı olan şeylerden sakınmaya sebep olur) buyuruldu.

Peygamber efendimiz, Abdullah bin Ömer hazretlerine hitaben;

(Ey Abdullah; sabaha çıktığın zaman akşama ve akşama ulaştığın zaman da sabaha çıkacağınızı hatırlama!) buyurdu.

Bir gün Ömer bin Abdülaziz hazretleri cemaate hitaben buyurdu ki:

"Ey insanlar! Sizler, ölüm için hedefler durumundasınız. Ölüm sizden dilediğini seçer. Dün geçti. O, sizin hakkınızda iyi bir şahittir. Bugün mühim bir emanettir. Onun kıymetini bilmek ve iyi değerlendirmek lazımdır. Yarın, içinde hadiselerle beraber gelmektedir. Sizi almak için gelen ölümün elinden kaçış nereye olacak. Sizler şu dünyada, eşyalarını bineklerine yüklemiş, yolcularsınız. Yüklerinizi, buradan başka bir alemde çezeceksiniz. Sizler, şu dünyada sizden önce gelenlerin yerine geçtiniz. Fakat siz de yerinizi, sizden sonra gelenlere vereceksiniz. Sizin dünyaya gelmenize vesile olanlar kalmadı. Sizler de bu dünyadan göçeceksiniz.

Her yolculuğun kendine has bir azığı, hazırlığı vardır. Ahiret yolculuğu için de takvayı azık edinin. Allahü teâlânın vereceği nimetleri görmüş gibi sevinin ve vereceği cezayı, azabı da görmüş gibi korkunuz. Tul-i emele kapılmayın, zira tul-i emel, bitmeyen istek, hiç ölmeyecekmiş gibi dünyaya dalmak kalbinizi katılaştırır, düşmanınız olan şeytanın eline düşersiniz."

Ma'ruf-ı Kerhi hazretleri bir gün namaz kılmak için ikamet okudu ve sonra Muhammed bin Ebi Tevbe'nin öne geçip namaz kıldırmasını istedi. Kendisi imam olmadı, müezzinlik yaptı. Muhammed bin Ebi Tevbe, imamlik yapmaktan çekindi ve Ma'ruf-ı Kerhi hazretlerine;

-Eğer bu namazı kıldırırsam başka namaz kıldıramam dedi. Ma'ruf-ı Kerhi hazretleri bu sözü beğenmedi ve;

-Nefsinden konuşuyorsun. Başka bir namaz kıldıracağını düşünmek, başka bir namaz vaktine kadar yaşayacağım diye konuşmak, tul-i emel sahibi olmaktır. Tul-i emel sahibi olmaktan Allahü teâlâyı sığınırız. Çünkü tul-i emel, hayırlı amel yapmaya mani olur buyurdu. Resulullah efendimiz buyurdu ki:

(Dünya sizin için yaratıldı. Siz de ahiret için yaratıldınız! Ahirette ise, Cennetten ve Cehennem ateşinden başka yer yoktur.)

Emevi halifelerinden Süleyman bin Abdülmelike, üzerinde yazı bulunan bir taş getirdiler ki, orada şöyle yazıyordu:

"Ey Ademoğlu! Sen, eğer ecelinin devamlı yaklaşmakta olduğunu iyi bilseydin, uzun emel sahibi olmaktan vazgeçer, salih amellerini artırıp, çoğaltmaya bakar, dünyaya düşkünlüğünü bırakırdın. Şüphesiz sana, yarın nedamet ve pişmanlık gelecektir. Çoluk çocuğun ve en yakın hizmetçilerin seni toprağa teslim edecekler. Sonra da ayrılıp gidecekler. Artık dünyaya dönüşün olmayacak. Amellerinle başbaşa kalacaksın. İyi amellerini artırma imkanı bulamayacaksın. İyi amel yapıp, kabre gelmişsen ne mutlu sana! Günahlarla yüklü gelmişsen, yazık sana! Öyleyse kıyamet günü için şimdiden hazırlık yap. Pişman olmadan önce, tedbirini al!"

Haram olan lezzetlere kavuşmak için uzun emel sahibi olmak haramdır. Mubahlarla lezzetlenmek için tul-i emel sahibi olmak, haram değil ise de, iyi değildir. Çok yaşamayı değil, sıhhat ve afiyet ile yaşamayı istemelidir. Yusuf bin Esbat hazretlerine;

-Hemen ölmeyi arzu eder misiniz? diye sual edince, cevaben;

-Hayır daha yaşamak isterim. Belki bir gün günahlarıma çok pişman olmak ve salih ameller işleyip iyiler arasına katılmak nasip olur buyurmuştur.

Netice olarak Peygamber efendimizin buyurduğu gibi:

(Cennete gitmek isteyen, uzun emel sahibi olmasın. Dünya işleri ile uğraşması ölümü unutturmasın. Haram işlemekte Allah'tan haya etsin.)

Kabir, ya Cennet bahçesi veya...

19.03.2006

Kabir, mümin için Cennet bahçelerinden bir bahçe ve iman ile gitmeyenler için de, Cehennem çukurlarından bir çukur olmaktadır. Zira hadis-i şerifte;

(Kabir, Cennet bahçelerinden bir bahçe yahut Cehennem çukurlarından bir çukurdur) buyurulmuştur.

Bir gün Ömer bin Abdülaziz hazretleri, yanındaki toplulukla beraber bir cenazeyi defnetmişlerdi. Herkes gitmiş, fakat Ömer bin Abdülaziz hazretleri, bazı yakınları ile beraber orada kalmıştı. Yanındakiler ona;

-Ey müminlerin emiri! Bu cenazenin sahibi olmadığınız halde, niçin burada kaldınız diye sual ettiler. Ömer bin Abdülaziz hazretleri de, onlara hitaben buyurdu ki:

"Kabir bana arkamdan şöyle seslendi:

-Ey Ömer bin Abdülaziz! Dostlarını ne yaptığımı hiç sormuyorsun dedi. Ben de;

-Söyle ne yaptın dedim. Bana;

-Onların kefenlerini yırttım, vücutlarını parçaladım. Kanlarını emdim. Etlerini yedim dedi. Tekrar şöyle seslendi;

-Ey Ömer bin Abdülaziz! Bana o dostlarının mafsallarını ne yaptığımı hiç sormuyorsun deyince, ona;

-Ne yaptın? diye sordum. Bana;

-Onların ellerini kollarından ayırdım. Kollarını pazularından, pazularını omuzlarından, kalçalarını uyluklarından, uyluklarını dizlerinden, dizlerini ökçelerinden, ökçelerini ayaklarından ayırdım dedi."

Kabirden bu sözleri naklettikten sonra, Ömer bin Abdülaziz hazretleri ağlamaya başladı ve şöyle buyurdu:

"Dünya ne kadar aldatıcı. Dünyada üstün ve kıymetli, makam ve mevki sahibi olmak, hiç fayda vermiyor. Genç olan ihtiyarlıyor. Her canlı sonunda ölüyor. Geçici ve aldatıcı olduğunu bildiğiniz halde sakın dünya lezzetleri ve zevkleri sizi aldatmasın. Birkaç günlük dünya hayatındaki geçici lezzetlere sarılıp, ahireti unutan, aldanmıştır. Hani, nerede bizden önce bu dünyada yaşayanlar. Hani onlar,

büyük ve modern şehirler kurmuşlardı. Büyük ve derin kanallar kazmışlar ve barajlar yapmışlardı. Onlar, bir göz açıp kapama denecek kadar, az bir müddet dünyada kaldılar. Burada, sıhhatlerine güç ve kuvvetlerine aldandılar. Bu yüzden günahlar işlediler. Halbuki, herkes onlara mallarının çokluğundan dolayı, keşke, onun serveti gibi bizim de olsa diyorlardı. Şimdi onların hâli ne oldu. Toprak onların bedenlerini yedi. Kemikleri kurtlara azık oldu. Fakat onlar, dünyada iken, kuvvetli bir aile içerisinde idi. Evleri, güzel eşyalarla döşeli ve hizmetçileri vardı. Herkes kendisine ikramda bulunuyor, aciz kaldığı işlerde kendisine yardımcı oluyorlardı.”

Daha sonra Ömer bin Abdülaziz hazretleri, kabrin kendisine şöyle dediğini nakletti:

“Sen, kabirlere uğradığın zaman, dünyada iken zengin olanlara, zenginliğinizden ne kaldı, fakirlere de fakirliğinizden ne kaldı diye sor. Yine onlara, dünyada kendileriyle güzel güzel konuştukları dillerini sor. Ne oldu o konuşan dillere? Niçin susuyorlar? O dünya güzelliklerini kendileriyle seyrettikleri gözlerine de sor. Niçin şimdi bakmıyorlar? Hani nerede o nazik tenleri, nerede o güzel yüzleri. Bu çukurun kurtları onlara ne yaptı. Hani burada yatanların o güzelim renkleri. Etlerine ne oldu. Niçin o yüzler toprak olmuş. Nerede o güzellikler. İşte onların uzuvları tamamen ortaya çıkmış, paramparça olmuş. Halbuki dünyada güzel bir hayatları vardı. Dünyaya dalıp, salih amel yapmadılar. Ahireti unuttular. Onun için hazırlık yapmadılar. Fakat, ölüm kendilerini yakalayiverdi. Dostlarından ayrıldılar. Buraya şu sessiz sedasız, yere geldiler. Vücutları çürüdü. Başları boyunlarından ayrıldı, azaları parça parça oldu. Gözbebekleri yanaklarına akıp gitti. Ağızları kan ve irinle doldu. Haşereler, kurtlar, böcekler, bedenleri üzerinde gezer oldu. Bir müddet sonra, kemikleri de çürüdü. Onlar, dünyadaki rahatlıklarını bırakıp, bu dar yere geldiler. Arkalarında bıraktıkları hanımları başkalarıyla evlendi. Çocukları yetim kaldı. Yollarda, şurada burada kimsesiz, sahipsiz dolaşır oldu.

Öyleyse, ey yarın bu kabirlerin sakini olacak insan! Seni şu fani dünyada aldatan nedir? Sen dünyada devamlı kalacağını mı sanıyorsun? Elinde bir senedin mi var? Görmüyor musun, ölüm her gün birisine geliyor! Yoksa sana o korkudan, rahatlık ve teselli veren bir şey mi var? Keşke sen o sert toprak üzerindeki halini bilseydin!

Ey insan! Rüyada çeşit çeşit lezzetlere ve zevklere kavuşan bir insan gibi, dünyanın şu geçici faydalarıyla seviniyor, küçük ve basit işlerle uğraşıyorsun. Ey insan, gündüzün yanılma ve gaflet, gecen uyku içinde geçiyor. Sonunda pişman olacağın işleri yapıyorsun. Hayvanlar da dünyada böyle yaşar.”

Ömer bin Abdülaziz hazretleri, bunları naklettikten sonra, oradan ayrıldı ve bir hafta sonra da vefat etti.

Kendi nefsinin terbiye edemeyen..

20.03.2006

İnsan ile Allahü teâlâ arasında en büyük perde, insanın nefsidir. İnsan, nefsinin ne kadar aşağılarsa, Allahü teâlâ indinde kıymeti o kadar yükselir. Nefsinin beğenen kimse ise, muhakkak felakete düşer olur. Zira hadis-i kudside;

(Nefsinin, düşmanın bil! Çünkü o, bana düşmandır) buyurulmuştur.

İslamiyet, nefsin yok edilmesini değil, ona hakim olup, dine uygun kullanılmasını emretmektedir. Süvarinin atını ve avcının köpeğini yok etmeleri değil, bunları terbiye etmeleri lazım olduğu gibi, nefsi de terbiye edip istifade etmelidir. Zira nefs olmadan ahiret nimetleri avlanamaz. Nefs terbiye edilmezse, azgın olup, dinin sınırlarını aşarsa, insanı felakete sürükler. Nefsin İslamiyet'in dışına taşmasını önlemek için, onun arzularını yapmamak ve nefsin istemediği şeyleri yapmak lazımdır. Böyle yapmak, nefsi terbiye eder. İmam-ı Gazali hazretleri buyuruyor ki;

“Her Müslüman, terbiye edici bir üstada muhtaçtır. Üstad onu terbiye ederek, kötü huylardan kurtarır. Bunların yerine iyi huyları yerleştirir. Terbiye etmek, çiftçinin tarladaki dikenleri, zararlı otları temizleyerek ektiği tohumların kuvvetli, iyi olmasına çalışması gibidir.”

Abdülvehhab-ı Şa'rani hazretlerine, kavuştuğu bu hâle nasıl ve hangi yolla kavuştuğu sual edilince, cevabında buyurdu ki:

“Bu yolu, üstadım Aliyy-ül-Havvas'tan öğrendim. Önce ona tam olarak inanıp teslim oldum. Ne emrettiyse hepsini yaptım. Nefsimin istemediklerini yaparak, onu terbiye ettim. Öyle ki, yalnız kaldığım zaman, odamın tavanına bir ip bağlar, onu boynuma takarak Rabbime ibadet ederdim. Uykum geldiğinde yatmak isterdim. Fakat boynumdaki ip, uykuya mani olurdu. Mecburen ibadete devam

ederdim. Böylece nefsimin istemediği şeyleri yaparak, onu terbiye etmeye, yola getirmeye çabalardım. Haramlardan şiddetle kaçındığım gibi, mubahların fazlasını dahi terk ederdim. Yiyecek bir şeyim olmadığı zaman ot yer, kimseden bir şey istemezdim. İyice incelemeyen bir şey yediğim olmadı. Öyle bir hâle geldim ki, gelen yiyeceğe bakarak, onun helal olup olmadığını, Rabbimin bana ihsan etmesiyle anlamaya başladım. Helal yiyeceklerden temiz ve güzel, haram olanlardan ise, kötü ve pis bir koku, şüphelilerden de, haramlardakinden daha az bir koku hasıl olmaya başladı. Bu alametlere göre hareket ettim. Elimden geldiği kadar dinin emir ve yasaklarına dikkat ettim. Cenab-ı Hak da, bana ibadetleri zevkle yapmayı ihsan etti. Kalb gözüm açıldı, yakîn hasıl oldu ve hakikatin kaynağına eriştim.”

Alaeddin-i Attar hazretleri buyurdu ki:

"Nefsi terbiye etmekten maksat, bedeni bağılıklardan geçip, ruhlar ve hakikatler alemine yönelmektir. Kul, kendi istek ve arzularından vazgeçip, Hakkın yoluna mani olan bağılıkları terk etmelidir. Bunun çaresi şöyledir: "Kendisini dünyaya bağlayan şeylerin hangisinden istediği an vazgeçebiliyorsa, bunun maksada mani olmadığını anlamalıdır. Hangisini terk edemiyorsa ve gönlünü ona bağlı tutuyorsa, onun Hak yoluna mani olduğunu anlamalı ve o bağılılığın kesilmesine çalışmalıdır. Hocamız Behaeddin-i Buhari hazretleri, o kadar ihtiyatlı idi ki, yeni bir elbise giyse; "Bu elbise falan kimsenindir" diyerek, onu emanet gibi giyerlerdi."

Bayezid-i Bistami hazretlerine bir gün bir kimse gelip;

-Efendim! Ben otuz senedir, gündüzleri oruç tutup, geceleri namaz kılıyorum. Ama, kendimde hiç bir ilerleme göremiyorum. Halbuki itikadım da düzgündür dedi. Bayezid-i Bistami hazretleri;

-Sen bu halde üç yüz sene daha devam etsen bir şeye kavuşamazsın. Çünkü nefs engelin var buyurdu. O kimse;

-Efendim! Bunun bir çaresi yok mu? diye sordu. Bayezid-i Bistami hazretleri:

-Var ama sen kabul etmezsin buyurdu. O kimse ısrar edip;

-Aman efendim, lütfen bildiriniz ve beni talebeliğe kabul ediniz. Ne emrederseniz yaparım dedi. Bayezid-i Bistami hazretleri buyurdu ki:

-Öyle ise şimdi evine git. Bu kıymetli elbiseleri çıkarıp, adi ve eski bir elbise giy. Boynuna bir torba asıp içine ceviz doldur. Seni en iyi tanıyanların bulundukları sokağa git. Çocukları başına topla, "Bana bir tokat vurana bir ceviz, iki tokat vurana iki ceviz veriyorum" de. O kimse bunları duyunca;

-Sübhaneallah, La ilahe illallah. Ben bunları yapamayacağım. Bana başka bir şey emretseniz dedi. Bayezid-i Bistami hazretleri;

-Senin ilacın ancak budur ve biz de baştan; "Sen bunları kabul etmezsin!" diye söylemiştik. Yolumuzun esası nefsi terbiye etmektir buyurdu.

Netice olarak, bir kimse, kendini terbiye etmeden, kendine faydalı olmadan, başkalarına rehberlik edemez, faydalı olamaz. Sirri-yi Sekati hazretlerinin buyurduğu gibi:

"Kendi nefsinin terbiye edemeyen, başkasınınkini hiç terbiye edemez."

Verdiği sözü tutabilmek...

26.03.2006

Sözünde durmak, verdiği sözü yerine getirebilmek, güzel huylardan ve İslam ahlakındandır ki, buna Vefa denir. Vefa, sözünde durmak anlamının dışında, iyi geçinmek, yardımlaşmak ve karşı tarafın hakkını gözetmek anlamlarına da gelmektedir.

Bizden önce gelmiş ve bizden sonra gelecek bütün insanlar, ruhları yaratıldığı zaman, Allahü teâlânın; **(Ben sizin rabbiniz değil miyim?)** hitabına, "Evet ya Rabbi, biz kabul ettik, Sen bizim rabbimizsin" cevabını vermişlerdi. Ruhlar aleminde verilen bu söz, insana, Peygamberler vasıtası ile hatırlatılmakta ve insanın, sözünde durması istenmektedir. Sure-i İsrânın otuz dördüncü âyet-i kerimesinde mealen;

(Rabbinizle ve diğer insanlarla olan ahdinize vefa ediniz, zira kıyamette ahd sahibinden, ahdini bozmasının sebebi sorulur) buyurulmaktadır.

Peygamber efendimiz de;

(Verdiği sözde durmayıp cayan kimse için, kıyamet günü bir sancak dikilir ve; "Dikkat olunsun bu sancak falan oğlu falanın ahde vefasızlık alametidir" denilerek teşhir edilir, gösterilir) buyurmaktadır.

Yusuf bin Esbat hazretleri buyuruyor ki:

"Sadık olmanın alametleri şunlardır: dili ile kalbinin aynı olması. Söz verdiği gibi hareket etmesi, işlerini Allahü teâlânın rızası için yapması. Dünyaya düşkün olmayıp, makam, mevki peşinde koşmaması. Nefsin isteklerini yapmaması, mühim işleri hemen yapıp, mühim olmayanları sonraya bırakması. Ahireti, dünyaya tercih etmesidir."

Bir gün Resulullah efendimiz, Mu'az bin Cebel hazretlerinin elinden tutup birkaç adım yürüdükten sonra, ona hitaben buyurur ki:

(Ya Mu'az! Takva üzere ol. Hep doğru söyle. Ahdına sadık ol. Emanete hıyanet etme. Yetimlere merhamet et. Komşunun hakkını gözet. Kimseye kızma. Hep tatlı konuş. Her Müslümana selam ver. İmamın lazım olduğunu bil. Kur'an-ı kerimin yolu olan fıkıh bilgilerini öğren ve bu bilgilerden ayrılma. Her işinde ahireti düşün. Hesap gününe hazırlan. Dünyaya gönül bağlama. Hep güzel, faydalı işler yap! Hiçbir Müslümanı kötüleme. Yalancı şahitlik yapma. Doğru sözü kabul eyle. İmam-ı adile isyan etme. Yeryüzünde fesat çıkarma. Her zaman Allah'ı zikret. Gizli günahlara gizli tevbe et. Aşikâr günahlara aşikâr tevbe et!)

Ebü'l-Abbās-ı Mürsi hazretleri buyurdu ki:

"Allahü teâlâ, Ademoğlunun bedenini üç kısım yaptı. İnsanın dili bir kısım, uzuvları bir kısım, kalbi de bir kısımdır. Allahü teâlâ bu kısımlardan her birine bazı şeyler emredip, bu emirlere uymalarını, vefa göstermelerini istedi. Kalbin vefası, Allahü teâlânın üzerine aldığı rızık için üzülmemesi, endişelenmemesi, kendisinde; hile, haset gibi kötü düşüncelerin bulunmamasıdır. Dilin vefası, gıybet etmemesi, yalan söylememesi, dünyasına ve ahiretine yaramayan faydasız ve boş sözler söylememesi, böyle sözlerle vakit geçirmemesidir. Azaların vefası ise, bu azalarla hiçbir zaman günah işlememesi ve bu azalarla kimseye eziyet vermemesidir."

Peygamber efendimiz, bir hadis-i şeriflerinde buyurdu ki:

(Dört şey münafıklık alametidir: Emanet olunana hıyanet etmek, yalan söylemek, vaadini bozmak ve ahdine vefa göstermemek, verdiği sözde durmamak ve mahkemede doğruyu söylememek.)

Ahnef bin Kays hazretleri buyuruyor ki:

"Edebin başı akıllıca hareket etmektir. Yerine getirilmeyen sözde hayır yoktur. Cömertlik olmayınca malın, vefa olmayınca arkadaşın hayrı yoktur. Şerefli ve asil kimse, sözünde durur. Akıllı olan, yalan söylemez. Mümin olan, gıybet etmez."

Bir kimse Bişr-i Hafi hazretlerine gelerek;

-Ben seni Allah için seviyorum deyince;

-Sen sözünde sadık ve doğru değilsin. Bazen akşam olunca ahırdaki merkebinin hatırlamak beni hatırlamaktan sana daha mühim görüldüğü halde, nasıl oluyor da Allah için beni sevdiğini iddia ediyorsun? cevabını vermişti.

Ebu Abdurrahman es-Sülemi hazretleri buyurdu ki:

"Hakiki bir Müslüman, kötü arkadaşlardan sakınır. Âlimlerin sohbetlerini kaçırmaz. Allahü teâlâdan korkar, ümidini kesmez ve kadere rıza gösterir. Verdiği sözü yerine getirir. Yaptığı iyiliği başa kakmaz. Fitne çıkarmaktan şiddetle kaçır."

Süfyan-ı Sevri hazretleri, nasihat isteyen kimseye hitaben;

"Ey kardeşim! Her zaman ve her yerde, doğru ol. Yalan söylemekten, sözünde durmamaktan, emaneti yerine getirmemekten çok sakın ve böyle olanlarla düşüp kalkma. Çünkü böyleleri ile beraber olmak, günaha sebep olur" buyurmuştur.

Netice olarak, Seyyid Ahmed-i Bedevi hazretlerinin bir talebesine buyurduğu gibi:

"Yolumuz, Kur'an-ı kerime ve Peygamber efendimizin sünnet-i seniyyesine uymak, doğruluk, verdiği sözü yerine getirmek üzerine kuruludur. Âlimler yanında dilini, insanların ileri gelenleri yanında gözünü, hocanın huzurunda kalbini muhafaza et. Edep ve vakar üzere ol."

Takdir olana razı olabilmek...

27.03.2006

Allahü teâlâyâ yaklaşmak, Onun rızasına, sevmesine kavuşmak demektir. İbadetler, Allahü teâlânın rızasına kavuşmak için yapılır. Bunun için de, nimetlerde olduğu gibi, elem, dert geldiği zamanlarda da, Allahü teâlânın iradesine ve ezeldeki takdirine teslim ve razı olmak lazımdır. Zaten kul için, sahibinin işinden razı olmaktan başka çare yoktur. İnsan, bu dünyada kalmak için yaratılmadı. Nimetler gibi, belalar, dertler de, Allahü teâlânın iradesi ve ezeldeki takdiri ile gelmektedir. Onun takdirine razı olmak ve teslim olmak lazımdır. Seyyid Ahmed Rifai hazretleri;

"Nefse, Allahü teâlânın kaza ve kaderine rıza göstermek kadar zor gelen bir şey yoktur. Çünkü, kadere razı olmak, Allahü teâlânın hükmüne boyun eğmek, nefsin isteklerine zıttır. Nefs bunları istemez. Saadete kavuşmak, nefsin rızasını terk edip, Allahü teâlânın rızasına koşmakla mümkündür. Saadete kavuşanlara müjdeler olsun" buyurmuştur.

Eshab-ı kiramdan Enes bin Malik hazretleri şöyle anlatır:

"Zeyd bin Erkam hazretlerinin gözü ağrıyordu. Ona geçmiş olsun ziyaretine gittim. Resulullah efendimiz de orada idi. Mübarek elleriyle Zeyd bin Erkamın iki gözünü açtı. Mübarek ağzının suyundan koydu ve;

-Senin için bir sıkıntı kalmadı buyurdu. Gözleri hemen iyileşti. Sabahleyin Resulullah efendimizin huzuruna gitti. Resulullah efendimiz ona;

-Ey Zeyd, gözlerinin ağrısı devam etseydi ne yapardın? diye sordular. O da;

-Ya Resulallah, sabrederdim ve Allahü teâlânın takdirine rıza göstererek neticeyi beklerdim, dedi. Bunun üzerine Resulullah efendimiz;

-Canım kudretinde olan Allahü teâlâ için, eğer senin gözlerin o halde kalsaydı ve sen sabretseydin affedilmiş olarak Allahü teâlâyâ kavuşurdun, buyurdu."

Süfyan-ı Servi hazretleri, zamanının âlimleri ile beraber oturuyordu. Yanlarında Vüheyb bin Verd hazretleri de vardı. Bir ara Vüheyb bin Verd hazretlerine;

-Siz, Allahü teâlâyâ kavuşmak için hemen ölmeyi mi yahut daha fazla ibadet edebilmek için daha çok yaşamayı mı, yoksa hiçbir şey düşünmeden Allahü teâlânın takdirine razı olup susmayı mı tercih edersiniz? diye sual ettiler. Vüheyb bin Verd hazretleri cevap olarak;

-Ben hiçbir şey demem. Allahü teâlâ benim hakkımda neyi irade edip takdir etmiş ise, ben onu isterim. Onu severim ve ondan razı olurum buyurdu. Orada bulunanların hepsi bu cevaptan çok memnun oldular. Süfyan-ı Servi hazretleri de kalkıp Vüheyb bin Verd hazretlerine sarılıp alnından öptü ve;

-En doğrusunu sen söyledin buyurdu.

Rabia-i Adviyye hazretleri henüz çocuk yaşta iken anne ve babasını kaybeder. Üstelik, Basra'da kıtlık ve fevkalade pahalılık vardır. Bu hengamede hazret-i Rabia'nın ablaları çeşitli yerlere dağılır giderler. Kimsesiz kalan hazret-i Rabia'yı zâlim bir kimse yakalar ve hizmetçi olarak iş gördürür. Sonra da köle olarak altı gümüş karşılığı bir ihtiyara satar. O ihtiyarın hizmetçisi olarak, gösterilen zor işleri sabırla yapmaya çalışır. Çok sıkıntılı günler geçirir. Çok zahmetler çeker, fakat isyan etmez, Allahü teâlânın takdirine razı olur. Edebi, hayası çok fazla olduğu için karşısına çıkan bir yabancidan sakınayım derken düşer ve kolu kırılır. Acz ve kırıklık içinde, mahzun olmuş bir kalb ile Allahü teâlâyâ;

"Ya Rabbi! Garip, kimsesiz, yetim ve öksüzüm. Köle edildim. Bir de kolum kırıldı. Lakin ben bunların hiç birine üzülmüyor, yalnız senin rızanı istiyorum. Benden razı olup olmadığını da bilmiyorum" diyerek yalvarır. Bu sırada bir ses duyulur:

"Üzülme, sen ahirette meleklerin bile imreneceği bir makamda bulunacaksın."

Rabia-i Adviyye hazretlerine;

-Bir kulun Allahü teâlânın takdirinden razı olup olmadığı nasıl bilinir? diye sual edildiğinde;

-Gelen nimetlerden zevk aldığı gibi, gelen musibetlerden de zevk aldığı zaman cevabını vermiştir.

Ebu Ali Rodbari hazretleri buyurur ki:

"Sıkıntılara sabretmeyen kimsede rıza yoktur. Nimetlere şükretmeyen kimsede kemal yoktur. Allahü teâlâyâ yemin ederim ki, arifler, Allahü teâlâyâ muhabbet, Onun takdirine rıza ve Onun nimetlerine şükür ederek vasıl olmuşlardır."

Abdülaziz ed-Dirini hazretleri;

"Eğer kadere, Allahü teâlânın hükmüne rıza gösterirseniz şerefli bir hayat yaşarsınız. Yok, imkansız bir şeyin olmasını ümit ederseniz, ümidinizi, tehlikeli bir şey üzerine bina etmiş, kurmuş olursunuz" buyurmaktadır.

Cüneyd-i Bağdadi hazretleri bir gün, Ebu Bekir Şibli hazretlerini; "La havle vela kuvvete illa billah.." derken görür ve ona hitaben;

"Bu söz canı sıkılanların kelimasıdır. Can sıkıntısı ise kazaya rıza göstermemekten kaynaklanır" buyurur.

Netice olarak, Ebu Osman Mağribi hazretlerinin buyurduğu gibi:

"Güzel ahlak, Allahü teâlânın takdirine razı olmaktır."

İnsanların kötüsü, iki yüzlülerdir

02.04.2006

Nifak, içinin dışına uymaması, iki yüzlülük, kalbin bozuk olması anlamlarına gelmektedir ki kısacası, münafıklıktır. Kalbi ile inanmadığı halde, inanmış görünmek, münafıklıktır.

Kalbinde küfür, inkâr olan bir kimsenin, mümin olduğunu söylemesi, dinde nifak olur. Kalbinde düşmanlık olup, dostluk göstermek ise, dünya nifakı olur. Küfrün, inkârın en kötüsü, dinde nifak yapmaktır. Hadis-i şerifte;

(Suyun buzu eritmesi gibi nifak da, kalbi eritir) buyurulmuştur.

İbni Hacer-i Mekki hazretleri;

"Nifak yani münafıklık, zahirin bâtına, sözün, özüne uymaması demektir" buyurmuştur.

Sözleri veya ibadetleri riya ile olan kimsenin, eğer din bilgisi varsa, buna Münafık denir. Eğer din bilgisi yoksa, buna Din yobazı denir. Resulullah efendimiz zamanında insanlar üçe ayrılmıştı:

1-Hem dil, hem de kalb ile inanmayıp Resulullah efendimize karşı gelenlere kâfir denildi.

2-Kalbi ile inanmadığı halde, inanmış gibi görünenlere münafık denildi.

3-Dili ile söyleyip, kalbi ile tasdik ederek inananlara ise, Eshab denildi.

Nifak, münafıklık, içinin dışına uymamasıdır. Kalbinde küfür, inkâr olan kimsenin mümin olduğunu söylemesi, dinde nifak olur. Kalbinde düşmanlık olup, dostluk göstermek dünya nifakı olur. Küfrün en kötüsü, dinde nifak yapmaktır. Medine şehrindeki münafıkların reisi, Abdüllah bin Übey bin Selul idi. Müslümanların Bedir gazasındaki zaferlerini görünce, Müslüman olduklarını söylediler. Fakat, kalbleri ile inanmadılar. Hadis-i şerifte;

(Müslümanlara, sözleriyle dostluk gösterip, davranışlarıyla düşmanlık edenlere, Allahü teâlâ ve melekler lanet eylesin) buyuruldu.

İmam-ı Rabbani hazretleri buyuruyor ki:

"Din ile dünyayı birlikte kazanmak imkansızdır. Ahireti kazanmak isteyen, dünyadan vazgeçmesi lazımdır. Bu zamanda, dünyayı tamamen terk etmek, kolay değildir. Hiç olmazsa, hükmen terk etmek, yani terk etmiş sayılmak lazımdır. Bu da, her işte İslamiyet'e uymak demektir. Yiyecekte, içecek, giyecekte ve ev kurmakta İslamiyet'e uymak lazımdır. İslamiyet'in emirlerini aşmamak lazımdır. Altının, gümüşün, ticaret eşyasının ve kırdaki, çayırdaki otlayan dört ayaklı hayvanların zekatını vermek farzdır. Bunların zekatını elbette vermelidir.

İslamiyet'e uymakla ziynetlenen bir kimse, dünyanın zararından kurtulmuş olur ve ahireti kazanır. Dünyayı, böyle hükmen de terk edemeyen kimse, münafık demektir. İmanlı olduğunu söylemesi, ahirette kendisini kurtaramaz.

Münafık, muhabbet iddiasında bulunup, düşmandan teberri etmeyen, kaçınmayandır.

Dünyayı, haramları tercih edenler, münafık hükmündedir. Surette olan iman, ahirette fayda vermez.”

Mümin, kendisine karşı hata eden kimseyi affetmek için, o kimsenin özür dilemesini bekler. Münafık ise, ayıpların, kusurların ortaya çıkmasını ister. Hadis-i şerifte;

(Münafık, iki koç arasında dolaşan koyun gibidir. Bir ona gider. Bir ötekine gider) buyuruldu.

İbn-i Muhayrız hazretleri, insanların iki yüzlü olmasına, nefslerinin arzuları peşinden koşmalarına çok üzülür ve;

"Eğer sizler iyi güzel şeyleriniz olduğu zaman insanlara gösteriş yapar, öğünür, onu parmağınızla gösterir ve beğenmeyecekleri bir şey olduğu zaman da gizlerseniz; Allahü teâlâ böyle olanları kıyamet günü Cehenneme atar ve onu yalancı diye adlandırır" buyururdu.

Abdülehad Nuri hazretleri buyuruyor ki:

"İlimde mahir, dini meselelere gereği gibi vakıf olmayan, fakat âlim sıfatını taşıyan cahil; Ehl-i sünnet vel cemaat itikadı ile diğer dalalet ve bozuk itikadları birbirinden ayırmaya gücü yetmeyen, ihtilaflı meselelerin sadece bir tarafını bilip, diğer tarafından haberi olmayan ve yanlış düşüncesinde direten, ilmi ile amel etmeyen münafık sıfatlı kimseler, ahireti talep edenleri bid'at ve dalaletle düşürerek dinden ederler. Onun için; Allahü teâlânın emirlerine uyan, yarattıklarına şefkat eden, sırf Allah için doğru yolu gösteren mürşid-i kâmillere uyup, nakıs olanlardan çok sakınmalıdır."

Hasan-ı Basri hazretleri, Tabiinin büyüklerindendir. Bir gün bir kimse, kendisine;

-Efendim, şimdi münafık var mı? diye sual edince;

-Eğer şimdiki münafıklar, öldürölüp, cesetleri sokaklara atılsa, hiçbir yere çıkamazdınız cevabını vermiştir.

Habib-i Acemi hazretlerine;

-Allahü teâlânın rızası hangi şeydedir? diye sorulunca, cevabında;

-İçinde nifak tozu bulunmayan kalbde buyurmuştur.

Şumeyt bin Aclan hazretleri, dinleri dünyaya bağlı olanlar için;

"Altın ve para, münafıkların boynuna geçmiş bir iptir. Her türlü pisliğe boyunlarındaki bu iple çekilirler" buyurmuştur.

Netice olarak, hadis-i şerifte buyurulduğu gibi:

(İnsanların kötüsü, iki yüzlü olanlardır. Bazılarına bir yüz ile, başkalarına, başka yüz ile görünür.)

Ölüm; gelmeden görünmez, gelince de..

03.04.2006

Ölümü hatırlamak sünnettir ve emirlere sarılmaya, günahlardan da sakınmaya sebep olur. Zira Peygamber efendimiz;

(Lezzetleri yikan, eğlencelere son veren ölümü çok hatırlayınız!) buyurmuştur.

Ölmek, yok olmak değildir. Varlığı bozmayan bir iştir. Ölmek, ruhun bedene olan bağlılığının sona ermesi, bedenden ayrılmasıdır. Ölmek, insanın bir hâlden başka bir hâle dönmesidir. Bir evden, bir eve göç etmek gibidir. Ömer bin Abdül'aziz hazretleri;

"Sizler, ancak ebediyet, sonsuzluk için yaratıldınız! Lakin bir evden, bir eve göç edersiniz!" buyurmuştur.

İmam-ı Rabbani hazretleri buyuruyor ki:

"Ecel gelince, insanı uyandıracaklar, gözleri kulakları açacaklar. Fakat, o zaman pişmanlık işe yaramayacak. Rezil olmaktan başka, ele bir şey geçmeyecektir. Hepimize ölüm yaklaşıyor. Ahiretin çeşit çeşit azapları, insanları bekliyor. İnsan öldüğü zaman, kıyameti kopmuş demektir. Ölüm uyandırmadan ve iş işten geçmeden önce uyanalım! Allahü teâlânın emirlerini ve yasaklarını öğrenip, şu birkaç günlük ömrümüzü, bunlara uygun geçirelim."

Peygamber efendimiz ölüm halindeki bir kimseyi ziyaret ettiğinde;

-Kendini nasıl buluyorsun? diye sual ederler. O kimse;

-Kendimi korku ile ümit arasında görüyorum deyince, Resulullah efendimiz buyururlar ki:

-Allahü teâlâ bir kalbde korku ve ümidi bir arada bulundurmaz. Eğer bir kimsenin kalbinde korku ve ümidi bir arada bulundurursa, onu ümit ettiklerine kavuşturur, korktuklarından da emin eyler.

Ebu Bekr Tamistani hazretleri, sık sık;

"Ölüm, ahiret kapılarından bir kapıdır. Bu kapıdan geçmeyen Allahü teâlâyâ kavuşamaz" buyururdu.

Süfyan-ı Sevri hazretleri buyuruyor ki:

"Ölüm her an gelebilir. Yarına kadar yaşayabileceğini zanneden bir kimse ölüm için hazırlıklı değildir. Allahü teâlâyâ yapılan ibadetler, ölümü hatırlamaya işarettir. Günah ve kusur olan işler de, ölümü unutmuş olmanın alametidir."

Yahya bin Muaz-ı Razi hazretleri, nasihat isteyen birisine;

"Dünya ekin yeri, insanlar da sanki ekindir. Ölüm, bu ekinleri biçen oraktır. Azrail aleyhisselam harman sahibi, mezar da harman yeridir. Cennet ve Cehennem ise, ekinlerin durumuna göre konulacağı ambar gibidir. İnsanların da, bir kısmı Cennete ve bir kısmı da Cehenneme gideceklerdir" buyurmuştur.

Gaziantep'te yetişen evliyadan Derviş Hacı Efendi, sevdiklerine hitaben buyururdu ki:

"Ahiret seferi uzak seferdir. Yollarında nice korkular vardır. Bu dünya fanidir. Baki olan ancak Allahü teâlâdır. Bunun böyle olduğuna yüz yirmi dört binden ziyade Peygamberin ölümü şahittir. Herkes onların gittiği yola gidecektir. Allahü teâlânın buyruğu böyledir. Zamanı gelince can emanetini geri vermek zaruridir. Ah edip döğünmek, ağlamak, çırpınmak nafilidir. İnsan Allah tarafından çağrılınca dil dolaşır, gözlerin önündeki gaflet perdeleri açılır, gidilecek yol görünür. Artık yerlere yüz süre süre gitmekten başka çare yoktur.

Ölüm bilinmeyen bir şeydir. Gelmeden görünmez, gelince de aman vermez. Ölüm seferine çıkanın bir daha geri dönmesine imkan yoktur. Bu yalan dünya nice defalar dolup boşalmıştır. Ölüm nice anaların yavrusunu almış, nice babaların boynunu bükmüş, nice yavruları anasız, babasız koymuştur. Herkes birbirinin öldüğünü, gül benzinin kara toprakta solduğunu görür. Bununla beraber dünyaya bağlanmaktan vazgeçmez, dünya derdini çeker, dünya işine dalar. Fakat nihâyet yaptığını bırakıp gider. Böyle olduğu halde kimse aklını başına toplayıp yalancı dünyanın halini anlayamamakta ve bu yolculuğa hazırlanmamaktadır."

Bişr-i Hafi hazretlerinin hastalığı sırasında talebelerinden birisi onu ziyarete gider ve nasihat talebinde bulunur. Ve Bişr-i Hafi hazretleri buyurur ki:

"Bir karınca vardı. Yazın taneleri toplar, kışın yerd. Bir gün topladığı taneyi yemek üzere ağzına aldı. Tam bu sırada gelen bir kuş onun ağzındaki taneyi kaptı. Karınca topladığı şeyi yiyemedi ve emeline kavuşamadı. Dünyada insanlar da böyledir. Mal ve servet toplarlar. Onları ya başkaları alıp tüketir veya ölüm kuşu gelip o kimseyi alır da dünyadaki emeline kavuşamaz. Hâl böyle olunca, dünyaya gönül vermemeli, ahiret için hazırlanmalıdır."

Rebi bin Haysem hazretleri buyurdu ki:

"İnsan ölüm zamanından önce nasıl yaşarsa, ruhunu o hâl üzere teslim eder. Ben mala, paraya karşı çok ihtiraslı ve insanları çok çekiştiren bir adamı hastalandığında ziyaret etmiştim. Son anlarını yaşıyordu. Yanında otururken, onun duyup okuması için "La ilahe illallah" kelime-i tevhidini okuyordum. O ise, her defasında para saymakla meşgul oluyordu."

Netice olarak, Habib-i Acemi hazretlerinin buyurduğu gibi:

"Boş oturmayınız. Çünkü ölüm peşinizdedir."

Muhammed aleyhisselam doğduğu gece

09.04.2006

Mevlid, doğum zamanı demektir. Rebi'ul-evvel ayının 11. ve 12. günleri arasındaki gece, Mevlid Gecesidir. Dünyadaki bütün insanlara Peygamber olarak gönderilen, Peygamberlerin sonuncusu ve en üstünü Muhammed Mustafa aleyhisselamın doğduğu gecedir. Bu gece, Kadir gecesinden sonra, en kıymetli gecedir. Bu gece, O doğduğu için sevinenler affolur. Bu gece, Resulullah efendimizin doğduğu zamanda görülen halleri, mucizeleri okumak, dinlemek, öğrenmek çok sevaptır. Resulullah efendimiz, kendileri de anlatırdı. Eshab-ı kiram da, bu gecede, bir yere toplanıp, okurlar, anlatırlardı.

Her Peygamberin ümmeti, kendi Peygamberinin doğum gününü bayram yapmıştır. Bugün de, Müslümanların bayramıdır. Neşe ve sevinç günüdür. Adem aleyhisselam ruh ile ceset arasında iken, O Peygamber idi. Adem aleyhisselam ve her şey, Onun şerefine yaratılmıştır. Arş, gökler ve Cennetler üzerine, mübarek ismi yazılmıştır. Ona Muhammed adını, dedesi Abdülmuttalib koydu. Onun adının yer yüzüne yayılacağını, herkesin Onu meth ve sena edeceğini rüyada görmüştü. Muhammed, çok metholunan, övülen demektir.

Doğduğu zaman, göbeği kesilmiş ve sünnet olmuş görüldü. Yeryüzünü şerefleendirince, şahadet parmağını kaldırdı ve secde etti. Melekler beşliğini salladı. Beşikte iken konuşmaya başladı.

Cebrail aleyhisselamın, ilk gelerek, Peygamber olduğunu bildirmesi ve hicrette Mekke şehrindeki mağaradan çıkması ve Medine-i münevverenin Kuba köyüne ayak basması ve Mekke'yi feth için Medine'den çıkması ve vefatı, hep pazartesi günü olmuştur.

Mevlana Abdürrahman Cami hazretleri Şevahid-ün Nübüvve isimli kitabında, Resulullah efendimizin doğum zamanındaki hadiseleri şöyle nakletmektedir:

“Resulullah efendimizin annesi hazret-i Amine, doğum zamanında gördüklerini şöyle anlatır:

“O hazretin doğacağı sırada evde yalnızdım. Abdülmuttalib Beytullahı tavaf etmeye gitmişti. Abdullah dört ay önce Medine'de vefat etmiş ve orada defnedilmişti. Evin tavanı tarafından büyük bir şey indiğini hissettim ve beni bir korku kapladı. O anda bir ak kuşun kanadıyla beni sıvazladığını hissettim ve böylece korkum dağıldı. Sonra bana süt gibi beyaz bir şerbet verdiler. Çok susamıştım. Aldım, bu şerbeti içtim. Uzun boylu küçük yüzlü hatunlar gördüm. Abd-i Menafın kızlarına benziyorlardı. Etrafımda duruyorlardı. Gökten yere kadar uzanmış beyaz ipekten bir örtü gördüm. Birisinin, “Onu insanların gözünden gizliyoruz” dediğini işittim. Bir bölük kuşlar gördüm ki gagaları zümrülden, kanatları yakuttan idi. O sırada gözümünden perde kaldırıldı. Doğudan batıya kadar yeryüzünü gördüm. Biri doğuda, biri batıda, biri de Kâ'benin damı üzerinde üç alem, sancak gördüm. Sonra çok hatunlar gelip çevremde oturdular. Muhammed aleyhisselam doğar doğmaz başını secdeye koydu. Parmağını semaya kaldırdı. Sonra bir bulut indi ve onu kaldırıp götürdü. Baktım yerde göremedim. Gözden kaybolmuştu. Sonra “Muhammedi bütün alemde dolaştırınız. Bütün mahlukat Onu ismiyle, suretiyle ve sıfatıyla tanısin, bilsin” diye bir ses işittim. O bulut bir anda Onu geri getirdi. Onu beyaz bir yün içine sarmışlardı. Sardıkları kundak sütten ak, ipekten yumuşak idi.

Yine bir bulut geldi, öncekinden büyüktü. Bulutun arasında at kişnemeleri işitiyordum. Şöyle bir ses duyuyordum: “Muhammedi bütün insanlara, cinlere ve hayvanlara gösterdiler. Ona Adem saffetini, Nuh'un rikkatini, İbrahim'in hulletini, İsmail'in lisanını, Yusuf'un cemalini, Yakub'un besaretini, Eyyub'un sabrını, Yahya'nın zühdünü ve İsa'nın keremini verdik.” Sonra bulut bir anda açıldı.”

Osman bin Ebi As hazretlerinin annesi;

“Muhammed aleyhisselamın doğduğu sırada hazret-i Amine'nin yanında idim. O gece ne tarafa baksam gündüz gibi aydınlık idi. Yıldızlara baktıkça bana yaklaştıklarını gördüm. Neredeyse üzerime düşecekler sanırdım” diye anlatmaktadır.

Abdülmuttalibin kızı Safiyye hatun da şöyle anlatıyor:

“Muhammed aleyhisselam doğduğu sırada hazret-i Amine'nin ebesi idim. Muhammed aleyhisselamın nuru, lambanın ışığını bastırıyordu. O gece altı alamet gördüm. Birincisi, doğar doğmaz secde etti. İkincisi, başını kaldırıp, fasih bir lisanla “La ilahe illallah inni Resulullah” dedi. Üçüncüsü, Onun nuruyla ev çok aydınlandı. Dördüncüsü, doğduktan sonra yıkamak istediğimde; “Zahmet etme, biz Onu yıkadık” diye bir ses işittim. Beşincisi, oğlan mıdır, kız mıdır diye merak ettim. Göbeği kesilmiş ve sünnet edilmiş gördüm. Altıncısı, istedim ki Onu kundağa sarayım. Sırtında mühr-i nübüvveti gördüm. İki küreği ortasında “La ilahe illallah Muhammedün Resulullah” yazılı idi.”

Muhammed aleyhisselamın geleceği..

10.04.2006

Muhammed aleyhisselam, insanların hepsine ve cinne gönderilmiş hak Peygamberdir. Dininin hükmü, kıyamete kadar bakidir. Dini, önceki Peygamberlerin hükümlerini neshetmiş, değiştirmiştir. Hatem-ül-Enbiyadır. Yani Peygamberlerin sonuncusudur ve Ondan sonra hiç Peygamber gelmeyecektir.

Mevlana Abdürrahman Cami hazretleri Şevahid-ün Nübüvve isimli kitabında, Resulullah efendimizin geleceği ile alakalı şu bilgileri nakletmektedir:

“Muhammed aleyhisselam doğduktan sonra, Seyf ibni Zilyezn, Habeşistanı aldı. Abdülmuttalib, Veheb bin Abdi Menaf ve Kureyş kabilesinin diğer ileri gelenleri Zilyezni tebrik için Yemene gittiler. Müsaade alıp içeri girdiklerinde, Abdülmuttalib hükümdarın yakınına oturdu. Konuşmak için izin istedi ve gayet fasih bir ifade ile hükümdarı tebrik etti. Dualar yaptı ve methiyede bulundu. Bu durum hükümdarın çok hoşuna gitti ve;

-Sen kimsin diye sordu. Abdülmuttalib de;

-Ben Haşimoğullarıdanım dedi. Hükümdar daha çok ikram edip, onu yanına oturttu ve Kureyş kabilesinin diğer ileri gelenlerine de çok ikram ve iltifatta bulundu. Sonra onları misafirhaneye yerleştirip, son derece ikram ve iyilikte bulundu. Bir ay misafir kaldılar. Ne yanlarına uğradılar, ne gitmeleri için izin verdiler. Bir aydan sonra hükümdar bir kimse gönderip Abdülmuttalibi odasına çağırttı. Ona şöyle dedi:

-Ey Abdülmuttalib! Sana bir sırrımı söyleyeceğim. Senden başkasına bu sırrımı söylemem. Çünkü sen, bir cevherin kaynağısın. Seni bundan haberdar edeyim. Bu sırrı vakti gelinceye kadar saklı tut. Allahü teâlâ bu sırrı vakti gelince bütün aleme açıkça gösterir. Haberin olsun ki, hazinemde kendim için hususi olarak sakladığım bir kitapta, bir hayırlı haber ve muteber bir şey okudum. Bu iş sana ve bütün mahlukata faydalı, umumi ve tam bir nimet olacaktır. Bu müjde şöyledir: Mekke’de bir erkek çocuk doğmuştur veya doğması yaklaşmıştır. Onun adı Muhammed’dir. Babası ve annesi vefat etmişlerdir. Onu, dedesi ve amcası himaye edeceklerdir. Allahü teâlâ Ona peygamberlik verecek ve halkı Hakka davet edecektir. Ona dost olanlar aziz olurlar. Düşmanlık edenler zelim ve hakir olurlar. Allahü teâlâ bizi Ona tâbi ve yardımcı eylesin. Allahü teâlâ O Peygamber vasıtasıyla küfür ve dalalet ateşini söndürecek ve tevhid dinini ortaya çıkaracaktır. Kehanet sona erecek, şeytanlar taşlanacak ve kovulacaktır. Putlar yüzüstü düşecek. O Peygamberin sözü hak ile bâtılı birbirinden ayıracıdır. Hükümü adaletlidir. Allahü teâlânın razı olduğu şeyleri yapar ve yapılmasını emreder. Razi olmadığı şeylerden sakınır ve sakındırır.

Abdülmuttalib, hükümdardan bu sözleri dinleyince, ona dua ve methiyede bulundu ve;

-Ey melik! Bu sırrı biraz daha açar mısın dedi. Bunun üzerine hükümdar, yemin ederek;

-Ey Abdülmuttalib, O gelecek Peygamberin dedesi sensin. Bunda asla yalan yoktur, dedi. Abdülmuttalib bu sözleri işitince şükür secdesine kapandı. Hükümdar;

-Başını kaldır ey Abdülmuttalib! Aslın gibi neslin de yüce aleme yol göstericidir. İşin tamam ve maksadın hasıl oldu. Sonra söylediğimin kim olduğunu anladın mı dedi. Abdülmuttalib şöyle dedi:

-Evet anladım. Oğlum Abdullahı Vehebin kızı Amine ile evlendirmiştim. Bir oğlu dünyaya geldi. İsmi Muhammed koydular. Babası ve annesi vefat etti. Onu ben ve amcası himaye ediyoruz. Seyf ibni Zilyezn Abdülmuttalibe dedi ki:

-Sana söylediklerim doğrudur. Gönlünü hoş tut. Onun halini gizle. Onu yahudilerden koru. Onun düşmanındırlar. Hak Sübhanehü ve teâlâ Onu, onlara karşı muzaffer kılacaktır. Onlar Ona zarar veremeyeceklerdir. Bu sözleri seninle buraya gelen yol arkadaşlarına söyleme. Onların hilesinden emin değilim. Allahü teâlâ korusun, Onu öldürmek kasdıyla bir tuzak kurarlar. Elbette bunlar veya bunların oğulları Ona düşmanlık edecekler, belki savaşırlardır. Fakat Hak Sübhanehü ve teâlâ senin torununu onların hepsine karşı galip edecektir. Eğer ömrümün yeteceğini bilseydim, bütün ordularımı Medine’ye toplardım. Orayı kendime şehir seçerdim. Ona yardım etmekle şereflenirdim. Çünkü, kitaplarımızda Onun Medine’ye yerleşeceği, yani yerinin Medine olduğu bildirilmiştir. İşleri orada yapacak, yardımcıları oradan olacak. Defnedileceği yer orası olacaktır. Şimdi Ona bir zarar gelmesinden korkmasaydım, bütün Arabistan halkını Ona tâbi olmaya ve iman etmeye çağırırdım. Bu emaneti sana bırakıyorum. Bu hususta bir kusur etmeyesin.

Sonra hükümdar, misafirlerine çeşitli hediyeler verdi ve Abdülmuttalibe daha çok verdi. Abdülmuttalib de Kureyşlilere dedi ki:

-Bana çok verdi diye haset etmeyiniz. Zira hükümdarın verdiklerinin tamamı bana ve benim oğullarımdan olacak şerefe nispetle çok azdır.”

Temizlen ki, halas olasın..

16.04.2006

İş ve ibadet, ihlas elde etmek içindir. İhlas da, hakiki ma'bud ve kayıtsız, şartsız var olan Allahü teâlâyı sevmek, Onu tanımak içindir. Ma'ruf-ı Kerhi hazretleri;

"Üstün olmak sevdasında olan, ebedi olarak kurtulamaz" buyurmuştur.

İslamiyet'e tam uyabilmek, ilim, amel ve ihlas ile olur. Her sözde, her işte, her harekette, her duruşta, kendiliğinden hasıl olan ihlas, muhlas olan kimseye nasip olur. Cüneyd-i Bağdadi hazretleri buyurdu ki:

"Bir kimse, yaptığı ibadetlerini ihlas ile yaparsa, Allahü teâlâ o kimseye, boş hallerden, lüzumsuz heveslerden halas olmak, kurtulmak nimetini, rahatını ihsan eder."

İhlas, halis, temiz etmek, niyeti temizlemek, dünya faydalarını düşünmeden bütün işleri, ibadetleri yalnız Allah için yapmak demektir. Davud-i İskenderi hazretleri buyurdu ki:

"Amelin ve ilmin halis olanını iste! Halis niyetle Allahü teâlâyâ ibadet ederken, insanlık hâli bazı kusurların olursa, onlar için de derhal tevbe et!"

İhlas, gerek beden ile, gerek mal ile yapılan farz veya nafil bütün ibadetleri, mesela hayrat ve hasenat yapmayı, Müslümanları sevindirmeyi, onları sıkıntıdan kurtarmayı, zikri, istigfarı Allah rızası için yapmaktır. İmam-ı Rabbani hazretleri buyuruyor ki:

"Bütün müminler ibadet yaparken, Allahü teâlâ emrettiği ve beğendiği için yapmağa niyet ediyorlar. Böylece ihlas ile yapıyorlar. Fakat bütün işlerin, iyiliklerin hep ihlas ile yapılması ve bu ihlasın kalbe hemen gelmesi lazımdır. Bazı kimselerde, ibadetlere başlarken yapılan niyet, ihlas, zahmet çekerek, kendini zorlayarak hasıl oluyor ve kısa bir zaman devam ediyor. Sonra kalbe nefsin arzuları geliyor. Devamlı ihlas sahiplerine Muhlas denir. Zahmet çekerek elde edilen, devamsız ihlasın sahiplerine Muhlis denir. Muhlas olana, ibadet yapmak, tatlı ve kolay olur. Çünkü bunlarda, nefslerinin arzusu ve şeytanın vesvesesi kalmamıştır. Böyle ihlas, insanın kalbine ancak bir Velinin kalbinden gelir."

İbadete başlarken nefs ve şeytan ile mücadele ederek, devamsız olan ihlas elde edilebilince, böyle ihlas ile yapılan ibadetler de, zamanla nefsi zayıflatır, devamlı ihlas elde etmeye sebep olur. Fakat buna kavuşmak senelerce sürer.

Bir gün Peygamber efendimiz, huzurunda bulunanlara hitaben buyurdu ki:

(Kıyamet günü, ilk hesaba çekilecek üç sınıf insan vardır.

Bunlardan birincisi, Allahü teâlânın kendisine ilim verdiği kimsedir. Cenab-ı Hak buna;

-Sana ilim verdim. Bu ilimle ne yaptın, ne gibi amel işledin diye soracak. O kimse de;

-Ya Rabbi, sabah-akşam bana verdiğin ilimle sana kulluk ettim, ibadet ettim. Kullarına senin dinini anlattım ve bunları da senin rızan için yaptım diyecek. Allahü teâlâ, bu kimseye hitaben;

-Yalan söylüyorsun. Sen, sana verdiğim ilimle, falan kimse ne kadar bilgili, ne kadar âlim desinler diye öyle yaptın ve bu şekilde meşhur da oldun buyuracak ve melekler de;

-Evet buyurduğun gibi ya Rabbi diyerek Cenab-ı Hakkı tasdik edeceklerdir.

İlk önce hesaba çekilecek ikinci sınıftaki kimse ise, kendisine mal, servet verilendir. Allahü teâlâ;

-Sana verdiğim malla, servetle ne yaptın diye soracak. O kimse;

-Ya Rabbi, bana verdiğin malı, sabah-akşam demeden senin kullarına dağıttım, tasaddukta bulundum diyecek. Allahü teâlâ;

-Yalan söylüyorsun. Falan kimse ne cömert ne hayır sahibi bir kişidir desinler diye dağıttın, onlar da sana böyle söyledi, muradına kavuştun buyuracak.

İlk önce hesaba çekileceklerin üçüncüsü ise, harpte ölümdür. Allahü teâlâ;

-Sana verdiğim güç, kuvvetle ne yaptın diye soracak. O kimse;

-Ya Rabbi, bana verdiğin gücü, kuvveti, senin yolunda harcadım, senin rızan için düşmanlarınla harp ettim ve öldürüldüm diyecek. Allahü teâlâ ve melekler;

-Yalan söylüyorsun. Falan kimse, ne kahramandır, ne yiğittir desinler diye harbe gittin, döğüşün ve öldürüldün. Sana da böyle söylediler buyururlar.) Daha sonra Peygamber efendimiz, Ebu Hüreyre hazretlerine dönerek;

-Ey Eba Hüreyre, işte Kıyamet günü, Cehennem ateşinin ilk yakacağı kimseler bunlardır buyurmuşlardır.

Molla Cami hazretleri;

"Bir kimse bütün ilimleri kendinde toplasa, Allahü teâlânın rızasına uygun hareket etmedikçe kurtulamaz" buyurmuştur.

Sâlim bin Abdullah hazretleri buyurdu ki:

"Allahü teâlânın rızasını gözetirsen, Allahü teâlâ sana yardımcı insanlar gönderir. Allahü teâlânın yardımı, herkesin niyetinin derecesine göredir. Eğer niyet tam halis olursa, Allahü teâlânın yardımı da tam olur. Eğer niyet noksan olursa, Allahü teâlânın yardımı da ona göre olur."

Netice olarak, Ma'ruf-ı Kerhi hazretlerinin, zaman zaman kendi nefsine hitaben buyurduğu gibi;

"Ey nefsim! Halis ol, temizlen ki, halas olasın, kurtulasın."

Hakk'ın hükmüne itirazı terk etmek

17.04.2006

Kibirilenmenin, kendini insanlardan üstün görmenin zıddına, aksine, Tevazu denir ki, kendini başkaları ile bir görmek demektir. İnsanın kendini, başkalarından üstün görmesi kibir olduğu gibi, başkalarından aşağı görmesi de zilletir. Dinimiz, her ikisinin de kötü huy olduğunu bildirmektedir. Bu iki kötü huyun ortası tevazudur ve istenen de budur. Resulullah efendimiz;

(Allah için tevazu edeni, Allahü teâlâ yükseltir. Kim de kibirlenirse, Allahü teâlâ onu rezil eder) buyurmuştur.

Allahü teâlâ, kullarına gönderdiği kitapların hepsinde, kibri ve gururlanmayı kötölemiş ve yasak etmiştir. Nahl suresinin yirmi üçüncü âyetinde mealen;

(Allahü teâlâ, kibirli olanları elbette sevmez!) buyurulmaktadır.

Hadis-i şeriflerde, kibirli olanlar kötülenmiş, alçak gönüllü olanlar ise övülmüştür. Bir hadis-i şerifte;

(Allah rızası için tevazu edeni, yani kendini Müslümanlardan üstün görmeyeni, Allahü teâlâ yükseltir) buyurulmuştur.

Ehl-i sünnet âlimleri buyuruyor ki;

"Allahü teâlâ ilim, kudret gibi bütün sıfatlarından kullarına biraz ihsan buyurmuştur. Fakat, yalnız üç sıfatı kendine mahsustur. Bu üç sıfattan hiç bir mahlukuna vermemiştir. Bu üç sıfatı, kibriya, gani olmak ve yaratmak sıfatlarıdır. Kibriya, büyüklük, üstünlük demektir. Gani olmak, başkalarına muhtaç olmamak, her şey Ona muhtaç olmak demektir. Buna karşılık olarak kullanılan üç aşağı, alçak sıfat vermiştir. Bunlar da, zül ve inkisar, yani aşağılık, kırıklık ile ihtiyaç ve fani olmak, yok olmaktır. Bunun için kibirilenmek, Allahü teâlânın sıfatına, hakkına tecavüz etmek olur. Kullara kibirilenmek yakışmaz. En büyük günahdır. Hadis-i kudsîde;

(Azamet ve kibriya bana mahsustur. Bu iki sıfattan, bana ortak olmak isteyenlere, çok acı azap ederim) buyuruldu.

Bunun içindir ki, din âlimleri, tasavvuf büyükleri, her zaman, Müslümanlara tevazu, alçak gönüllü olmayı emir buyurmuştur."

Ahmed Siyahi hazretleri oğluna hitaben;

"Tevazu ve alçak gönüllülükte toprak gibi, başkasına fayda vermekte meyveli ağaç gibi, cömertlikte akan nehir gibi, ihsan ve iyilik yapmakta deniz gibi, malayani, faydasız şeyleri konuşmamakta, sükut ve susmakta cansız varlıklar gibi, ayıpları örtmekte karanlık gece gibi olmaya çalış" buyurmuştur.

Yusuf bin Hüseyn hazretleri buyurdu ki:

"Bütün hayırların hepsi, bir ev gibidir. Anahtarı da tevazudur. Bütün kötülüklerin hepsi de, bir ev gibidir. Onun anahtarı da kibirlenmektir. Nitekim, Adem aleyhisselamın zellesinden dolayı tevazu etmesi ile affa ve ikrama kavuşması ve İblis'in kibirlenmesi, kendisine hiçbir şeyin fayda vermeyip zeli olması buna delildir."

Bir gün Mevlana Celaled-din-i Rumi hazretlerinin huzuruna birbirlerine dargın iki kişi getirdiler. Onlara barışmalarını söyledi sonra da;

"Allahü teâlâ, bazı insanları su gibi latif, mütevazı, daima aşağıya akıcı ve yumuşak huylu, bazılarını da toprak, taş gibi sert mizaçlı yarattı. Su, toprağa karışır, meyvelerin büyümesini, canlıların içerek hayatlarının devam etmesini sağlar. O sulardan ruhlara ve bedenlere gıda temin edilip, menfaat sağlanır. Su toprağa gitmezse, topraktan ve sudan layıkıyla istifade edilmez. Ey kardeşim! Bu arkadaşın toprak hükmünde olup, yerinden kalkmaz ve barışmaz ise, sen su gibi tevazu üzere olup, anlaş. Herkes bilir ki, iki küs olan kimseden hangisi öbüründen önce davranırsa, Cennete ötekenden önce girecektir. Daha çok sevap kazanacaktır. Dolayısıyla, bu barıştan her ikiniz de istifade etmiş olacaksınız" buyurdu.

Bunu dinleyen iki küs kimse, daha çok sevap kazanmak gayretiyle hemen barıştılar.

Bayezid-i Bistami hazretleri;

"Bir kimsenin, Allahü teâlâyâ olan muhabbetinin hakiki olup olmadığının alameti; kendisinde deniz misali cömertlik, güneş misali şefkat ve toprak misali tevazu gibi üç hasletin bulunmasıdır" buyurmuştur.

Cüneyd-i Bağdadi hazretlerine;

-Tevazu nedir? diye sual edilince, cevabında;

-Şefkat ve merhamet kanatlarını mahluklar üzerine germen ve herkese karşı yumuşak davranmandır buyurmuştur.

İbn-i Ata hazretleri buyurdu ki:

"Tevazu, kim söylese söylesin hakkı kabul etmektir."

Hakim-i Tirmizi hazretleri;

"Allahü teâlânın kullarına ve dinine hizmet edecek olanların, tevazu ve teslimiyet sahibi olması şarttır" buyurmaktadır.

Mevlana Celaled-din-i Rumi hazretleri, bir gün oğlu Sultan Veled'e hitaben;

"Oğlum! Eğer Cennet'te olmak istersen, herkes ile dost geçin, hiç kimseye kin tutma, herkese tevazu göster. Zira alçak gönüllü olmak asıl sultanlıktır" buyurmuştur.

Netice olarak Fahr-ül-Farisi hazretlerinin buyurduğu gibi:

"Tevazu; Hakk'a teslim olmak, boyun eğmek, Hakk'ın hükmüne itirazı terk etmektir."

Ya görüldüğün gibi ol veya..

23.04.2006

İnsanın kendini, olduğundan başka türlü göstermesine, Riya, gösteriş, iki yüzlülük denmektedir. Riya, kötü huylardandır ve bir şeyi olduğunun tersine göstermektir. Kısaca, gösteriş demektir. Ahiret amellerini yaparak ahiret yolunda olduğunu göstererek, dünya arzularına kavuşmak, kısaca, dünya kazancına dini alet etmektir. İbadetlerini göstererek, insanların sevgisini kazanmaktır.

Sözleri veya ibadetleri riya ile olan kimsenin, din bilgisi varsa, buna Münafık denir. Din bilgisi yoksa, buna Din yobazı denir. Hazret-i Ali buyurdu ki:

"Riya sahibinin üç alameti vardır. Yalnız iken tenbeldir. İnsanlar arasında iken çalışkan ve hareketli görünür. Övüldüğü zaman çok çalışır. Kötülendiği zaman çalışmasını azaltır."

Abdullah-ı İsfehani hazretleri de;

“İbadetin afeti; riya ile başkalarının iştiraki için ve Allahü teâlâdan başkası için yapmaktır” buyurmuştur.

Başkalarının sevgisine ve övmesine kavuşmak için, dünya işleri ile, onlara iyilik yapmak, riya olur. İbadet ile olan riya bundan daha fenadır. Allahü teâlânın rızasını hiç düşünmeden yapılan riya, hepsinden daha fenadır. İbadet yaparak Allahü teâlâdan dünya menfaatlerini istemek, riya olmaz. Yağmur duasına çıkmak, istihare yapmak böyledir. Ücret ile imamlık, hatiplik, muallimlik yapmak, sıkıntıdan, hastalıktan ve fakirlikten kurtulmak için âyet-i kerimeler okumak da, böyledir denildi. Bunlarda hem ibadet, hem de menfaat niyetleri bulunmaktadır.

İbadetlerini başkalarına göstermek, onlara öğretmek ve teşvik etmek niyeti ile olursa, riya olmaz ve çok sevap olur. Ramazan orucunu tutmakta riya olmaz. Allahü teâlânın rızası için namaza başlayıp, sonradan hasıl olan riyanın zararı olmaz. Riya ile yapılan farzlar sahih olur. İbadet borcu ödenmiş olur ise de, sevabı olmaz.

Şöhret için vaaz vermek, nasihat etmek, kitap yazmak da riya olur. Münakaşa etmek, başkalarından üstün görünmek ve övmek için ilim öğrenmek, riya olur. Dünyalık elde etmek, yani mal, mevki elde etmek için ilim öğrenmek, riya olur. Riya haramdır. Hadis-i şerifte;

(Başkalarına gösteriş için namazını güzel kılan, yalnız olduğu zaman böyle kılmayan, Allahü teâlâyı tahkir etmiş olur) buyuruldu.

Allahü teâlâ hakiki Müslümandan razı olur. Onu sever. Hakiki Müslüman olmak için, Ehl-i sünnet âlimlerinin bildirdikleri gibi iman etmek ve ibadetlerini doğru ve İhlas ile yapmak lazımdır. Allahü teâlâ doğru ve ihlas ile ibadet yapanları seveceğini, bunların kalblerine dünyada nurlar vereceğini, ahirette de sevap yani iyilik vereceğini vaad etti.

İbadet, emirleri yapmak, takva ise, haramlardan, yasak edilmiş olanlardan sakınmak demektir. İbadetlerin doğru olması için, nasıl yapılacaklarını öğrenmek ve öğrendiklerine uygun olarak yapmak lazımdır. İhlas, gerek beden ile, gerek mal ile yapılan farz veya nafil bütün ibadetleri, mesela hayrat ve hasenat yapmayı, Müslümanları sevindirmeyi, onları sıkıntıdan kurtarmayı, zikri, istigfarı Allah rızası için yapmaktır. Mal, mevki, hürmet, şöhret kazanmak için yapılan ibadette ihlas olmaz, riya olur. Böyle ibadete sevap verilmez. Günah olur, azap yapılır.

Bir gün Peygamber efendimiz, huzurunda bulunanlara;

-Küçük şirkten korununuz! buyurunca, oradakiler;

-Küçük şirk nedir ya Resulallah? diye sordular. Peygamber efendimiz de;

-Riya cevabını verdiler.

Abdülkadir Geylani hazretleri, Allah için yapılmayan işler hakkında buyuruyor ki:

"Senin dilin güzel ve tatlı; yüzün ise kötülüklerden kurtulmuş gibi gülüyor, ya kalbinin hâli nasıl? Cemaat içinde iyi görünüyorsun, ya yalnız iken, yanında kimse yok iken nasılsın? Göründüğün gibi değilsin. Sen namaz kıldığın, oruç tuttuğun, hayır işleri yaptığın zaman, eğer bunları sırf Allahü teâlânın rızasını gözeterek yapmazsan, nifak üzere ve Allahü teâlâdan uzak olacağını bilmiyor musun? Şimdi Allah için yapmadığın bütün işlerin, bütün sözlerin, adi ve bayağı niyetlerin için tevbe et.

İnsanlara gösteriş için, onların rızalarını almak için amel yapıp, sonra da bunu Allahü teâlânın kabul etmesini istemek yakışır mı? Hırsı, şımarıklığı, azgınlığı ve dünyaya düşkünlüğü bırak. Sevincini ve neşeni biraz azalt. Biraz hüznü ol. Çünkü sen, hüznü evinde ve dünya hapishanesindesin. Resul-i ekrem daima tefekkür ederdi. Sevinçleri az, hüznüleri çoktu. Az gülerdi. Sadece başkasının kalbini ferahlandırmak için tebessüm buyururlardı."

Ebü'l-Hasan-ı Harkani hazretlerine;

-İhlas ve riya nedir? diye sorduklarında;

-Allahü teâlâ için yaptığın her şey ihlastır. Halk için yaptığın her şey de riya'dır cevabını vermişlerdir.

Netice olarak, Ebu Bekr Kettani hazretlerinin buyurduğu gibi;

"Ya göründüğün gibi ol veya olduğun gibi görün."

İhlas, ahirete inanmanın alametidir

24.04.2006

İnsanların, sıhhatli, sağlam, rahat, neşeli yaşamalarına ve ahirette sonsuz saadete kavuşmalarına sebep olan faydalı şeylere Nimet denir. Allahü teâlâ, çok merhametli olduğu için, kullarına lazım olan bütün nimetleri yarattı. Bunlardan nasıl istifade edileceğini, Peygamberleri ile gönderdiği kitaplarında bildirdi. Bu bilgilere, Din denir. Müslüman olsun, kâfir olsun, herhangi bir insan, bu kitaplara uygun yaşarsa, dünyada rahat ve huzur içinde olur. Mesela, bir eczanede yüzlerce faydalı ilaç vardır. Her ilacın kutusunda tarifnamesi vardır. İlacı, tarifeye uygun kullanan, faydasını görür. Tarifeye uymayan ilaçtan zarar görür. Kur'an-ı kerime uygun yaşayan da nimetlerden fayda görür.

Dünyada ve ahirette saadete kavuşmak, rahat ve neşeli yaşamak için Müslüman olmak lazımdır. İmanı olan ve İslamiyet'e uyan, yani haramlardan sakınıp ve ibadetlerini yapan kimseye, Müslüman denir. Allahü teâlâ hakiki Müslümandan razı olur. Onu sever. Hakiki Müslüman olmak için, Ehl-i sünnet âlimlerinin bildirdikleri gibi iman etmek ve ibadetlerini doğru ve İhlas ile yapmak lazımdır. Allahü teâlâ doğru ve ihlas ile ibadet yapanları seveceğini, bunların kalblerine dünyada feyzler, nurlar vereceğini, ahirette de sevap, yani iyilik vereceğini vaad etti.

İbadet, emirleri yapmak, Takva haramlardan, yasak edilmiş olanlardan sakınmak demektir. İbadetlerin doğru olması için, nasıl yapılacaklarını öğrenmek ve öğrendiklerine uygun olarak yapmak lazımdır. İhlas, gerek beden ile, gerek mal ile yapılan farz veya nafil bütün ibadetleri, mesela hayrat ve hasenat yapmayı, Müslümanları sevindirmeyi, onları sıkıntıdan kurtarmayı, zikri, istigfarı Allah rızası için yapmaktır. Mal, mevki, hürmet, şöhrat kazanmak için yapılan ibadette ihlas olmaz, riya olur. Böyle ibadete sevap verilmez. Günah olur, azap yapılır. İmam-ı Rabbani hazretleri buyuruyor ki:

"Bütün müminler ibadet yaparken, Allahü teâlâ emrettiği ve beğendiği için yapmaya niyet ediyorlar. Böylece ihlas ile yapıyorlar. Fakat bütün işlerin, iyiliklerin hep ihlas ile yapılması ve bu ihlasın kalbe hemen gelmesi lazımdır. Bazı kimselerde, ibadetlere başlarken yapılan niyet, ihlas, zahmet çekerek, kendini zorlayarak hasıl oluyor ve kısa bir zaman devam ediyor. Sonra kalbe nefsin arzuları geliyor. Devamlı ihlas sahiplerine Muhlas denir. Zahmet çekerek elde edilen, devamsız ihlasın sahiplerine Muhlis denir. Muhlas olana, ibadet yapmak, tatlı ve kolay olur. Çünkü bunlarda, nefsinin arzusu ve şeytanın vesvesesi kalmamıştır."

Bid'at, haram işleyenlerin ve böyle kimselerle arkadaşlık, komşuluk yapanların kalblerinde, ihlas kalmaz. Zulmet, kara lekeler hasıl olur.

İbadete başlarken nefis ve şeytan ile mücadele ederek, devamsız olan ihlas elde edilebilince, böyle ihlas ile yapılan ibadetler de, zamanla nefsi zayıflatır, devamlı ihlas elde etmeye sebep olur. Fakat buna kavuşmak senelerce sürer. Eşbah isimli kitapta buyuruluyor ki:

"Bir ibadette sevap hasıl olması için, bu ibadetin sahih olması şart değildir. Halis niyet edilmesi şarttır. Halis niyet ederek yapılan bir ibadet, bilmeyerek fasit olursa, sahih olmaz. Fakat niyet edildiği için, çok sevap hasıl olur. Mesela, abdestli olduğunu zannederek, abdestsiz kılınan namaz sahih olmaz. Fakat, niyetine karşılık çok sevap verilir. Necis olduğunu bilmediği suyu, temiz zannederek, bununla abdest alıp kılınan namazın şartı noksan olduğu için sahih olmaz ise de, niyet mevcut olduğu için sevap verilir. Şartlarına uygun olduğu için sahih olan bir namaz, riya ile, gösteriş için kılınırsa, sevap hasıl olmaz."

Bir Müslümanın maksadı, hedefi, ölünceye kadar, Allahü teâlânın emirlerini ihlas ile yapmak olmalı ve bu hususta gevşek davranmamalıdır. Ebu Müslim Havlani hazretleri, ömrünün her anını değerlendirirdi. Yaşı ilerleyip vücudu zayıf düştüğünde, kendisine;

-Yaptığınız taatlardan birazını azaltsanız dediler. Bunu söyleyenlere;

-Siz bir atı yarış için gönderseniz, yarışı tamamlayıp hedefe ulaşmadan atın sürücüsüne, buna yumuşak davran ve kendi haline bırak demezsiniz değil mi? dedi. Onlar da;

-Evet dediler. Bunun üzerine buyurdu ki;

-İşte ben de hedefi gördüm. Fakat henüz geçemedim. Her vaktin bir gayesi vardır. O vakit geçince bir şey hasıl olur. Bütün vakitlerin hedefi ise ölümdür. Bütün zaman geçer, sonunda ölüm gelir.

Netice olarak Ebu Muhammed Ceriri hazretlerinin buyurduğu gibi:

"İhlas, ahiretteki nimet ve azaplara yakinen inanmanın alametidir. İbadetlerdeki riya, gösteriş de, ahiretteki nimet ve azaplara inanmakta tereddüt olduğunun alametidir."

Düzeltemediğiniz işlere sabrediniz!

30.04.2006

Allahü teâlâ sabredenleri, iyilik edenleri, insanlara hizmet edenleri, nasihat verenleri, tatlı dilli, güler yüzlü olanları, iyi iş yapanlara yardım edenleri sever. Kendini beğenenleri ise, sevmez. Bunun için Allahü teâlânın sevdiği güzel işleri yapmalıyız! Güzel huylu olmalıyız. Müslüman, dili ile, eli ile kimseyi incitmez. Zira başkasını incitmek günahtır ve fitne çıkmasına sebep olur. Fitne çıkmasına sebep olmak ise, ayrıca daha büyük günah olur. Müslüman, günah da, suç da işlemez.

Her Müslümanın, günah işleyenleri görünce, kendi günahlarını hatırlaması lazımdır. Kendi kusurları, günahları affedilmezse, başına gelecek azapları düşünmelidir. Zira başkalarını ayıplamak, kötülemek, gıybet etmek haramdır. Onların günahlarından daha büyük günah işlenmiş olur. Zira Ebü'l-Abbas-ı Mürsi hazretleri;

"Dünyasını veya ahiretini düzeltmek için değil de, yalnız Allahü teâlânın rızası için çalışan kimseyi, Allahü teâlâ ıslah edip düzeltir" buyurmaktadır.

Bir insandan gelen zararı önlemeyip buna sabretmek, tevekküldür ve iyidir. Sure-i Ahzabda mealen;

(Kafirlerin ve münafıkların zararlarına, işkencelerine karşılıkta bulunma! Ben onların cezasını veririm. Onlardan korunmak, kurtulmak için Allahü teâlâyâ tevekkül et!) buyurulmaktadır.

İmam-ı Rabbani hazretleri, bir talebesine yazdığı mektupta buyuruyor ki:

"İnsanların üzmelerine dayanmak lazımdır. Akrabanın incitmelerine sabretmekten başka yapılacak şey yoktur. Allahü teâlâ, sevgili Peygamberine emir olarak, Ahkaf suresinde, **(Peygamberlerden Ulül'azm olanların sabrettikleri gibi Sen de sabret! Onlara azap verilmesi için dua etmekte acele eyleme!)** mealindeki âyet-i kerimeyi gönderdi. Orada bulunanlara en faydalı şey, yanlarında bulunanların, kendilerine eziyet etmeleri, sıkıntı vermeleridir. Siz bu nimeti istemiyor, bundan kaçırıyorsunuz. Evet, hep tatlı yemeye alışmış olan, şifa verici acı ilaçtan kaçır. Buna ne diyeceğimi bilemiyorum."

Peygamber efendimiz, son hastalığında Eshab-ı kirama hitaben buyurdu ki:

(Ey Muhacirler ve ey Ensar! Vakti belli olan bir şeye kavuşmak için acele etmenin faydası yoktur. Allahü teâlâ, hiçbir kulu için acele etmez. Bir kimse Allahü teâlânın kaza ve kaderini değiştirmeye, iradesinden üstün olmaya kalkışırsa, Onu kahr ve perişan eder. Allahü teâlâyâ hile etmek, Onu aldatmak isteyen işleri bozulup, kendi aldanır. Biliniz ki, ben sizlere karşı rauf ve rahimim. Siz de bana kavuşacaksınız. Kavuşacağınız yer, Kevser havuzunun başıdır. Cennete girmek, bana kavuşmak isteyen, boş yere konuşmasın. Ey Müslümanlar! Kâfir olmak, günah işlemek, nimetin değişmesine, rızkın azalmasına sebep olur. İnsanlar, Allahü teâlânın emirlerine itaat ederse, amirleri onlara merhamet ve şefkat eder. Fısk, fücür, taşkınlık yapar, günah işlerlerse, merhametli başkanlara kavuşamazlar. Benim hayatım, sizin için hayırlı olduğu gibi, ölümüm de hayırdır ve rahmettir.)

Hakim-i Tirmizi hazretleri;

"Kimin arzusu din, yani ahiret olursa; bu hayırlı düşüncesi hürmetine, dünyevi işleri de ahiret işi haline gelir. Bir kimsenin düşüncesi de dünya olursa; niyetinin bozukluğu sebebiyle, ahiret işleri de dünya işi haline gelir" buyurmuştur.

Ebu İshak Kazeruni hazretleri, bir talebesine hitaben buyurdu ki:

"Büyüklerden birisi buyurdu ki: "Allahü teâlâ bir kuluna iyilik yapmak murad ederse, onu Allah adamlarıyla karşılaştırır ve onlarla sohbet etmeye muvaffak kılar. Böylece saadet yoluna kavuşup Allahü teâlânın razı olduğu ahlak ve hallere kavuşur." Bütün anlatılanlar sebebiyle daima salihlerin sohbetinde olmalısın. Fakirler ile bulunmalısın. Dünya ehlinde ve dünyanın arkasından koşanlardan uzak durmalısın. Çünkü dünya ehli ile bulunmak, onların yaptığı işleri sevmeye sürükler. Bu ise ahirette hüsrana sebep olur."

Seyyid Emir Hazma hazretleri buyuruyor ki:

"Daima kalb temizliği ile meşgul olmalıdır. Kalbini pisliklerden temizlemedikçe, hakiki maksada kavuşulamaz. Bütün iyiliklerin başı, dünyayı terk etmektir. Bütün kötülüklerin başı da dünya sevgisidir. Bununla birlikte, Server-i kâinat efendimiz; **"Dünya ahiretin tarlasıdır"** buyurdu. O halde dünyada

ahiret işleri yap ve dünyaya ve dünyanın nimetlerine bağlanma! Dünya rahat yeri değildir. İbret yeridir. Bunun için Resul-i ekrem efendimiz; **"Dünya ibret yeridir, tamir etme yeri değildir"** buyurdular."

Netice olarak, herkes, kendi kusurlarını görmeli, Allahü teâlâya karşı yaptığı kabahatleri düşünmelidir. Allahü teâlânın, kendisine ceza vermekte acele etmediğini, rızkını kesmediğini bilmelidir. Ve Peygamber efendimizin buyurduğu gibi:

(Bozuk bir işi düzeltmediğiniz zaman, sabrediniz! Allahü teâlâ onu düzeltir.)

Hakkı bâtıldan ayırmak zordur

01.05.2006

Akıl, anlayıcı bir kuvvettir. Hakkı bâtıldan, iyiyi kötüden, faydalıyı zararlıdan ayırt etmek için yaratılmıştır. İnsanın diğer mahluklardan en büyük farkı, ruhunun bulunması, düşünebilmesi, bütün olayları aklı ile muhakeme edebilmesi, aklı ile karar vermesi ve bu kararı uygulayabilmesi, iyilik ve kötülüğü ayırabilmesi, hatasını anlayabilmesi, bunun için pişmanlık duyması ve benzeri gibi üstünlüklerdir. Fakat insan, kendisine verilen bu çok yüksek özellikleri, kendi başına ve hiç bir rehber, yol gösterici olmadan kullanabilmiş mi, kendi başına doğru yolu bulabilmiş ve Allahü teâlâyı tanıyabilmiş midir?

Hiçbir zaman insan, kendine verilen bu özelliklerle, tek başına doğruyu bulamamış, hakkı, bâtıldan ayıramamıştır. Zira tarih incelenecek olursa, insanların önlerinde, Allahü teâlânın gönderdiği bir rehber olmadan, kendi başlarına gittiklerinde, hep yanlış yollara saptıkları görülür. İnsan, kendisini yaratan büyük kudret sahibinin var olduğunu, aklı sayesinde anlamış fakat, ona giden yolu bulamamıştır. Peygamberleri işitmeyenler, Yaratıcıyı önce etraflarında aramışlardır. Kendilerine en büyük faydası olan güneşi, yaratıcı sanıp ona tapmaya başlamışlardır. Sonra, büyük tabiat güçlerini, fırtınayı, ateşi, kabaran denizi, yanar dağları ve benzerlerini gördükçe bunları yaratıcının yardımcılarını zannetmişler ve böylece putlar doğmuş, onlara tapmışlardır. Kısacası insan, ezeli ve ebedi olan Allahü teâlâyı ve Ona giden yolu, kendi başına bir türlü bulamamış ve anlayamamıştır. Bu hâle, şaşmamak lazımdır. Çünkü, rehbersiz, karanlıkta doğru yol bulunamaz, Hak, bâtıldan ayrılamaz. Kur'an-ı kerimde, İsrâ suresinin on beşinci âyetinde mealen;

(Biz, Peygamber göndererek bildirmeden önce azap yapıcı değiliz) buyurulmaktadır.

Allahü teâlâ, kullarına verdiği akıl ve düşünme kuvvetinin nasıl kullanılacağını onlara öğretmek ve kendi birliğini onlara tanıtmak ve iyi işleri, kötü, zararlı işlerden ayırmak için, dünyaya Peygamberler gönderdi. Peygamberler, insanlık sıfatları itibarıyla bizim gibi insandırlar. Onlar da yer, içer, uyur ve yorulur. Bizden farkları, zeka ve muhakeme kuvvetlerinin çok üstün olması, tertemiz ahlaklı ve Allahü teâlânın emirlerini bize tebliğ edecek, bildirecek bir güçte bulunmalarıdır. Bunun için Peygamberler, en büyük rehberlerdir.

İslam dinini tebliğ eden, en son ve en üstün peygamber, Muhammed aleyhisselamdır. Kitabı da Kur'an-ı kerimdir. Muhammed aleyhisselamın irşat edici mübarek sözlerine ise, Hadis-i şerif denir. Kur'an-ı kerim ve hadis-i şerifler yanında bize rehberlik eden büyük din âlimleri de vardır. "Böyle âlimlere lüzum var mı? İnsan iyi bir Müslüman olmak için İslam dininin kitabı olan Kur'an-ı kerimi okuyarak ve hadis-i şerifleri inceleyerek doğru yolu bulamaz mı?" diye bir soru, bazılarının hatırına gelebilir. Halbuki bu, çok yanlıştır. Zira, dinin esasları, hükümleri hakkında hiç bir bilgisi olmayan bir kimse, bir rehber, yol gösteren olmadan Kur'an-ı kerimin ve hadis-i şeriflerin derin manasını anlayamaz. En mükemmel bir sporcu bile, yüksek bir dağa çıkarken kendisine bir rehber arar. Bir büyük fabrikada mühendislerin yanında ustabaşılar ve ustalar vardır. Böyle bir fabrikaya ilk giren işçi, önce ustalarından, sonra ustabaşılarının işinin inceliğini öğrenir. Bunları öğrenmeden önce, yüksek mühendis ile temas ederse, onun sözlerinden, hesaplarından hiç bir şey anlamaz. Çok iyi silah kullanan bir kimse bile, kendisine verilen yeni bir silahın nasıl kullanılacağı kendine öğretilmeden, onu doğru kullanamaz. Bunun içindir ki, din ve iman işlerinde, Kur'an-ı kerim ve hadis-i şerifler yanında, bu iki kaynağı açıklayan müctehid İslam âlimlerinin kitaplarına, rehberliğine ihtiyaç vardır. Böyle İslam âlimlerine müracaat etmeden, Hakkı bâtıldan ayırmak, doğruyu bulmak imkansızdır. Doğrunun eğriden ayrılmasına yardımcı olacak, rehberlik edecek Âlimler, kıyamete kadar bulunacaktır. Çünkü Peygamber efendimiz;

(Ümmetinden hak üzere olan âlimler, Kıyamete kadar bulunacaktır) buyurmuştur.

Netice olarak, Hakkı bâtıldan ayırmak, dünyada en zor olan şeydir. Bu dünyada bazıları, Hakka bâtil diye hücum etmiş, bazıları da, bâtila Hak diye sarılmışlardır. Ama yarın ahirette, dünyada iken

Hak diye sarıldıklarının b  t   olduğunu görünce, yandık diye feryat edeceklerdir! Bu yüzden İslam âlimleri, her Müslümana öğretmek için, sık sık Ő u duayı okurlar ve okuturlardı:

“Ya Rabbi! Doğruyu bize doğru olarak göster ve ona uymayı bize nasip et ve yanlış, bozuk olan Ő eylerin yanlış olduklarını bize göster ve onlardan sakınmamızı nasip et! İnsanların en üstünü hürmetine bu duamızı kabul buyur!”

Diriler,   len yakınlarını seviyorlarsa..

07.05.2006

Hayatta olanlar, eğer ahirete intikal eden yakınlarını seviyorlarsa, haram, günah işlemekten çok sakınmalıdır. Zira hayatta olanların yaptıkları, ahirete intikal edenlere gösterilmektedir. Eğer iyi amelleri varsa, seviyorlar, amelleri, ya  ayıŐ ları uygun değilse   z  l  yorlar. Hadis-i Ő erifte;

(İnsanların yaptıkları i  şler, Pazartesi ve Perşembe günleri, Allahü te         arz olunur. Enbiyaya, evliyaya ve ana-babaya Cuma günleri gösterilir. İyi i  şleri görünce sevinirler. Yüzlerinin parlaklığı artır. Kötü i  şlerinizi görünce   z  l  rl  r. Allah’tan korkun,   l  lerinizi incitmeyin!) buyurulmuştur.

Cemaleddin-i Aksaray   hazretleri anlatır:

"Tabiinden Hasan-ı Basri hazretleri bir gün dergahta otururken ihtiya  r bir kadın gelir ve;

-Efendi hazretleri, benim bir kızım vardı öldü. Hasretine dayanamıyorum. Bana bir dua   ğret de rüyamda görüp hasretimi gidereyim der. Hasan-ı Basri hazretleri gerekeni yaptıktan sonra kadın gider. Fakat kadın, ertesini gün gözleri kan çanağı gibi olduğu halde ağlayarak tekrar dergaha gelir. Hasan-ı Basri hazretleri kadına;

-Niçin ağlıyorsun? diye sorunca kadın;

-Kızımı rüyada gördüm, ama üzerine katrandan bir elbise giydirmi  Ő er cayır cayır yanıyor cevabını verir. Hasan-ı Basri hazretleri ve yanında bulunanlar kendi sonlarının nasıl olaca  ı  n   düşünerek a  la  maya ba  larlar.

Aradan bir müddet geçtikten sonra Hasan-ı Basri hazretleri, rüyasında kendinin vefat ettiğini ve Cennete girdiğini görür. Cennette gezerken muhteşem bir kıŐık ve önünde bir kadın görür. O kadına;

-Yavrum sen hangi Peygamberin hanımı veya kızıs  n? diye sorar. Kadın;

-Efendim ben, bir Peygamberin hanımı veya kızı değilim. Geçen gün size gelip de sizden rüyasında kızını görmek isteyen kadının kızıs  m cevabını verir. Hasan-ı Basri hazretleri;

-Kızım annen senin Cehennemde yand  ı  n   söylemişti. Halbuki sen yüksek makamlardas  n. Bu makama nasıl ula  t  n? diye sorar. Kadın;

-Efendim biz kabir hayatında beş Ő  z elli ki  Ő i azap görüyorduk. Bir mümin kabristana gelip on bir İhlas, on bir Felak, on bir Nas suresini okudu. Kabristanda yatan müminlerin ruhlarına bağışladı. Allahü te         bize azap eden meleğe; **"Benim   yetlerim ve adım hürmetine burada bulunan ve azap görenleri affettim. Onlara azap etmeyin ve birer makam verin"** buyurdu. Onun için bu makama geldim cevabını verir."

Vaktiyle bir kimse, ölen yakınının azapta olduğunu rüyada görür ve Mazhar-ı Can-ı Canan hazretlerine gelerek, azapta olan yakınının ma  ġfret olunması için dua etmesini istirham eder. Mazhar-ı Can-ı Canan hazretleri de, o kimsenin kurtulması için dua eder. Daha sonra o kimse, rüyada, ölen yakınının azaptan kurtulduğunu görür ve sebebini sorar. O da;

"Mazhar-ı Can-ı Canan hazretlerinin duası bereketi ile, azaptan kurtuldum" cevabını verir.

İslam   limlerinden İmam-ı Yafi'i hazretleri buyuruyor ki:

"  lenleri iyi veya kötü halde görmek, Cenab-ı Hakkın bazı kullarına ihsan ettiği bir keşiftir. Dirilere nasihat vermek ve ölülere hayırlı bir i   yapılmasına vesile olmak içindir.   l  leri görmek daha çok rüyada olmaktadır. Uyanık iken gören evliya da vardır."

Ebu Bekr-i Ebheri hazretleri, bir gün bir cenazede bulunur ve ölenin yakınının çok a  ladıklarına Ő ahit olur. Bunun   zerine Ő u meale gelen bir Ő iiri okur;

"Kendini unutmuş bir halde, ağlıyor ölünün haline. Halbuki o kimse, akıl ve fikir sahibi olsaydı, ölene değil, kendi bulunduğu hâle ağlardı."

Muhyiddin-i Arabi hazretleri, Ebu'l-Abbas Kastalani hazretlerinin naklettiği bir hadiseyi şöyle anlatmaktadır:

"Şeyh Ebü'-Rebi' hazretleri, yetmiş bin kelime-i tevhid okumuştur. Bir kimse adına veya bir kimseye bağışlamaya da niyet etmemiştir. Bir gün bir cemaatle birlikte bir sofrada yemek yiyordu. Aralarında kalb gözü açık bir çocuk da vardı. Çocuk yemeğe elini uzatıp yiyeceği sırada aniden feryat etmeye başladı. Yemekten elini çekti. Ona,

-Niçin ağlıyorsun? dediklerinde;

-Şu anda Cehennemi ve annemin de Cehennemde azapta olduğunu görüyorum! Bu sebepten ağlıyorum! dedi. Şeyh Ebü'r-Rebi' hazretleri buyurdu ki:

-Bu sözleri duyunca içimden; "Ya Rabbi sen biliyorsun ki ben yetmiş bin defa "La ilahe illallah" demiştim. O yetmiş bin kelime-i tevhidin sevabını bu çocuğun annesinin Cehennem azabından kurtulması için ona bağışladım diye niyet ettim. Ben içimden böyle niyet edince çocuk tebessüm etti, yüzü güldü ve;

-Annemi görüyorum. Cehennem ateşinden kurtuldu. Elhamdülillah! dedi. Sonra yemek yemeye başladı."

Netice olarak, ölen yakınlarımızı seviyorsak, onları üzecek kötü amellerden sakınmamız ve onlara dua etmemiz, sadaka vererek, hayır, hasenat yaparak imdatlarına koşmamız lazımdır.

Rehber, şu kimsedir ki...

08.05.2006

Rehber, yol gösteren, kılavuz; bir kimseye veya bir topluluğa iyi ile kötüyü görmesinde ve doğru yolu bulmasında yardımcı olan, insanı Allahü teâlânın rızasına kavuşturmaya çalışan, ilim ve ahlak sahibi zat demektir.

Tarih sayfaları karıştırılırsa, insanların, önlerinde Allahü teâlânın gönderdiği bir rehber olmadan kendi başlarına gittiklerinde, hep yanlış yollara saptıkları görülür. İnsan, kendisini yaratan büyük kudret sahibinin var olduğunu, akli sayesinde, hissetmesine, anlamasına rağmen, Rehbersiz olarak, ona giden yolu bir türlü bulamamış ve kendisine en büyük faydası olan güneş ve benzerlerini, yaratıcı sanmış ve bunlara tapınmıştır. Kısacası insan, kendisini ve her şeyi yaratan Allahü teâlâyı kendi başına bir türlü tanıyamamış, Ona giden yolu bulamamıştır. Çünkü rehbersiz, karanlıkta doğru yol bulunamaz. Bunun için Peygamberler gönderilmiştir ki Onlar, en büyük rehberlerdir. Peygamberlerin vârisleri olan Âlimler de, insanlara rehberlik edip, yol göstermişlerdir.

İman edip Müslüman olan bir kimse de, tek başına, bir rehber olmadan Kur'an-ı kerimin ve hadis-i şeriflerin manasını anlayamaz. Bunun için, yetişmiş ve yetiştirebilen Mürşid-i kâmil denilen büyük din âlimlerine ihtiyaç vardır. Bunların en üstünleri de dört mezhep imamlarıdır. Bunlar; İmam-ı a'zam Ebu Hanife, İmam-ı Şafii, İmam-ı Malik ve İmam-ı Ahmed bin Hanbel hazretleridir. Kur'an-ı kerimin ve hadis-i şeriflerin manalarını doğru olarak öğrenmek için, bunlardan birinin kitaplarını okumak lazımdır.

Rehber, insanı Allahü teâlânın rızasına, sevgisine kavuşturan vasıta. Maksat ise, Allahü teâlânın rızasına kavuşmaktır. Rehber, emme basma tulumba gibidir. Kendi rehberinden aldığı feyzleri, marifetleri, talep edenlere ulaştırır. Rehberden istifade edebilmek için, onu sevmek, edebe riâyet etmek ve gösterdiği şekilde hareket etmek gerekir. Hakiki bir Rehberle bulunan kimsenin, imanı kuvvetlenir ve kalbinde İslamiyet'e uyma isteği hasıl olur. Zira hakiki rehberin sözleri, halleri, hareketleri, ibadetleri hep İslamiyet'e uygundur. Ona uyan, onu dinleyen, Resulullah efendimize uymuş olur.

Hakiki bir rehberin alameti, ehl-i sünnet itikadında olması ve İslamiyet'in bildirdiği hükümlerin hepsini bilip bunlara tam uymasındır. Sözleri, hareketleri İslamiyet'e uygun olmayan kimse, havada uça da, Rehber olamaz.

Hakiki Rehberin bir başka alameti de, onunla konuşmak ve onu görmek, Allahü teâlâyı hatırlamaya sebep olması ve Allahü teâlâdan başka her şeyin kalbe soğuk gelmesidir. İmam-ı Nevevi hazretlerinin bildirdiği hadis-i şerifte, Resulullah efendimizden, evliyanın alameti sorulunca;

(Onlar görülünce, Allah hatırlanır) buyurmuşlardır.

İmam-ı Begavi hazretlerinin bildirdiği bir hadis-i şerifte de;

(Allahü teâlâ buyurdu ki, ben zikrolunduğum zaman Evliyam hatırlanır. Onlar zikrolununca da, ben hatırlanırım) buyurulmuştur.

Hakiki Rehberler, kıyamete kadar mevcut olacaklardır. Bunları tanıyabilmek için, samimi, istekli ve gayretli olmak gerekir. Bunun için de doğru bilgi şarttır. Çünkü her şeyin sahtesi olduğu gibi, Rehber adı altında sahtekârlar ve taklitçiler de bulunacak ve insanları doğru yoldan ayırmaya çalışacaklardır. Böyle kimseler, yalanlarla, hileli kerametlerle, cahilleri aldatırlar. Müslümanlar için en büyük felaket, bunların tuzaklarına düşmektir. Kendilerinin, dinden, imandan, Ehl-i sünnet âlimlerinin kitaplarından haberleri yoktur. Sözleri ile imansızlığı yayarlar. Hareketleri ile hep haram işlerler. Cahilleri ve yeni Müslüman olanları avlamakla geçinirler. Kur'an-ı kerim, böyle kimselere Münafık demektir. Sözleri, Ehl-i sünnet âlimlerinin kitaplarına, işleri bu âlimlerin fıkıh bilgilerine uygun olmayan, böyle kimselerin tuzaklarına düşmemek için çok uyanık olmak lazımdır.

Behaeddin Buhari hazretleri buyurdu ki:

"Rehber olan âlim, bir tabibe benzer. Hastanın hastalığını, derdini tespit eder ve ona göre ilaç verir."

Davud-i İskenderi hazretleri de;

"Rehber; sana ilacı, tedavi olmak yolunu gösteren değil, tedavi eden, manevi olarak terbiye edip, yetiştiren zattır. Böyle olmayana Rehber, Mürşid denmez" buyurmuştur.

Netice olarak, Adıyy bin Müsafir hazretlerinin buyurduğu gibi:

"İnsanlara doğru yolu gösteren âlim şu kimsedir ki; kendi huzurunda iken senin kalbini derleyip toparlayan, yokluğunda seni her türlü kötülüklerden haram, günah ve çirkin şeylerden koruyan, sahip olduğu en güzel ahlak ile seni terbiye eden ve o ahlakla ahlaklanmanı sağlayan, kendine mahsus terbiye usulleriyle terbiye eden, kendi iman nurunun parlaklığıyla talebesinin kalbini parlatan ve kalbini kötülüklerden temizleyendir."

İyi kul, sahibinden razı olandır

14.05.2006

Bir işi kabul etmeye, karşı gelmemeye Rıza, beğenmek denir. Din kitaplarında ise, Allahü teâlâdan gelen her şeye razı olmak anlamında kullanılmaktadır. Cüneyd-i Bağdadi hazretleri;

"Rıza, belayı nimet saymaktır" buyurmuştur.

Ebu Ali Dekkak hazretleri de buyuruyor ki:

"Rıza, gelen musibetler karşısında kayıtsız kalmak, vurdum duymaz olmak demek değildir. Rıza; Allahü teâlânın hükmüne, takdirine itiraz etmeyip, boyun eğmektir."

Bu hâle kavuşan bir kimse, Allahü teâlâdan bir felaket gelse, ona rıza gösterir. Kimseye şikâyet etmez. Bu, her insanın yapabileceği bir iş değildir. Fakat, bunu yapabilen, büyük bir insandır. Böyle insanlarda, Peygamberlere mahsus sabır ve tahammül var demektir. Allahü teâlânın büyüklüğüne inandığı derecede insan, bu tahammülü ve bu rızayı gösterebilir. Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

(Mümine gelen kazaya şaşılır. Hayır gelince, hamd ve şükreder. Musibet gelirse, hamd ve sabreder. Mümine her şey için, hatta zevcesinin ağzına bir lokma uzatmasına da, sevap verilir.)

İmam-ı Rabbani hazretleri buyuruyor ki:

"Kul için, sahibinin işinden razı olmaktan başka çare yoktur. İnsan, bu dünyada kalmak için yaratılmadı. Dünyada iş yapmak, çalışmak için yaratıldı. Çalışmalıyız! Çalışıp da, kazanıp ölen bir kimse için korkacak bir şey yoktur. Hatta, böyle ölmek, bir devlet ele geçirmektir."

İyi kul, sahibinin yaptıklarından razı olan, onları beğenen kuldur. Kendi isteklerini beğenen kimse, kendine kuldur. Sahibi, kulunun boğazına bıçak dayasa, kulun bundan razı olması, sevinmesi lazımdır. Allah korusun, eğer bunu beğenmez, istemezse, Onun kulluğundan çıkmış olur. Sahibinden uzaklaşmış olur. Ta'un gibi sari ve tehlikeli hastalıklar, Allahü teâlânın dilemesi ile gelmektedir. Kendi isteği ile gelmiş gibi sevinmek lazımdır. Ta'un yani veba ve her bulaşıcı hastalık gelince, kızmamalı, üzülmemelidir. Sevgilinin yaptığı şey olduğunu düşünerek sevinmelidir. Herkesin belli bir eceli, yani ölüm zamanı vardır. Bu zaman hiç değişmez. Onun için, hastalıkta sıkılmamalı, telaşa düşmemelidir.

Böyle dert ve belalar gelince, Allahü teâlâyâ sığınmalı, afiyet vermesi, kurtarması için dua etmeli, Ona yalvarmalıdır. Allahü teâlâ dua edenleri, sıhhat ve selamet isteyenleri sever. Mümin suresindeki âyet-i kerimede mealen; **(Dua ediniz! Duanızı kabul ederim!)** buyuruyor.”

Abdülaziz Dirini hazretleri;

“Eğer kadere, Allahü teâlânın hükmüne rıza gösterirseniz şerefli bir hayat yaşarsınız. Yok, imkansız bir şeyin olmasını ümit ederseniz, ümidinizi, tehlikeli bir şey üzerine bina etmiş, kurmuş olursunuz” buyurmaktadır.

Bir gün Ahmed bin Alevi hazretlerinin talebelerinden birinin çocuğu vefat etmişti. O talebe buna çok üzülür ve çocuğunu kucaklayıp, doğruca hocası Ahmed bin Alevi hazretlerinin huzuruna götürür ve;

-Efendim, Allahü teâlâyâ dua edin de, ya bu oğlumu diriltsin veya benim de ruhumu alsın deyiverir. Bunun üzerine Ahmed bin Alevi hazretleri;

-Yavrum! Kazaya rıza gösterip sabredeceksin. Allahü teâlâ, bu yavruyu sana emanet verdi. Şimdi geri alırken sana çok sevap, iyilik verecek, acıyarak doğru yolda ilerlemeni, yükselmeni ihsan edecektir. Bu merhamete ve ihsana kavuşabilmek için sabretmeli, Onun yaptığını hoş görmelisin. Kızır, bağırıp çağırırsan, sevaba kavuşamazsın. Onun emrine razı olup, kazaya rıza göstereceksin buyurur ve dua eder. Talebe bunları dinleyince, kendine gelir ve;

-Efendim, Allahü teâlânın takdirine razı oldum cevabını verir.

Adiyy bin Müsafir hazretleri buyuruyor ki:

“Allahü teâlâyı bildikten sonra, Onun kazasına, kaderine, hayrına, şerrine, azına, çoğuna, acısına, tatlısına, sevgili veya kötü gelene rıza gösterip, hepsinin Allahü teâlâdan olduğuna inanmak ve teslim olmak büyük nimettir.”

Cüneyd-i Bağdadi hazretleri, bir gün Ebu Bekir Şibli hazretlerini; "La havle vela kuvvete illa billah" derken görür ve;

"Bu söz canı sıkılanların kelimidir. Can sıkıntısı ise kazaya rıza göstermemekten kaynaklanır" buyurmuştur.

Ahmed-i Bedevi hazretleri bir talebesine hitaben;

"Sabır, Allahü teâlânın hükmüne rıza göstermektir. Onun hükmüne rıza göstermek ve emrine teslim olmak demek, nimete kavuştuğunda sevinip ferahlık duyduğu gibi, musibet ve sıkıntı geldiğinde de aynı sevinç ve ferahlığı duyabilmek demektir" buyurur.

Rabia-i Adviyye hazretleri, bir kimsenin; "Ya Rabbi! Benden razı ol!" dediğini işitince;

"Kendisinden razı olmadığın, kaza ve kaderine rıza göstermediğin bir zatın, senden razı olmasını istemeğe utanmıyor musun?" buyurmuştur.

Netice olarak, Süfyan-ı Sevri hazretlerinin buyurduğu gibi;

"Rıza; Allahü teâlânın takdir ettiğini, şükrederek kabul etmektir."

Kalbin hasta olması demek...

15.05.2006

Kalb, yürek denilen et parçasında bulunan bir kuvvettir. Kalbin hasta olması ise, nefse uyarak haramları beğenmesi, bunlara düşkün olması ve Allahü teâlâdan başka şeylere tutulması demektir. Nitekim Abdullah Mürteiş hazretleri;

"Kalbin, Allahü teâlâdan ve Onun dostlarından başkasına meyletmesi, o kalbin hasta olduğuna işarettir" buyurmuştur.

Bir kalb, akla tâbi olup, İslamiyet'e uyarsa, nurlanır, temiz olur. Dünyada ve ahirette saadete, huzura kavuşur. Kötü kimselerin aldatıcı sözlerine, yazılarına ve nefse, şeytana uyup, İslamiyet'e uymayan kalb, kararır, bozulur. İnsanın azaplara, felaketlere sürüklenmesine sebep, kalbinin İslamiyet'e uymayıp, nefesine uymasıdır.

Muhammed Parisa hazretleri buyuruyor ki:

"İnsanı, Allahü teâlâdan uzaklaştıran perdelerin en zararlısı, dünya düşüncelerinin kalbe yerleşmesidir. Bu düşünceler, kötü arkadaşlardan ve lüzumsuz şeyleri seyretmekten hasıl olur. Çok uğraşarak bunları kalbden çıkarmak lazımdır. Faydasız kitap okumak, lüzumsuz şeyler konuşmak da bu düşünceleri artırır. Bunların hepsi, insanı Allahü teâlâdan uzaklaştırır. Kalbin hasta olması, Allahü teâlâyı unutmasıdır."

Kalbde, ya dünya sevgisi, yahut Allah sevgisi bulunur. Dünya demek, haram olan şeyler demektir. İbadet yaparak, kalbden dünya sevgisi çıkarılınca, kalb temiz olur. Bu temiz kalbe, Allah sevgisi, kendiliğinden dolar. Günah işleyince, kalb kararır, hasta olur. Dünya muhabbeti yerleşerek, Allah sevgisi gider.

Sa'düddin-i Kaşgari hazretleri, sevenlerine, bir sohbetinde buyurdu ki:

"Bir insanda bir kalb vardır. Oraya sadece Allahü teâlânın sevgisi doldurulmalıdır. İnsan, her nefeste bir hazineyi kaybeder. Ancak cenab-ı Hakkı hatırladığı zamanlar bu hazine kaybolmuş olmaz. Bu şuur insanda hakim olunca, Allahü teâlâdan utanma duygusu da beraber gelir ve gafletten uyanır. Gönül, cenab-ı Hakka yöneldiği zaman, içinde bir pencere açılır ve o pencereden, ilahi feyz nuru girer."

Ebüs'sü'ud el-Bazini hazretleri buyuruyor ki:

"Bütün güzel huylar kalbden, kötü huyların tamamı ise nefsten doğar. İyi huylu olmak istediğini söyleyen doğru sözlü bir kimse, hemen nefsinin tezkiye edip, dinin emir ve yasaklarına itaat eder bir hâle getirmeli, kalbini de tasfiye ile, Allahü teâlâdan başka şeylerin sevgisini ondan çıkarmalı, bütün günahlar ve kötü düşüncelerden temizlemelidir. Tâ ki böylece, kötü huylar, güzel ahlaka çevrilmiş olsun. Kötü huylar gidip, yerini iyi huylar alınca, kalbden şüphe kalkıp, yerini tasdik alır. Dilde ve kalbdeki çekişme duygusu yok olup, Hakka teslimiyet meydana gelir. Başa gelene ve emredilene kızıp itiraz etmek şöyle dursun, tam teslimiyet hâli hasıl olup, cenab-ı Hakkın takdir ettiği her şeye razı olunur. Her iş, Allahü teâlâyı ismarlanır. Gaflet sona erer, cenab-ı Hakka yakınlık ve her an Onunla olmak düşüncesi hasıl olur. Tabiatındaki sertlikler, kabalıklar, kırıcı ve incitici davranışlar yok olup, onların yerini yumuşaklık, latifeler ile güzelliğe ve tatlılıklar alır."

Kalb temizlenip, nefis doğru yola girince, insanın her hâli değişir. Artık kimsenin ayıpları görülmez olur. Gözler, insanların hep iyi hallerini görür. Onlara karşı kalbde bulunan katılık, şefkat ve merhamete dönüşür. Kin, haset gibi düşmanlıklar terk edilip onlara nasihat etmek, hep iyilik yapmak duyguları ortaya çıkar. İnsanlar arasında düşmanlıklar tamamen ortadan kalkıp, herkes birbirine nasihat etmeye başlar. Güzel ve tatlı nasihatlerle, insanlar birbirini doğru yola çağırırlar. Artık bundan sonra, cenab-ı Hakkın rızasına kavuşmak isteyen bir kimsede, nazlanmak kalmaz, korku başlar. Bu korku, ondaki hallerin iyiliğe çevrilmesi sebebiyledir. Kendisinde iyi hallerin meydana çıktığı kimse, kusurunu bildiği ve aczini anladığı için korkar ve kusurlarının hesaba sığmayacak kadar çok olduğunu bilir. Allahü teâlânın kendi üzerindeki hakkını, hiçbir zaman ödeyemeyeceğini, kendisine nasip edilen sayısız nimetlerin, hayırlı işlerin şükrünü yapmaktan aciz olduğunu anlar. İşte bu anlayışa erişen kimse, Allahü teâlâyı hakkı ile kulluk etmeye başlar. Gönlündeki mabudlar teker teker yıkılıp gider. Halleri ve yaşayışı güzelleşir. Cennetekilerin yaşayışı gibi, hep Allahü teâlâ ile beraber olarak yaşar. Daha dünyada iken, Cennet hayatı yaşamaya başlar."

Abdülkadir Geylani hazretleri;

"Kalb dünya arzularından birine bağlı kaldığı ve geçici lezzetlerden birinin peşine takılıp gittiği müddetçe, imkanı yok, ahireti sevmiş olamaz" buyurmuştur.

Netice olarak Ali Ramiteni hazretlerinin buyurduğu gibi;

"Kalb, Allahü teâlânın nazargâhıdır. Bu sebeple kalbe dünya sevgisi doldurmamalıdır."

Nimet sahipleri, büyük bilindir

21.05.2006

Nimet sahipleri, büyük bilindir ve iyilik edenlere hürmet edilir. İyilik yapana teşekkür edileceğini ise, herkes bilir. Zira bu, insanlık icabıdır. Hadis-i şerifte;

(Herkes, kendisine ihsan edeni sever. Bu sevgi, insanın cibilletinde, yaratılışında mevcuttur) buyurulmaktadır.

Hakim-i Tirmizi hazretlerine; "Şükür nedir?" diye sorulduğunda, cevabında;

"Şükür; gönlünün, nimet veren Allahü teâlâyâ tam bağlı olmasıdır" buyurmuştur.

Bunun için, her nimetin hakiki sahibi olan Allahü teâlâyâ şükretmek, insanlık icabıdır ve aklın lüzum gösterdiği bir vazife, bir borçtur. Fakat, Allahü teâlâ, her ayıp ve kusurdan uzak, insanlar ise, ayıp kirlerine ve noksanlık lekelerine bulaşmış olduğundan, Onunla hiç münasebetleri, alakaları yoktur. Cenab-ı Hakki nasıl büyük bileceklerini, nasıl şükredeceklerini anlayamazlar. Allahü teâlâyâ karşı söylenmesini güzel sandıkları şeyler, Ona çirkin gelebilir. Onu büyültmek, hürmet etmek sandıkları, hakaret ve küçültmek olabilir. Allahü teâlâyâ hürmet ve şükür şekilleri, yine Ondandır bildirilmedikçe, Ona layık olacağına güvenilemez ve Onun kabul edeceği bir ibadet olamaz. Çünkü, insanların hamd etmeleri, Ona belki hakaret olur. İşte, Onun tarafından bildirilen, tazim, hürmet ve şükür şekli, Peygamberlerin bildirdikleri dinlerdir. Ona kalb ile yapılacak hürmetler, dinde bildirilmiş, dil ile yapılacak şükürler, orada gösterilmiş ve her uzvun yapacağı işler, açık ve geniş olarak açıklanmıştır. Abdullah-ı Ensari hazretleri;

"Şükür; nimeti bilmenin ismidir. Zira şükür, nimeti vereni bilmeye götürür. Bu manadan dolayı, Kur'an-ı kerimde İslam ve imana, şükür ismi verilmiştir" buyurmaktadır.

Cüneyd-i Bağdadi hazretleri de;

"Şükür, Allahü teâlânın ihsan ettiği nimet ile Ona isyan etmemek, Ona isyan için, ihsan ettiği nimeti sermaye olarak kullanmamaktır" buyurmuştur.

O halde, Allahü teâlâyâ inanmak, kalbin ve bedeninin yapması ile şükretmek, ancak dine uymakla olur. Allahü teâlâyâ, dinin dışında yapılacak hürmete ve ibadete güvenilemez. Çok defa tersine olup, sevap sanılan, günah olur.

Bütün bunlardan anlaşılıyor ki, dine uymak, insanlık icabıdır ve aklın istediği ve beğendiği bir şeydir. Allahü teâlâyâ, Onun dininin dışında şükredilemez. Bayezid-i Bistami hazretleri;

"Allahü teâlânın nimetleri, her an herkese gelmektedir. O halde her zaman Ona şükretmek lazımdır" buyurmaktadır.

Ebu Said-i Harraz hazretleri buyuruyor ki:

"Şaşarım o kimseye ki bütün alemde Allahü teâlâdan başka ihsanda bulunan bir zatı görmediği halde, nasıl olur da kalbini tamamen ona yöneltmez. Çünkü hakiki manada ihsan, her şeyin sahibi olan Allahü teâlânın yaptığı şeydir. Zira ihsan, iyiliğe muhtaç olana, iyilik yapmaktan ibarettir. Bir kimse başkasına bir iyilik yapınca, ona teşekkür etmeli ve o kimseye iyilik yapmak istidadını ve gücünü veren yani iyiliğin hakiki sahibi olan Allahü teâlâyâ da şükretmelidir."

İbn-i Semmak hazretleri, sevdiklerinden birine gönderdiği mektupta;

"Her halinde takva üzere ol, haramlardan sakın, Allahü teâlânın nimetlerine şükret ve Ondandır kork. Nimete şükretmek; günah işlememekle olur" buyurmuştur.

İmam-ı A'zam Ebu Hanife hazretleri, Allahü teâlâdan çok korkar ve şöyle buyururdu:

"Mümin, Allahü teâlâdan korktuğu kadar hiç bir şeyden korkmaz. Şiddetli bir hastalığa yakalanır veya feci bir kaza veya belaya uğrarsa, gizli veya aşikâr; "Ya Rabbi, bana bu belayı neden verdin?" diye şikâyetçi olmaz. Bilakis hastalığa, belaya ve kazaya rağmen, Allahü teâlâyı zikir ve şükreder."

Mehmed Emin Tokadi hazretleri, buyurdu ki:

"Bir nefeste iki nimet vardır. Bunun için her nefese iki şükür lazımdır. Yirmi dört saatte, her saate bin nefes ve her nefese iki şükür olmak üzere kırk sekiz bin şükür olur. Bir insan bütün işlerini bıraksa, şükür şükür diyerek Allahü teâlâyâ hamd ve şükretse yine şükürün hakkını eda edemez. Malum oldu ki, Allahü teâlâyâ şükürün binde birini eda edemez."

Ahmed Gazali hazretleri buyuruyor ki:

"Ey insanoğlu! Allahü teâlâ bütün eşyayı senin için yarattı. Seni de kendisi için yarattı. Sen ise, Allahü teâlânın senin için yarattığı şey ile meşgul oldun, nimetin sahibini unuttun. Sana gelen başış ve lütuflarından faydalandın. Vereni hatırlamadın. Böylece nimetin şükürünü eda etmedin. Sana verdiği ihsan ve lütuflarının hürmetine riâyet etmedin. Nimet sahibine şükür, Onun verdiği nimete şükür etmektir. Bu da, kendisine verdiği nimetten dolayı Ona senada bulunmakla olur."

Netice olarak Alaüddöle Semnani hazretlerinin buyurduğu gibi:

"Şükür, Allahü teâlânın lütuf ve ihsanını, rahmetini görmektir. Bütün nimetlerin, Ondan geldiğini anlamaktır."

Dünyaya ibret gözü ile bakabilmek..

22.05.2006

Aleme, ibret nazarıyla bakmanın lazım olduğu hatta 54 farzdan biri olduğu kitaplarda yazılıdır. Allahü teâlâ, yerlerde ve göklerde bulunan mahlukları düşünerek ibret alanları sever. Haşr suresinin ikinci âyetinde mealen;

(Ey akıl sahipleri, başkalarından ibret alınız!) buyurulmuştur.

Peygamber efendimiz de;

(Tefekkür gibi kıymetli ibadet yoktur) buyurmuşlardır.

Ahmed bin Zerin hazretleri, etrafına fazla bakmazdı. Sebebini sorduklarında;

"Allahü teâlâ, gözleri, dünyadaki intizama, her şeydeki inceliklere ve Onun kudret ve azametini ibret ile bakmak için yarattı. İbret almadan, istifade etmeden bakmak hatadır" buyurmuştur.

İsa aleyhisselama;

-Ey Allah'ın peygamberi, bize neyi tavsiye edersiniz? diye sual edildiğinde cevaben;

-Sözünüz zikir, sükutunuz fikir, bakışınız ibret olsun! buyurmuştur.

Hatim-i Esam hazretlerine;

-Nasıl ve ne zaman dünyaya ibret gözü ile bakanlardan olabiliriz? diye sorduklarında, cevaben buyurur ki:

-Dünyada her şeyin sonunun harap, herkesin gideceği yerin de toprak olduğunu gördüğümüz zaman! Bir kimsenin evinden veya yakınından bir cenaze çıkar da o kimse bundan ibret almazsa, ona ne ilmin, ne hikmetin, ne de vaaz ve nasihatın bir faydası olur.

Tul-i emel sahipleri yani zevk ve safa sürmek için çok yaşamayı isteyenler; ibadetleri vaktinde yapmazlar, tevbe etmeyi terk ederler ve kalbleri katı olur. Bu sebepten ölümü hatırlamazlar, vaaz ve nasihatten de ibret almazlar. Cüneyd-i Bağdadi hazretleri;

"Her kim, gördüğünden ibret almazsa, onun görmemesi görmesinden daha iyidir" buyurmuştur.

Behlül-i Dâna hazretleri, bir gün devrin halifesi Harun Reşid hazretleri ile karşılaşır. Halife;

-Seni gördüğüme çok sevindim. Çünkü uzun zamandır seninle konuşmayı arzu ediyordum der. Hazret-i Behlül güler ve;

-Benim böyle bir arzum yoktu cevabını verir. Buna rağmen Harun Reşid hazretleri kendisinden nasihat isteyince, Behlül-i Dâna hazretleri;

-Ne nasihati istiyorsun? Şu sarayına bak, bir de kabirlere bak! Bunlardan ibret almayan, nasihat almayan nelerden alır! Halin ne olacak, ey müminlerin emiri! Yarın Cenab-ı Hakkın huzuruna çıkacaksın. Büyük küçük yaptığın her şeyden sual olunacaksın. Bunlara nasıl cevap vereceksin iyi düşün! Bu hesap zamanında aç ve susuz olacaksın, çıplak bulunacaksın. Orada bulunanlar sana bakıp gülecekler. Perişan halin orada meydana çıkacak, başka nasihati ne yapacaksın? buyurur.

Muhammed Ma'sum Faruki hazretleri buyuruyor ki:

"Yazıklar olsun, ömür geçti. Bir hayırlı iş yapmadım. Dünyanın vefasız, yalancı olduğu, şimdi anlaşıldı. Hayatı, hayal oldu. Fitneleri, dertleri bitmedi. Ahbap, arkadaşlar, öldüler, gittiler. Bu halleri görüp de, gafletten uyanmıyor, ibret almıyoruz. Pişman olmuyoruz. Tevbe etmiyoruz. Gaflet devam ediyor, günahlarımız artıyor. Allahü teâlâ, Tevbe suresinin yüz yirmi yedinci âyetinde mealen; **(Görmüyorlar mı ki, her sene, bir iki kere, dertlere, belalara yakalanıyorlar. Yine tevbe etmiyor, pişman olmuyorlar)** buyurdu. Bu nasıl imandır? Nasıl Müslümanlıktır? Ne kitaptan, ne sünnetten nasihat alınıyor. Ne de, başa gelen dertlerden, hadiselerden ibret alınıyor!"

Abdullah bin Mübarek hazretleri, gördüklerinden ibret alırdı. Yine soğuk bir kış günü Nişabur pazarında giderken, sırtında yalnız bir gömleği olduğu için üşüyüp titreyen bir köleye rastlar. Ona;

-Efendine söyleyen de sana bir palto alsa olmaz mı? der. Köle de;

-Efendime ne söyleyebilirim ki, o hâlimi görüyor ve biliyor cevabını verir. Bu cevap üzerine Abdullah bin Mübarek hazretleri feryat edip yere düşüp bayılır ve kendine geldiğinde;

-Sabrı ve kanaatı bu köleden öğreniniz buyurur.

Behaeddin Buhari hazretleri, şahit olduğu bir hadiseyi şöyle anlatır:

"Hak yolda ilerleyip, günahlardan arınmaya ve olgunlaşmaya çalıştığım günlerde, bir gün yolum bir kumarhaneye uğradı. İnsanların kumar oynadıklarını gördüm. Bunlardan iki kişi kumara öylesine dalmışlardı ki, hiçbir şeyin farkında değildiler. Böylece bir müddet devam ettiler. Nihayet birisi kaybettikçe kaybetti. Neyi varsa ortaya koydu, onları da kaybetti. Dünyalık neyi varsa hepsi bitti. Buna rağmen, kumar oynadığı kimseye;

-Bu kadar kaybıma rağmen, bu oyunda başımı dahi versem oyundan vazgeçmem diyordu.

Kumarbazın, kumar oynayıp bu kadar zarar ve ziyan görmesine rağmen, o oyuna olan hırsı bana ibret oldu. Hak yolunda yürüyüp daha da olgunlaşabilmek için, bende öyle bir gayret hasıl oldu ki, o günden itibaren Hak yolunda talebim her gün biraz daha arttı."

Netice olarak dünya, ibret yeridir ve geçicidir. Şu beyitte ifade edildiği gibi;

Padişah olsan da, derler "er kişi niyyetine",

Var, musallada yatan mevtaya bak da, ibret al!

Allahü teâlânın gördüğünü unutmamak..

28.05.2006

Allah korkusu ve Allah sevgisi, insanları saadet ve huzura kavuşturan iki kanat gibidir. Peygamber efendimiz;

(Bir kimse, Allah'tan korkarsa, her şey ondan korkar. Bir kimse Allah'tan korkmazsa, her şeyden korkar olur) buyurmuştur.

Allah'tan korkan bir kimse, Onun emirlerini yapmaya, yasaklarından sakınmaya titizlikle çalışır. Hiç kimseye kötülük yapmaz. Kendine kötülük yapanlara sabreder. Yaptığı kusurlara tevbe eder. Sözünün eri olur. Her iyiliği Allah için yapar. Kimsenin malına, canına, namusuna göz dikmez. Çalışırken, alış veriş ederken, kimsenin hakkını yemez. Herkese iyilik eder. Şüpheli şeylerden kaçınır. Makam sahiplerine, zâlimlere yaltaklanmaz. İlim ve ahlak sahiplerine saygı gösterir. Arkadaşlarını sever ve kendini sevdirebilir. Kötü kimselere nasihat verir. Onlara uymaz. Küçüklerine merhametli ve şefkatli olur. Misafirlerine ikram eder. Kimseyi çekiştirmez ve keyfi peşinde koşmaz. Zararlı ve hatta faydasız bir şey söylemez. Kimseye sert davranmaz. Cömert olur. Malı ve mevkii herkese iyilik etmek için ister. Riyakârlık, iki yüzlülük yapmaz. Kendini beğenmez. Allahü teâlânın her an gördüğünü ve bildiğini düşünerek hiç kötülük yapmaz. Onun emirlerine sarılır. Yasaklarından kaçır. Allah'tan korkanlar millete, memleketine faydalı olur. Muhammed Ma'sum Faruki hazretleri buyuruyor ki:

"Nefslerinin arzularına tâbi olup, dünya lezzetlerini İslamiyet'e uygun kullanmayanlar, böylece, faydalı ve dâimi olan Cennet lezzetlerinden kaçanlar çok zavallıdır. Allahü teâlânın her şeyi gördüğünü bilmiyorlar mı? Zararlardan kurtulmak için, dünya lezzetlerini İslamiyet'e uygun kullanmak lazım olduğunu işitmemişler mi? Sorgu, sual günü elbet gelecek, herkesin, dünyada yaptıkları, önlerine serilecektir."

Cüneyd-i Bağdadi hazretlerine birisi;

-Sokakta, kendimi harama bakmaktan men edemiyorum. Bu günden kurtulmak için ne yapayım? diye sorunca, cevabında;

-Allahü teâlânın seni, senin onu görmenden daha çok gördüğünü düşün! buyurdu.

Peygamber efendimiz buyurdu ki:

(Allahü teâlâ, Adn ismindeki Cenneti, şu kimseler için hazırladı ki, günah işleyecekleri zaman, Onun büyüklüğünü düşünüp, Ondan haya ederek, günahlardan kaçınırlar.)

Zünnun-ı Mısıri hazretleri şöyle anlatır:

“Bir gün dağlarda dolaşırken bir topluluk gördüm. Hepsi bir yerinden rahatsızdı.

-Siz burada ne yapıyorsunuz? diye sorduğumda bana;

-Şurada bir abid var, her sene bir sefer dışarı çıkar, bize okuyunca hepimiz şifa buluruz dediler.

Ben de onlara katılarak, dışarı çıksın diye bekledim. Bir adam çıktı. Yüzü sarı, vücudu zayıf ve gözleri çukurlaşmıştı. Heybetinden dağ sallandı. Sonra şefkatli bir gözle onlara baktı, sonra semaya baktı, onlara doğru üfleyince, hepsi şifa buldu. Yerine gitmek isterken, eteğine yapışıp;

-Allah için onları maddi hastalıklardan kurtardın. Benim de manevi hastalığımı tedavi et dedim.

-Ey Zünnun, elini eteğimden çek! Allahü teâlâ seni gördüğü halde, Onu bırakıp benim eteğimi tuttun. Allahü teâlâ ikimizi de helak eder dedi.”

Nasiruddin Mahmud hazretleri;

"Amel iki kısımdır. Biri beden ile olan amel olup, herkesin malumudur. Diğer kalbin amelidir. Buna "murakabe" denir. Murakabe, kalbinde Allahü teâlânın seni gördüğü ve sana baktığı düşüncesini daima bulundurmaktır" buyurmuştur.

Fudayl bin İyad hazretleri, bir gün küçük çocuğunu kucağına alır, okşar ve bağına basar. Çocuk;

-Babacığım beni seviyor musun? der. Fudayl bin İyad hazretleri;

-Evet buyurur. Çocuk;

-Peki Allahü teâlâyı seviyor musun? der. O da;

-Tabii seviyorum cevabını verir. Çocuk tekrar;

-Peki kaç tane kalbin var? diye sorunca;

-Bir tane diye cevap verir. Bunun üzerine çocuk;

-Ey babacığım! Bir kalbe iki sevgiyi nasıl sığdırabiliyorsun? deyiverir.

Fudayl bin İyad hazretleri, küçük çocuğunun bu derin manalı sözleri, kendi kendine söylemediğini, Allahü teâlânın söylettiğini anlayarak yavrusunu kucağından bırakarak eliyle başını dövmeye başlar ve bundan sonra her an Allahü teâlâ ile meşgul olacağına söz verir ve Oğluna da;

-Ey oğlum! Sen ne güzel vaizsin deyip bağına basar ve; seni hakiki sevgilinin izni ve emri ile seviyordum buyurur.

Bayezid-i Bistami hazretlerine;

-Bulunduğunuz şu derecelere nasıl kavuştunuz? diye sual edildiğinde;

-Her yerde Allahü teâlânın gördüğünü ve bildiğini düşünüp, edebe riâyet etmekle cevabını verir.

Ebü'l-Hüseyin Nuri hazretleri;

“Kim Allahü teâlânın kendisini daima bildiğini ve gördüğünü düşünmezse, Allahü teâlâ da ona rahmet nazarıyla bakmaz" buyurmuştur.

Netice olarak, Abdülkadir Geylani hazretlerinin buyurduğu gibi;

“İhlas, insanların görmesini hatıra getirmeyip, Yaradanın daima gördüğünü unutmamaktır.”

Topraktan hep güzel şeyler biter

29.05.2006

Allahü teâlâ, kullarına gönderdiği kitapların hepsinde, kibri ve gururlanmayı kötölemiş ve yasak etmiştir. Nahl suresinin yirmi üçüncü âyetinde mealen;

(Allahü teâlâ, kibirli olanları elbette sevmez!) buyurulmaktadır.

Tevazu, kibrin aksidir ve insanın kendini başkaları ile bir görmektir. Başkalarından daha üstün ve daha aşağı görmemektir. Tevazu, insan için çok iyi bir huydur. Resulullah efendimiz buyuruyor ki:

(Allah için tevazu edeni, Allahü teâlâ yükseltir. Kim de kibirlenirse, Allahü teâlâ onu rezil eder.)

Tevazu eden, Allahü teâlâ indinde büyük olur. Kibirlenen ise, küçülür. İsa aleyhisselama, havarileri;

-Ey Allah'ın Peygamberi! İçimizde, hangimiz büyük, hangimiz küçüktür diye sorduklarında, İsa aleyhisselam;

-En büyüğünüz, en küçüktür. En küçüğünüz de, en büyüktür. Yani, kendini büyük gören küçük ve kendini küçük gören de, büyüktür buyurmuştur. İslam âlimlerinin büyüklerinden olan İmam-ı Rabbani hazretleri, bir talebesine hitaben;

"Oğlum, bütün varlıkların hülasası, özü olan insan, eğlence için, oyun için, yiyip içmek, gezmek, yatmak, keyif sürmek için yaratılmadı. Kulluk vazifelerini yapmak, Rabbine itaat, tevazu, kuvvetsizliğini, ihtiyacını göstermek, Ona sığınmak ve yalvarmak için yaratıldı" buyurmuştur.

Osman Haruni hazretleri buyurdu ki:

"Bir kimsede şu üç haslet bulunursa, o kimse Allahü teâlânın sevgili kuludur. Birincisi; cömertliktir, çünkü cömertlik bir deryadır. İkincisi, şefkattir. Şefkat, güneş gibi aydınlatıcıdır. Üçüncüsü, tevazudur. Tevazu, toprak gibidir, toprakta ise, gül biter."

Peygamber efendimiz de, birçok hadis-i şeriflerinde, kibirli olanları kötülemiş, alçak gönüllü olanları övmüştür. Nitekim bir hadis-i şerifte;

(Allah rızası için tevazu edeni, yani kendini Müslümanlardan üstün görmeyeni, Allahü teâlâ yükseltir) buyurulmuştur.

Ehl-i sünnet âlimleri buyuruyor ki;

"Allahü teâlâ ilim, kudret gibi bütün sıfatlarından kullarına biraz ihsan buyurmuştur. Fakat, yalnız üç sıfatı kendine mahsustur. Bu üç sıfattan hiç bir mahlukuna vermemiştir. Bu üç sıfatı; Kibriya, Gani olmak ve Yaratmak sıfatlarıdır. Kibriya, büyüklük, üstünlük demektir. Gani olmak, başkalarına muhtaç olmamak, her şey Ona muhtaç olmak demektir."

Bu sebeple kibirlenmek, Allahü teâlânın sıfatına, hakkına tecavüz etmek olur. Kullara kibirlenmek yakışmaz. En büyük günahdır. Hadis-i kudsîde;

(Azamet ve kibriya bana mahsustur. Bu iki sıfattan, bana ortak olmak isteyenlere, çok acı azap ederim) buyuruldu.

İslam âlimleri, tasavvuf büyükleri, her zaman, Müslümanlara tevazu, alçak gönüllü olmayı emir buyurmuştur. Müslüman egoist olmaz çünkü egoist olanı, Allahü teâlâ sevmez.

Görülüyor ki, kibir kötü, tevazu ise, iyi, güzeldir. Mansur bin Ammar hazretleri;

"Tevazu; hakka uymakta, sıkıntılara, acılara sabretmek, dinde bildirilen edeplerle edeplenmek ve başkalarının faziletini üstün tutup, kendi faziletini büyük görmemektir" buyurmuştur.

Ebu Ali Rodbari hazretleri sık sık;

"Yükselen ancak tevazu ile yükselir, alçalan da ancak kibirle alçalır" buyururdu.

Bayezid-i Bistami hazretleri buyuruyor ki:

"Bir kimsenin, Allahü teâlâyâ olan muhabbetinin hakiki olup olmadığının alameti; kendisinde deniz misali cömertlik, güneş misali şefkat ve toprak misali tevazu gibi üç hasletin bulunmasıdır."

Ahmed Siyahi hazretleri oğluna nasihat ederek;

"Ey oğlum! Tevazu ve alçak gönüllülükte toprak gibi, başkasına fayda vermekte meyveli ağaç gibi, cömertlikte akan nehir gibi, ihsan ve iyilik yapmakta deniz gibi, malayani, faydasız şeyleri konuşmamakta, sükut ve susmakta cansız varlıklar gibi, ayıpları örtmekte karanlık gece gibi olmaya çalış" buyurmuştur.

Şeyh Nureddin hazretleri de, sevenlerinden birisine hitaben;

"Cömertlikte güneş gibi, tevazuda su gibi, tahammülde de toprak gibi ol. Halkın cefasına katlan" buyurmuştur.

Alaeddin-i Attar hazretlerine, kabir ziyaretinin esası ile alakalı sorulduğunda, cevabında buyurdu ki:

"Bir âlimi ve evliyayı ziyaret etmekten maksat, Allahü teâlâyâ yönelmektir. O büyüklerin ruh-ı şeriflerini tam bir yönelme ile ziyaret, cenab-ı Hakkın rızasına kavuşmaya vesiledir. Nitekim görünüşte halka tevazu, hakikatte Hakk'a tevazudur. Çünkü insanlara Allahü teâlânın rızası için tevazu göstermek makbuldür, kıymetlidir."

Netice olarak Akşemseddin hazretlerinin buyurduğu gibi:

"Salih bir mümin, insanlardan gelen sıkıntılara katlanıp, tahammül eden kimsedir. Sıkıntıları göğüsler, belalar yüzünden şikayetçi olmaz, düşmanlık beslemez ve düşmanlık tavrı takınmaz. O, toprak gibidir. Toprağa her türlü kötü şey atılır. Fakat topraktan hep güzel şeyler biter."

Mert isen, kendine baba ol!

04.06.2006

Mert; sözlük anlamı itibariyle, yiğit, sözünün eri, özü sözü doğru demektir. Namert ise; mert olmayan, korkak, alçak anlamındadır.

Allahü teâlâ, bu dünyayı, amel, ibadet yeri olarak yaratmıştır. Bunun için, ibadetleri, taatleri yapmakta, haramlardan sakınmakta, mert olmalı, gevşek, kaypak olmamalıdır. İmam-ı Rabbani hazretleri, bir talebesine hitaben buyurdu ki:

"Biz kuluz. Sahibimizin emrindeyiz. Başı boş değiliz. Her istediğimizi yapmaya serbest değiliz. İyi düşünelim! Uzağı gören akıl sahibi olalım! Kıyamet günü utanmaktan, pişman olmaktan başka, ele bir şey geçmez. Gençlik çağı, kazanç zamanıdır. Mert olan, bu vaktin kıymetini bilip, elden kaçırmaz."

Allahü teâlâ, ruhları yarattığı zaman, hepsine hitaben;

- **(Elestü bi Rabbiküm) - Ben sizin Rabbiniz değil miyim?** diye sorduğunda, bütün ruhlar;

- **(Kalu bela) - Evet Rabbimizsin** diye cevap verip söz verdiler.

Allahü teâlâ, Peygamberleri vasıtası ile, verilen bu sözü kullarına hep hatırlatmıştır. Sözünde sadık olup mert olanlar, bu dünyaya geldikleri zaman, ruhlar aleminde verdikleri bu sözde durup, Allahü teâlânın emirlerini yapıp, yasaklarından sakınmışlar ve ebedi saadete kavuşmuşlardır. Verdikleri sözü unutan namertler ise, nefsinin kulu ve kölesi olup, sonsuz felakete sürüklenmişlerdir.

Evliyanın büyüklerinden Ebu Sa'id Ebülhayr hazretlerine;

-Falanca kimse su üstünde yürüyor. Buna ne dersiniz? dediklerinde, cevabında;

-Bunun kıymeti yoktur. Ördek ve kurbağa da suda yüzer buyurur.

-Falan adam havada uçuyor dediklerinde;

-Sinek ve çaylak da uçuyor. Sinek kadar kıymeti vardır buyurur.

-Falan kimse, bir anda bir şehirden diğer şehre gidiyor dediklerinde ise;

-Şeytan da, bir solukta doğudan batıya gidiyor. Böyle şeylerin dinimizde kıymeti yoktur. Mert olan, herkesin arasında bulunur. Alışveriş yapar, evlenir. Fakat, bir an Rabbinin unutmaz buyurur.

Muhammed bin Münkedir hazretleri, ticaretle meşgul olurdu. Mağazasında çeşitli kumaşlar satardı. Bunlardan bazısının fiyatı beş altın, bazısınınki ise, on altın idi. Bir gün, kendisi yokken, çırağı, bir köylüye, beş altınlık kumaşı, on altına satar. Kendi gelip, haber alınca, akşama kadar köylüyü aratır ve köylüyü bulunca;

-Bu kumaş beş altından ziyade etmez der. Köylü;

-Ben bunu, seve seve aldım deyince;

-Ben kendime uygun görmediğimi din kardeşime de uygun görmem. Ya satıştan vazgeç, veya beş altını geri al, yahut da gel, on altınlık kumaştan vereyim buyurur. Köylü beş altını geri alır ve orada rastladığı birisine;

-Bu mert kimdir diye sorar.

-Muhammed bin Münkedir derler. Köylü bu ismi duyunca;

-Sübhaneallah! Bu, öyle bir kimsedir ki, çölde susuz kalınca yağmur duasına çıkıp, onun adını söylediğimiz zaman rahmet yağıyor der.

Bir zaman Harun Reşid hazretleri, Fudayl bin İyad hazretlerine gelerek ondan nasihat ister. Sohbetten sonra Harun Reşid hazretleri;

-Birisine borcun var mıdır? diye sorar. O da;

-Evet, Allahü teâlâya borcum var. O da itaattir, huzuruna böyle borçlu çıkarsam vay hâlime buyurur. Harun Reşid hazretleri;

-İnsanlara borcun var mı demek istiyorum der.

-Allahü teâlâya şükür olsun ki, bana çok nimetler verdi, hiç şikâyetim yoktur buyurur. Bunun üzerine Harun Reşid hazretleri, onun önüne bin altın koyup;

-Bunlar helaldir. Annemin mirasındandır der. Fudayl bin İyad hazretleri;

-Bütün bu nasihatlerimin sana hiç faydası olmadı buyurur ve yanından kalkıp gider.

Daha sonraları, Harun Reşid hazretleri, Fudayl bin İyad hazretlerinin ismi anıldığında;

-Ah! Ne insandır o! Hakikaten mert kimsedir derdi.

Hamidüddin Naguri hazretlerine;

-Mülkün sahibi nerededir ki, kalb yüzünü Ona çevirelim? denildiğinde cevabında;

-Nerede değildir ki? **"Nereye yönelirseniz, Allah'adır"** âyet-i kerimedir. Dünya ve ahiret nasibinden vazgeçip mert olmak ve nefsin lezzetlerini terk etmek lazımdır ki, nerede bulunursa, Onunla olsun. Nereye giderse, Onunla gitsin. Ne söylerse Onunla söylesin, ne ararsa Onunla arasın. Sakın, Onun senden uzak olduğunu sanma! Belki sen Ondan uzaksın. Sen, sensiz sende yok olursan, başkasına açılmayan kapı sana açılır ve sana, seninle maksat gösterilir buyurdu.

İsmail Hakkı Bursevi hazretleri nakleder:

"Hocam Osman Fadlı Efendinin huzurunda, bazı hristiyan ve yahudilerin, herkese mertçe, cömertçe davrandıkları, iyilik ettikleri söylendiği zaman, cevabında;

"Böyle olmak, ebedi saadet sahiplerinin alametidir. Böyle olanların imana kavuşmaları, sonlarının felah, kurtuluş olması umulur" buyurdu."

Netice olarak, mert olan, Rabbini, sahibini ve cenab-ı Hakka ruhlar aleminde verdiği sözünü unutmaz, nefsinin esiri, kölesi olmaz. Kısacası din büyüklerinin buyurduğu gibi;

"Mert isen, kendine baba ol!"

Günahların bağışlanabilmesi için...

05.06.2006

Allahü teâlâ, tevbe edenleri sever, affeder. Tevbe için, kul hakkı bulunan günahlar için, hak sahiplerine haklarını ödemek veya helal ettirmek, giybet ettiği kimselerden af dilemek ve rızasını almak, yapmamış olduğu farzları kaza etmek de farzdır. Bunlar, tevbenin kendisi değil, şartlarıdır. Bir lirayı sahibine geri vermek, bin sene nafile ibadet yapmaktan ve yetmiş nafile hacdan daha iyidir.

Günahı bir daha yaparsam tevbeni bozular diyerek, tevbe yapmamak doğru değildir, cahilliktir, şeytanın aldatmasıdır.

Her günahın sonra, hemen tevbe etmek farzdır. Tevbeyi bir saat geciktirince, günah iki kat olur.

Tevbe ettim demek, tevbe olmaz. Çünkü, tevbenin sahih olması için üç şart lazımdır:

1-Hemen günahı bırakmalıdır.

2-Günah işlediğine, Allahü teâlâdan korktuğu için, utanmak ve pişman olmak lazımdır.

3-Bu günahı bir daha hiç yapmamayı gönülden söz vermektir. Allahü teâlâ şartlarına uygun olan tevbeyi kabul edeceğine söz vermiştir.

Hasan-ı Basri hazretleri tevbenin şartlarına uygun olarak hem dil, hem de hâl ile yani günahları, haramı terk etmekle ve hak sahipleriyle helalleşmekle yapılması lazım olduğunu bildirmiş, şartlarına uygun olmayan tevbenin tam tevbe olmadığını belirtmek için de;

"Bizim tevbeniz de tevbeye muhtaçtır" buyurmuştur.

Ahmed bin Asım Antaki hazretlerine;

-Günah işlendiğinde, yapılacak en faydalı iş nedir? denildiğinde cevabında:

-Bir kimse bir günahı yapıp, sonra onu gözünün önüne getirip, ölünceye kadar, ben Rabbimin emrine niçin karşı geldim, niçin bu günahı işledim? diye pişman olup, bir daha, öyle bir günaha dönmemesidir buyurmuştur ki, işte bu hâl, tevbe-i nasuhtur, yani bir daha günaha dönmek üzere yapılan tevbedir.

Seyyid Ahmed-i Bedevi hazretleri, talebesinden birisinin, tevbe-i nasuhun ne olduğunu sorması üzerine;

"Tevbenin hakikati, geçmiş günahlara pişman olmak, gelecekte olacağa istigfar etmek, affını istemektir. İşlenen günaha tamamen pişman ve bizar olmak, bir daha o günahı işlememeye canu gönülden azmetmek ve bu çeşit bir tevbe ile kalbi temizlemekten ibarettir" buyurmuştur.

Ahmed Cami hazretlerine yirmi iki yaşında iken tevbe etmek nasip olur. O yaşa kadar arkadaşları ile zevk ü sefa içinde yiyip içer. Bir gün içki getirmek sırası kendisine gelir. Bulundukları yerde kırk küp içkileri vardır. İçki almak için gidip baktığında hiç birinde şarap bulamaz. Şaşırıp kalır. Sonra merkebi ile şarap almak için bağa gider. Oradaki şarapları merkebe yükler. Merkez yürümekte inat eder. Hayvanı yürütmek için sertleştiği anda;

"Ahmed niçin bu hayvanı incitirsin? Onu biz yürütmüyoruz. Biz irade etmeden yürümeyeceğini bilmiyor musun? Arkadaşların özrünü kabul etmezse, biz kabul ederiz" diye bir ses işitir. Hemen yere kapanır ve;

"Ya Rabbi! Tevbe ettim. Bundan sonra hiç şarap içmeyeceğim. Emreyle merkez yürüsün. O insanlara mahcup olmayayım" diye yalvarır. Merkez yürümeye başlar. Arkadaşlarının yanına varıp şarabı önlerine koyduğunda, arkadaşları;

-Sen de iç derler.

-Ben tevbe ettim cevabını verdiği halde, arkadaşları içirmek için ısrar ederler. Tam o anda;

"Ya Ahmed! Ellenden al, iç ve içtiğin bardaktan onlara da içir" diye bir ses duyar. Bunun üzerine hemen alıp içer. Fakat şarap, Allahü teâlânın kudreti ile bal şerbetine çevrilmiştir. Orada bulunanlara da tattırır ve arkadaşları da tevbe ederler.

Bayezid-i Bistami hazretleri bir gün talebeleriyle giderken, yollarının üzerinde aklen özürlü olanların tedavi edildiği bir yere rastlarlar. Talebelerden birisi, orada tedavi için bir şeyler yapmaya çalışan baştabibe yaklaşır;

-Günah hastalığı ile hasta olanlar için bir ilacınız var mıdır? diye sorar. Baştabib cevap veremeyip susunca, ayağı zincirle bağlı bir hasta, Bayezid-i Bistami hazretlerinin dua ve teveccühü ile şöyle der:

-O derdin ilacı şöyledir: Tevbe kökünü istigfar yaprağıyla karıştırıp, kalb havasına koyarak, tevhid tokmağıyla iyice dövmeli. Sonra insaf eleğinden eleyip, gözyaşıyla hamur etmeli. Daha sonra Aşkullah ateşinde pişirip, muhabbet-i Muhammediyye balından katarak, gece gündüz kanaat kaşığıyla yemelidir.

Ebu Bekir Kettani hazretleri buyuruyor ki:

"Tevbe, şu altı şeyi ihtiva eder: Yaptığına pişman olmak. Bir daha günah işlemeyeceğine azmetmek. Kaçırıldığı farzları yerine getirmek. Üzerinde olan hakları sahiplerine vermek. Haramdan hasıl olan vücuttaki fazlalıkları atmak. Bedene, günahın tadını tattığı gibi, ibadet zevkini tattırmak."

Netice olarak Ebu Abdullah Seczi hazretlerinin buyurduğu gibi;

"Azalarıyla ve kalbiyle günah işleyip de, sadece dili ile tevbe eden, azasını ve kalbini günahlardan uzak tutmayan kimse ne kötü kuldur."

Nasıl yaşarsanız öyle ölürsünüz

11.06.2006

Allahü teâlâ müminlerin, kendilerinin değil, imanlarının üstün olduğunu bildirdi. İman kimde bulunursa, o üstün olur. Sonsuz üstünlük ise, son nefeste belli olur.

İnsanın iyiliği, kötülüğü, Cennetlik, Cehennemlik olacağı, son nefeste belli olur. Altmış senelik bir kâfir, ölümünden az önce, Müslüman olsa, ahirette mümin olarak dirilir. Peygamber efendimiz buyurdu ki:

(Bir kimse, bütün ömründe Cehennem ateşine götürecek günahlar yapar. Bu kimse, ömrünün son günlerinde, Cennete götürecek iyilikler yaparak, Cennete gider.)

Peygamberlerden ve Cennete gidecekleri bildirilmiş olanlardan başka, hiç kimse için Cennetliktir denilemez. Çünkü, son nefesin nasıl olacağı bilinemez. Bu sebepten, iman ile ölmek için, her gün dua etmek lazımdır.

Şeyhülislam Ahmed ibni Kemal Paşa hazretleri buyuruyor ki:

"İnsanın, işine göre ömrü ve rızık değişir, iyiler kötü, kötüler iyi olarak değiştirilebilir. Böylece Allahü teâlâ, birine, ölümüne yakın iyi işler yaptırıp, son nefeste iman ile gönderir. Başka birine kötü amel işletip, imansız gönderir. Bunun için, Resulullah efendimiz her zaman;

(Allahümme ya Mukallib-el-kulub, sebbit kalbi ala dinike) duasını okurdu ki;

"Ey büyük Allah'ım! Kalbleri iyiden kötüye kötüden iyiye çeviren, ancak sensin. Kalbimi, dininde sabit kıl, yani dininden döndürme, ayırma!" demektir. Hadis-i kudsîde de;

(İnsanların kalbleri, Rahman'ın kudretindedir. Kalbleri, dilediği gibi çevirir) buyurulmuştur."

Ali Bekka hazretler çok ağlardı. Zaten Bekka, çok ağlayan demektir. Kendisine Bekka lakabının verilmesinin sebebi şöyle anlatılır:

Bir arkadaşı vardı. Birlikte bir yolculuğa çıkarlar ve arkadaş;

-Zannıma göre ben, falan vakitte, falan memlekette öleceğim. O zaman yanımda bulun diyerek, vasiyette bulunur. Daha sonra olanları Ali Bekka hazretleri şöyle anlatır:

"Arkadaşımdın söylediği vakit gelince yanına gittim. Hayatının son anlarını yaşıyor ve can çekiyordu. Yüzünü doğu tarafına dönmüştü. Tutup kibleye çevirdim. Tekrar doğuya döndü. Tutup yine kibleye çevirdim. Bu arada gözlerini açıp bana dedi ki:

-Hiç uğraşma, ben bu tarafa dönmüş olarak öleceğim! Hristiyan ruhbanlarının söylediği küfür olan, imanı gideren sözler söylemeye başladı. Din-i İslamdan çıktı. Nihayet imansız öldü. Ölüsünü kaldırıp, oradaki bir kiliseye götürdük. Bir de gördük ki, kilisede bir kalabalık toplanmış ve çok üzgün bir halde idiler. Önlerinde yatan bir cenazenin etrafında duruyorlardı.

-Nedir bu hâl? dediğimizde;

-Bizim meşhur bir ruhbanımız vardı, yüz sene yaşadı. Bugün öldü. Fakat, ölmeden önce dinimiz olan hristiyanlıktan çıktı. Müslüman olduğunu söyledi ve Müslüman olarak öldü dediler. Biz de onlara;

-Bizim elimizdeki cenaze de Müslüman idi. Son nefesinde hristiyanlık dini üzere öldü ve imansız gitti. Siz bunu alın, o, Müslüman olarak ölen ruhbanınızın cenazesini de bize verin dedik. Bu teklifimizi kabul ettiler. Biz o Müslüman olanın cenazesini alıp, yıkadık, kefenledik, Müslüman mezarlığına defnettik. Onlar da öbürünü alıp, hristiyan mezarlığına defnettiler. Bunun için Allahü teâlâdan, son nefesimizde iman ile gitmeyi nasip etmesini dileriz ve yalvarırız."

Bir kimsenin imanlı olup olmadığı son nefeste belli olur ise de, umumiyetle insan, dünyada iken nasıl yaşarsa öyle ölür. Behaeddin Buhari hazretlerini, vefatından sonra sevenlerinden birisi rüyada görmüş ve;

-Ne amel işleyelim ki kurtuluşa erelim? diye sormuş. O da;

-Son nefeste ne ile meşgul olmak gerekirse, onunla meşgul olunuz buyurmuştur.

Bir hastayı ziyarete giden Malik bin Dinar hazretleri, şahit olduğu hadiseyi şöyle anlatır:

"Hastanın halinden, ölüm durumunun yakın olduğu anlaşıyordu. Kendisine Kelime-i şehadeti söyletmek için uğraştım. Fakat ne kadar uğraştımsa söylettiremedim. O durmadan on, onbir diyordu. Sonra kendisine gelip bana;

-Ey üstadım! Önümde ateşten bir dağ var! Ne zaman şehadet kelimesini söylemeye çalışsam, bu ateş bana hücum ediyor dedi.

Bunun üzerine mesleğini sorduğumda; malını ribaya veren, faiz yiyen, ölçü ve tartıda hile yapan biri olduğunu anladım."

Rebi bin Haysem hazretleri buyuruyor ki:

"İnsan ölüm zamanından önce nasıl yaşarsa, ruhunu o hâl üzere teslim eder. Ben mala, paraya karşı çok ihtiraslı ve insanları çok çekıştiren bir adamı hastalandığında ziyaret etmişim. Son anlarını yaşıyordu. Yanında otururken, onun duyup okuması için La ilahe illallah kelime-i tevhidini okuyordum. O ise, her defasında para saymakla meşgul oluyordu."

Netice olarak Din Büyüklerinin talebelerine hep buyurduğu gibi;

"Muteber olan sondur. Nasıl yaşarsanız, öyle ölürsünüz. Hep abdestli duran, son nefeste Allah diyerek ölür."

Gelen gider konan ise göçer

12.06.2006

İnsan, dünyada baki, kalıcı değil, gidicidir. Hadis-i şerifte;

(Dünyada, kalıcı değil, yolcu gibi yaşamalı! Öleceğini hiç unutmamalı!) buyuruldu.

Ebu Yakub Nehrecuri hazretleri buyurdu ki:

"Dünya bir derya, insanlar bu denizde yolcu, gemi takva, ahiret ise sahildir."

Cüneyd-i Bağdadi hazretleri, bir yolculuğu sırasında Kufe'ye uğrar ve şehrin ileri gelenlerinden birisinin sarayını görür. Saray çok güzel ve süslüdür. Kapısında ise hizmetçiler vardır. Sarayın penceresinden birisi şu manada şiir söyler:

"Ey Saray! Sana hüznün, gam, keder, girmez. Zaman senin sakinlerine, içindekilere bir şey yapmaz. Sen muhtaçlar için ne güzel bir konaksın."

Belli bir zaman sonra Cüneyd-i Bağdadi hazretleri oraya tekrar uğradığında, sarayın kapıları kararmış, içinde yaşayanlar dağılmış, virane olmuş görür. Saray, lisan-ı hâl ile sanki:

"Bu sarayın güzellikleri gitti. Yerini, gördüğün şu manzara, aldı. Zaman içerisinde hiçbir şey aynı hâl üzere kalmaz. İşte gördüğün şu saray güzel durumunu bu yalnızlık, gariplik haline, sevincini de, gam ve kedere bıraktı" demektedir.

Cüneyd-i Bağdadi hazretleri, sarayın kapısını çalar ve içeriden gayet zayıf bir sesle birisi;

-Buyurun deyince;

-Bu sarayın o güzelliğine ne oldu? Nerede onun o parlak hâli, nerede onun içerisinde en kıymetli elbiselerle gezinenler, hani o gelip giden ziyaretçileri? diye sorar. O şahıs ağlayarak;

-Efendim! Onlar burada emanetçi olarak kalıyorlardı. Ömürleri bitip, bu dünyadan ahirete göçtüler. Dünyanın hâli böyledir. Dünyaya gelen gider. Bu dünya kendisine iyilik edenlere kötülük eder der. Cüneyd-i Bağdadi hazretleri;

-Daha önce buraya uğradığımda birisi bu sarayın penceresinde;

"Ey saray! Sana hüznün, gam ve keder girmez" diyordu deyince, o şahıs ağlayıp;

-Vallahi o şiiri okuyan bendim. Bu sarayın sakinlerinden benden başka kimse kalmadı. Ah! Dünyaya aldananlara yazık! der. Bunun üzerine Cüneyd-i Bağdadi hazretleri;

-Bu virane olmuş yerde nasıl kalıyorsun, kalbin nasıl rahat ediyor? diye sorunca;

-O nasıl söz efendim. Burası sevdiklerimin evidir. Burası, onların yadigârı, hatırasıdır ve kalbimde yerleri büyüktür. Onların gezip dolaştıkları yerlere kalbim bağlı iken, bu viraneyi nasıl terk ederim? der.

Virane olmasına rağmen, sevdiklerine bağlılık göstermesi, Cüneyd-i Bağdadi hazretlerine çok tesir eder ve hoşuna gider.

Gaziantep'te yetişen evliyadan Derviş Hacı Efendi buyuruyor ki:

"İnsan, Allahü teâlâ tarafından çağrılınca dil dolaşır, gözlerin önündeki gaflet perdeleri açılır, gidilecek yol görünür. Artık yerlere yüz süre süre gitmekten başka çare yoktur. Ölüm bilinmeyen bir şeydir. Gelmeden görünmez, gelince de aman vermez. Ölüm seferine çıkanın bir daha geri dönmesine imkan yoktur. Bu yalan dünya nice defalar dolup boşalmıştır. Ölüm nice anaların yavrusunu almış, nice babaların boynunu bükmüş, nice yavruları anasız, babasız koymuştur. Herkes birbirinin öldüğünü, gül

benzinin kara toprakta solduğunu görür. Bununla beraber dünyaya bağlanmaktan vazgeçmez, dünya derdini çeker, dünya işine dalar. Fakat nihâyet yaptığını bırakıp gider. Böyle olduğu halde kimse aklını başına toplayıp yalancı dünyanın halini anlayamamakta ve bu yolculuğa hazırlanamamaktadır."

Diyarbakır'da yetişen evliyadan Ahmed Mürşidi Efendi de, sevenlerine hitaben buyurur ki:

"Ey bu fani mülkün rağbetlisi olan insan! Kalbini durmadan, uzun uzun, bitmez tükenmez emellerle dolduruyorsun. Aklın varsa ihtiyacından fazlasına heveslenme. Bu fani alemde kimse baki kalmaz. Şimdi elinde tuttuğun için, sahibi olduğunu sandığın şeylerin hiçbirisi aslında senin değildir. Bir gün bu yerden elbette ayrılacaksın. Topladıklarının hiçbirisi bu dünyadan seninle beraber gitmez. Mezara bir kefenle girersin. Gözünden bile kıskandığın malının sefasını mirasçılarının sürer. Çoğu zaman seni rahmetle anmak, akıllarına bile gelmez. Bu fani dünyanın malına itibar etme. İyi kimselerin yolunda yürü. Malın varsa bile, sakın ona muhabbet eyleme. Sana emanet olan mallara benim deme, gaflet gösterme. Bilirsin ki bu fani alem, bir misafirhanedir. Bir an önce yolculuk hazırlığı yapmayan divanedir. Bu dünyanın değişmez âdeti şudur: "Gelen gider konan ise göçer." Yakında sen de bu dünyadan gideceksin. Gönül vermek boşuna. Kim, bu yer benim dedi ise, sonunda o yer onu yedi."

Netice olarak Yahya bin Muaz-ı Razi hazretlerinin buyurduğu gibi:

"Dünyaya aldanmaktan çok sakınınız. Burası, yolcu konağı gibi geçicidir. Bugün buradayız. Belki yarın, belki daha önce göç edeceğiz. Burada bir an evvel aızıımızı tamamlayalım. O kadar çabuk olalım ki, konuşmaya vaktimiz kalmasın. Konuşmayı ahirete bırakalım."

İnsan için en büyük tehlike..

18.06.2006

İnsanın yaratılışında, hayvani ruhun arzuları bulunduğu için insan, malı, parayı sever. İnsanda görülen öfke, intikam, kibir gibi sıfatlar da bu arzudan doğar. Kibir, insanın kendini büyük bilmesi, üstün görmesidir ki, alçak sıfatların en kötüsüdür.

İnsanın yükselmesi, olgunlaşması ise, nefsin kötülüklerinden kurtulup, her şeyi gönlünden çıkarması ile mümkün olmaktadır.

İnsanın dışında şeytan bulunduğu gibi, içinde de vardır. İnsanın içindeki şeytanı, onun kudretinin, enerjisinin taşkınlığıdır. Enerji artınca, insanda kibir ve yükseklik hasıl olur. Kötü sıfatların en aşağısı da, bu kibir sıfatıdır. Kibriya yani üstünlük, büyüklük sıfatı, Allahü teâlâya mahsustur. Zira hadis-i şerifte;

(Allahü teâlâ buyuruyor ki, kibriya, üstünlük ve azamet bana mahsustur. Bu ikisinde bana ortak olanı Cehenneme atarım, hiç acımam) buyurulmuştur.

İnsan, nefsin ne kadar aşağılarsa, Allahü teâlâ indinde kıymeti o kadar yükselir. Kendine kıymet verenin, Allahü teâlâ katında kıymeti olmaz. Takıyyüddin Sübki hazretleri buyuruyor ki:

"Tefekkür ettim, düşündüm. Gördüm ki, bütün fesadın başı kibirdir. Kibir, şeytanın büyükenip kendini beğenmesi ile işlenen ilk günah oldu. Kalbde kibir, büyükenme hasıl olduğu zaman, kendisini büyük görüp, başkalarını aşağı görür. Kibir, kalbi nasihat kabul etmekten ve emre itaat etmekten alıkoyar. Kalbde kendini hor ve hakir görme hasıl olunca, İslam âlimlerine itaat eder ve sözlerini dinler. İslam âlimlerinin söz ve nasihatleri ona tesir eder. Bu vesile ile Hakk'ı tanır. Nihâyet her hayır ve iyiliğe kavuşur."

Kibrin zararını bilmeyen kimse için âlim demek, yalan olur. İnsanın ilmi arttıkça, Allahü teâlâdan korkması artar. Günah işlemeye cesaret edemez. Ahmed Rıfai hazretleri buyurdu ki:

"Kulluk esasının birincisi, nefsi tanımadır. Halbuki onu tanıyan çok azdır. Onu tanımak şöyle dursun, varlığını kabul edenler dahi kıymetli kimseler olarak kabul edilir. Allahü teâlâ, nefsten daha ahmak, daha çirkin ve ondan daha pis kokulu bir şey yaratmadı. İrfan sahipleri için, ondan daha dar bir zindan düşünülemez. Nefsin tanıyabilen, her tarafı emin olan, tehlikelerden korunmuş bir kal'aya sığınmış olur. Tanıyamayan, hatta anlamak istemeyen için tehlike büyüktür. Onu anlamadıkça, şerrinden kurtulmak mümkün değildir."

Peygamberlerin hepsi, tevazu sahibi idiler. Allahü teâlâdan çok korkarlardı. Kendilerinde kibir ve ucub gibi kötü huylar hiç yoktu.

Nefsine düşkün olanlar, nefsinin arzularına kavuşmak için, yardım edenleri sever. Akıl ve ilim sahipleri ise, medeni insan olmasına yardım edenleri sever. Kısacası, iyiler iyileri, kötüler de, kötülerini severler. Mevlana Celaleddin-i Rumi hazretleri;

"Nefs, yaratıkların içinde en ahmak olanıdır. Hep kendi zararını ister. Onun yakasını bırakmaya gelmez. Çünkü en büyük düşman nefistir" buyurmuştur.

Üzerinde hakkı bulunanları, yani tanıdıklarını ziyaret etmemek kibir, kendinden aşağı olanları ziyaret etmek ise tevazu alametidir.

Yanına başkasının oturmasını istememek, hastalarla birlikte oturmamak, evinin işini yapmamak, evine lazım olan şeyleri satın alıp evine getirmemek, kullanılmış elbisesini tekrar giymek istememek, hep kibir alametidir. İş başında iş elbisesi giymek istememek, fakirlerin davetine gitmeyip, zenginlerin davetine gitmek de tekebbürdür. Akrabasının ve çocuklarının muhtaç oldukları şeyleri temin etmemek ve doğru sözü kabul etmeyip münakaşa etmek, kusurunu, kabahatini bildirenlere teşekkür etmemek, herkesin yanında olursa riya olur. Hem yalnız iken, hem de başkalarının yanında yaparsa, kibir olur. Abdullah bin Mübarek hazretleri;

"İnsan; nefs, şeytan, münafık gibi üç düşmanla karşı karşıyadır ve bunlardan kurtulmak çok güçtür" buyurmuştur.

Resulullah efendimiz, mal satmış, satın almış ve satın alması daha çok olmuştur. Ücret ile çalışmış, çalıştırmış ve ortaklık yapmıştır. Başkasına vekil olmuş ve vekil yapmıştır. Hediye vermiş ve almıştır. Ödünç ve ariyet mal almıştır. Vakıf yapmıştır. Dünya işi için kimseye kızmamış, incitecek bir şey kimseye söylememiştir. Yemin etmiş ve ettirmiştir. Yemin ettiği şeyleri yapmış, yapmayıp kefareti verdiği de olmuştur. Latife yapmış ve söylemiş, latifeleri hep hak üzere ve faydalı olmuştur. Peygamber efendimizin yaptığı bu işleri yapmaktan çekinmek, utanmak da, kibir olur. Çok kimse burada yanılmakta ve tevazu ile tezellülü birbiri ile karıştırmaktadır. Nefs, burada da, çok kimseyi aldatır.

Netice olarak Din Büyüklerinin sevdiklerine sık sık buyurdıkları gibi:

"En büyük tehlike, insanın kendisini tanımaması, Allahü teâlânın nimetlerini unutması ve kendini bir şey sanıp beğenmesidir."

Her şey niyete bağlı...

19.06.2006

Her iyi işte, niyete dikkat etmelidir. İyi niyet olmadıkça, o işi yapmamalıdır. Çünkü her şey, niyetle kaim ve yine her şey niyete bağlıdır. Zira niyetsiz hiç bir şey olmaz. Herhangi bir kimse, yol levhalarına bakmadan otobanlara yanlış olarak girse ve ömür boyunca da gitse, bir yere varamaz, arzu ettiği yerin yanından bile geçemez. Onun için niyet, yol levhası gibidir. Yol levhası, bizi, arzu ettiğimiz yere götürür. Aslında bizi hedefimize götüren yol levhası değildir. Biz bakıyoruz ve gideceğimiz yere göre tercihimizi yapıyoruz ve gidiyoruz. İşte niyet de böyledir. İyi niyetle yaptığımız her iş, bizim için sevaptır. Kötü niyetle yaptığımız her şey de, günahıdır. Niyetsiz yapılanlar ise, ha var, ha yoktur. Bir kimsenin niyeti, kendi arzusuyla olmasa bile, mutlaka bu kimsenin kalbinde bir istikamet, bir hedef, bir niyet vardır. Başka türlü olması da, zaten düşünülemez. Bilal bin Sa'd hazretleri buyurdu ki:

"Bir kimse Müslümanım dediği zaman Allahü teâlâ onun amelini bakmadan bırakmaz. Amel ettiği vakit şüphelilerden sakınmasına bakar. Vera sahibi olunca da niyetine bakar. Niyeti halis ise, artık diğer kusurlarını Allahü teâlâ düzeltir."

Allahü teâlânın yasak ettikleri yani haramlar, günahlar, niyetsiz veya iyi niyet ederek yapılırsa, günah olmaktan çıkmaz. Peygamber efendimiz;

(Ameller, niyete göre iyi veya kötü olur) buyurmuşlardır. Buradaki amellerden maksat, taatlar ve mubahlardır. Bir kimse, birinin gönlünü almak için başkasını incitse veya başkasının malı ile sadaka verse, yahut haram para ile mektep, cami yaptırsa, bunlara sevap verilmez. Zulüm, günah, iyi niyet ile işlenirse, yine günah olur. Böyle işleri yapmamak sevaptır.

Taatlar, niyetsiz veya Allah için niyet ederek yapılıncaya, sevap hasıl olur. Sevap hasıl olması ve Allah rızası için niyet etmek lazım olan taate, ibadet etmek denir. Cüneyd-i Bağdadi hazretleri buyuruyor ki:

"Ey Allahü teâlânın yolunda bulunmak isteyenler! Eğer Allahü teâlâyı tanıdığınızı ve Ona tazimde bulunduğunuzu söylüyorsanız, yalnız bulunduğunuz zamanlardaki Allahü teâlâyâ karşı tavrınıza bakınız. Yiyip içmeniz, yatıp kalkmanız, konuşmanız ve bütün işlerinizde vakitlerinizi Allahü teâlânın razı olduğu ve beğendiği işlere sarf edebilirsiniz. Bunları, niyetlerinizi düzelterek yapabilirsiniz. Çünkü ameller niyetlere göredir. Bu bakımdan yemek yerken, su içerken lezzet almak için değil de, ibadete kuvvet kazanmak, elde ettiği enerji ile daha iyi ibadet edebilme niyetiyle yiyip içmelidir. Uykuyu, üzerindeki yorgunluk ve bıkkınlığı giderip, ibadeti daha zinde ve rahat bir şekilde yapabilmek niyetiyle uyumalıdır. Diğer bütün işleri ve edindiği mesleği, helal kazanmak niyetiyle yapmalıdır. Bütün yapılan bu işler, niyeti düzeltmek suretiyle ibadet olur. Bir insan halis niyetle yaptığı işler sebebiyle sevaba kavuşur. Bu sebeple kalb nurlanır. Bu nur, nefse sirâyet eder. O kimse manevi kirlilerden temizlenir. Artık elinde olmadan taatları, Allahü teâlânın beğendiği işleri yapar. Elinde olmadan ister istemez kötülüklerden sakınır."

Riya ile ve hakkı bâtil ile karıştırarak mevki sahibi olmak caiz değildir. İyi niyet ile olsa da, caiz değildir. Çünkü, haramları ve mekruhları, iyi niyet ile de yapmak caiz değildir. Hatta, bazı haramların iyi niyet ile yapılması, daha büyük günah olur. Niyetin iyi olması, taatlarda, ibadetlerde faydalı olur. Said bin Müseyyib hazretleri buyuruyor ki:

"Dünyayı toplayan bir kimsenin niyeti, dinini korumak, yakınlarına bakmak, ibadet için kuvvet kazanmak değilse, onda hayır yoktur."

İlmin kıymetli, şerefli olması, salih niyete bağlıdır. Çünkü ilmi, cehaletten ve nefsin hevasından kurtulmak için öğrenmek lazımdır. Süfyan bin Uyeyne hazretleri buyuruyor ki:

"İlmi, dünya nimetlerine kavuşmak için vasıta yapmak niyeti ile öğrenen kimseye ilim öğretmeyiniz. Çünkü, onun Cehenneme gitmesine yardım etmiş olursunuz."

Ebu Abdullah Seczi hazretleri de;

"İlmîni, din bilgisini doğru ve sağlam öğrenmeyen işi, ameli doğru ve sağlam olmaz. Ameli doğru olmayanın bedeni saf ve temiz olmaz ve kalbi temizlenmez. Kalbi temiz olmayanın da niyeti temiz, doğru olmaz" buyurmaktadır.

Sabit bin Eslem hazretleri ise;

"Allahü teâlâ bize iyi niyeti ihsan etti. Çünkü faydalı ilim, insanı iyi niyet ve ihlâsa kavuşturur" buyurmuştur.

Ebu Abdullah Nibaci hazretleri buyurdu ki:

"Musa aleyhisselam; 'Ya Rabbi! Ben seni nasıl bulurum?' diye sual etti. Cevabında; 'Niyetini düzelttiğin an beni bulursun' buyuruldu."

Netice olarak Ebu Süleyman Darani hazretlerinin buyurduğu gibi:

"Bütün işlerde, kulun niyeti Allahü teâlânın rızası olursa, o işin sonu mutlaka iyi olur."

Hakkı bâtıldan ayırabilmek...

25.06.2006

Hak; Allahü teâlânın isimlerindendir. Ayrıca Hak kelimesi; İslamiyet manasında kullanıldığı gibi, gerçek, doğru gibi anlamalara da gelmektedir. Bâtıl ise; geçici, abes, boş, şirk gibi anlamlara gelmektedir.

Hak olan, ancak Allahü teâlânın bildirdiğidir. Çünkü her şeyi doğru olarak ancak Allahü teâlâ bilir. Allahü teâlânın bildirdiklerinin dışında, insanların doğru diye sarıldıkları her şey, bâtıldır, boştur, gerçek dışıdır. Cenab-ı Hak, kullarına çok merhametli olduğundan, onlara, doğruyu eğriden ayırmak için akıl denen bir kuvvet vermiştir. Akıl, anlayıcı bir kuvvettir. Hakkı bâtıldan, iyiyi kötünden, faydalıyı zararlıdan ayırt etmek için yaratılmıştır.

Aklın orta miktarına Hikmet denir. Hikmet, iyiyi kötünden, hakkı bâtıldan ayıran kuvvettir. Bu kuvvetin lüzumundan fazla olmasına ukalalık denir. Ukala insan, mümkün olmayan şeyleri anlamaya kalkışır. Bu kuvvetin lüzumundan az olmasına ise, ahmaklık denir. Böyle bir kimse, hayrı, şerri birbirinden ayıramaz.

Akıl, iyiyi kötüden ayırmaya yarayan bir kuvvet olmasına rağmen, tek başına hakkı bâtıldan ayıramaz. Akla yol gösteren bir rehber lazımdır. Bu rehberler ise, Peygamberler ve Onların vârisleri olan âlimlerdir.

Hak ile bâtılı ayıran alamet, Resulullah efendimize uymaktır. Peygamber efendimizin bildirdiklerine uymayan her söz, her yazı ve her iş kıymetsizdir. Amir bin Abdullah hazretleri anlatır:

"Bir gün babamın yanına gittim. Bana nerede ve kimlerle beraber olduğumu sordu. Ben de;

-Bir kısım insanlar buldum ve onlardan daha hayırlısını görmedim. Onlar hep Allahü teâlâyı zikrediyorlardı. Hatta onların her biri titriyor ve Allah korkusundan bayılıp kendinden geçiyordu. Onlarla beraber oturdum dedim. Benden bunları dinleyen babam Abdullah bin Zübeyr hazretleri, benim onlarla olmamı hoş görmedi ve;

-Resulullah efendimizi, hazret-i Ebu Bekir'i, hazret-i Ömer'i Kur'an-ı kerim okurlarken gördüm; onlarda böyle bir hâl olmadı. Sen onların, hazret-i Ebu Bekir ve hazret-i Ömer'den daha mı fazla Allahü teâlâdan korktuklarını zannediyorsun buyurdu. Yani onların Allahü teâlâdan korkuları, senin gördüğün kimselerden pek fazla olduğu halde onlar, böyle yapmadılar demek istedi. Babamdan bunları dinleyince, işin doğrusunu öğrendim ve onları terk ettim."

Aslında hak bâtıldan, nur zulmetten ayrıdır. Nitekim Allahü teâlâ İsra suresinin seksen birinci âyet-i kerimesinde mealen;

(Hak gelince, bâtıl gider, bâtıl her zaman gidicidir) buyurmaktadır.

Hak ile bâtılı birbirine karıştıran veya bunları birbirinden ayıramayan insandır. İnsan, nefsinin tesiri altında kalarak, kendisine verilen akıl ile her şeyi doğru olarak anlayacağını zannetmekte ve bu zannı da onu bâtıla yani yanlışla sürüklemekte ve helak etmektedir. Ayrıca cahillik ve tenbellik gibi iki büyük düşman da, akla ve dine uymaya, hakkı bâtıldan, iyiyi kötüden ayırmamıza mani olmaktadır.

İnsan, Allahü teâlâ tarafından gönderilen Rehber, bilgiye tâbi olsa, rahat edecek, doğruyu bulacaktır. Çünkü ilme, bilgiye, Allahü teâlâ kıymet vermektedir. Fakat nefsine uyup dünyaya meyledenler, hakiki din âlimlerinin kitaplarını okumayanlar, doğru ile eğriyi birbirine karıştırmaktadırlar. Böyle kimseler, itikadlarının bozuk ve dinlerinin noksan olmasından korkmadıkları gibi, hakiki din âlimlerinin kitaplarını da okumaz ve öğrenmek için gayret de sarf etmezler. Bunların tek düşünceleri, para kazanmak, mal toplamak ve mevki elde etmektir. Bu paraların, malların helalden mi, haramdan mı geldiğini hiç bakmazlar. Hakkı bâtıldan ayıramazlar. İlmin ve hakiki din âlimlerinin kıymetini bilemezler. Hakiki din adamlarının vaazları, kitapları, bunların nazarında, hayvan pazarında güzel kokular satan attar ve a'malara ayna satan kimse gibidir. Ebu Leheb gibi bir kimseye Taha suresini okumak ve sokak serserisinin cebine inci, mercan doldurmak ve bir a'maya sürme hediye etmek, akıllı kimsenin yapacağı şey değildir. Allahü teâlâ, böyle kimseler için;

(Bunlar hayvan gibidir, hatta daha aşağıdırlar) buyurmuştur ki bunlar, doğru ile eğriyi birbirinden ayıramazlar.

Netice olarak hakkı bâtıldan ayırmak dünyada en zor şeydir. Bazıları ahirette hak diye sarıldıklarının bâtıl olduğunu görecekler ve yandık diyeceklerdir. Bazıları da, hakka bâtıl diye hücum edecekler, saldıracaklar ve hüsrân içinde kalacaklardır. Bazıları ise, bâtıla hak diye sarılacaklar ve kahrı perişan olacaklardır. Bu yüzden, her Müslümana öğretmek için Peygamber efendimiz buyurmuşlardır ki:

(Ya Rabbi bana doğruyu doğru olarak bildir ve doğruya uymayı nasip et. Allah'ım eğriyi de eğri olarak bildir ve ondan kaçınmayı nasip et. Ben bâtıla hak diye sarılmayayım.)

Ruhunun katili olan...

26.06.2006

İnsan vücudu, üç temel unsurdan meydana gelmiştir. Bunlar; beden, ruh ve nefstir. Bedenin gıdası, topraktan yaratıldığı için topraktır. İhtiyacı, su, sebze, meyve, et ve hasılı bunların ihtiva ettiği şeylerdir. Bedenin ihtiyacı bunlarla giderilir. Eğer bunlar yeterli miktarda verilmezse, beden zayıf düşer, hiç verilmezse, ölmek zorunda kalır.

Ruh, alem-i emirden geldiği için, çok mübarek, mukaddes bir nurdur ve gıdası da, ibadettir, itaattir, zikirdir, tevbedir, duadır. Ruh, gıdasını almadığı zaman hastalanır. Ruhun hastalığı budur. Bu hastalığın tedavisi için Allahü teâlâ, Peygamberler ve kitaplar göndermiştir. İnsan, inkâra sapsa, ruh,

mecazen ölür. Ruhun ölmesi, o kimsenin kâfir olması demektir. Her şeyin cezası sınırlıdır ama küfrün cezası, Cehennemde sonsuz kalmaktır. İmanın mükafatı da, Cennette sonsuz kalmaktır.

Nefs de bir mahluktur ve kötülükler deposu olarak yaratılmıştır. Nefsin gıdası, inkâr, haramlar, günahlar ve vazifesi de, inkâr etmek, haram işlemektir. Bedenin ve ruhun gıdasını vermemiz, nefsin gıdasını ise vermememiz emredilmiştir.

Bedenin, ruhun çeşitli ihtiyaçları olduğu, din kitaplarında, yer almaktadır. Bütün duyu organlarımızın başka başka ihtiyaçları olduğu gibi, sinir sisteminin, hatta her organın ayrı ayrı ihtiyaçları vardır. Bu ihtiyaçların, eklemek, su gibi mühim olduğunu, akli başında olan herkes delilsiz olarak anlar ve bilir.

İnsan, ruh ve bedenden yaratıldığı ve bedeninin hastalanmaması için ona iyi bakması, beslemesi gerektiği gibi, ruhuna da iyi bakması, onu da beslemesi gerekir. Ruhun gıdası, dini ilimlerdir. Bu ilimlerin kaynağı da, ehl-i sünnet âlimleridir yani onların kıymetli kitaplarıdır. İmam-ı Rabbani hazretleri buyuruyor ki:

“Bir hükmün doğru veya yanlış olduğu ehl-i sünnet âlimlerinin bildirdiklerine uygun olup olmaması ile anlaşılır. Çünkü ehl-i sünnet âlimlerinin bildirdiklerine uymayan her mana, her buluş kıymetsizdir, yanlıştır. Çünkü her sapık, Kur'an ve sünnete uyduğunu sanır, sapıklığının doğru olduğunu iddia eder. Yarım akli, kısa görüşü ile, bu kaynaklardan yanlış manalar çıkarır. Doğru yoldan kayar, felakete gider. Ehl-i sünnet âlimlerinin bildirdikleri manalar doğrudur, bunlara uymayan yanlıştır.”

Allahü teâlâ, ruhun gıdasını, Peygamberlerin ve Onların vârisi olan İslam âlimlerinin, evliyanın ruhları vasıtası ile göndermektedir. Üzüm isteyen, bağa gidip asmadan koparır, erik ağacına gitmez. Su isteyen, kaynağa, çeşmeye gider. Buğday isteyen, tarlasını sürer, eker, biçer. Çocuk isteyen, evlenir. İlaç isteyen bir hasta, doktora ve eczaneye gider. Bakkala, avukata gitmez. Kalbin gıdasını, ruhun temizliğini isteyen de, Evliyanın kalbine, ruhuna başvurur. Allahü teâlâ, bu nimetlerini, Evliyanın kalbinden göndermektedir. Her şeyi yaratan, gönderen, yalnız Allahü teâlâdır. Fakat, her şeyi belli bir sebeple göndermek, Onun âdetidir. Onun nimetine kavuşmak isteyen, Onun âdetine uyması, sebebi arayıp, bulup, öğrenip, Onun sebebine yapışması lazımdır. Sebepleri aramak ve öğrenmek istemek, Allahü teâlânın âdetini bozmak olur.

Vücudun rahatı, az yani ihtiyaç kadar yiyip içmekte, ruhun rahatı ise, günah işlememektir. Nefsin gıdası haramlardır, günahlardır ve nefis, harama, günaha doymaz, işledikçe işler. Ruhun gıdası ise, ilim ve iyi hâldir.

Bir kimse, dünyada zehir yer ve Allah rahimdir, zehrin zararından beni korur derse, hastalanır, ölür. Şeker hastası, tatlı ve hamur işi yerse, hastalıkları artar. Şehvete uymak, yani nefsin arzularını yapmak, kalbi hasta eder. Şehvete uymanın, günah olduğuna, zararlı olduğuna inanırsa, şehvete uyması, kalbini öldürmez. Zararlı olduğuna inanmazsa, kalbini öldürür. Çünkü, inanmayan kâfir olur. Küfür, inkâr ise, kalbin ve ruhun zehridir. İman etmek, peki demek ruhun, itiraz etmek ise, nefsin isteğidir. İtirazdan, her zaman inkâr, küfür kokusu gelir.

Allahü teâlâyı seven, Onun kelamını yani Kur'an-ı kerimi okumayı da sever. Kur'an-ı kerim okumak ise, ruhun gıdasıdır. Allahü teâlâyı seven, Onun bildirdiği ile amel eder, Onun Habibine, Peygamberine tâbi olur ve Resulullah efendimizi sever. Peygamber efendimizi seven de, Ona çok salevat okur ve sünnetine uyar.

Netice olarak; ruhunun katili olan yani onu öldüren, ahirette felakete uğrayacak, azap içinde olacak, ateşte yanacaktır. Ruhu öldürmemek için onu beslemek lazımdır. İnsanın, bedenini, sabah akşam yemek yiyerek beslediği gibi, ruhunu da beslemesi lazımdır. Ruhun gıdası ise; imandır, namazdır, oruçtur, Kur'an-ı kerimi, İslam âlimlerinin kitaplarını sözlerini, hayatlarını okumaktır. Çünkü ruhun manevi gıdaya ihtiyacı vardır.

Din, ruhun gıdasıdır

02.07.2006

Din, insanları ebedi saadete götürmek için Allahü teâlâ tarafından gösterilen yol demektir. Din ismi altında insanların uydurduğu eğri yollara din denmez, dinsizlik denir. Allahü teâlâ, Adem aleyhisselamdan beri, her bin senede, bir Peygamber vasıtası ile, insanlara bir din göndermiştir. Bu Peygamberlere Resul denir. Her asırda, en temiz bir insanı Peygamber yaparak, bunlarla dinleri kuvvetlendirmiştir. Resullere tâbi olan bu Peygamberlere de, Nebi denir.

Bütün Peygamberler, hep aynı imanı söylemiş, hepsi aynı şeylere iman etmeyi istemişlerdir. Fakat, kalb ve beden ile yapılması ve sakınılması lazım olan şeyleri başka başka olduğundan, Müslümanlıkları da ayırır.

Allahü teâlâ tarafından gönderilen her din, kendisinden önce gelen dini neshetmiş, değiştirmiştir. En son gelen ve her dini değiştirmiş, daha doğrusu gönderilen bütün dinlerin hepsini kendinde toplamış olup, kıyamete kadar hiç değişmeyecek olan din, Muhammed aleyhisselamın getirdiği dindir.

Bazı kimseler; "Din, zamana göre değişir, dinin hükümleri eskimiştir. Asrımızın ihtiyaçlarını karşılayacak bir din lazımdır" diyorlar. Evet, din, zamanla değişir. Fakat bu değişikliği, sahibi, yani Allahü teâlâ yapar. Nitekim Adem aleyhisselamdan beri, çok kere, önceki gönderdiği dinleri değiştirmiş ve en son olarak ve kıyamete kadar bütün ihtiyaçları karşılayacak, en mükemmel, en üstün bir din olarak, Muhammed aleyhisselamın dinini yani İslamiyet'i göndermiştir. Böyle söyleyenler, acaba Allahü teâlânın mükemmel dediği dinden daha iyisini mi yapabileceklerdir?

Bugün, Allahü teâlânın sevdiği, beğendiği din, İslam dinidir. Bu dinin bildirdiği farzları yapanlara ve haramlardan kaçınanlara Allahü teâlâ, ahirette nimetler, iyilikler verecektir. Yani bunlar, sevap kazanır. Farzları yapmayanlara ve haramlardan kaçınmayanlara, ahirette cezalar vardır. İmran suresinin seksen beşinci âyetinde mealen;

(Muhammed aleyhisselamın getirdiği İslam dininden başka din isteyenlerin, dinlerini Allahü teâlâ sevmez ve kabul etmez. Din-i islama arka çeviren, ahirette ziyan edecek, Cehenneme girecektir) buyuruldu.

Bir kimse, binlerce sene ibadet etse ve ömrünü, nefsini temizlemekle geçirse ve güzel huyları ile yanındakilere ve keşfettiği aletler ile, bütün insanlara faydalı olsa, Muhammed aleyhisselama tâbi olmadıkça ebedi saadete kavuşamaz. Nisa suresinin on üçüncü âyet-i kerimesinde mealen;

(Allahü teâlânın ve Peygamberi Muhammed aleyhisselamın emirlerine aldirış etmeyenler, beğenmeyenler, kıyamette Cehennem ateşinden kurtulamayacaklardır. Bunlara, Cehennemde, çok acı azap vardır) buyuruldu.

Ruhun gıdası dindir. Ruhunu beslemeyen dinsiz kimsenin, adi bir hayvandan farkı yoktur. Bu gibi insanlarda, sevgi, acıma, şefkat, anlayış ve merhamet kalmaz. Böyle dinsiz kimseleri, en kötü maksatlar için kullanmak, çok kolaydır. Çünkü bunları, kötü işlerden koruyacak inandıkları, itaat ettikleri, teslim oldukları, yüksek bir varlık kalmamış, inançları kaybolmuştur. Bu gibi insanlar, korkunç bir canavar gibidirler, nerede, kimlere, ne şekilde kötülük yapacakları belli olmaz. İnsanlık alemini mahveden en kötü işler, böyle kimselerden meydana gelir.

Böyle insanları tekrar doğru yola sokmak güçtür. Fakat imkansız değildir. Bunlara, büyük bir sabır ile İslam dininin esaslarını, onların anlayacağı bir tarzda telkin etmelidir. Allahü teâlâ, din telkini için Peygamberine emir vermiştir. Nahl suresinin yüz yirmi beşinci âyetinde mealen;

(Ey Muhammed! Rabbinin yoluna hikmet ile, güzel öğütlerle çağır! Onlarla en güzel şekilde tartış! Doğrusu Rabbin, yolundan sapanları daha iyi bilir) buyurulmuştur.

Unutmamalıdır ki, Müslüman olarak bildiğimiz iyi ve doğru şeyleri, bilmeyenlere, en güzel tarzda öğretmek, üzerimize farzdır, Allahü teâlânın kesin emridir. Bu vazifeye, Emr-i maruf denir. Bu bir ibadettir. İlmin zekatı, bilmeyenlere ilmi öğretmekle ödenir. Bu, çok hayırlı bir işdir. Dinimiz, âlimin mürekkebini, şehidin kanından efdal tutmakta, hayırlı iş görmeyi nafil ibadetten üstün saymaktadır.

Netice olarak din; ruhun gıdasıdır. Dinsiz bir insan, kafasız bir gövdeye benzer. Bir vücudun nasıl nefes almaya, yemeye ve içmeye ihtiyacı varsa, ruhun da, tam bir asalete erişmek, tertemiz olmak, huzura kavuşmak için, dine ihtiyacı vardır, dine muhtaçtır. Dinsiz bir insan, bir makineden, bir hayvandan farksızdır. Din, insana Allah'ını tanıtan, onu fenalık yapmaktan koruyan, onun yolunu açan, dimağını ferahlatan, dertli zamanlarda onu teselli eden ve ona maddi ve manevi kudret veren, toplum içinde ona hürmet, şeref, itibar ve muhabbet kazandıran ve ahirette de, ebedi, sonsuz Cehennem ateşinden koruyan en büyük amildir.

Baş olma sevdasına düşen..

03.07.2006

Makam ve mevki sevgisine Hubbürriyaset yani baş olma sevdası denmektedir ki, kötü huylardandır. Hadis-i şerifte;

(İki aç kurt, bir koyun sürüsüne girdiği zaman, yaptıkları zarardan, mal ve şöhret hırsının yapacağı zarar daha çoktur) buyurulmuştur.

Ebu Bekr Verrak hazretleri de buyurdu ki:

"Halktan uzak durmadıkça Hak'la beraberliği düşünme, dünya ile meşgul olduğun müddetçe tefekkürü düşünme, gönlünü makam ve mevki düşüncesinden temizlemedikçe de ilham ve hikmeti düşünme. Çünkü bunlar, birbirinin bulunduğu yerde bulunmazlar."

Mevki, makam ve şöhret sahibi olmak arzusu, insanlarda üç şeyden hasıl olur:

Birinci sebep, nefsin arzularına kavuşmaktır. Nefs ise, arzularının, haram yollardan elde edilmesini ister.

İkinci sebep, kendinin ve başkalarının haklarını zâlimlerden kurtarmak, sadaka vermek, hasenat yapmak, iyi yemek, iyi giyinmek, iyi evlerde oturmak, çoluk çocuk sahibi olup, rahat, mesut yaşamak veya ibadetlerine mani olacak şeylerden kurtulmak, İslam dinine ve Müslümanlara hizmet için mevki, makam sahibi olmak istenir. Bir kimse, bu niyetle mevkiye, makama kavuşurken, riya, hakkı bâtıl ile karıştırmak gibi, İslamiyet'in yasak ettiği şeyleri yapmazsa ve vacipleri, sünnetleri terk etmezse, bu kimsenin mevki, makam sahibi olması caizdir, hatta müstehaptır. Çünkü, caiz ve lazım olan şeylere kavuşturucu sebepleri, vasıtaları yapmak da, caiz ve lazım olur. Allahü teâlâ, Kur'an-ı kerimde, iyi insanların nasıl olacağını bildirirken, bunların;

(Müslümanlara imam olmak istediklerini) de bildirmektedir. Süleyman aleyhisselam;

(Ya Rabbi! Benden sonra kimseye nasip etmeyeceğin bir mülkü bana ihsan eyle!) diyerek melik ve emir olmak istemiştir.

Önceki dinlerden bildirilen ve reddedilmeyen haberler bizim dinimizde de muteberdir. Hadis-i şerifte;

(Bir saat adalet ile idarecilik yapmak, altmış sene nafil ibadet yapmaktan daha iyidir) buyuruldu.

Mevki, makam sahibi olmayı istemenin üçüncü sebebi ise, nefsin eğlendirmektir. İnsanın nefsi, maldan olduğu gibi, mevkiden, makam sahibi olmaktan yani baş olmaktan da lezzet almaktadır. Arada İslamiyet'e uymayan işler bulunmazsa, nefsi lezzet aldığı şeye kavuşturmak haram olmaz ise de, bu hâl, takvanın az olduğunu gösterir.

Bir kimsenin, mevki, makam sahibi olduktan sonra, insanların gönüllerini kazanmak için, dinin emirlerinde gevşeklik ve gösteriş yapmasından korkulur. Hatta, münafıklık ve hakkı bâtıl ile karıştırmak, hile ve yalan gibi tehlikeli haller de olabilir. Helal ile haram karışık olan şeyi yapmamak lazımdır. Mevki sahibi olmanın bu üçüncü sebebi, haram değil ise de, iyi olmadığı için, ilacını bilmek ve yapmak lazımdır.

Mevki ve makamın geçici olduğunu, zararlarını ve tehlikelerini düşünmelidir. Şöhretten, hürmet ve saygı toplayarak kibirli olmaktan kurtulmak için, İslamiyet'te mubah, caiz olup, halkın beğenmediği işleri yapmalıdır.

Mevki, makam sahibi olmak arzusunu gideren en kuvvetli ilaç ise, insanlardan uzlet etmek yani uzak durmaktır. Din ve dünya için zaruri vazifelerden başka, insanlar arasına karışmamaktır.

İnsanı, bilerek, inat ederek, kâfir olmaya sürükleyen sebeplerin başında, kibirli olmak, mevki, makam sahibi olmayı sevmek ve ayıplanmak korkusu gelmektedir. Firavunun ve onun gibilerinin inkârı bu sebeplerden idi. Firavun ve onun gibiler, Musa aleyhisselamın mucizelerini gördükleri halde, iman etmediler. "Bizim gibi bir insana inanmayız" dediler. Kendileri gibi bir insanın Peygamber olacağını kabul etmediler. Peygamber melekten olur sandılar. Halbuki, kendileri gibi insan olan Firavuna ilah dediler. Ona tapındılar. Rum İmparatoru Herakliyüs de, tahtından, saltanatından ayrılmak korkusu ile iman etmedi.

Bir gün İbn-i Semmak hazretlerine amelsiz ilimden sorulduğunda;

"Amelsiz ilim peşinde koşanın misali şeytandır. Kendisini makam, mevki arzusuna kaptıranın misali Firavun'dur. Yani makam korkusundan iman etmemiştir" cevabıyla amelsiz ilim sahiplerini ve makam, mevki peşinde koşanların halini haber vermiştir.

Netice olarak baş olma sevdasına düşen bir kimse, ibadet ve ihlastan sıyrılır ve böyle bir kimse, iflah olmaz. Zira insandan en son çıkacak olan huy, baş olmak, emretmek huyudur. Bir kimse, hanımına emredemezse soktakilere emretmeye kalkar. Bu da olmazsa hayvanlara emretmek ister.

İnsana en zor gelen şey, peki demektir. Çünkü insan, daha doğrusu insanın nefsi, hep hayır demek ister. Bunun için baş olma huyu, can çıktıktan sonra çıkar. Ve Ebu Bekr Verrak hazretlerinin buyurduğu gibi:

"İhlas sahibi mi olmak istiyorsun, önce baş olma sevgisini kalbinden at. Sonra kendini kimseden üstün görme!"

İman nimetinin şükrü..

09.07.2006

Allahü teâlânın kullarına ihsan ettiği nimetlerin en büyüğü, kendini onlara tanıtip, iman etme nimeti ile kullarını şerefliendirmesi, kıymetlendirmesidir. Her nimete şükretmek lazım olduğu gibi, bu nimete de şükretmek lazımdır. Zira sure-i İbrahimin yedinci âyet-i kerimesinde mealen;

(Şükrederseniz, verdiğim nimetleri elbette arttırırım) buyurulmaktadır.

Nisa suresinin, yüz kırkıaltıncı âyet-i kerimesinde de mealen;

(İman eder ve nimetlere şükrederseniz, Allahü teâlâ, size azap etmez!) buyurulmaktadır.

Her verilen nimet, bir külfet karşılığıdır. Gelen nimetler ne kadar çoksa ve ne kadar büyükse, mesuliyeti ve şükrü de o nispette büyük ve çok olur. Şükretmek ise, nimetin artmasına sebeptir.

Şükür demek, Allahü teâlânın verdiği nimeti, ona karşı isyanda kullanmamak demektir. Nimeti elden kaçırmamak için de, onun şükrünü yerine getirmek lazımdır. Allahü teâlâ Musa aleyhisselama hitaben:

(Ya Musa! Bir kimse kendine verdiğim nimeti benden bilip kendinden bilmezse, nimetlerimin şükrünü eda etmiş olur. Bir kulum rızkını kendi çalışması ile bilip, benden bilmez ise, nimetin şükrünü eda etmemiş olur) buyurmuştur.

İnanmak yani iman, çok mühimdir. İman, ufak bir şüpheyi götürmez. Şüphesi olan kimse, din âlimlerinden şüphesini sorarak ve öğrenerek, gidermelidir. Aksi takdirde, iman nimeti, elden gider. İmansız insan, dünyanın en bahtsız insanıdır. Çünkü, ebediyen Cehennem azabında yanmaya mahkumdur. Peygamber efendimiz vefat etmeden önce, eshab-ı kirama hitaben;

(Ey Müslümanlar! Kâfir olmak, günah işlemek, nimetin değişmesine, rızkın azalmasına sebep olur) buyurmuşlardır.

Cehennemden kurtulmak önce iman etmekle, sonra da emir ve yasakları öğrenip bunlara uygun hareket etmekle mümkündür. Bilmeden yapılan ibadetler makbul değildir. Çünkü, dört rekat olarak emredilen bir namaz, beş rekat olarak kılınamaz. Kılınırsa yanlış olur, kabul olmaz. Bunun için ilmi hal bilgilerini öğrenmek şarttır. Zira cahil sofu, şeytanın maskarası olur buyurulmuştur.

Müslüman olmak demek, yalnız âdete tâbi olarak ibadet etmek değil, İslam'ın emrettiği güzel ahlakı edinerek, insanlık vazifelerini yaparak, ruhen de tertemiz olmak demektir. İbadet eden, fakat hileyi zeka eseri sayan, insanları aldatan, hatta bazen muzır propagandalara aldanarak insan öldüren, ortalığı yakıp yıkan, yalan söyleyen bir kimse, Müslüman olduğunu söylese de, hakiki Müslüman değildir. Müslüman demek, hasreti çekilen insan demektir. Bir kimsenin hasreti çekilmiyorsa, son nefeste imanı tehlikededir.

Bu sebepten dolayıdır ki, en büyük nimet, iman nimetidir. İmanlı olmanın şükrü ise, Müslüman olarak birbirimizi sevmektir. Bu çok önemlidir. Peygamber efendimiz;

(Bir kimse din kardeşini severse, bu sevgisini ona bildirsin!) buyurmuşlardır.

Ayrıca herkes, sevdiğiyle beraber olacaktır. Dünyada kimi seviyorsa ahirette de onunla beraber olacaktır. Kızdığı kimse ile değil, sevdiği kimse ile beraber olacaktır. Zira Peygamber efendimiz;

(Herkes sevdiği ile beraber olur) buyurmuşlardır.

İman nimeti ile şereflenen bir kimse, cenab-ı Hakkın büyük ihsanına, lütfuna kavuşmuştur. Bu nimetin şükrü olarak, diğer insanlara, bu iman nimetinin güzelliğini, letafetini anlatmak mecburiyeti vardır. Bunu anlatabilmek için, öncelikle bu imanın tezahürü, güzelliği bizde teşekkül etmelidir. Yalan söylemeyerek, hırsızlık, hile yapmayarak, verdiğimiz sözde durarak, gıybet dedikodu yapmayarak, insanların kalblerini kırmayıp onlara güler yüzle davranarak, ailelerimizi, yakınlarımızı üzmemeyerek ve kısaca İslam ahlakı ile ahlaklanarak, bu iman nimetinin güzelliklerini anlatmalıyız. İslamiyet'in

güzellikleri bizde görünürse, insanlar tarafından hasreti çekilen kimse oluruz. Zaten Müslüman, hasreti çekilen insan demektir. Herkes, ah bir görsek, bir dinlesek demeliler. Böyle olur, böyle davranırsak, ayrıca anlatmaya lüzum kalmaz. Çünkü insanlar anlar, herkes iyiyi kötüyü fark eder ve Müslümanlığa rağbet besler. Ama biz, güzel örnek olmadan, allame-i cihan da olsak, faziletler en güzel kelimeler ilimler bizde olsa, hâlimiz bozuksa insanlara da, İslamiyet'e de zarar veririz. Söz ile değil, hâl ile örnek olmalıyız. Önce iğneyi kendimize batırmalıyız. İyi bir Müslüman olmaya, Müslümanları sevmeye ve hatta sevmeye çalışmalıyız. Nefsimize zor gelen şeylere veya nefsimize zorluk verenlere dua etmeliyiz. Kalbimizin temizlenmesini, nurlanmasını istiyorsak, kızdıklarımıza dua etmeliyiz.

Netice olarak, iman nimetinin şükrü için, Resulullah efendimizin buyurduğu gibi olmalıyız:

(Müslüman demek, Müslümanlara eli ile, dili ile zarar vermeyen kimse demektir.)

Paranın yeri, kalb değil ceptir

10.07.2006

Mal iyi de değildir, kötü de değildir. İyilik, kötülük, onu kullanandır. Kötü olan dünya, Allahü teâlânın razı olmadığı, ahireti yıkıcı yerlerde kullanılan şeyler demektir. Süfyan-ı Sevri hazretleri buyuruyor ki:

"Para, mal ve mülk, kişinin zahid olmasına mani değildir. Dünyalığı bulunmayan da zahid sayılmaz. Dünyanın faydasız şeylerine aşırı düşkünlük olup olmadığı araştırılıp, ona göre hüküm verilir. Bir kimsenin elinde dünyalığı vardır. Fakat zahiddir. Bir kimsenin de dünyalığı yoktur. Lakin zahid değildir. Mal, insanın silahı gibidir. Yani, insan canını, sıhhatini, dinini ve şerefini mal ile korur."

Rezzak olan yani rızıkları veren Allahü teâlâdır ve yarattıklarının rızıklarına kefil olmuş, kullarını bu sıkıntıdan kurtarmıştır. Aza kanaat etmeyen çoğu bulamaz. Kendimize değil, Allahü teâlâyâ güvenmeliyiz. Kul olarak bize düşen görev budur. Kuşlar gibi olmalıyız. Zira kuşlar, sabahleyin yuvalarından aç olarak çıkar, tevekkül edip sebeplere yapıştıkları için, akşama tok olarak dönerler.

Mal, mülk yani bunların sevgisi, bir kimsenin gönlüne, kalbine girerse, o kimseyi şımartır ve bu hâl, onun sonu olur. Mal, mülk, iyi niyetle kullanılırsa faydalı olur. Niyet iyi olmazsa insanın felaketine sebep olur. Peygamber efendimiz zaman zaman;

(Faydasız ilmi öğrenmekten, Allahü teâlâdan korkmayan kalbden, dünyaya doymayan nefsten, Allah için ağlamayan gözden ve kabule layık olmayan duadan Allahü teâlâ bizi korusun) buyururlardı.

İmam-ı Rabbani hazretleri buyuruyor ki:

"Kalb yani gönül birden fazla şeyi sevmez. Bu bir şeye olan sevgisi kesilmedikçe başka şeyi sevmez. Kalbin mal, evlat, mevki gibi çeşitli arzuları, bağlantıları ve sevdikleri görülür ise de bu sevgilileri hakikatte hep bir sevgilisi içindir. O biricik sevgilisi de, kendi nefsidir. Onların hepsini, kendi nefsi için sevmektedir. Bunları, hep kendi nefsi için istemektedir. Nefsine olan sevgisi kalmazsa, nefsi için onlara olan sevgisi de kalmaz. Bunun içindir ki, kul ile Rabbi arasındaki perde, kulun kendi nefsidir. Kul, hep nefsinin düşünmektedir. Bunun için perde, yalnız kendisidir. Başka hiçbir şey değildir. Kul, kendi nefsinin düşünmekten büsbütün kesilmedikçe Rabbinin düşünemez. Allahü teâlânın sevgisi onun kalbine yerleşemez."

Kalb, muhabbet yeri, sevgi yeridir. Sevgi, muhabbet bulunmayan kalb ölmüş demektir. Kalbde, ya dünya sevgisi, yahut Allah sevgisi bulunur. İbadet yaparak, kalbden dünya sevgisi çıkarılınca, kalb temiz olur. Bu temiz kalbe, Allah sevgisi, kendiliğinden dolar. Günah işleyince, kalb kararır, hasta olur. Dünya muhabbeti yerleşerek, Allah sevgisi gider. Kalbin bu hâli, bir şişeye benzer. Su doldurunca, havası çıkar. Suyu boşaltınca, hava kendiliğinden dolar. Muhammed Parisa hazretleri buyuruyor ki:

"İnsanı Allahü teâlâdan uzaklaştıran perdelerin en zararlısı, kalbin kararması, hasta olması, yani dünya sevgisinin kalbe yerleşmesidir. Bu sevgi, kötü arkadaşlardan ve lüzumsuz şeyler seyretmekten hasıl olur. Çok uğraşarak, bunları kalbden çıkarmalıdır. Allahü teâlâyâ kavuşmak isteyenlerin, bunlardan ve nefsi kuvvetlendiren, azdıran her şeyden sakınması lazımdır. Allahü teâlânın âdeti şöyledir ki, kalbi temizlemeye ve nefsi ezmeye çalışmayanlara, zevklerini, şehvetlerini bırakmayanlara bu nimeti ihsan etmez."

Ata bin Meysere el-Horasani hazretleri buyuruyor ki:

"Dünya işleriyle uğraşırken ahiretinizi unutmayınız. Bir kimsenin dünyada makam, mal ve mülk sahibi olması, herkesin yanında sözünün geçmesi, ahirette Cehenneme düşmesine, ateşte yanmasına mani olamaz. Orada hüküm, Allahü teâlânındır. Dilerse azap eder, dilerse Cennetine koyar. Onun için bu dünyada, Allahü teâlânın rızasını kazanmaya, şu imtihan yurdunda, iman edip, salih ameller yapan, iyiliği emredip, kötülükten alıkoyan, bu uğurda gelen sıkıntılara katlananlardan olmaya çalışmak lazımdır."

Şeytanın vesvesesinden şikâyet eden birine, Ebu Ali Dekkak hazretleri;

"Kalbini dünyaya bağlama. Kalbinden dünya muhabbetin kökünden sök ki, üzerine serçe konmasın. Zira böyle ağaçta şeytanın yuvası bulunur ve iblisin kuşları gelip oraya konarlar" buyurmuştur.

Ahmed Gazali hazretleri de;

"Görülüyor mu, insanlar La ilahe illallah diyor, fakat nefsinin arzu ve isteklerine, paraya ve dünyaya tapıyor. Yarın kıyamet gününde Allahü teâlâ; "Ey kulum! Yalan söyledin" deyince ne cevap vereceksin. Halbuki sen, dünya malına ve paraya kulluk ediyorsun" buyurmaktadır.

Netice olarak, İslamiyet'te paranın yeri, kalb değil ceptir. Para, Müslümanın kalbinde değil cebinde olmalıdır. Para, kalbde ise, bu kötüdür ve sevilmez.

Maksat sahibi, deli gibidir...

16.07.2006

Başarmak, başarılı olmak güzeldir. Gül de güzeldir ama dikenleri var. Dikenine katlanmayan güle kavuşamaz. Çalışmak, çile çekmek, sıkıntılara, eziyetlere katlanmak da, başarı yolunun dikenleridir. Başarmak, muvaffak olmak isteyen, bu dikenlere katlanmak mecburiyetindedir.

Müslüman, akıllı olur. Akıllı kimse, zararını ve kârını bilen kimsedir. Ne aldığına ve bunun karşılığında neyi feda ettiğine dikkat eder. Maksat dünyalık ise, bunun kıymeti, değeri de o kadar olur. Eğer maksat ahiret ise, o zaman dünyada rahata, ahirette de ebedi saadete kavuşulur. Dili ve gönlü cenab-ı Hakkın rızasında olana mübarek olsun. Böyle olabilmek kolay değildir diye, bir şeyin tamamını da terk etmek, uygun değildir. Zira;

"Bir şeyin hepsi ele geçmezse, hepsini de elden kaçırmamalıdır" sözü meşhurdur.

İnsanın yaratılmasından maksat, kulluk yapmasıdır. Kulluktan maksat ise, Allahü teâlâyı unutmamaktır. İnsanın meşgalesi, asıl maksadını unutturmamalıdır. Asıl maksat, zengin olmak, şan şöhrat sahibi olmak değil, ahireti kazanmaktır. Her an son nefes endişesi ile yaşamalıdır. Korkusuz, endişesiz yaşamak tehlikelidir. Gerçi suyun aktığı yünden, gideceği yer belli olur ise de, milyonda bir de olsa tersi olabilir. Bunun için korkmak lazım.

İnsanın gönlü ne isterse, ne tarafa meylerse, Allahü teâlâ onu verir. Onun için hep iyi şeyleri, ahirete yarayacak olanları istemelidir. Abdullah-ı Dehlevi hazretleri, talebesi olan Mevlana Halid-i Bağdadi hazretlerine;

-Benden, dua etmem için bir tek şey iste buyurunca, Halid-i Bağdadi hazretleri;

-Dinim için dünyalık istiyorum cevabını vermiştir.

İyi, güzel, salih bir Müslüman olmak, hepimizin arzusudur. Bunun da, çilesi, sıkıntıları var. Bunlara katlanan, neticeye kavuşur. Bu konuda İslam âlimlerinin büyüklerinden olan Muhammed Ma'sum-i Faruki hazretleri buyuruyor ki:

"Allahü teâlânın sevgili Peygamberine uymadıkça, Allahü teâlâyı sevmek saadetleri ele geçemez. İmran suresinin otuzbirinci âyetinde mealen;

(Allahü teâlâyı seviyorsanız, bana tâbi olunuz! Bana uyanları Allah sever!) buyuruldu.

Allahü teâlâ, Habibine böyle demesini emir buyurmaktadır. Saadete kavuşmak isteyen kimse, bütün âdetlerini, ibadetlerini ve alış-verişlerini Onun gibi yapmaya çalışmalıdır. Allahü teâlâ, sevgili Peygamberini, insanların en güzeli, en iyisi, en sevimlisi olarak yarattı. Her iyiliği, her güzelliği, her üstünlüğü Onda topladı. Eshab-ı kiramın hepsi, Ona aşık idiler. Hepsinin kalbi, Onun sevgisi ile yanıyordu. Onun sevgisi uğruna canlarını, mallarını feda ettiler. Onu sevenleri de sevdiler. Bunun için birbirlerini de çok sevdiler. Onun üstünlüğünü anlayamayıp, Onun güzelliğini göremeyip, Onu sevmek

saadetine kavuşamayanlara düşman oldular. Çünkü, taatlerin, iyiliklerin başı, dostları sevmek ve düşmanları sevmemektir. Allah'ı seviyorum diyenlerin, Eshab-ı kiram gibi olmaları lazımdır. Seven bir kimse, sevdiğinin sevdiklerini de sever. Sevdiğinin düşmanlarına düşman olur. Bu sevmek ve düşmanlık, bu kimsenin elinde değildir. Kendiliğinden hasıl olur. Bu kimse, sevmesinde ve düşmanlığında deli gibidir. Bunun içindir ki Peygamber efendimiz:

(Kendisine deli denilmeyen kimsenin imanı tamam olmaz) buyurmuştur."

Hasan-ı Basri hazretleri, ilim ve faziletlerinden istifade ettiği Eshab-ı kiram ile kendi içinde bulunduğu nesli kıyas ederek;

"Siz onları görseydiniz mecnun, deli zannederdiniz. Onlar sizin iyilerinizi görseler; "Bunlar iyilik ve hayırdan nasipsiz kimselerdir", kötülerinizi görseler; "Bunlar da Müslüman mı?" derlerdi" buyurdu.

Abdülhak-ı Dehlevi hazretleri tahsil için uzaklara gider, gecelerini mütalaa ile, gündüzlerini de yazmakla geçirirdi. Mahalle çocukları gibi oynamaz gece de belirli vakitlerde uyumazdı. Annesi ona;

-Arkadaşlarınla biraz oyna rahatına bak dediğinde;

-Anneciğim. Oyundan maksat, hoş vakit geçirmektir. Benim gönlüm ise, ya okumakla veya yazı yazmakla rahatlıyor cevabını vermiştir.

İslamiyet'in emirlerine yapışmak, bir ağaç dikmek gibidir. Bu emirleri yerine getirmenin neticesinde meydana gelen güzel haller de, bu ağacın meyveleri gibidir. Ağaç dikmekten maksat, meyve elde etmek içindi. Fakat meyve elde etmek için, ağaç dikmek şarttır. Hakim-i Tirmizi hazretleri buyuruyor ki:

"Kimin arzusu, maksadı, ahiret olursa; bunun dünyevi işleri de ahiret işi haline gelir. Kimin düşüncesi, maksadı da dünya olursa; bunun ahiret işleri de, dünya işi haline gelir."

Netice olarak, bir şeye gönül veren, onu kendine dert edinenler, hep başarılı olmuşlardır. "Maksat sahibi olan, deli gibidir" sözü meşhurdur. Bunun için;

"Bir işin delisi olmadıkça, o işin velisi olunmaz" denmiştir.

Asıl cömert, veren değil...

17.07.2006

Huy, kalb ile ruhun melekesi, yani alışkanlığı demektir. Yerleşmiş olan huya, Meleke denir. Geçici olan huya ise, Hâl denir. Mesela gülmek, utanmak, birer hâldir. Cömertlik, cesaret, birer melekedir. Huy deyince, meleke anlaşılır. Ara sıra hayır işlemek huy değildir. Bir kimse, her zaman hayır işlerse, bu kimseye, cömert huylu denir. Bu kimse, her zaman, fakat kendini zorlayarak hayır işlerse, yine cömert huylu olmaz. Kolaylıkla, seve seve yapılırsa, huy denir. Yusuf Sinanüddin hazretleri;

"Cömertlik, israf ile cimrilik arasında orta bir yoldur. Azalarla vermek kâfi değildir. Ayrıca kalbin de verme işinden razı olması, buna karşı çıkmaması lazımdır" buyurmuştur.

Huy, iyi veya kötü iş yapmaya, yahut da, iyi ve kötü olmayan şeye sebep olur. Birincisine Fazilet veya iyi ahlak denir ki, cömertlik, yiğitlik, yumuşaklık böyledir. İkincisine Rezalet veya kötü ahlak denir ki, cimrilik ve erkekler için korkaklık böyledir. Üçüncüsüne fazilet de, rezalet de denmiyor, Sanat deniliyor. Terzilik, çiftçilik böyledir. Hamdun-ı Kasar hazretleri;

"Cömertlik kadar güzel, cimrilik kadar çirkin bir huy bilmiyorum" buyurmuştur.

Cömertlik, parayı, malı, hayırlı, iyi yerlere dağıtmaktan lezzet almaktır. İslamiyet'in emrettiği yerlere seve seve vermektir. İyi huyların en yükseklerindendir. Âyet-i kerimelerle ve hadis-i şeriflerle metholunmuştur.

İnsanda bulunması lazım olan güzel ahlaktan, bazıları vardır ki, ne kadar çok olursa, iyiliği de o kadar artar zannolunur. Halbuki öyle değildir. Her iyi huyun bir sınırı vardır. O sınırı aşınca, iyilik gider, kötülük olur. İyi huyun az olması, kötülük olacağı ise, kolay anlaşılır. Kahramanlık ve cömertlik bunlara birer misaldir. Bu iki iyi huyun aşırı, fazla olanları atılganlık ve israftır. Cahiller, hele İslam ahlakını bilmeyenler, israf edeni, çok cömert sanır ve överler. Atılgan olanlara da, çok cesur, kahraman derler. Halbuki, korkak ve cimri olana hiç kimse, kahraman ve cömert demez.

Malı alın teri ile kazanmamış, mirasa konmuş veya kaçakçılık, istifçilik yapmış, yahut piyango, toto vurmuş olan bir kimse, malın kıymetini bilmez. Ellerine böyle yollardan para, mal, mülk geçen kimseler, bu malları, haramlara, lüzumsuz yerlere dağıtır, aklın ve İslamiyet'in beğenmediği kötü

yerlere harcarlar. Cahil olanlar da, bunları cömert sanır. Halbuki, bunlarda cömertlik denilen iyi huy yoktur. Çünkü cömertlik, parayı, malı hayırlı, iyi yerlere dağıtmaktan, lezzet almaktır ki, Allahü teâlânın büyük bir nimetidir. Hadis-i şerifte;

(Cömertlik, Cennette bir ağaçtır. Cömert olan, onun bir dalını yakalamıştır. O dal onu, Cennete götürmeden bırakmaz) buyurulmuştur.

Peygamber efendimiz, insanların en cömerdi idi. Bir şey istenip de, yok dediği görülmemiştir. İstenilen şey varsa verir, yoksa cevap vermezdi. O kadar iyilikleri, o kadar ihsanları vardı ki, Rum imparatorları, İran şahları o kadar ihsan yapamazlardı. Fakat kendisi sıkıntı içinde yaşamayı severdi. Ve;

(Cömertlik bütün ayıpları örter) buyururdu.

Bir kimse, İbrahim bin Edhem hazretlerinden nasihat isteyince ona:

-Bağlı olanı aç, açık olanı kapa buyurur. O kimse;

-Bunu anlamadım deyince;

-Kesenin ağzını aç, cömert ol, açık olan dilini de tut konuşma diyerek izah buyurmuşlardır.

Süfyan-ı Sevri hazretleri, bir sevdiğine hitaben;

"Cömert ol! Bununla Allahü teâlâ, sana hesabını kolay yapar. Çok iyilik yap. Kabrinde sana arkadaş olurlar. Haramlardan sakın. İmanın tadını duyarsın" buyurmuştur.

Şihabüddin Sühreverdi hazretleri, oğluna yaptığı nasihatte;

"Ey oğul! Devamlı cömert ol. Allahü teâlânın sana rızık olarak verdiği şeylerde cömert ol. Cimrilikten, hasetten, kin ve hileden sakın. Çünkü, cimri ve hasetçi kimsenin yeri Cehennemdir" buyurmuştur.

Osman Haruni hazretleri buyurdu ki:

"Bir kimsede şu üç haslet bulunursa, o kimse Allahü teâlânın dostudur, sevgili kuludur. Birincisi; cömertliktir, çünkü cömertlik bir deryadır. İkincisi, şefkattir. Şefkat, güneş gibi aydınlatıcıdır. Üçüncüsü, tevazudur. Tevazu, toprak gibidir ki toprakta gül biter."

Bayezid-i Bistami hazretleri buyuruyor ki:

"Bir kimsenin, Allahü teâlâyâ olan muhabbetinin hakiki olup olmadığının alameti; kendisinde deniz misali cömertlik, güneş misali şefkat ve toprak misali tevazu gibi üç hasletin bulunmasıdır."

Netice olarak, asıl cömert, veren değil, verdiği sevinendir. Ve İmam-ı Zeynelabidin hazretlerinin buyurduğu gibi:

"Hakiki cömert; Allahü teâlâyâ itaat eden, kulların haklarını gözetken, yaptığı iyiliği Allah için yapıp, karşılığında insanlardan teşekkür beklemeyendir."

İnsanın yaratılmasındaki maksat...

23.07.2006

Allahü teâlâ, kullarını kendisine ibadet etmek için yarattı. İbadet, züll ve zillet demektir. Yani insanın, yaratanına, sahibine karşı, hakir, aciz, muhtaç olduğunu göstermesidir. Bu da, her aklın, nefsin ve âdetlerin güzel ve çirkin dediklerine uymayıp, Allahü teâlânın güzel ve çirkin dediklerine teslim olmak, Onun gönderdiği Kitaba, Peygamberlere inanmak ve bunlara tâbi olmak demektir.

Bir insan, herhangi bir işi, Allahü teâlânın izin verdiğini düşünmeden, kendi görüşü ile yaparsa, Ona kulluk yapmamış, Müslümanlığın icabını yerine getirmemiş olur.

Kulun vazifesi, dilediğini yapmak değil, Allahü teâlâyâ kulluk etmektir. Onun emirlerine ve yasaklarına uymaktır. Her dilediğini yapmak, Allahü teâlâyâ mahsustur ve yalnız Onun hakkıdır. Kulun kendi dilediğini yapması, Allahü teâlânın hakkına ortak olmak olur. İmam-ı Rabbani hazretleri buyuruyor ki:

"İnsanın yaratılmasından maksat, yağlı ve lezzet yiyecekler, güzel ve nefis elbiseler, mal, mülk toplamak, nimetlenmek, oyun ve eğlence değildir. Yaratılmasından maksat, Allahü teâlâyâ karşı gönlü

kırık, boynu bükük olmak ve yalvarmak içindir. Maksat, kulluk vazifelerini yerine getirmektir. Evliyalık makamlarının sonu, abdiyyet, kulluk makamıdır. Bunun üstünde makam yoktur.

Esas maksat, Hak teâlâyâ ibadet etmek, kulluk yapmak ve marifete kavuşmaktır. Bundan murat, Allahü teâlâyı tanımak olup, bu da Allahü teâlâda fani olmaya bağlıdır.”

İnsanın bu dünyaya getirilmesinden, yaratılmasından maksat, Allahü teâlânın marifetini elde etmek içindir. Marifet yani Allahü teâlâyı tanımak ise, iki şekilde olur. Birincisi, fen yolu ile düşünmekle hasıl olur. Bunu, İslam âlimleri bildirmişlerdir. İkincisi kalbde hasıl olur. Bu ise, evliyanın kalbinden gelir. Birincisi, ilim olup, akıl ve fikir ile hasıl olur. İkincisi ise, haldir. Buradan maksat, mahluklara olan meyli, muhabbeti yok etmek, kulluk yapmayı öğrenmek, insanın aciz ve muhtaç olduğunu anlamasıdır. İbadet yapmaktan maksat, her şeyin yaratıcısı olan Allahü teâlâyâ itaat ve Ona hürmettir, kulluktur. Kulluk, Allahü teâlâdan başka her şeyi unutmak, başkasına bağlanmamak ve bütün isteklerinden kalbini temizlemek demektir.

Mehmed Emin Tokadi hazretleri, talebelerinden birine yazdığı mektupta buyuruyor ki: “Bu aleme niçin gelindiğini, asıl maksadın Allahü teâlâyâ kulluk olduğunu bilmelidir. Can bedende iken marifetullahı isteyip, dünya ve ahiret saadetine mazhar olmalıdır.

Dünya dostu, mal dostu, güzellik dostu ve diğer şeylerin dostu çoktur. Allah dostu, İksir-i azam yani her derde deva gibi nadir bulunan çok kıymetli bir şeydir.

Bir nefeste iki nimet vardır. Bunun için her nefese iki şükür lazımdır. Yirmi dört saatte, her saate bin nefes ve her nefese iki şükür olmak üzere kırk sekiz bin şükür olur. Bir insan, bütün işlerini bıraksa, şükür, şükür diyerek Allahü teâlâyâ hamd ve şükretse yine şükürün hakkını eda edemez.”

İslam dininde en mühim maksat, Muhabbetullah yani Allahü teâlânın sevgisi olduğundan, Allahü teâlâ, her gün beş vakit namazda nice kereler zikredilerek, kalb kuvvetlendirilmektedir. Kalbin ve ruhun kuvvetlenmesi ise, Allahü teâlâyâ kavuşmaya sebep olur. Beş vakit namazda okunan tesbihlerin ve tekbirlerin hepsi, bu esas maksat için olduğundan, bunlardan, bir mümine asla bıkkınlık ve usanmak gelmediği gibi, ruhun gıdası oldukları, kalbi ve ruhu kuvvetlendirdikleri meydandadır.

Ubeydullah-ı Ahrar hazretleri: “İnsanın yaratılmasından murad, kulluk yapmasıdır. Kulluğun özü de, her halükârda Allahü teâlâyı unutmamaktır” buyurmuştur.

Dünyayı maksat edinmemelidir. Dünya, nefsin arzularına yardımcıdır. Dünya ve ahiret bir arada olmaz. Dünyaya düşkün olmak, günahların başıdır. Dünyaya düşkün olanlar ahirette zarar görür. Dünyaya düşkün olmamanın ilacı ise, İslamiyet’e uymaktır.

Senauallah-i Pani Püti hazretleri: “Dünyaya fazla kıymet vermeyiniz. Dünya lezzetleri sıkıntı çekmeden ele geçmiyor. O da az bir şeydir. Bu geçici ve az bir şey olan lezzetlere dalıp da, ahiret saadetine elden kaçırmak ve ebedi felakete düşmek ahmaklıktır. Din ve dünya faydası bir araya geldiği zaman, tercihini din menfaatini öne almakta kullan. Dünyada zaten takdir edilen şey insana ulaşır. Resulullah efendimiz; **(Bütün maksatlarını tek bir maksat edinenin yani maksat ve düşüncesi ahiret olanın dünyasına Allahü teâlâ kefilidir)** buyurdu” buyurmaktadır.

Netice olarak, insanın yaratılmasından maksat, kulluk yapması içindir. Kulluktan maksat ise, her halükârda Allahü teâlâyı unutmamaktır. İnsanın, Allahü teâlâ için yaptığı her şey, ihlas, halk için yaptıkları ise, riyaadır.

Eşin dostun gönlünü almak için...

24.07.2006

Kalb, gönül; yürek denilen, et parçasına yerleştirilmiş nurani ve manevi kuvvettir. Ve kalb kırmak, gönül yıkmak, Kâ'beyi yıkmaktan daha büyük günahdır. Allahü teâlâyı en ziyade inciten, küfürden yani inkârdan sonra, kalb kırmak gibi büyük günah yoktur. Müminin kalbini incitmek, kırmak ise, Kâ'beyi birkaç kere yıkmaktan daha büyük günahdır. Zira hadis-i şerifte;

(Bir Müslümanı haksız olarak incitmek, Kâ'beyi yetmiş kere yıkmaktan daha günahtır) buyuruldu.

İmam-ı Rabbani hazretleri buyuruyor ki:

“Kalb, Allahü teâlânın komşusudur. Allahü teâlâyâ kalbin yakın olduğu kadar hiçbir şey yakın değildir. Mümin olsun, asi olsun, hiçbir insanın kalbini incitmemelidir. Çünkü, asi olan komşuyu da korumak lazımdır. Sakınınız, kalb kırmaktan pek sakınınız! Allahü teâlâyı en ziyade inciten küfürden sonra, kalb kırmak gibi büyük günah yoktur. Çünkü, Allahü teâlâyâ ulaşan şeylerin en yakın olanı kalbdır. İnsanların hepsi, Allahü teâlânın köleleridir. Herhangi bir kimsenin kölesi doğuldur, incitilirse, onun efendisi elbette gücenir. Her şeyin biricik maliki, sahibi olan efendinin şanını, büyüklüğünü düşünmelidir. Onun mahlukları, ancak izin verdiği, emreylediği kadar kullanılabilir. İzni ile kullanmak, onları incitmek olmaz. Hatta, onun emrini yapmak olur.”

Ahmed Yesevi hazretleri de;

“Kâfir bile olsa, hiç kimsenin kalbini kırma. Kalb kırmak, Allahü teâlâyı incitmek demektir” buyurmuştur.

Müslüman olan ve dinini kayıran akrabasını ziyaret eden bir kimseye, yetmiş nafile hac sevabı verilir. Gönül almak ziyareti ise, bundan daha çok sevaptır. Peygamber efendimiz, gönül almak için, müşriklerin ve münafıkların hastalarını bile ziyaret ederlerdi ve eshab-ı kiramdan Mu’az bin Cebel hazretlerine hitaben; **(Ya Mu’az! Ayıpları gizle, kimsenin ayıbını yüzüne vurma! Farzlardan başka kıldığın namazları ve ibadetleri kimseye söyleme! Dünya işini ahiret işinden büyük görüp, evvel yapma! Hiç kimseye hor bakma! Kimsenin gönlünü kırma, herkesle hoş geçin. Eğer bu şekilde hareket etmezseniz elem verici azaba uğrarsınız)** buyurmuşlardır.

Kalb kırmamak, gönül yıkmamak bu kadar mühim olmasına rağmen, insanların gönlünü hoş etmek için, haram işlemek, günaha girmek, caiz değildir. Fetava-yı Hindiyyede deniyor ki: “Herkesle müdara ederek sohbet etmelidir. Yani hep tatlı dilli ve güler yüzlü olmalıdır. İyi ve kötü herkesle karşılaşınca, böyle olmalıdır. Fakat, kötülere müdahene etmemeli, onun sapık yolundan razı olduğunu zan ettirmemelidir.”

Müdara, İslamiyet’in dışına çıkmadan, gönül almaktır. Müdahene ise, birinin gönlünü alırken, İslamiyet’in dışına çıkmak, günaha girmektir.

Bir kimse, birinin gönlünü almak için başkasını incitse veya başkasının malı ile sadaka verse, yahut haram para ile mektep, cami yaptırsa, bunlara sevap verilmez. Bunlara sevap beklemek, cahillik olur. Zulüm, günah, iyi niyet ile işlenirse, yine günah olur. Böyle işleri yapmamak sevaptır.

Herhangi bir kimsenin, arkadaşlarının gönlünü hoş etmeyi niyet ederek, içki içmeden, onlarla oturması caiz olur demek ve (Amel, niyete göre değerlendir) hadis-i şerifini söylemek, doğru değildir. Çünkü niyet, ibadetlere ve mubah işlere tesir eder. Haram işler, iyi niyetle caiz olmaz. Yiğitlik göstermek veya para, mal kazanmak için gaza eden kimse, cihad sevabı kazanmaz. Mubahlar iyi niyet ile yapılmıca, hayır, iyilik olup sevap kazanılır. Fakat, mümin kardeşinin gönlünü hoş etmek niyeti ile haram işlemek caiz olmaz ve **(Mümini sevindireni, Allahü teâlâ sevindirir)** hadis-i şerifine uyulmuş olmaz. Ancak zaruret ve fitne uyandırmamak için, içki içmemek şartı ile onlarla oturabilir ise de, önceden bundan sakınmak lazımdır.

Öluden veya diriden dilekte, istekte bulunan bir kimsenin, ibadet mi, yoksa onu vesile mi ettiğini, yani niyetinin ne olduğunu anlamak için, bu kimsenin, dilekte, istekte bulunurken İslamiyet’in dışına çıkıp çıkmadığına bakılır. İslamiyet’in dışına çıkıyorsa yani istekte bulunduğu kimsenin gönlünü hoş etmek için, haram işliyor veya farzı yapmıyorsa, istekte, dilekte bulunduğu kimseye tapındığı anlaşılır! Görülüyor ki, diriden dilekte bulunurken, onun gönlünü hoş etmek için, İslamiyet’in dışına çıkan kimseler, imanlarını tehlikeye sokmaktadırlar. İslamiyet’in dışına çıkmadan, haram işlemeyen, diri veya ölü herhangi bir kimseyi vesile ederek istekte bulunanlar ise, Allahü teâlânın emrini yapmakta, yani sebebe yapışmaktadırlar.

Netice olarak, eşin dostun gönlünü almak için günah işlemek, kendini ateşe atmak, akıllı kimsenin yapacağı şey değildir. İmam-ı Rabbani hazretlerinin buyurduğu gibi: “Ehlin, ailenin gönlünü almak için, günah işlemek, ahmaklıktır.”

Seven, sevdiğine itaat eder...

30.07.2006

Bir kimseyi seviyorum deyince, ona karşı mecazi muhabbeti olduğu anlaşılır. Her Müslüman, Resulullah efendimizi böyle sevmektedir. Zaten Müslüman olmak için, bu kadar muhabbet kâfidir. Hakiki sevginin hasıl olması için, Peygamber efendimizin sözlerini, işlerini, hallerini ve ahlakını öğrenmek ve bunları da sevmek lazımdır. İmam-ı Rabbani hazretleri; “Seven ve sevgiliden başka her

şeyden kesilen, sevdiğine kavuşur. Böyle sevgisi olmayan ise, bu kavuşmayı ancak öğrenir, bilir ve bu bilgisini büyük nimet sanır” buyurmuştur.

Eğer bir kimsede hakiki sevgi çok olursa, sevdiğinden başka her şeyi, hatta kendini bile unuttur. Çünkü sevilene itaat edilir ve her şeyde ona tâbi olunur. Hadis-i şerifte; **(Bir kimse, Allah’ın dostlarını sever, düşmanlarını düşman bilirse ve Allah için verir ve Allah için vermezse, imanı kâmil olur)** buyuruldu.

Sevenin, sevdiğinin sevdiklerini sevmesi ve sevmediklerini de, sevmemesi lazımdır. Bu sevgi ve düşmanlık, insanın elinde değildir. Sevginin icabıdır, kendiliğinden hasıl olur. Dostun dostları, insana sevimli görünür. Düşmanları, çok çirkin görünür. Bir kimse, birisini seviyorum derse, onun düşmanlarından uzaklaşmadıkça, sözüne inanılmaz. Ona münafık denir. Hadis-i şerifte buyuruldu ki: **(Allahü teâlâ, bir Peygambere vahyetti ki, “Falan abide söyle: Dünyada zühd ederek, nefsini rahata kavuşturdu ve kendini kıymetlendirdin. Benim için ne yaptın?” Abid sordu: “Ya Rabbi! Senin için ne yapılır?” Allahü teâlâ buyurdu: “Düşmanıma, benim için düşmanlık ettin mi ve sevdiğimi benim için sevdin mi?” buyuruldu.)**

Muhabbet, sevgilinin dostlarını sevmeyi, düşmanlarına düşmanlık etmeyi icap eder. Bu sevgi ve düşmanlık, sadık olanların elinde ve iradesinde değildir. Çalışmaksızın, zahmet çekmeksizin kendiliğinden hasıl olur. Dostun dostları güzel görünür ve düşmanları çirkin ve fena görünür. Dünyanın güzel görünüşlerine kapılanlara hasıl olan muhabbet de, bunu icap ettiriyor. Peygamber efendimiz; **(Bir kimse, beni çocuğundan ve babasından ve herkesten daha çok sevmedikçe, iman etmiş olmaz)** buyurmuşlardır.

Allahü teâlâyı sevenin, Onun Resulünü de sevmesi vaciptir. Salih kulları da sevmesi lazımdır. Süfyan bin Uyeyne hazretleri; “Allahü teâlâyı seven, Allahü teâlânın sevdiklerini de sever. Allahü teâlânın sevdiklerini seven, Allahü teâlânın rızası için sever” buyurmuştur.

Seviyorum diyen bir kimse, sevgilisinin düşmanlarından kesilmedikçe sözünün eri sayılmaz. Buna yalancı denir. Abdullah-i Ensari hazretleri buyuruyor ki:

“Ebül-Hüseyn bin Sem’un, bir gün hocam Husriyi incitmişti. O andan beri, kalbimde ona karşı soğukluk duyuyorum.”

Büyüklerin meşhur olan; “Üstadını incitene darılmaz, gücenmez isen, köpek senden daha iyidir” sözünü burada hatırlatmak yerinde olur.

Herkes neyi severse onun zikrini çok eder. Allahü teâlâyı seven Allah’ı, Resulullah efendimizi seven Onu, evliyayı seven evliyayı çok zikreder, anar. Yani hiç hatırandan çıkarmaz. Çünkü çok sevilen, insanın kalbinden, hatırandan hiç çıkmaz. Her müminin, Resulullah efendimizi çok sevmesi lazımdır. Onu çok seven, Onu çok anar, çok söyler, çok över. Hadis-i şerifte; **(Bir şeyi çok seven, onu çok anar)** buyuruldu.

Nitekim çocuklarını, hanımını, tarlasını, bağını, bahçesini, parasını seven, bunları hiç gönlünden çıkarmaz. Herkes kalbini yoklarsa, kimi çok sevdiğini anlar. Herkes sevdiği ne emrettiyse onu canı gibi yerine getirir. Bazısını yapar, bazısını yapmazsa sevgisi az, hiç tutmazsa sevmediği anlaşılır.

Nefsine düşkün olan, nefsinin arzularına kavuşmak için, yardım edenleri sever. Akıl ve ilim sahipleri ise, medeni insan olmasına yardım edenleri sever. Kısacası, iyiler iyileri, kötüler de kötülerini sever. Bir kimsenin sevdiklerine, arkadaşlarına bakarak, onun nasıl bir adam olduğu anlaşılır. Hadis-i şerifte; **(Herkes, kendisine ihsan edeni sever. Bu sevgi, insanın yaratılışında mevcuttur)** buyuruldu.

Netice olarak sevgi, itaat demektir. Yani seven, sevdiğine itaat eder. Sevginin derecesi, itaatteki sürat ile ölçülür. Bir kimse, “Ben ehl-i sünnet âlimlerini, bu büyükleri seviyorum” deyip de, bunlara ve bunların bildirdiklerine itaat etmezse, bu kimse yalancıdır. Vücuttaki herhangi bir hücre, beyinle bağlantısını kopartınca kanserleştiği gibi, bu büyüklerle, İslam âlimleri ile irtibatı, bağlantısı kesilen kimse de, iflah olmaz. Bunun için, bu büyüklerin kıymetli eserlerini, kitaplarını okumalı, irtibatı, bağlantıyı hiç kesmemelidir.

Ve Abdullah bin Mübarek hazretlerinin buyurduğu gibi:

“Allahü teâlâyı isyan ederken, Onu sevdiğini nasıl söyleyebilirsin? Eğer sevgin doğru olsaydı, Ona itaat ederdin; çünkü seven, sevdiğine itaat eder.”

Dünya için yapılan, dünyadır...

31.07.2006

Dünya, yok olmak için yaratıldı ve yok olacaktır. Ahiret ise, sonsuz kalmak için ve sonsuz kalacak şekilde yaratıldı. Sonsuz kalacak şey ile çabuk yok olacak şey arasında ne kadar fark varsa, dünya ile ahiret yapısı ve işleri arasında da o kadar fark vardır.

Dünya hayatı, iş yapacak zamandır. Keyif yapacak, eğlenecek zaman ileride gelmektedir. Orada, dünyada yapılan işlerin karşılığı ele geçecektir. İş zamanını eğlence ile geçirmek, çiftçinin tohum ekmemesi ve mahsul almaması gibidir. İmam-ı Gazali hazretleri buyuruyor ki:

“Bu dünya, ahiret yolcularının bir konak yeridir. İnsana burada yiyecek ve giyecek lazımdır. Bunlar ise çalışmadan ele geçmez. Her an mal kazanmak için uğraşan aldanmıştır. Hem ahiret için hazırlanmalı, hem de dünya ihtiyaçlarını kazanmalıdır. Fakat, bunları da, ahiret yolculuğunda lazım olduğunu düşünerek kazanmalıdır.

Bir kimsenin dünya ticareti, ahiret ticaretine mani olursa, bu kimse bedbahttır, zavallıdır. Bir çömlek almak için, altın kupa verene ne denir? Dünya, saksı parçası gibidir. Hem kıymetsizdir, hem de çabuk kırılır. Ahiret ise, altından kupa gibidir ki, hem çok kıymetlidir, hem de dayanıklıdır, kırılmaz. Dünya ticaretinin ahirete yaraması ve Cehenneme sürüklememesi için, çok uğraşmak lazımdır. İnsanın sermayesi, dini ve ahiretidir. Bu sermayeyi kaptırmamak için, çok uyanık olmak lazımdır.”

İslamiyet'in emrettiği bir şey, dünya menfaati için yapılanca sahih ve makbul olmuyor. Dünya işi sayılıyor. Herhangi bir dünya işi de, ahiret menfaati için yapılanca, ibadet halini alıyor. İslamiyet'in istediği vazifelerde dünya için ne kadar fayda bulunursa bulunsun, bunları yalnız Allahü teâlânın emri olduğu için ve ahirette, azaptan kurtulmak için yapmak lazımdır. Böyle niyet edince, dünya faydalarını düşünmek, zarar vermez.

İbadetleri âdetten ayırmak için, dünya menfaatlerini düşünmemek şart olmuştur. Allah için ve ahiret menfaati için yapılan şeyler, ibadet olmuştur. Dünya menfaati için yapılan şeyler, âdet sayılmıştır. İslamiyet'te niyet o kadar mühimdir ki, İslamiyet'in emrettiği bir şey, dünya menfaati için yapılanca sahih ve makbul olmuyor. Dünya işi sayılıyor. Herhangi bir dünya işi de, ahiret menfaati için yapılanca, ibadet halini alıyor. Hud suresinin onaltıncı âyetinde mealen; **(Dünyada yaşamayı ve eğlenmeyi isteyenlerin çalışmalarının karşılığını bol bol veririz. Bir şeyi esirgemeyiz. Bunlara ahirette yalnız Cehennem ateşi verilecektir. Emekleri ahirette boşa gider. Yalnız dünya için yaptıkları işlerine, ahirette bir karşılık hasıl olmaz)** buyuruldu.

Resulullah efendimiz de; **(Allahü teâlâ, ahiret için yapılan iyiliklere dünyada da mükafat verir. Fakat, yalnız dünya için yapılan işlere ahirette hiç mükafat vermez)** buyurmuşlardır.

İmam-ı Rabbani hazretleri buyuruyor ki:

“Dünya, zevk için, lezzet için yaratılmadı. Ahiret, bunun için yaratılmıştır. Dünya ile ahiret, birbirinin zıddı, tersidir. Birini sevindirmek, ötekini gücenmesine sebep olur. Birinde zevk aramak, ötekinde elem çekmeye sebep olur. O halde, dünyada nimetleri, lezzetleri çok olanlar, bunlara lazım olan şükür yapmazlarsa ahirette çok korkacak, çok acı çekecektir. Bunun gibi, dünyada tehlikelerden sakındığı, çalıştığı halde çok acı çeken mümin, ahirette çok lezzete kavuşacaktır. Dünyanın ömrü, ahiretin uzunluğu yanında, deniz yanında bir damla kadar bile değildir. Daha doğrusu, sonu olan, sonsuz ile ölçülebilir mi?”

Ebu Süleyman Darani hazretleri de buyuruyor ki:

“Dünya, kendisini isteyenenden kaçır, kendinden kaçanı kovalar. Kendinden kaçanı yakalayabilirse, yaralar. Kendini isteyip bağlanana ise öldürür. Çünkü dünya ile güçleşmeye gelmez. İnsanı yener, sırtını yere getirir. Dünyaya bağlanmak, Allahü teâlânın rızasını kazanmaya mani olan bir perdedir. Ahireti düşünmek ise, gönlün canlanmasına sebep olur. İbret almakla ilim, tefekkür ile de Allah korkusu artar. Dünya sevgisinin yerleştiği bir kalbde, ahiret düşüncesi göç edip gider.”

Netice olarak; dünyada iki çeşit iş vardır. Birincisi, dünyaya yarayan, diğeri ise, ahirete yarayan işlerdir. Dünyada dünya için yapılan işlerin hepsi dünyadır. Namaz dahi olsa böyledir. Ahiret için yapılan yani ahirete gönderilebilen işler ise, ahiret işidir. Her işimizi yaparken bakmalıyız; biz bu işi niçin yapıyoruz. Allah rızası için yaptıklarımız, ahirette karşımıza ecir olarak çıkacaktır. Esas iş de, ahiret işidir. Bu yüzden mümin çok iyi bir tüccar olmalıdır. Ahiretteki niçin sorusuna cevap aramalıyız. Niçin yemek yiyoruz, niçin evleniyoruz, niçin konuşuyoruz... Allahü teâlânın rızası için olmayan her iş, dünyalıktır, kıymetsizdir.

Kendinden tiksınmeyen kurtulamaz...

06.08.2006

Kibir, her iyiliğe engel olduğu halde, tevazu, her iyiliğin anahtarıdır. Kusuru başkasında arayan bir kimse, sevimsizleşir. Bunu hiç kimse sevmez ve böylelerinin etrafında insan kalmaz, hatta bunlar, dost edinemezler. Zira; “Toprak ol toprak, gül bitsin sende. Ancak topraktır kavuşan güle” buyurulmuştur.

Mahsul, ovadaki sulu ve yumuşak toprakta yetişir, dağda, sert toprakta yetişmez. Hikmet de, mütevazı olanların kalbinde gelişir. Kibirli, kendini beğenenlerin gönlünde gelişmez. Takıyyüddin Sübki hazretleri buyurdu ki:

“Düşündüm ve gördüm ki, bütün fesadın başı kibirdir. Kibir, şeytanın büyüklenip kendini beğenmesi ile işlenen ilk günahdır. İnsan, kalbinde kibir hasıl olduğu zaman, kendisini büyük görüp, başkalarını aşağı görür. Kibir, kalbi nasihat kabul etmekten ve emre itaat etmekten alıkoyar. Ama kalbde kendini hor ve hakir görme hasıl olunca, İslam âlimlerine itaat eder ve sözlerini dinler. İslam âlimlerinin söz ve nasihatleri ona tesir eder ve Hakk’ı tanır. Nihâyet her hayır ve iyiliğe kavuşur.”

Bir kimse, başını yükseğe kaldırırsa, tavana değeri ve başı yaralanır. Şayet başını eğerse, tavan ona gölgelik eder ve kendini korur. Abdurrahman Tafsunci hazretleri buyuruyor ki:

“Dinde farz ve vacib olan emirler yerine getirilince, tevazu sahibi olmakla beraber, kahramanlık göstermenin bir zararı olmaz. Fakat sünnet, nafil olan bir amel ve talep edilen bir ilim, kibir ile beraber ise, hiçbir fayda vermez.”

Kibirden kurtulmak, tevazu ehli olmak için, yaşlı birini görünce, “Bu benden daha çok ibadet etmiştir”, genç birini görünce, “Bu benden genç, benden daha az günah işlemiştir” demelidir. Bid’at sahibi veya bir kâfiri görünce de, “Bu, hidâyete kavuşabilir, ben de Allah saklasın sapıtabilirim. Şu andaki durum değil, netice önemlidir. İman ile öleceğimi bilmediğime göre, nasıl kibredirim?” demelidir.

Bid’at ehline kızmak gerektiği halde, kibirlenmek caiz olmaz. Kızmak başkadır, kibirlenmek başkadır. Günah bataklığına düşmüş olanlara da bu gözle bakmalı ve “Onlar hidâyete kavuşur, tevbe eder de, ben imanımı kurtaramazsam hâlim nice olur” diye düşünmeli, kendi sonundan korkmalı ve kimseye karşı kibirlenmemelidir. Mesela; bir hükümdar, göz bebeği olan biricik çocuğunu terbiye etmesi için hizmetçisine verip, “Kusur edince döversin” dese, hizmetçi, hükümdarın yanında çocuğun kıymetini bildiği için, hatasından dolayı çocuğa kızsarsa da, kendini çocuktan üstün göremez, ona karşı kibirlenemez. Bunun gibi, bir Müslüman da, Allahü teâlâyı inkâr ve isyan edenlere, kızsarsa da, onlara karşı kibirlenemez.

Muhammed Bakır hazretleri; “Bir kimsenin kalbinde ne kadar kibir varsa, aklında da, o kadar noksanlık var demektir” buyurmaktadır.

Bayezid-i Bistami hazretleri bir gün yolda giderken yanından geçen bir köpeği görür ve köpeğe değip necaset bulaşmasın diye eteklerini toplar. O anda köpek dile gelip, şöyle der;

-Bendeki kir, üç defa yıkamakla temiz olur. Ama senin nefsindeki kibir kiri, yedi deryada yıkansa temiz olmaz!..

Bunun üzerine Bayezid-i Bistami hazretleri, köpeğe;

-Senin dışın pis, benim ise içim. Gel beraber olalım da belki birbirimize faydamız olur, der. Köpek de;

-Sen benimle arkadaş olamazsın. Zira halk beni horlar, sana tazim eder. Beni gören taşlar, seni gören ise iltifata başlar. Benim yarına yiyecek bir kemiğim bile yok, ama senin bir ambar dolusu buğdayın var, cevabını verir.

Bunun üzerine Bayezid-i Bistami hazretleri; “Bir köpeğe bile yol arkadaşı olmaya layık değilim” diyerek çok üzülür ve ağlar.

Hatim-i Esam hazretleri buyuruyor ki:

“Şu üç halde iken seni ölümün yakalamasından sakın! Kibir, hırs ve böbürlenme halleri. Çünkü Allahü teâlâ kibirlenen kimseye en miskin kimseden gelen bir zillete düşürmeden, gururlanan kimseyi aç ve susuz bırakmadan, yemek istediği bir şeyin boğazından geçmesine mani olmadan, hırslı kimseyi de idrar ve necasetin içinde bırakmadan bu dünyadan ayırmaz.”

Netice olarak, bir kimse, herkesi haklı, kendisini haksız bulmadıkça, kendi kusur ve noksanlarını bırakıp, başkasının kusuru ile meşgul oldukça, manevi bakımdan zerre kadar ilerlemesi mümkün değildir. Nefsini aradan çeken, herkesle iyi geçinir, huzurlu olur. Bunun için nefsi aradan çekmeli, kimseyi tenkit etmemeli, kendini beğenmemeli hatta kendinden öğrenmelidir. Çünkü kendinden tiksintirmenin kurtulması çok zordur.

Din büyüklerinin sevdiklerine, talebelerine hep buyurduğu gibi:

“Nefsinizi aradan çekin. Kimseyi tenkit etmeyin. Kendinizi beğenmeyin ve kendinizden öğrenin. Zira kendinden tiksintmeyen kurtulamaz. Yapmadığınızı söylemeyin. Bir gün mutlaka öleceğiz ve yaptıklarımızın hesabını vereceğiz.”

Evlada acımak demek...

07.08.2006

Evlad, ana baba elinde emanettir. Çocukların temiz kalbleri kıymetli bir cevher gibidir. Mum gibi, her şekli alabilir. Küçükken, hiçbir şekle girmemiş, temiz bir toprak gibidir. Temiz toprağa hangi tohum ekilirse, onun meyvesi hasıl olur. Çocuklara iman, Kur'an ve Allahü teâlânın emirleri öğretilir ve yapmaya alıştırılırsa, din ve dünya saadetine ererler. Bu saadette anaları, babaları ve hocaları da ortak olurlar. Eğer çocuklara, bunlar öğretilmez ve alıştırmazsa, o çocuklar, bedbaht olurlar. Yapacakları her kötülüğün günahı, ana, baba ve hocalarına da verilir. Tahrim suresinin altıncı âyet-i kerimesinde mealen;

(Kendinizi, evlerinizde ve emirlerinizde olanları ateşten koruyunuz!) buyurulmaktadır.

Bir babanın, evladını Cehennem ateşinden koruması, dünya ateşinden korumasından daha mühimdir. Cehennem ateşinden korumak da, imanı, farzları, haramları öğretmekle, ibadete alıştırmakla ve dinsiz, ahlaksız arkadaşlardan korumakla olur. Peygamber efendimiz;

(Bütün çocuklar Müslümanlığa uygun ve elverişli olarak dünyaya gelir. Bunları, sonra anaları, babaları Hristiyan, Yahudi ve dinsiz yapar) buyurmaktadır.

Bunun için, her Müslümanın birinci vazifesi, evladına İslamiyet'i ve Kur'an-ı kerimi öğretmek olmalıdır. Evlat, büyük bir nimettir ve nimetin kıymeti bilinmezse, elden gider.

Yemek, içmek, beden rızkıdır. Kalbin, ruhun rızkı ise, imandır, din ilimleridir. İnsan okumaz, din bilgilerini öğrenmezse, kalbi rızksız kalır. İmandan mahrum olan bir kalb, günah işlemeye başlar, hasta olur ve neticede ölür. Kalbin ölmesi ise, Allah korusun kâfir olması demektir.

Evladına Allahü teâlâyı, Onun Peygamberini, haramları, namaz kılmayı, Kur'an-ı kerimi öğretmeyen bir baba, evladının hem dünya, hem de ahiret katili olmaktadır. Böyle bir baba veya anne, dünyanın en merhametsiz babası ve annesi durumundadır.

Çocuğun bedeni ihtiyaçlarını, yemesini, içmesini temin etmek, onu sıcaktan, soğuktan korumak, anne ve babanın vazifesidir. Bunları yerine getirmek, çocuğa karşı bir merhamet ise de, asıl merhamet, çocuğu Cehennem ateşinden korumaktır. Çocuk yoruluyor, zorlanıyor, uykusunu alamıyor diyerek, çocuğu namaza alıştırmamak, sabah namazına kaldırmamak, çocuğa merhamet değil, onu merhametsizce ateşe atmak demektir.

Bir doktor, hastasını iyi edebilmek için, acı ilaçları vermekten çekinmiyor. Hastasına dokunan yiyecekleri ona yasak ediyor. Hatta gerektiği zaman, canının yanmasına, acı çekmesine aldırmadan hastasını ameliyat ediyor. Şimdi bu doktor, hastasına düşman olduğu için mi bunları yapıyor? Hastasını sıhate kavuşturmak, daha doğrusu merhametinden dolayı böyle yapmaktadır.

Evladına acıdığını, merhamet ettiğini söyleyen ana-baba da, tıpkı bir doktor gibi, acı da olsa, zor da gelse, yorulsa da, çocuğuna Allahü teâlânın emirlerini öğretmek ve yaptırmakla görevlidir. Anne-baba, ne kadar merhametli ise, evladına o kadar İslamiyet'i öğreticidir. Anne-baba, ne kadar merhametsizse, evladına o kadar dünyayı öğretici ve ahireti unutturucudur. Ölçü budur. Kaldı ki, o evlat, her günah işleyişte, anasına, babasına da yazılır. Eğer evlat ibadet ederse, her ibadet yapışta, anasına, babasına da yazılmaktadır.

Şunu da hiçbir zaman unutmamak lazımdır ki, bir ağaç, ya meyve verir kendinden istifade edilir veya ateş yakmak için odun olur. Bunun için her anne ve baba, evladı hakkında, meyve veren ağaç mı, yoksa sobaya gidecek odun mu yetiştirdiğine bakmalıdır.

Ateşe hiç kimse dayanamaz ve dayanamayız. Allahü teâlâ hepimizi yanmaktan korusun. Bu sebeptendir ki, insanın, önce kendisine merhamet etmesi yani kendini ateşten, Cehennem azabından koruması lazımdır. Eğer bu kimsenin merhameti çoksa, o zaman çoluk çocuğuna da merhamet etmesi, onları da ateşten, Cehennem azabından koruması lazımdır.

Çoğumuz, evladım okusun, yurt dışına da gitsin, bilgisini artırsın diye düşünürüz. Elbette bir baba ve anne olarak, evladımızın bilgisinin, görgüsünün artmasını isteriz ve bu hakkımızdır. Ancak, okuttuğumuz, yurt dışına gönderdiğimiz evladımız, dinini doğru olarak öğretemediğimiz için Cehenneme giderse... O zaman anne-babanın yüreği yanmaz mı? Çocuğun geleceği, istikbali çok önemlidir. Ama önce ahiret istikbalini kurtarmalıdır. Çünkü dünya geçici ve zaman da, çok dardır, azdır. Böyle kısa bir ömür için, bir anne veya bir baba, o üzerinde titrediği güzel evladına, nasıl kıyar da ateşe atabilir?

Netice olarak, eğer bir anne ve baba, evlatlarına, İslamiyet'in ve din büyüklerinin sevgisini veremiyorsa, çocuklarını sadece nefsleri için seviyorlarsa, çocuklarının baş düşmanındırlar. Çocuk, bir emanettir ve emaneti de, yerinde kullanmak gerekir.

Emr-i maruf yapmamak!..

13.08.2006

Cihad; emr-i maruf ve nehy-i anil-münker demektir. Yani Allahü teâlânın emir ve yasaklarını, Onun kullarına ulaştırmak, inkâr edenlere imanı, iman edenlere de ilm-i hallerini öğretmek, onların haram işlemelerine mani olmak, sonsuz felaketten kurtarmak demektir.

Peygamber efendimiz, Eshab-ı kiram, Tabiin ve Selef-i salihinin hepsi, emr-i maruf ve nehy-i münker yapmak için çok uğraştılar ve bu yolda nice eziyet ve cefalara katlandılar. Hadis-i şerifte; **(Günah işleyeni, elinizle men ediniz, buna kuvvetiniz yetmezse, sözle mani olunuz. Bunu da yapamaz iseniz, kalbinizle beğenmeyiniz! Bu ise, imanın en aşağısıdır)** buyurulmuştur.

Amirler el ile, âlimler dil ile, cahiller ise kalb ile Emr-i maruf yapar. Günah işleyene tatlı sözle Emr-i maruf, yani nasihat edilir. Dinlemezse, fitne çıkacaksa edilmez, susulur.

Emr-i maruf terk edilirse, gelen beladan, iyiler de kurtulamaz. Nitekim hadis-i şerifte; **(Allahü teâlâ, Cebrail aleyhisselama, filan şehri yerin dibine geçir, diye emretti. Cebrail, ya Rabbi! Bu şehirdeki filanca kulun sana bir an isyan etmedi. Hep itaat ve ibadet ediyor deyince, onu da beraber geçir! Zira günah işleyenleri görünce, bir kerecik yüzünü değiştirmede)** buyuruldu.

Eshab-ı kiram, Allahü teâlânın dinini, Onun kullarına yaymak, ulaştırmak için, vatanlarını, evlerini terk ettiler. Halbuki bunların, hanımları, çocukları, evleri, bağları, bahçeleri vardı. Bunların hepsini yani bağlarını, bostanlarını terk ettiler ve bir daha da geri dönmediler. Eshab-ı kiramın hanımları, evlatları, yakınları da ne kadar sabırlı imiş. Hiçbir zaman, zorluk çıkarmadıkları gibi, hep destek olmuşlardı. Eshab-ı kiram, Allahü teâlânın dinini, insanlara duyurmak için gittiler ve bir daha da geri gelmediler. Anadolu'da, Erzurum'da dağın tepesinde eshab-ı kiram kabri bulunmaktadır. Nereden nereye gelmişler. Sadece Anadolu'nun değil, dünyanın her yerine dağılmışlar. Halbuki gittikleri ülkelerin lisanını bilmiyorlardı ve o ülkelerde yaşayan insanlar, inkâr bataklığında idi. Tanıdık, bildik, tek bir dost sima da yoktu. Peki niçin gitmişlerdi? Kendilerinin tattığı iman nimeti ile, Allahü teâlânın diğer kulları da şeref lensin, inkâr bataklığından kurtulsunlar ve bu uğurda vefat ederlerse, şehidlik rütbesine kavuşmak için gitmişlerdi. Her şeyden önce, Allahü teâlânın, **cihad ediniz, emr-i marufta bulununuz** emrini yerine getirmek için, yurtlarını terk etmişlerdi.

Allahü teâlânın cihad, emr-i maruf yapmak emri, yalnız Eshab-ı kiram için değildir. Kıyamete kadar gelecek bütün Müslümanların üzerine cihad etmek yani emr-i maruf yapmak farzdır. Müslüman olarak hepimize farzdır. Herhangi bir Müslüman, nasıl ki namazdan, oruçtan, hacdan, zekattan sorumlu ise, bunları yerine getirmekten kurtulamazsa, cihad etmekten, emr-i maruf yapmaktan da kurtulamaz. Çünkü namazın, orucun farz olması gibi, emr-i maruf yapmak da farzdır. Eğer bir Müslüman, cihad etmezse, emr-i maruf yapmazsa, Allahü teâlânın bu emrini dinlememiş olur.

Allahü teâlâ kime ne imkan vermişse, onu, Allah yolunda, yani insanların dünya ve ahiret saadetlerine kavuşmaları için sarf etmesi gerekir. Sarf etmezse, namazı, orucu, zekatı terk etmiş gibi vebal altında kalacaktır. Eğer İslamiyet, bizden öncekilerin canlarıyla, mallarıyla, her türlü fedakârlıklarıyla bize kadar gelmeseydi, biz de bugün, inkâr bataklığında boğulur giderdik.

Ecdadımız da, Eshab-ı kiram gibi, terki diyar, terki vatan ederek, bir daha dönmek üzere, İslamiyet'i, dünyanın ulaşabildikleri yerlerine yaymışlardır. Onların evlatları ve torunları olarak bizler de, İslamiyet'i yayacağız ki zaten iş de budur. Kime yayacağız? Önce hanımımıza, çocuğumuza, komşumuza, sonra lafımız kime geçiyorsa onlara anlatacağız. Fitneye sebep olmadan, hiç kimseyi incitmeden, kırmadan ya bir kelime söyleyerek, veya doğru bir kitap vererek, bir şey yaparak mutlaka Cenab-ı Hakkın dininden bahsetmeliyiz. Eğer emr-i maruf, nehy-i anil-münker terk edilirse, en kötülerimiz, başımıza gelir. Çünkü hadis-i şerifte;

(Siz elbette iyiliği emir, kötülükten de nehyetmelisiniz. Emr-i maruf ve nehy-i münkeri terk ederseniz, Allahü teâlâ en kötülerinizi, hayırlılarınızın üzerine musallat eder. O zaman hayırlılarınız, kötülerin defi için dua ederlerse, duaları kabul olunmaz) buyurulmuştur.

Netice olarak, eğer biz, huzurlu olmak ve iyi insanların başımıza gelmelerini istiyorsak, önce bize düşen vazifeyi yapmamız lazımdır. Biz, Allahü teâlânın emirlerine, yasaklarına ne kadar uyarsak, amirlerimiz de, büyüklerimiz de o kadar güzel olur. Biz, emr-i marufu terk edersek, hem dünyada azap çekeriz, başımıza belalar gelir, hem de ahirette azap çekeriz.

Öldüğünde fayda vermeyecekse!..

14.08.2006

İmanı olmayan bir kimsenin, gınahtan sakınması, harama devam eden kimsenin de, farzları yapması, ahirette işe yaramaz! Dünyada ve ahirette saadete kavuşmak için, doğru bir imana sahip olmak, sonra fıkıh bilgilerini öğrenip, bunlara göre amel etmek, cenab-ı Hakkın dostlarını sevmek ve düşmanlarını tanıyıp, onlara aldanmamak lazımdır.

Müslümanlığın temeli, Allahü teâlânın birliğine ve Allah'ın Peygamberi olan Muhammed aleyhisselamın bildirdiği emirlerin ve yasakların hepsini Allah tarafından getirmiş olduğuna inanmaktır. Emirleri yapmak ve yasak edilenleri yapmamak imanın şartı değil ise de, yapmak ve yapmamak lazım olduğuna inanmak, imanın şartıdır. Böyle imanı olmayan, yani Müslüman olmayan kimseye kâfir denir. Kâfirler, ne kadar iyi iş ve insanlara faydalı buluşlar yapsa da, ahirette azaptan kurtulamaz. İbadetler ve bütün iyi işler kıymetli ise de, bunları yapmak, bunlara iman yanında, ikinci derecede kalır. İman temeldir. İyi işleri yapmak, ikinci derecededir. İmanın ve iman ile birlikte olan işlerin dünyada da, ahirette de, faydaları vardır, insanı saadete ulaştırırlar. İmansız olan iyi işler, insanı, yalnızca dünyada saadete kavuşturabilirler ise de, ahirette faydası olamaz. Nitekim sure-i İbrahimin on sekizinci âyet-i kerimesinde mealen; **(Allah'a iman etmeyenlerin yaptıkları faydalı işler, fırtınalı bir günde rüzgarın savurduğu küller gibidir. Ahirette o işlerin hiçbir faydasını bulamazlar)** buyurulmuştur.

Senauallah-i Pani püti hazretleri buyuruyor ki:

"Dünyaya fazla kıymet vermeyiniz. İnsanlar çoğunlukla çocukluğunda ve gençliğinde ölmektedirler. Yaşlanan pek azdır. Hepsinin ömrü kısa süren bir sabah rüzgarı gibi geçmektedir. Nereye gittiğini bilmezler. Kalan ise, bitmeyecek olan ahiret işleridir. Bu dünya lezzetleri sıkıntı çekmeden ele geçmiyor. O da az bir şeydir. Bu geçici ve az bir şey olan lezzetlere dalıp, ebedi lezzeti, ahiret saadetini elden kaçırmak ve ebedi felakete düşmek ahlaklıktır. Din ve dünya faydası bir araya geldiği zaman, tercihini din menfaatini öne almakta kullan. Dünyada zaten takdir edilen şey insana ulaşır. Resulullah efendimiz; **(Maksadı ahiret olanın dünyasına, Allahü teâlâ kefilidir)** buyurdu. Dünyayı tercih edenin eline, bazen dünya da geçmez. Böyle olanlar, dünyada da ahirette de zarar eder."

Hakim Senai hazretlerinin, sultanlarla görüşmemeye yemin etmesinin sebebi şöyle anlatılmaktadır:

Sultan Gazneli Mahmud, Hindistan taraflarını fethetmek için sefere hazırlanıyor ve asker topluyordu. Hakim Senai hazretleri de Sultan Mahmud'a yazdığı bir kasideyi götürüyordu. Yolda bir meyhanenin önünden geçerken içerden birtakım konuşmalar işitir. Herkesin deli dediği bir divane kendisine şarap dolduran kişiye;

-Bir kadeh daha doldur. Sultan Mahmud'un körlüğü için içeyim! der. O kimse;

-Bu sözü doğru söylemedin. Yiğit ve büyük bir sultan için neden böyle söylüyorsun? der. O da;

-Çünkü o, Allah'ın verdiklerine şükretmiyor. Bunca devlete sahipken, bir memleket daha istiyor cevabını verir ve;

-Bir kadeh de Hakim Senai'nin körlüğü için doldur der. O kimse;

-Hakim Senai iyi huylu, bilgili, faziletli tanınmış bir şairdir. Neden böyle dersin? deyince;

-Eğer o, bilgili, yiğit bir kişi olsaydı, dünyada ve ahirette faydası olan bir işle uğraşır. O, her gün bir şeyler alırım ümidiyle Sultanın yanına gidiyor ve yaltaklık ediyor. O, işe yaramaz birtakım kağıtlar doldurup ömrünü ziyan ediyor. Akıllı ve bilgili olan, ömrünü ziyan eder mi? Belki neden yaratıldığını düşünürdü. Eğer kıyamet gününde ondan; "Ey Senai! Bizim huzurumuza ne getirdin?" diye sorsalar acaba ne mazeret beyan edecek cevabını verir.

Bu sözleri dışarıdan işiten Hakim Senai hazretleri, kendinden geçer ve gönlü dünyadan soğur. Sultanların methi için yazdığı kasideleri toplayan Divan'ı da suya atar. Hak yoluna girip, ibadetle meşgul olur.

Seyyid Burhaneddin hazretleri buyuruyor ki:

"Hepimiz dünyanın bir gün yok olacağını, kendine sarılanları yalnız bırakacağını biliyoruz. Böyle olduğu o kadar açıktır ki, bunun için delil getirmeye bile hacet yoktur.

İnsanlar uykudadır. Öldükleri zaman uyanırlar. Fakat fırsat elden gider. Artık kaçırılan fırsatlara pişmanlığın faydası yoktur. Hiç geri dönme arzusu fayda verir mi? Gidenin geri dönmesi mümkün olur mu? Çünkü dün geçti, bir daha geri gelmez. Ahirette kurtuluşa erenler, haramlardan ve dünya sevgisinden yüz çevirip, halis bir niyet ile Allahü teâlâyâ dönenlerdir."

Netice olarak insan, öldüğü zaman, kendisine fayda vermeyecek olan her işi terk etmeli, uzaklaşmalıdır. Eğer bir kimse, böyle yaparsa, ne zaman ölürsün, ölsün, zararda olmaz.

Namaz, müminin miracıdır

20.08.2006

Namaz, ibadetlerin en üstünüdür. İmandan sonra, en kıymetli ibadet, namazdır. İman gibi, onun da güzelliği, kendindendir. Başka ibadetlerin güzelliği ise, kendilerinden değildir. Bunun için namazı doğru kılmaya çok dikkat etmeli, vaktin evvelinde kılmalı, gevşeklik yapmamalıdır. Abdullah-ı Dehlevi hazretleri buyuruyor ki:

"Bütün ibadetler namaz içinde toplanmıştır. Kur'an-ı kerim okumak, tesbih söylemek yani sübhanallah demek, Resulullah efendimize salevat söylemek, günahlara istigfar etmek ve ihtiyaçları yalnız Allahü teâlâdan isteyerek Ona dua etmek namaz içinde toplanmıştır. Ağaçlar, otlar, namazda durur gibi dik duruyorlar. Hayvanlar, rüku halinde, cansızlar da ka'dede, oturuyor gibi yere serilmişlerdir. Namaz kılan, bunların ibadetlerinin hepsini yapmaktadır. Namaz kılmak, Mirac Gecesi farz oldu. O gece mirac yapmakla şereflenen, Allahü teâlânın sevgili Peygamberine uymayı düşünerek namaz kılan bir Müslüman, O yüce Peygamber gibi, Allahü teâlâyâ yaklaştıran makamlarda yükselir."

Namaz, bütün ibadetleri kendisinde toplamış ve hepsinden daha üstündür. Kıyamette evvela namaz sorulacaktır. Namaz doğru ise, diğerlerinin hesabı, Allahü teâlânın yardımı ile kolay geçecektir.

Namaz, dinin direğidir. Namaz kılan bir kimse, dinini doğrultmuş ve kılmayan da, dinini yıkmış olur. Bir kimse, namazını doğru ve iyi kılınca, İslam'ın ipine yapışmış olur. Bahaeddin Buhari hazretleri buyurdu ki: "**Namaz müminin miracıdır**" buyurulan hadis-i şerifte, hakiki namazın derecelerine işaret vardır. Namaza duran kimsenin, iftita tekbirini söylerken, Allahü teâlânın azametini, yüceliğini düşünerek, hudu ve huşu halinde olması gerekir. Öyle ki, bu halini, kendinden geçme haline erİştirmelidir. Rivâyet edilmiştir ki, Resulullah efendimiz namazda iken, mübarek göğsünden öyle bir ses gelirdi ki, bu ses, herkes tarafından işitilirdi."

İmam-ı Rabbani hazretleri buyuruyor ki:

"Namaz, İslam'ın beş şartından ikincisidir. Bütün ibadetleri kendisinde toplamıştır. İslam'ın beşte bir parçası ise de, bu toplayıcılığından dolayı, yalnız başına, Müslümanlık demek olmuştur. İnsanı Allahü teâlânın sevgisine kavuşturacak işlerin birincisi olmuştur. Alemilerin efendisi, en üstünü olana, mirac gecesi, Cennette nasip olan rüyet şerefi, dünyaya indikten sonra, dünyanın haline uygun olarak kendisine yalnız namazda müyesser olmuştur. Bunun için Peygamber efendimiz; (**Namaz müminlerin miracıdır**) buyurmuştur.

Bir hadis-i şerifte; (**İnsanın Allahü teâlâyâ en yakın olması namazdadır**) buyurulmuştur. Onun yolunda, tam izinde giden büyüklere, o rüyet devletinden, bu dünyada büyük pay, namazda olmaktadır. Evet, bu dünyada Allahü teâlâyı görmek mümkün değildir. Dünya buna elverişli değildir. Fakat, Ona tâbi olan büyüklere, namaz kılarken rüyetten bir şeyler nasip olmaktadır.

Namaz, üzüntülü ruhlara lezzet vericidir. Namaz, hastaların, rahat vericisidir. Ruhun gıdası namazdır. Kalbin şifası namazdır. **(Ey Bilal, beni ferahlandır!) diye ezan okumasını emir buyuran hadis-i şerif, bunu göstermekte, (Namaz, kalbimin neşesi, gözümün bebeğidir) hadis-i şerifi, bu arzuya işaret etmektedir.**

Namaz, müminin miracıdır. Yani dünyadan ahirete yükselten bir merdiven gibidir. Namazda sanki dünyadan çıkıp, ahirete gidilir ve ahirette kavuşulacak olan şeylerden haz, zevk alınır. Namaz kılariken hasıl olan haller, namaz dışında hasıl olan bütün hallerin üstündedir.

Namaza dururken, Allahü ekber demek, "Allahü teâlânın, hiçbir mahlukun ibadetine muhtaç olmadığını, her bakımdan hiçbir şeye ihtiyacı olmadığını, insanların namazlarının, Ona faydası olmayacağını" bildirmektedir. Namaz içindeki tekbirler ise, "Allahü teâlâya karşı yakışır bir ibadet yapmaya liyakat ve gücümüz olmadığını" gösterir.

Namaz, müminin miracı olduğu için, namazın sonunda, Peygamber efendimizin Mirac Gecesinde söylemekle şereflendiği kelimeleri yani, Ettehiyyatü'yü okumak emrolundu.

O halde, namaz kılan bir kimse, namazı kendine mirac yapmalı ve Allahü teâlâya yakınlığının nihayetini namazda aramalıdır. Peygamber efendimiz buyurdu ki:
(İnsanın, Rabbine en yakın olduğu zaman, namaz kıldığı zamandır.)

Namaz kılan bir kimse, Rabbi ile konuşmakta, Ona yalvarmakta ve Onun büyüklüğünü ve Ondan başka her şeyin hiç olduğunu görmektedir."

Netice olarak namaz, dinin direğidir ve müminin miracıdır. Namazın hakikatini anlamış olan bir kimse, namaza durunca, sanki, bu dünyadan çıkıp ahiret hayatına girer ve ahirete mahsus olan nimetlerden bir şeylere kavuşur. Ali Septi hazretlerinin buyurduğu gibi:

"Namazlarınızı terk etmeyiniz, aksi halde iyiliği terk edersiniz."

Dünyada kalacağın kadar çalış!..

21.08.2006

Ölümünden önce olan her şeye dünya denir. Bunlardan, ölümünden sonra faydası olanlar, dünyadan sayılmaz, ahiretten sayılır. Çünkü dünya, ahiret için tarladır. Ahirete yaramayan dünyalıklar, zararlıdır. Haramlar, günahlar ve mubahların fazlası böyledir. Dünyada olanlar, İslamiyet'e uygun olarak kullanılırsa, ahirete faydalı olur ve böylece hem dünya lezzetine, hem de ahiret nimetlerine kavuşulur.

Dünya, insanın gölgesine benzer. Kovalarsan kaçır, kaçarsan, o seni kovalar. Dünya, aşıklarına mihnet, lezzetlerine aldanmayanlara ise, nimet yeridir. İbadet edenlere kazanç, ibret alanlara da, hikmet yeridir. Onu tanıyanlara selamet yeridir. Dünya, ana rahmine nispetle Cennet, ahirete nispetle, çöplük gibidir. Bunun için Peygamber efendimiz; **(Dünya, geçilecek bir köprü gibidir. Bu köprüyü tamir etmekle uğraşmayın. Hemen geçip gidin!)** buyurmuşlardır.

Ebu Bekr-i Şibli hazretleri buyuruyor ki:

"Dörtüüz hocadan ders okudum. Bunlardan dörtbin hadis-i şerif öğrendim. Bütün bu hadislerden bir tanesini seçip kendimi ona uydurdum, diğerlerini bıraktım. Çünkü, kurtuluşu ve ebedi saadete kavuşmayı bunda buldum ve bütün nasihatleri hep bunun içinde gördüm. Peygamber efendimiz bir Sahabiye hitaben; **(Dünya için, dünyada kalacağın kadar çalış! Ahiret için, orada sonsuz kalacağına göre çalış! Allahü teâlâya, muhtaç olduğun kadar itaat et! Cehenneme dayanabileceğin kadar günah işle!)** buyurmuştur."

Seyyid Burhaneddin hazretleri, bir sohbetlerinde buyuruyorlar ki:

"Allahü teâlâ; **"Dünya hayatı ancak meta-ı gurur'dur"** buyurmaktadır. Bazı arifler de: "Dünyayı üç talakla boş! Kendine ondan başka birini ara! Çünkü dünya kötü bir zevcedir. O kendine gelene kıymet vermez. Ondandır Rabbin dön! O sana eza etmeden önce ondan korun ve onun hevasından uzaklaş. İşte bu surette Cennete girersin" buyurmaktadır.

Hepimiz dünyanın bir gün yok olacağını, kendine sarılanları yalnız bırakacağını biliyoruz. Böyle olduğu o kadar açıktır ki, bunun için delil getirmeye bile hacet yoktur. Fakat nefis, şeytan, tul-i emel, nefsin arzu ve istekleri, kalblerde kalın perdeler meydana getirmiştir ki, bu yüzden gözler uykuda, basiretler kapalıdır.

İnsanlar uykudadır, ölünce uyanırlar. Fakat fırsat elden gider. Kaçırılan fırsatlara, pişman olmanın faydası yoktur. Ahirette kurtuluşa erenler, haramlardan ve dünya sevgisinden yüz çevirip, halis bir niyet ile Allahü teâlâyâ dönenlerdir. Allahü teâlâyâ götüren yol, yalnız bunlara açıktır. Peygamber efendimiz; **(Dünya sevgisi, her kötülüğün başıdır)** buyurmuştur. İki sevgi, bir kalbde bulunmaz.

Ahmed Rufai hazretleri; “Ey nefesleri sayılı insan! İnsan ömrünün sonu olan gün elbette gelecektir!” buyurmuştur.”

Dünya ile ahiret, doğu ile batı gibidir ki, birine yaklaşan, ötekenden uzak olur. Bir kimse, ibadetini yapmaz ve geçiminde, kazancında Allahü teâlânın emirlerini ve yasaklarını gözetmezse, dünyaya düşkün olmuş olur. Allahü teâlâ herkesin kalbini bundan soğutur. Bunu kimse sevmez. Seyyid Emir Gilal hazretleri; “Dünyada iken günahlara pişman olup, kulluk vazifesini yaparak ahireti kazanmak lazımdır ki, bütün işin aslı budur. Sevgi ve muhabbet; Allahü teâlânın rızasını aramak ve kötü işleri terk etmek, ahde vefa göstermek, emanete ihanet etmemek, kendi kusurlarını görüp, amelleri ile övünmemek, amellerini görmemek, daima Allahü teâlâyı zikretmekle meşgul olmaktır. Hiçbir işe, Allahü teâlânın ismini söylemeden başlamayınız ki, ahirette yaptığınız o işten dolayı utanmayasınız” buyurmaktadır.

Netice olarak, dünya için, dünyada kalacağımız kadar çalışmalıyız. Şu anda, bizimle ahiret arasındaki mesafe, üç beş saniye ya vardır veya yoktur. Aldığımız nefesi, ya veremeyeceğiz veya verdiğimiz alamayacağız. Bir deprem olabilir ve her şeyle beraber biz de, kendimizi, her şeyimizi kaybedebiliriz. Hem de birkaç dakika içinde. Bütün bunlara karşı, ne garantimiz var, buna mani olmak veya bundan kurtulmak için ne imkanımız var? Ölmek mümkün müdür? Bunun için, dünyada çalış, dünyada kalacağın kadar buyurulmuştur. Çünkü insanın hayatı, üç beş saniye içinde değişebilir. Bu zaman dilimi içinde, ya varız, veya yokuz. Dünya yani hayat, fanidir, geçicidir. Ahiret ise bakidir, sonsuzdur. Müslüman, dünya için değil, ahiret için yaşayan insan demektir. Dünya, handır, hamamdır yani bir konaktır, oturacak, kalınacak yer değildir. İşte bütün Peygamberler, Eshab-ı kiram ve Allahü teâlânın salih kulları, hepsi gitmiş, hiçbirisi kalmamıştır...

Nefsine düşmanlık et!..

27.08.2006

İnsanın nefsi, Allahü teâlâ ile kul arasında en büyük engel, en büyük duvardır. Bu duvarı delmek, aşmak lazımdır. Bu duvar, şöhrettir, amir olmaktır, emir vermek arzusudur ve kibirdir. Kibir ve kibirli olmak ise, çok tehlikelidir. Çünkü cenab-ı Hak, bir hadis-i kudside; **(Azamet ve kibriya bana mahsustur. Bu iki sıfatta, bana ortak olmak isteyenlere, çok acı azap ederim)** buyurmaktadır.

İnsan, ne pahasına olursa olsun, kibirden uzak durmalıdır. Çünkü kibrin ucunda, sağında, solunda şirke doğru yol vardır. Bunun için Allahü teâlâ, insana, bazı yetkiler, bazı imkanlar, bazı güzellikler verdiği zaman çok korkmak lazımdır. Bunun bir imtihan olduğunu anlamak lazımdır. Zira mülkün sahibi yani her şeyi veren, yaratan Allahü teâlâdır. İnsana çok güzel suret, göz, kaş verdiği gibi, bunları almasını da bilir. Nitekim, mükemmel gören insanların bir müddet sonra göremediklerini hep biliyoruz. O halde göz bir nimettir. Akıl da bir nimettir. Nitekim akılsız insanlar çoktur. Sağlık da bir nimettir. Hastaneler hastalarla dolup taşmaktadır. Hürriyet de bir nimettir. Hapishaneler insanlarla dolup taşıyor ve orada ömürleri çürüyüp gidiyor. İnsan, nimetleri kendinden bilmemelidir. Ne varsa, ne verilmiş ise, hepsi Allahü teâlâdandır ve Ona çok şükretmek lazımdır. Günahlarımız için tevbe etmeli ve kibirlenmemeliyiz, yoksa helak oluruz.

Bütün günahlara, Allahü teâlâ, sıfatları ile düşmandır. Kibirliye ise, zatı düşmandır. Bu duvarların yıkılması için aletler farklıdır. Bunun ilacı ibadet değil, imam-ı Rabbani hazretleri gibi bir Allah dostunu sevmek, onlarla beraber olmak veya kitaplarını, hayatlarını okumaktır. Böyle Allah dostlarını seven, kitaplarını okuyup yollarında olan kimse, bu büyüklerle beraber olmuş demektir.

Allahü teâlâ, insana, kendi nefesine düşmanlık etmesini ve nefslerin, Allahü teâlâyâ düşman olduğunu bildirdi ve nefis ile cihad etmeye cihad-ı ekber ismini verdi. Çünkü nefis, Allahü teâlâyâ düşmandır.

Allahü teâlâ nefsi yarattığı zaman ona;

-Sen kimsin, ben kimim? buyurunca, nefis;

-Ene ene, ente ente yani ben benim, sen sensin cevabını vermiştir.

Bu tehlikeli ve Allahü teâlâyâ düşman olan mahluk, içimizdedir. Dine, imana inanmaz, gıdası haramlardır. Allahü teâlâ onu böyle yaratmış ve; **(Nefsine düşmanlık et, çünkü o benim düşmanımdır)** buyurmuştur.

İslamiyet'in her hükmünde nefsi kırma payı vardır. Emir ve yasaklar, onu kontrol altına almak içindir. İnsanların çektikleri sıkıntıların sebebi, nefsi tanımamaları, bunun isteklerini kendi isteği zannetmeleridir.

Günah işlemek nefse tatlı gelir. Bütün bid'atler, günahlar, Allahü teâlânın düşmanı olan nefsi besler, kuvvetlendirir. Her günahın işlenmesi, nefsi kuvvetlendirir. Nefs, insanın en büyük düşmanıdır. Zira insanın imanını yok etmek ister ve bundan zevk alır. Bu bakımdan nefsi iyi tanımak, hilelerini bilmek gerekir. Bir hadis-i şerifte; **(Nefsini tanıyan Rabbini tanır)** buyurulmuştur.

Nefsi zayıflatacak birinci ilaç, İslamiyet'e uymaktır. Haramların hepsi, dünya malına, mevkisine, zevklerine düşkün olmak, nefsin gıdasıdır, onu besler, kuvvetlendirirler. Nefs kuvvetlenince, bütün iyiliklerin, güzel ahlakın ve medeniyetin kaynağı olan İslamiyet'e saldırır. Din ile, iman ile, Allahü teâlânın emirleri ile alay eder. Çünkü nefsimiz, Allah'ın düşmanıdır. Allahü teâlâ buyurdu ki:

(Nefsine düşmanlık ederek bana dost ol!)

İşte Allahü teâlâ, içimize böyle bir nefsi koydu, ama bunun yanında insana her zaman doğruyu gösterecek, iyiyi-kötüyü, eğriyi-doğruyu tartacak bir miyar, ölçü aleti de verdi. Bu da akıldır. Aklın vazifesi; içeriden, dışarıdan gelen karmakarışık şeylerin eğrisini doğrusunu kalbe bildirmektir. Aklın da doğruyu bulabilmesi için, bu karışık şeylere dalmaması için, sağlam sıhhatli olması lazımdır. Akıl nasıl sıhhatli olur. Aklın sağlam olması için kefen giymesi lazımdır. Peygamber efendimiz; **(Yürüyen ölü görmek isteyen Ebu Kuhafe'nin oğluna yani Ebu Bekir'e baksın)** buyurmuşlardır. Çünkü hazret-i Ebu Bekir kendini her an kefen içinde görürdü. Eshab-ı kiramın en akıllısı idi. Zira kendini bir an kefenin dışında görmedi.

İşte aklın doğru karar verebilmesi için ölümü ve ölümden sonrasını hiç unutmaması lazımdır. Eğer ölümü unutursa o zaman dünyaya göre hareket eder. Halbuki ahiret sonsuzdur. İşte bu bozuk akla yani ahireti, ölümü unutmış, dünyaya dalmış akla, akl-ı meaş denir ki bu akıl, yanılır. Ölümü unutmayan, ahirete göre karar veren akla, akl-ı muad denir ki buna, akl-ı selim de denmektedir.

Netice olarak Ebu Bekir Verrak hazretlerinin buyurduğu gibi;

"Nefsine aşık olan, kibirli, kıskanç, aşağı ve hakir olur."

Ömür ne kadar uzun olursa olsun...

28.08.2006

Canlı, cansız her şeyin belli bir ömrü vardır. Allahü teâlâ, her şeyi, zamanı gelince yaratmakta, ömrü bitince de, yok etmektedir. İnsanın ömrü de, çok kısadır. Sonsuz olan ahiret hayatında ise, insanın karşılaşacağı şeyler, dünyada yaşadığı hâle bağlıdır. Akıl başında olan, ileriye görebilen bir kimse, kısa olan dünya hayatında, hep, ahirette iyi ve rahat yaşamaya sebep olan şeyleri yapar. Hadis-i şerifte; **(Allahü teâlâdan haya ediniz. Başkalarına kalacak olan şeyleri toplamakla vaktinizi kaybetmeyiniz. Kavuşamayacağınız şeyleri ele geçirmek için uğraşmayınız. İhtiyacınızdan fazla binalar yapmakla hayatınızı harcamayınız)** buyurulmuştur.

Ölümün her an geleceğini düşünmelidir. Zira Enbiya suresinin otuzbeşinci ve Ankebut suresinin elliyedinci âyet-i kerimelerinde mealen; **(Her canlı, ölümün tadını tadacaktır!)** buyurulmuştur.

Bunun için, her insan ölecektir. Ölümden kurtuluş yoktur. Hadis-i şerifte; **(Ömrü uzun, ibadetleri de çok olana müjdeler olsun!)** buyuruldu.

Sıhhatin, gençliğin ölüme mani olmadıklarını unutmamalıdır. Çocuklardaki ve gençlerdeki ölüm sayısının, yaşlılardaki ölüm sayısından çok olduğunu istatistikler göstermektedir. Çok hastaların iyi olup yaşadıkları, çok sağlam kişilerin çabuk öldükleri her zaman görülmektedir. Hadis-i şerifte; **(Ölümü çok hatırlayınız. Onu hatırlamak, insanı günah işlemekten korur ve ahirete zararlı olan şeylerden sakınmaya sebep olur)** buyuruldu.

Eshab-ı kiramdan Bera' bin Azib hazretleri anlatır:

"Bir cenazeyi götürdük. Resulullah efendimiz, kabir başına oturdu. Ağlamaya başladı. Mübarek gözyaşları toprağa damladı ve; **(Ey kardeşlerim! Hepiniz buna hazırlanınız)** buyurdu."

Ömer bin Abdül'aziz hazretleri, bir âlimi görünce, ondan nasihat ister. O da;

-Şimdi halifesin, istediğin gibi emredersin. Yarın öleceksin, der.

-Biraz daha söyle deyince;

-Adem aleyhisselama kadar, bütün dedelerin ölümü tattı. Şimdi sıra sana geldi, buyurur. Halife, uzun zaman ağlar.

Hadis-i şerifte; **(İnsanlara vaiz olarak ölüm yetişir. Zenginlik isteyene, kaza ve kadere iman etmek yetişir)** buyuruldu.

İmam-ı Rabbani hazretleri buyuruyor ki:

“Dünya, zevk için, lezzet için yaratılmadı. Ahiret, bunun için yaratılmıştır. Dünya ile ahiret, birbirinin zıddı, tersidir. Birini sevindirmek, ötekinin gücenmesine sebep olur. Yani, birinde zevk aramak, ötekinde elem çekmeye sebep olur. O halde, dünyada nimetleri, lezzetleri çok olanlar, bunlara lazım olan şükrü yapmazlarsa ahirette çok korkacak, çok acı çekecektir. Bunun gibi, dünyada tehlikelerden sakındığı, çalıştığı halde çok acı çeken mümin, ahirette çok lezzete kavuşacaktır. Dünyanın ömrü, ahiretin uzunluğu yanında, deniz yanında bir damla kadar bile değildir. Daha doğrusu, sonu olan, sonsuz ile ölçülebilir mi?”

Ahmed Gazali hazretleri, sık sık şöyle nasihat ederdi:

“Şunu iyi bilin ki, insanlar bu alemde yolculuk halindedirler. Onların ilk konakları beşik, sonuncusu ise kabirdir. Hakiki vatan, ya Cennet veya Cehennemdir. İnsan ömrünün en kıymetli sermayesi vakitleridir. Şehveti ve şehevi arzuları, yolunu kesen eşkıyadır. Kazancı ve kârı; Cenneti ve oradaki ebedi nimetleri elde etmek, Allahü teâlânın rızasına ve cemaline mazhar olmaktır. Zarar ise; Cehennemde çeşitli azaplara maruz kalmak, Allahü teâlânın rahmet ve cemalinden uzaklaşmaktır. Kim hesapsız Cennete girmek isterse, vakitlerini Allahü teâlânın beğendiği şeylerle geçirsin. Kim ahirette, hasenat kefesinin ağır gelmesini isterse, vakitlerinin çoğunu ibadet ve taatla geçirsin.”

Abdülkadir Geylani hazretleri;

“Hayatta olduğunuz müddetçe, ömrü fırsat biliniz. Bir müddet sonra hayat kapısı kapanacak, bu dünyadan ayrılacaksınız. Gücünüz yettiği müddetçe hayırlı işler yapmayı ganimet biliniz. Tevbe kapısı açıkken ve elinizde bu imkan varken bunu fırsat biliniz. Tevbe ediniz. Dua etmeye imkanınız varken, dua ediniz. Salih kimselerle beraber olmayı fırsat biliniz” buyurmaktadır.

Abdullah-ı Ensari hazretleri de buyuruyor ki:

“Dünya ne demektir biliyor musunuz? Gönlüne gelen ve seni Allahü teâlâdan uzaklaştıran her şey, dünya demektir. Seni Ondan başka bir şey ile meşgul eden her şey de fitnedir. Bu kısa ömrü, Allahü teâlâdan uzaklaştıran şeylere yaklaşmakla geçiren, Ondan başka şeylerle meşgul olan kimse, ahiretini harap etmiş olur. Bu ise, akıl sahiplerinin yapacağı şey değildir.”

Ebü'l Hasan-ı Harkani hazretleri ise;

“Ömrüme bakınca, yetmiş üç yıllık ibadetlerimin hepsini, bir saatlik kadar kısa, günahlara bakınca da, Nuh aleyhisselamin ömrü kadar uzun gördüm” buyurmuştur.

Netice olarak, ömür ne kadar uzun olursa olsun, ölüm yüz gösterince, o uzunluğun hiçbir faydası olmaz.

Herkesin rızıkı bellidir, artmaz eksilmez

03.09.2006

Allahü teâlâ, her insanın ve her hayvanın rızıkını ezelde takdir etmiş, ayırmıştır. İnsanların ve hayvanların ecelleri ve nefeslerinin sayısı belli olduğu gibi, her insanın bedeninin ve ruhunun rızıkları da bellidir. Rızık hiç değişmez, azalmaz ve çoğalmaz. Kimse kimsenin rızıkını yiyemez ve kimse, kendi rızıkını yemeden, bitirmeden de ölmez. Peygamber efendimiz; **(Allahü teâlâ, insanları yaratırken, ecellerini, ömürlerini ve rızıklarını takdir etmiştir)** buyurmuştur.

Bir kimse, Allahü teâlâ emrettiği için çalışır, rızıkını helal yoldan ararsa, ezelde belli olan rızıkına kavuşur. Bu rızık, ona bereketli olur. Bu çalışmaları için de sevap kazanır. Eğer, rızıkını Allahü teâlânın yasak ettiği yerlerde ararsa, yine ezelde ayrılmış olan rızıkta kavuşur. Fakat bu rızık, ona hayırsız, bereketsiz olur. Muhammed Ma'sum hazretleri; “Rızık mukadderdir. Ziyade ve noksan ihtimali yoktur.

Rızkın noksan veya ziyade olması, Hak teâlânın hususi fazlı iledir. Hiç kimsenin bunda bir katkısı yoktur” buyurmuştur.

İnsanlar müşevveş-üz-zihn yani zihinleri karışık olarak yaratıldığı için, kendilerine, çalışmak emrolundu. Rızık, maaşa, mala, çalışmaya bağlı değildir. Böyle olmakla beraber, çalışmak lazımdır. Çünkü, Allahü teâlânın fiilleri, sebepler altında meydana gelir. Cenab-ı Hakkın âdet-i ilahiyyesi böyledir.

Şakik-i Belhi hazretlerinin, tevbe etmesine sebep olan hadise şöyle anlatılır:

“Şakik-i Belhi hazretleri ticaret için Türkistan’a gider ve merak edip bir puthaneye girer. İsteklerini yana yakıla puta anlatan bir putpereste;

-Seni ve her şeyi yoktan var eden, âlim ve kudretli bir yaratanın var. Sana hiçbir fayda ve zararı olmayan puta tapacağına Allahü teâlâyâ ibadet et, der. Putperest;

-Eğer söylediğin doğru ise, O, sana senin memleketinde rızık vermeye kadirdir. Madem öyledir, niçin tâ buralara kadar geldin? cevabını verir.

Şakik-i Belhi hazretleri, bu söz üzerine derin düşüncelere dalar ve Belh şehrinin yolunu tutar. Yolda gelirken bir mecusi ile yolculuk yapar. Mecusi, Şakik-i Belhi hazretlerinin tüccar olduğunu öğrenince;

-Eğer kismetin olmayan bir rızık peşindeysen, kıyamete kadar gitsen onu ele geçiremezsin. Şayet kismetin olan bir rızık peşindeysen onun arkasında koşmana lüzum yoktur. Çünkü sana ayrılan rızkın seni bulur der.

Bu söze Şakik-i Belhi hazretleri hayran kalır. Dünyaya karşı meyli azalır ve artık ahiret için çalışacağına kendi kendine söz verir. Bu düşüncelerle Belh şehrine gelir. O sırada Belh’de müthiş bir kıtlık vardır. İnsanlar yiyecek bir şey bulamamakta ve bu yüzden hiç kimsenin yüzü gülmemektedir. Şakik-i Belhi hazretleri, çarşıda neşeli bir köle görür ve ona;

-Ey köle, herkes üzüntü içindeyken, senin neşelenmenin sebebi nedir? diye sorar. Köle;

-Niçin üzüleyim. Benim efendim zengin bir kimsedir. Beni aç, çıplak bırakmaz ki! der. Şakik-i Belhi hazretleri, kölenin bu sözü karşısında;

-Aman ya Rabbi! Az bir dünyalığı olan şu zenginin kölesi böyle neşeli. Halbuki, sen bütün canlıların rızıklarına kefil oldun. Biz niçin gam ve keder içinde olalım, diyerek dünya meşguliyetlerinden elini çeker. Samimi bir tevbe ile ahirete yönelir. İbrahim bin Edhem hazretlerinin sohbetlerine başlar ve ondan feyz alarak olgunlaşır...

Şunu iyi bilmelidir ki, hile ile rızık artmaz. Belki, malın bereketi gider. Hile ile azar azar biriktirilen şeyler, ansızın gelen bir felaketle, birdenbire giderek geride yalnız günahları kalır. Nitekim bir sütçü, süte su katardı. Bir gün, ansızın sel gelip, ineği boğar. Adam şaşkın bir halde düşünürken, çocuğu; “Süte kattığımız sular birikerek, sel haline gelip ineği götürdü” der.

İnsan, rızkını aradığı gibi, rızık da, sahibini arar. Allahü teâlâ kendisinden korkanlara, dinine sarılanlara, ummadıkları yerden rızık gönderir. Hadis-i kudsîde; **(Ey dünya! Bana hizmet edene hizmetçi ol! Sana hizmet edene güçlük göster!)** buyuruldu.

Netice olarak rızık, mukadderdir. Yani herkesin rızkı bellidir, artmaz eksilmez, rızkını almadan dünyadan ayrılmaz. İsteyene helalden, isteyene de haramdan gelir. Gelen miktar aynıdır. Ecel de, mukadderdir. Yani herkesin ömrü bellidir, uzamaz kısalmaz, vakti dolunca dünyadan ayrılır. Kaza ve kader, hayır ve şer, zaten imanın şartlarındandır. Peki isyan etmenin sebebi nedir? Niçin elimize geçenlere şükretmiyoruz? İnsanın rızkı belli, ömrü belli, başına gelenler de Allahü teâlâdandır. Bütün bunlardan sonra insan, ister isyan etsin, isterse şükretsın. Değişen bir şey olmayacaktır. İsyân edenin yeri Cehennem, şükredenın yeri ise, Cennet olacaktır. Yani aynı şeyler için, ya Cennete veya Cehenneme gidilecektir.

Çalışmayıp herkese muhtaç kalan...

04.09.2006

Kendinin ve çocuklarının ihtiyaçlarını helalden kazanmak, kimseye muhtaç kalmamak, cihad etmek demektir ki, birçok ibadetlerden daha sevaptır. Resulullah efendimiz, bir sabah, Eshabı ile konuşurken, kuvvetli bir genç, erkenden dükkanına doğru geçer. Orada hazır bulunanlardan bazıları;

-Erkenden dünyalık kazanmaya gideceğine, buraya gelip birkaç şey öğrenseydi daha iyi olurdu, deyince, Resulullah efendimiz;

-Öyle söylemeyiniz! Eğer kimseye muhtaç olmamak ve ana, baba, çoluk çocuğunu da muhtaç etmemek için gidiyorsa, her adımı ibadettir. Eğer, herkese öğünmek, keyif sürmek niyetinde ise, şeytanla beraberdir, buyurur.

Çalışmayıp fakir düşerek, kendini ve çoluk çocuğunu zaruri lazım olanlardan, nafakadan mahrum bırakmak haram olmaktadır. Bir hadis-i şerifte; **(Kendini başkasından sadaka isteyecek hale düşüreni, Allahü teâlâ yetmiş şeye muhtaç eder)** buyurulmuştur.

Hazret-i Ömer buyuruyor ki:

“Çalışınız, kazanınız, Allahü teâlâ rızkımı çalışmadan gönderir, demeyiniz! Allahü teâlâ, gökten para yağdırmaz.”

İmam-ı Ahmed ibni Hanbel hazretlerine;

-Her gün sabahtan akşama kadar camide ibadet edip Allahü teâlâ, benim rızkımı nerden olsa gönderir diyen, nasıl bir kimsedir? diye sorulunca cevabında buyurdu ki;

-Bu kimse cahildir. İslamiyet'ten haberi yoktur. Çünkü, Resulullah efendimiz; **(Allahü teâlâ benim rızkımı, süngümün ucuna koymuştur)** buyurmuştur. Yani rızkım, İslam dinine ve Müslümanlara saldıranlarla harp etmekle gelmektedir.

Din büyüklerinden birine;

-Özü sözü doğru olan tüccar mı, yoksa geceleri namaz kılan, gündüzleri oruç tutan abid mi daha üstündür? diye sorulunca;

-Emin olan tüccar daha kıymetlidir. Çünkü, şeytanla her saat cihad etmektedir. Şeytan, alışta, verişte, tartmada onu aldatmaya uğraşmakta, o ise Allahü teâlânın emrini, rızasını gözetmektedir, cevabını vermiştir. Hazret-i Ömer de;

“Alış veriş ederken, helal kazanırken can vermeyi, başka şekilde ölmekten daha çok severim” buyurmuştur.

Hadika'da, çalışmakla alakalı olarak buyuruluyor ki:

“Kesb, yaşamak için lazım olan malları helalden kazanmaya çalışmak demektir. Kendine, evladına, ıyaline ve borçlarını ödemeye lazım olanları kesb etmek farzdır. Bunun için çalışan sevap kazanır. Özürsüz terk edene azap yapılacaktır. Kendilerine nafaka verilmesi vacib olanlara ıyal denir. Borç ödemek farzdır. Ödeyemeden vefat edenin, ödemek niyeti varsa, günahı olmaz. Hadis-i şerifte; **(Beş vakit namazı kıldıktan sonra, çalışıp helal kazanmak, her Müslümana farzdır)** buyuruldu. Peygamberlerin hepsi, çalışıp kazanmışlardır. Çalışmayıp, camide oturarak, Allah'a tevekkül ediyorum diyene inanmamalıdır. Bu, çalışmayı terk ettiği için, günah işlemektedir, salih değil, fasıktır. Bunun kalbi, Allahü teâlâya değil, kulların mallarına bağlıdır. Önce sebebe yapışmak, sonra bu sebebin tesirini Allahü teâlâdan beklemek emrolundu.

İmam-ı Evzai hazretleri, İbrahim bin Edhem hazretlerini, sırtında bir yığın odun götürürken görür ve;

-Niçin bu kadar sıkıntı çekiyorsun? Kardeşlerin, seni hiçbir şeye muhtaç bırakmıyor deyince, İbrahim bin Edhem hazretleri;

-Öyle söyleme, hadis-i şerifte; **(Helal kazanmak için sıkıntı çekenlere Cennet vacib olur)** buyuruldu diye cevap verir.

Müslüman, dünyayı sevdiği, dünyaya düşkün olduğu için değil, Allahü teâlâ, çalışmayı emrettiği için çalışıp kazanır. Muhtaç olduğu malı kazandıktan sonra, fazla çalışmayıp, ibadet etmek caizdir. Öğünmek, kibirlenmek için, ihtiyaçtan fazla kazanmak ise, haramdır.”

Görülüyor ki, ehlinin ve ıyalinin nafakalarını ve borçlarını ödemek için çalışıp, helal kazanmak, nafil ibadetleri yapmaktan kat kat daha sevaptır. Abdullah Dehlevi hazretleri buyuruyor ki: “Çoluk çocuğunun ihtiyaçlarını temin için ve fukaraya yardım ve İslamiyet'e hizmet için, çalışıp helal mal kazanmak, çok iyidir. Süleyman aleyhisselam, hazret-i Osman, Abdürrahman bin Avf hazretleri ve Eshab-ı kiramdan bazıları çok zengin idiler. Bu zenginlikleri, Allahü teâlâ indindeki derecelerinin azalmasına sebep olmadı.”

İmam-ı Gazali hazretleri buyuruyor ki:

“Bu dünya, ahiret yolcularının bir konak yeridir. İnsana burada yiyecek ve giyecek lazımdır. Bunlar ise çalışmadan ele geçmez. Her an mal kazanmak için uğraşan aldanmıştır. Hem ahiret için hazırlanmalı, hem de dünya ihtiyaçlarını kazanmalıdır. Fakat, bunları da, ahiret yolculuğunda lazım olduğunu düşünerek kazanmalıdır.”

Netice olarak, çalışmayıp herkese muhtaç kalanların, dini ve akli noksan olur. Lokman Hakim hazretlerinin, oğluna buyurduğu gibi:

“Çalış, kazan! Çalışmayıp, herkese muhtaç kalanların dini ve akli noksan olur ve iyilik etmekten mahrum kalır ve herkesten hakaret görür.”

Alın terine razı olabilmek...

10.09.2006

Kanaat, çalışmayıp tesadüfen önüne çıkanı kullanmak, başka bir şey aramamak demek değildir. Kanaat, bileğin emeği, alın teri karşılığı kazanılana razı olmak, başkasının kazancına göz dikmemek demektir. Başkasının daha çok kazandığını görünce, onu kıskanmamak, onun gibi çok çalışmak demektir. Abdülkadir Geylani hazretleri; “Acele etme! Acele eden, ya hata yapar veya hatalı duruma yakın olur. Ağır ve temkinli hareket eden, o işte ya isabet kaydeder veya isabet etmeye yaklaşır. Acele şeytandandır. Ağır ve temkinli hareket etmek, Allahü teâlâdandır. Umumiyetle aceleye sebep, dünyalık toplama hırsıdır. Kanaat sahibi ol. Kanaat bitmeyen bir hazinedir” buyurmuştur.

Kanaat demek, ihtiyacından fazla kalan kazancını bir yere yığmayıp, İslamiyet’in emrettiği hayırlı yerlere vermek, fakirlere, kimsesizlere, hastalara, dine hizmet edenlere yardım etmek demektir. Kanaat, böylece iyi ahlakın kaynağı olduğu gibi, insana mahrumiyetler içinde kaldığı zaman saadet temin eden sarsılmaz bir kale gibidir. Bir şairin dediği gibi:

“Ey zaman! İnsanlara hücum ederken, beni de herkes gibi sanarak üzerime gelme! Bileğimi bükemezsin! Karşında beni yalnız sanma! Arkamda kanaat gibi yenilmez bir ordu vardır.”

Şumeyt bin Aclan hazretleri buyuruyor ki:

“Her gün ömrünün bir kısmı gitmekte, sen ise buna üzülüyorsun. Her gün sana yetecek kadar rızık verilmekte, fakat, sen, sana verilen şeyleri kâfi görmüyorsun ve seni azgınlıştıracak, Allahü teâlâdan uzaklaştıracak şeyi istiyorsun. Aza kanaat etmiyor, çokla doymuyorsun. Kendine ihsan edilen ve içinde bulunduğun nimetlere şükretmekten aciz iken, daha fazlasını istemek nasıl uygun olur? Hayret edilir, ne kadar çok şaşılır şu kimseye ki, ahirete inanıyor ve dünya için çalışıp ona koşuyor. Ahiret için yaratılıp, dünyanın kendisini ahiretten alıkoyduğu kul ne kötü bir kuldur. Halbuki dünya fani ahiret ise bakidir.”

Müslüman, dünyayı sevdiği, dünyaya düşkün olduğu için değil, Allahü teâlâ, çalışmayı emrettiği için çalışıp kazanır ve eline geçene de, kanaat eder, itiraz etmez. Muhammed Baki billah hazretleri buyuruyor ki:

“Tevekkül, sebeplere yapışmayıp, tembel oturmak değildir. Çünkü böyle olmak, Allahü teâlâyâ karşı edepsizlik olur. Müslümanın, meşru olan bir sebebe yapışması lazımdır. Sebebe yapıştıktan, çalışmaya başladıktan sonra tevekkül edilir. Yani istenilen şey, bunun hasıl olmasına sebep olan şeyden beklenilmez. Çünkü, Allahü teâlâ sebebi, istenilen şeye kavuşturmak için, bir kapı gibi yaratmıştır. Bir şeyin hasıl olmasına sebep olan işi yapmayıp da, sebepsiz olarak gelmesini beklemek, kapıyı kapayıp pencereden atılmasını istemeye benzer ki, edepsizlik olur. Allahü teâlâ, ihtiyaçlarımıza kavuşmamız için kapıyı yaratmış ve açık bırakmıştır. Onu kapamamız doğru değildir. Bizim vazifemiz, kapıya gidip beklemektir. Sonrasını O bilir. Çok zaman kapıdan gönderir. Dilediği zaman da pencereden atarak verir.”

Görülüyor ki, çalışmayıp, boş oturup, tevekkül ediyorum demek caiz değildir. Tasavvuf büyükleri, çalışmaya, sebebe yapışmaya başlayıp, bundan sonra tevekkül etmeli demişlerdir. Allahü teâlâ bir hadis-i kudside buyuruyor ki:

(Ey Ademoğulları! Bir kimse benim kazama razı olmaz ve benim tarafımdan gelen belalara sabretmez, verdiğim nimetlerime şükretmez, ihsan ettiğim dünya nimetlerine kanaat etmezse, başka bir Rab arasın. Ey Ademoğlu! Bir kimse benim belama sabrederse, benden razı olmuş olur, yani rububiyyetimi tasdik etmiş olur.)

Seyyid Emir Hamza hazretleri;

“Allahü teâlânın size verdiği kanaat ediniz. Çünkü haram yollardan kazananlar, daima sıkıntı ve üzüntü içinde olur. Kanaat eden de, her zaman neşeli ve rahat olur” buyurmuştur.

İbn-i Cevzi hazretleri de buyurdu ki:

“Kim kanaat ederse, geçimi iyi olur. Kim de, dünya lezzetlerini haram yollardan ararsa, geçim sıkıntısı çeker.”

Netice olarak; kanaat, insanın kısmetine düşen rızıkına razı olmasıdır. Kanaatkâr olmak, rahatlığa kavuşturur. Sabır, tökezlemeyen binek, kanaat ise bükülmeyen kılıçtır. Aza kanaat etmeyen çoğu bulamaz. İnsan kendine değil Allahü teâlâyâ güvenmelidir. İnsana düşen görev budur. Ele geçen mevcuda şükür ve kanaat etmeli. Zira kanaat, insanı zengin yapar, yerinde kullanılmayan zenginlik ise, azdırır. Allahü teâlânın verdiği rızka razı olanı, başkalarının elinde bulunan nimetler mahzun etmez.

Sa'di-i Şirazi hazretlerinin buyurduğu gibi:

“Hak teâlânın lütuf ve ihsan buyurduğu bahta ve rızka kanaat etmeyen kimse, Rabbini bilmemiş ve Ona itaat etmemiş olur. Ey sebat etmeyip, rızık için didinip duran kişi! Sakin ol, zira yuvarlanan taş üzerinde ot bitmez.”

Kişinin sözü, amelinden çoksa...

11.09.2006

İslamiyet; ilim, amel ve ihlas olmak üzere üç kısımdır. İman edilecekleri, emir ve yasakları öğrenmek, ilimdir. Öğrendiklerine tâbi olmak, bunlara uygun hareket etmek, ameldir. İlmî ve ameli, yalnız Allah rızası için yapmak da, ihlastır. Kur'an-ı kerim, bu üçünü de, emretmekte ve övmektedir. Ehl-i sünnet âlimleri, amel imandan bir parça yani imanın şartı değilse de, imanın kemalinin şartıdır buyurmuşlardır. Necm suresinin otuz ikinci âyetinde mealen; **(Allah, salih amel işleyenlere, Cennetini verecektir. Onlar, küçük günahlardan, büyük günahlardan ve fuhuşlardan sakınanlardır. Senin Rabbinin affı boldur)** buyurulmuştur.

Peygamber efendimiz de; **(Amelsiz söz kabul olmaz. Niyetsiz amel kabul olmaz. Sünnete uygun olmazsa, hiçbirini kabul olmaz)** buyurmuştur.

İslam âlimleri ve tasavvuf büyükleri; “İnsana vacib olan birinci vazife, iman, amel ve ihlas sahibi olmaktır. Dünya ve ahiret saadeti, ancak bu üçüne kavuşmakla elde edilir” buyurmuşlardır.

İmam-ı Gazali hazretleri, bir talebesinin sualine verdiği cevapta buyuruyor ki:

“Ameli, ibadeti elden bırakma! Kalbe ait halleri ve bilgileri unutma! Yani hareketlerin ilme, hallerin de, tasavvufa uygun olsun!

İyi bil ki, amelsiz ilim, insanı kurtaramaz. Bunu sana misallerle anlatayım: Bir kimse, dağda bir aslana rastlasa, yanında yayı ve kılıcı bulursa ve bunları kullanmasını iyi bilse ve ne kadar cesur olursa olsun, bu aletleri kullanmadıkça, aslandan kurtulabilir mi? Sen de bilirsin ki, kurtulamaz. İşte bunun gibi, bir kimse ne kadar ilim sahibi olursa olsun, bildiğine göre hareket etmezse, ilminin faydası olmaz... Diğer bir misal, bir doktor hastalansa, hastalığını teşhis edip ilacını da bilse ve bu ilaç hakikaten o hastalığa çok iyi gelse, ilacı kullanmadıkça, yalnız bilgisinin onu iyi edemeyeceğini pekâlâ bilirsin. Bir insan ne kadar ilim edinse, ne kadar kitap okusa, bildiklerini yapmadıkça faydası yoktur. İyi bil ki, çalışmayınca, din yolunda yürümedikçe sevap kazanamazsın!

Amelsiz ilim, insanı kurtarır zannediyorsun ve ilim sahibi olunca, amel etmeden kurtuluruz sanıyorsun. Bu halinize çok şaşılır. Çünkü ilmi olan kimsenin, amelsiz kuru ilmin kıyamette kendine zarar vereceğini, bilmiyordum, diye özür ve bahane yapamayacağını bilmesi lazımdır. Peygamber efendimiz; **(Kıyamet günü azapların en şiddetlisi, elbette, ilminin faydasını görmeyen âlime olacaktır)** buyurmuştur.

İblis, bütün dinleri biliyordu. Fakat ilmi ile amel etmedi ve kaybetti. Hadis-i şerifte; **(Cehennemde azap çekenlerden bazıları, kötü kokular yayar. Bu koku diğerlerine ateşten daha fazla azap verir. ‘Sen ne günah işledin ki, böyle pis koku çıkarıyorsun’ denilince, ‘ben din adamı idim. Bildiklerimi yapmazdım’ der)** buyuruldu.

Eshab-ı kiramdan Ebubderda hazretleri; “İlmi ile amel olmayan, amel etmeyen din adamına âlim denilmez” buyurmuştur.

Bir kimse, din bilgilerinden yüzbin mesele öğrense, bunları kullanmadıkça, faydalarını görmez. Hasta olan kimse de, derdinin en faydalı ilacı bulunsa, kullanmadıkça, faydasını görmez.”

İmam-ı Rabbani hazretleri buyuruyor ki:

“Dünya ve ahiret saadetlerine kavuşmak için, dünya ve ahiretin efendisine uymak lazımdır. Ona uymak için, Ehl-i sünnet âlimlerinin bildirdiklerine uygun olarak, önce itikadı düzeltmek lazımdır. Bundan sonra, o büyüklerin Kur'an-ı kerimden ve hadis-i şeriflerden anlayıp bildirdikleri helal, haram, farz, vacib, sünnet, mendub ve mubah bilgilerini öğrenmek ve bütün işlerini bunlara uygun olarak yapmak lazımdır. Bu iki kanat olmadan yükselmek olamaz.”

Sehl bin Abdullah Tüsteri hazretlerine, bedbahtlığın alameti olan şeyler nelerdir? diye sorulduğunda: “İlmi olup, onunla amel edememek, ameli olup, ihlaslı olmamak. Bunun alameti de ibadet ve hizmetleri zorlukla yapmak ve Hak teâlânın verdiği razı olmayıp, başka şeyler peşinde koşmaktır” buyurmuştur.

Bişr-i Hafi hazretleri buyuruyor ki:

“Kişinin ameli az olursa, düşünce ve sıkıntıya müptela olur.”

Din büyükleri; “Eğer kalbde darlık ve üzüntü, vücutta bitkinlik ve halsizlik, rızıkta eksiklik ve bereketsizlik olursa, bunun boş ve yersiz konuşmalardan meydana geldiği bilinmelidir” buyurmuşlardır.

Netice olarak; kişinin sözü, amelinden çok olursa, akı noksan demektir. İlim öğrenip kullanmamak delilik, ilimsiz amel de yanlış olur, kabul edilmez. Dinimiz düşünce dini değil, amel dinidir. Namazı istediğin kadar düşün, hacca istediğin kadar hayal et, orucu istediğin kadar düşün. Namaz kılınmaz, hacca gidilmez ve oruç tutulmazsa neye yarar!.. Abdullah-ı Ensari hazretlerinin buyurduğu gibi:

“Kişinin sözü amelinden çok olursa noksandır. Ameli sözünden fazla olursa kemaldır.”

Nefsine uyan, itiraz eder

17.09.2006

Nefsin arzularının, insanı Allahü teâlânın yolundan saptırıcı oldukları, Kur'an-ı kerimde haber verilmektedir. Çünkü nefis, daima Allahü teâlâyı inkâr, Ona inat, isyan etmek ister. Her işte, nefsin arzularına uymak, nefse tapınmak olur. Nefsine uyan bir kimse, küfre veya bid'at sahibi olmaya yahut fıska yani haram işlemeye başlar. Haram işleyen, buna alışır ve zevk almaya başlar. O zaman da haramlara, günahlara, ehemmiyet vermez olur. Harama ehemmiyet vermeyen kimsenin ise, imanı gider, kâfir olur. Ehemmiyet vermemek de, zerre kadar da olsa, günah işlediğine üzülmemek demektir.

Ebu Bekir Tamistani hazretleri; “Nefse uymaktan kurtulmak, dünya nimetlerinin en büyüğüdür. Çünkü nefis, Allahü teâlâ ile kul arasındaki perdelerin en büyüğüdür” buyurmuştur.

Resulullah efendimiz, uzun bir hadis-i şerifin sonunda buyurdu ki:

(İnsanı felakete sürükleyen şeyler üçtür: Hasislik, nefse uymak, kendini beğenmek.)

Nefsine uyup da, tevbe ve istiğfar etmeden, af ve Cennet beklemek ahmaklık olmaktadır. Zira hadis-i şerifte; **(Akıl alameti, nefse galip ve hakim olmak ve öldükten sonra lazım olanları hazırlamaktır. Ahmaklık alameti, nefse uyup, Allah'tan af, merhamet beklemektir)** buyurulmuştur.

Nefse uymak, İslamiyet'e uymaya mani olur. Ölümü unutmak ise, nefse uymaya sebep olur. Peygamberlerden başka herkes, nefsine uyabilir. Günah işleyebilir. Cenab-ı Hak, günah işleyen Müslümanları, illet, killet veya zilletle ikaz etmekte, gafletten uyandırmaktadır.

Muhammed bin Sâlim hazretlerine;

-Allahü teâlânın evliya kulları, diğer insanlardan nasıl ayırt edilebilir diye sual edilince, cevabında;

-Sözlerinin yumuşak, huylarının güzel, yüzünün güler, ihsanının bol olması, konuşurken itiraz etmemesi, özür dileyenleri affetmesi ve herkese merhametli olması ile anlaşılır buyurmuştur.

İnsan, kendi noksan akı ile, mutlak yaratıcıyı anlayamayacağından, merhametlilerin en merhametlisi olan Allahü teâlâ, her asırda, her kavme Peygamberler göndermiştir. Böylece, işin hakikatini, doğrusunu insanlara öğretmiştir. Peygamberlerin davetine kulak verenler, iman ederek, dünya ve ahiret saadetine kavuşmuşlardır. Nefsinin sesine kulak verenler ise, itiraz ve inkâr ederek, iman etme saadetine kavuşamamışlar ve hüsranda kalmışlardır.

Ebu Said-i Harraz hazretleri, nefsi şöyle tarif ederdi:

“O, durgun bir suya benzer. Dıştan bakılınca temiz gibidir. Ama biraz tahrik edilip dalgalandırılınca dibinde saklı pek çok mikropların olduğu görülür. Nefsin durumunu anlamak için onu imtihan etmelidir. Hem de mihnet, meşakkat ve boş arzularına muhalefet ederek imtihan etmelidir. Herkes nefsine bakmalı, mihnet ve meşakkat anında ne gibi bir şekil alıyor. Yersiz ve boş arzularını yenebilmek için direnmesini biliyor mu? Görmeli ve bilmelidir.”

Allahü teâlânın verdiği razi olmayan insandan, Allahü teâlâ da razi olmaz. Allahü teâlânın bir insandan razi olmaması ise, felaketlerin en büyüğüdür. Artık o insan, dünyada da, ahirette de hüsrân içinde yani zarardadır. Ebu Osman Hiri hazretleri; “Nefsine ait bir şeyi güzel gören kimse, ayıplarını ve kusurlarını göremez. Nefsine muhalefet edenlerden başkası, kendi kusurlarını göremez” buyurmuştur.

Abdülkerim Kadiri hazretleri, Peygamber efendimizin; **(Ölmeden önce ölünüz)** hadis-i şerifine uyarak, kendisi için mezar gibi bir çukur kazdırmıştı. Beş vakit namazı bu çukurda kılar ve burada yatar kalkardı. Böylece nefsine hep muhalefet eder, onun itirazlarına, isyanlarına fırsat vermezdi.

Behaeddin Buhari hazretleri; “Bir kimse nefsine muhalefet etmeye muvaffak olursa, ameli az da olsa, bu haline şükretmesi lazımdır” buyurmuştur.

Ebu Bekir Vasiti hazretleri, kendisini sevenlere hep; “Yüzünü nefsine döndüren, sırtını dine döndürmüş olur. Yüzünü dine döndüren, sırtını nefsine döndürmüş olur. Nefsinin istediği işlere değil, nefse aykırı olan işlere gönül veriniz” buyururdu.

Netice olarak; nefsine uyarak, sabır ve kanaat etmeyen kimse, Allahü teâlânın kaza ve kaderine razi olmaz. Fakir olunca, az verdin diye, itiraz eder. Zengin olursa, doymaz, daha ister. Kazandığını haramlara sarfeder. Zenginliği de, fakirliği de, dünyada ve ahirette felaketine sebep olur. Nefsine uyan kimse, perişan olmuştur. Artık, yatıp kalkarken onun yoldaşı şeytandır.

Muhammed Ma'sum hazretlerinin buyurduğu gibi:

“Allahü teâlâ insanı beyhude yaratmadı ki, insan kendi haline terk olunsun. O, emirlere uymakla ve yasaklardan sakınmakla mükellef kılınmıştır. İnsan için bunu yapmaktan başka çare yoktur. Bunu yapmayıp, nefsinin arzu ve hevesine uyanlar, asi, inatçı olup, Allahü teâlânın gazabına uğrarlar ve çeşitli azaplara müstehak olurlar.”

İnsan, harap yere gitmek istemez

18.09.2006

İman ile küfür birbirlerine zıt olduğu gibi, ahiret de, dünyanın zıddıdır. Birini sevindiren, ötekini incitir. Dünyaya kıymet veren ahireti gücendirir. Dünyayı beğenmeyen de, ahirete kıymet vermiş olur. Her ikisine birden kıymet vermek veya her ikisini aşağılamak olamaz. İki zıt şey bir araya getirilemez. Ateş ile su bir arada bulundurulamaz. Bunun için dünya ve ahiret bir araya getirilemez. Ahireti kazanmak için, dünyayı yani haramları terk etmek lazımdır. Abdullah bin Hubeyk hazretleri; “Yarın sana zarar verecek şeyler için kederlenme ve sana fayda vermeyecek şeyler için de sevinme! Ahiret saadetini harap eden şeyler için üzül!” buyurmuştur.

Bu dünya, ahiretin tarlasıdır. Burada tohumlarını ekmeyip yiyenler, böylece bir tohumdan kat kat meyve kazanmaktan mahrum kalanlar, ne kadar talihsizdir. Akli başında olan, bu dünyayı fırsat bilir. Bu kısa zamanda, Allahü teâlânın beğendiği işleri yaparak, âyet-i kerimede bildirilen kat kat fazla meyveleri toplamak istemelidir. Cenab-ı Hak, bu kısa zamanda yapılacak, hayırlı işlere ve ibadetlere sonsuz nimetler ihsan edecektir. Peygamber efendimiz; **(Dünyaya, burada kalacağınız kadar, ahirete de, orada kalacağınız kadar çalışınız!)** buyurmuştur.

Ölümün her an geleceğini düşünmelidir. Sıhhatin, gençliğin ölüme mani olmadıklarını unutmamalıdır. Çocuklardaki ve gençlerdeki ölüm sayısının yaşlılardaki ölüm sayısından çok olduğunu istatistikler göstermektedir. Çok hastaların iyi olup yaşadıkları, çok sağlam kişilerin çabuk öldükleri her zaman görülmektedir. Ölümü hatırlamanın faydalarını öğrenmelidir. Hadis-i şerifte; **(Ölümü çok hatırlayınız. Onu hatırlamak, insanı günah işlemekten korur ve ahirete zararlı olan şeylerden sakınmaya sebep olur)** buyuruldu.

Eshab-ı kiramdan Bera bin Azib hazretleri anlatır:

“Bir cenazeyi götürdük. Resulullah efendimiz, kabir başına oturdu. Ağlamaya başladı. Mübarek gözyaşları toprağa damladı ve sonra; **(Ey kardeşlerim! Hepiniz buna hazırlanınız)** buyurdu.”

İmam-ı Gazali hazretleri buyuruyor ki:

“Keyfine göre yaşa! Fakat bu yaşaman uzun sürmeyecek, bir gün elbette öleceksin. Gece gündüz düşündüğün, sımsıkı sarıldığın lezzetlerden elbette ayrılacaksın. Dünyanın nesini seversen sev, hepsine veda edeceksin! Elinden geleni yap! Fakat unutma ki, her yaptığının hesabını vereceksin!” Ahirette Cehennemden kurtulmak, yalnız Muhammed aleyhisselama tâbi olanlara mahsustur.

Dünyada yapılan hayrat ve hasenat, yani bütün iyilikler, Resulullah efendimizin yolunda bulunmak şartı ile, ahirette işe yarar. Yoksa, Allahü teâlânın Peygamberine tâbi olmayanların yaptığı her iyilik, dünyada kalır ve ahiretin harap olmasına sebep olur. Bir gün Ömer bin Abdülaziz hazretlerine;

-İnsanların en ahmağı kimdir diye sorulunca;

-Ahiretini dünya için satan, ahmaktır, ahiretini başkasının dünyası için satan ise, daha da ahmaktır buyurmuştur.

Herkese akıllı denmez. Akıllı kimse, kendisini her türlü kötülükten koruyan ve ahiretini mamur edendir. Anadolu'da yetişen evliyadan Sarı Abdullah Efendi; “Akıllı kimse dünyasının harap olmasına aldırmaz, ahiretini mamur etmenin yollarını arar. Akılsız kimse ise, ahireti viran edip, dünyasını mamur eder” buyurmuştur.

Seyyid Emir Hazma hazretleri buyuruyor ki:

“Dininizi dünyaya feda etmeyiniz. Dinini başkalarının dünyası için satan ve bu yüzden Allahü teâlânın rahmetinden mahrum kalan kimseden daha cahili yoktur. Böyle kimse, hem dünyada, hem de ahirette zavallıdır. Allahü teâlânın razı olmasını düşünmeyip de insanların rızasını düşünen, onların razı olmasını arayan kimse, Allahü teâlânın gadabını istemiş olur. Allahü teâlâ, insanları da ona karşı gadaplandırır. Allahü teâlânın kendisinden razı olmasını isteyip, insanların razı olmasına bakmayan kimseden Allahü teâlâ razı olur ve insanları da ondan razı ve hoşnut kılar.”

Netice olarak insan, mamur ettiği yeri sever ve hep orada kalmak ister. Bu hâl, eşyanın tabiatına uygundur. Kâfirin dünyayı, Müslümanın da ahireti sevmesi, gayet normaldir. Dünyayı seven ve ona düşkün olan bir insan, ölmek istemez ve ölümü de sevmez. Sebebi ise, dünyasını mamur, ahiretini ise harap etmiştir. İnsan, hiç mamur bir yerden harap olmuş, yıkılmış bir yere gitmek ister mi?

Tabiinin büyüklerinden Ebu Hazim hazretlerine;

-Ölmek istemiyoruz, bunun sebebi nedir? diye sorulduğunda, cevap olarak;

-Ahiretinizi harap, dünyanızı mamur eylediniz. Mamur bir yerden, harap yere gitmeyi elbet istemezsiniz buyurmuştur.

Ve Peygamber efendimizin buyurduğu gibi:

(Dünya, geçilecek bir köprü gibidir. Bu köprüyü tamir etmekle uğraşmayın. Hemen geçip gidin!)

Ramazan, yanmak demektir

24.09.2006

Ramazan, hicri ayların dokuzuncusu, üç ayların sonuncusu ve farz olan orucun tutulduğu aydır. Aynı zamanda Ramazan, yanmak anlamındadır. Çünkü bu ayda, oruç tutan ve tevbe edenlerin günahları yanar, yok olur. Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

(Ramazan-ı şerifin ilk gecesi olunca şeytanlar zincire vurulur. Cehennem kapıları kapanır. Ondan hiçbir kapı açık bırakılmaz. Cennet kapılarının hepsi açılır. Kapalı hiçbir kapı kalmaz. Bir münadi şöyle seslenir: Ey hayrı arayan! Hayra yönel. Ey şerri arayan! Ondan uzaklaş. Allahü teâlâ bu gece birçok kimseyi Cehennemden azat eder.)

Muhyiddin-i Arabi hazretleri buyuruyor ki:

“Ramazan ayının ilk gecesinden son gecesine kadar göklerin kapıları açılır. Yani bereket ve duaların kabul kapıları açık kalır. Ramazan gecelerinde namaz kılanlara, Allahü teâlâ her bir secdesine bin beş yüz hasenat, lütuf ve ihsan buyurur. Kırmızı yakuttan yapılmış bir cennet verilir. Birçok kapısı olup, kapıları altından, kırmızı yakutlar ile süslüdür. Allahü teâlâ, insanın her orucuna başka başka lütuflar ihsan eder. Oruçlu olduğu günün güneşinin doğuşundan batışına kadar yetmiş

bin melek o oruçluya istigfar eder. Gecesinde ve gündüzündeki secdelerine, Cennet bağlarında dünyada tasavvur edemediği ağaçlar dikilir ve gölgeliklerinde binlerce insan gölgelenir.”

Günlerin hayırlısı Cuma günü, ayların hayırlısı Ramazan ayı, amellerin hayırlısı da vaktinde kılınan namazdır. Hadis-i şerifte buyruldu ki:

(Allahü teâlâ benim ümmetime, Ramazan-ı şerifte beş şey ihsan eder ki, bunları hiçbir Peygambere vermemiştir:

1-Ramazanın birinci gecesi, Allahü teâlâ müminlere rahmet eder. Rahmet ile baktığı kuluna hiç azap etmez.

2-İftar zamanında, oruçlunun ağzı kokusu, Allahü teâlâyâ, her kokudan daha güzel gelir.

3-Melekler, Ramazanın her gece ve gündüzünde, oruç tutanların affolması için dua eder.

4-Allahü teâlâ, oruç tutanlara, ahirette vermek için, Ramazan-ı şerifte Cennette yer tayin eder.

5-Ramazan-ı şerifin son günü, oruç tutan müminlerin hepsini affeder.)

Her kim Ramazan-ı şerif orucunu Allahü teâlâ emrettiği için ve güzelce tutsa, haramlardan sakınsa, kaza namazlarını kılrsa, Cenab-ı Hak, her gün için, bin gün nafile oruç tutmuş gibi sevap ihsan eyler ve o kimse ile Cehennem arasına birçok perdeler konur. Hazret-i Ömer buyurdu ki:

“Ramazan çok hayırlı ve mübarek bir aydır. Gündüz tutulan oruca, gece kılınan namaza, bu ayda verilen sadakaya, Allahü teâlâ kat kat sevap verir.”

Kur'an-ı kerimde bütün üstünlükler bulunduğu gibi, Ramazan ayında da, o üstünlüklerden hasıl olan bütün iyilikler bulunmaktadır. Bu bağlılıktan dolayı, Kur'an-ı kerim bu ayda nazil oldu. Bekara suresinin yüz seksen beşinci âyetinde mealen; **(Kur'an-ı kerim, Ramazan ayında indirildi)** buyruldu.

Kadir gecesi bu aydadır ve bu ayın özüdür. Kadir gecesi, çekirdeğin içi gibidir. Ramazan ayı da, kabuğu gibidir.

Ahmed-i Haznevi hazretleri buyurdu ki:

“Resulullah efendimiz, bu ayda, esirleri azat eder, her istenilen şeyi verirdi. Bu ayda akşam olunca orucu acele açmak, sahurı tehir etmek, teravih namazı kılıp, Kur'an-ı kerim okuyup hatim etmek, sünnet-i müekkeke olup birçok iyi neticeler verir.

Bu ayda salih ve iyi ameller yapmayı başaran bir kimse, o senenin sonuna kadar da iyi işleri başarmış olur. Bu ayı günah işlemekle geçse, o yılı sonuna kadar günah işlemekle geçirecektir. Öyle ise Müslümanın, mümkün olduğu kadar bu ayda aklını Allah yoluna verip çalışması, bu ayı kendine ganimet bilmesi gerekir. Bu ayın her gecesinde, Cehennem ateşine müstehak binlerce kimse azat edilip serbest bırakılır. Cehennem kapıları kapatılıp, şeytanlar bağlanır, rahmet kapıları açılır.”

Netice olarak, Ramazan-ı şerif orucu, bir senelik günahların affına sebep olmaktadır. İmam-ı Rabbani hazretleri buyuruyor ki:

“Ramazan-ı şerif ayında yapılan nafile namaz, zikir, sadaka ve bütün nafile ibadetlere verilen sevap, başka aylarda yapılan farzlar gibidir. Bu ayda yapılan bir farz, başka aylarda yapılan yetmiş farz gibidir. Bu ayda, bir oruçluya iftar verenin günahları affolur. Cehennemden azat olur. O oruçlunun sevabı kadar, ayrıca buna da sevap verilir. O oruçlunun sevabı hiç azalmaz. Bu ayda, emri altında bulunanların işlerini hafifleten, onların ibadet etmelerine kolaylık gösteren amirler de affolur, Cehennemden azat olur. Bu ayda ibadet ve iyi iş yapabilenlere, bütün sene, bu işleri yapmak nasip olur. Bu aya saygısızlık edenin, günah işleyenin bütün senesi, günah işlemekle geçer. Bu ayı fırsat bilmelidir. Elden geldiği kadar ibadet etmelidir. Allahü teâlânın razı olduğu işleri yapmalıdır. Bu ayı, ahireti kazanmak için fırsat bilmelidir.”

Oruç tutunuz, sıhhat bulunuz

25.09.2006

Oruç tutmak, sıhhat, sağlık için zararlı değil, aksine çok faydalıdır. Çünkü Allahü teâlâ, kullarına, zararlı bir şey emretmez. Peygamber efendimiz de; **(Oruç tutunuz, sıhhat bulunuz)** buyurmuştur.

Oruç tutmak, mide rahatsızlığına sebep olmadığı gibi, aksine midenin sıhhati için çok faydalıdır. Bu husus, bugünkü modern tıp mütehassısları tarafından, açık ve kesin bir şekilde ispat edilmiştir. Çeşitli yabancı dillerde, mütehassıs doktorlar tarafından yazılmış tıp kitaplarında, bir çok hastalıkların perhiz yapmakla tedavi edilecekleri, yahut perhiz yaparak tedavinin kolaylaşacağı bildirilmektedir.

Oruç, bir sene boyunca durmadan çalışan mide ile beraber bütün sindirim sisteminin istirahate sevk edilmesi ve insan vücudunun bir tasfiyeye tâbi tutulmasıdır. Böylece, sindirim sistemi dinlendirilmiş olur.

İnsanlarda en çok görülen rahatsızlık, hazım, sindirim bozukluğudur. Bu hâl ise, şişmanlık, kalb ve damar hastalıklarına, şeker hastalığına ve tansiyon yüksekliğine sebep olmaktadır. Oruç, bütün bu hastalıklara karşı, koruyuculuk vazifesi yaptığı gibi, bir de tedavi vasıtasıdır. Bugün birçok hastalıktan kurtulmak için, perhiz lazım olduğunu, doktorlar bildirmektedir.

Oruç tutmakla, insanın güçlü bir irade kuvveti kazanacağı şüphesizdir. Bu sebeple alkol, uyuşturucu gibi, kötü alışkanlıklardan oruç vesilesi ile kurtulanlar çok görülmektedir.

Şah Veliyyullah-ı Dehlevi hazretleri buyuruyor ki:

“İnsanın nefsi bazen taşkınlık yapar. Bu sebeple insan, şehvetine, arzu ve isteklerine uyar. İnsanın nefsini böyle işlerden muhafaza etmesi için bazı çarelere başvurmaya gerekir. Oruç, bu hususta en güzel çaredir. İnsan, şehvetini oruç tutmak suretiyle kırar. Oruç, insanın kötü isteklerini zayıflatır. Ruhun parlaması, şehvetin ve kötü arzuların kırılmasında, oruçtan daha tesirli bir çare yoktur. Kişi oruç tutmak suretiyle şehvet ve kötü arzularından ne kadar sıyrılabilmişse, oruç o derece günahlarına kefarettir. Melekler oruç tutan kimseyi severler. Oruç tutan cemiyetlere şeytan tesir etmez. Çünkü o cemiyette oruç tutulduğu için şeytanlar bağlanmışlardır. Onlar için Cennetin kapıları açık, Cehennemin kapıları da kapalıdır.”

Oruç, vücuttaki karbonhidrat, protein ve bilhassa yağ depolarının harekete geçirilmesini sağlar. Oruç sayesinde madde süzmekten kurtulan böbrekler, bir revizyona, tamire girerek, dinlenme ve yenilenme imkanı bulurlar.

Bütün bu bildirilenler, oruç tutmanın insan sağlığına zarar verir diyenlerin yalan ve iftiralarını yüzlerine çarpmaktadır.

Oruç, senede bir ay, yalnız gündüzleri yemek ve içmekten uzaklaşmak demektir. Bunun manası, insanlara açlığın ve susuzluğun ne demek olduğunu da öğretmektir. Oruç, toklara, aç insanın neler çektiğini hatırlatır. Aynı zamanda nefse hakim olmayı sağlar. Oruç tutma zamanı, Kameri aylara göre tayin edildiğinden, her sene, şemsi sene hesabıyla önceki seneye göre 10-11 gün evvel gelir. Bu sebepten, yaklaşık otuz üç sene içinde her mevsimde oruç tutmak mümkün olur.

Seyyid Burhaneddin Tirmizi hazretleri, talebelerine şöyle nasihat ederdi:

“Karnınız aç olsun! Bunun için de çok oruç tutunuz! Çünkü oruç, hikmet hazinelerinin anahtarıdır. Oruç tutmak, kalb gözünün açılmasına, kalbin rikkate gelmesine sebep olur. Ayrıca oruçlunun duası, Allahü teâlâ indinde makbuldür.

Eğer Allahü teâlâya taatta bulunamazsanız, hiç olmazsa oruç tutun. Karnınızı aç tutmaya ve acı çekmeye önem verin. Çünkü oruç tutmaktan daha iyi bir taat yoktur. Peygamber ve velilerin kalblerinden hikmet pınarları, açlık ve oruç bereketi ile fışkırmıştır. Allahü teâlâya ulaştıracak, oruçtan daha iyi bir binek yoktur. Oruç ehlinin dualarına karşılık verilir ve kabul edilir. Orucun Allahü teâlâ katında büyük değer ve önemi vardır. Oruç, hikmet hazinelerinin anahtarıdır. Bir kimse, bütün kulluk vazifelerini yerine getirirse, fakat midesini doldursa hiçbir yere ulaşamaz. Orucu gereğince tutsa, başka kulluk vazifelerinde kusur olsa bile, yine bir yere erişir. Oruca yavaş yavaş alışmak gerekir ki, sıhate ziyan gelmesin, insanı işten alıkoymasın.”

Netice olarak oruç, insan için zararlı değil, her bakımdan faydalıdır. Zira oruç tutanlarda, gündüz kan hacminin, doku suyunun azaldığı ve sonuçta minima, küçük tansiyonun düştüğü, kalbin rahatladığı tetkikler sonucu anlaşılmıştır.

Oruç tutan kişinin sinir sistemi de, bir rahatlama içindedir. Bir ibadeti yerine getirme mutluluğu, gerginlikleri, sıkıntıları azaltır, yok eder. Ayrıca Muhammed Baki-billah hazretlerinin buyurduğu gibi: “Oruç tutmak, Allahü teâlânın sıfatıyla sıfatlanmaktır. Zira Allahü teâlâ, yemekten ve içmekten münezzehtir.”

Vermek izzet, almak zillettir

01.10.2006

Her izzet ve her nimet, Allahü teâlâyâ, ihlas ile itaat ve ibadet etmek suretiyle gelmektedir. Her kötülük ve sıkıntı da, günah işlemekten hasıl olur. Herkese dert ve bela, günah yolundan gelir. Rahat ve huzur da, itaat yolundan gelmektedir. Allahü teâlânın âdeti böyledir. Bunu kimse, değiştiremez.

Kim Allahü teâlâdan korkarsa, haram işlemezse, bütün mahlukat ona itaat eder. Onu aziz eder. Kim, Allahü teâlâdan korkmaz, haram işlerse, Allahü teâlâ onu zelil, rezil eder. Allahü teâlâdan korkup haram işlemezse aziz olur. Aksini yapan zelil ve rezil olur. Ebu Ali Rodbari hazretleri; “Dünyayı kazanmakta nefslar için zillet, ahireti kazanmakta ise nefslar için izzet vardır. Acaba niçin insanlar, baki olan ahireti istemekteki izzetin yerine, fani olan dünyayı isteyerek zilleti seçerler” buyurmaktadır.

Yahya bin Muaz-ı Razi hazretleri de; “İnsanı Allahü teâlâdan uzaklaştıran şeyleri aramakta, kişiler için zillet, ahireti aramakta ise izzet vardır. Yok olacak şeylerin peşlerinde koşarak zillete düşmek, ebedi olanı terk edip, kendisini izzete ulaştıracak şeyleri terk edene ne kadar çok şaşılır” buyurmaktadır.

Kulun elbette istekleri olacaktır. Fakat istenecek kapıyı iyi bilmeli ve ona göre istemelidir. Çünkü Allahü teâlânın nimetleri, ihsanları güneşten daha açık ve aydan daha aşîkârdır. Başkalarından gelen nimetleri de gönderen Odur. Başkalarının ihsan etmesi, bir emanetçinin, birisine emanet vermesi gibidir. Allahü teâlâdan istemeyip, başkasından yani Onun yarattıklarından bir şey istemek, fakirden bir şey beklemek gibidir.

İstenecek kapıdan, istenecek şeyi de iyi bilmelidir. Cenab-ı Hak’tan, rızasını, muhabbetini talep etmelidir. İstek nimetinin kıymetini bilip, bunun elden kaçmasına sebep olacak şeylerden sakınmalıdır. Bu nimetin elden çıkmamasına en çok yarayan şey, buna şükretmektir. Çünkü, sure-i İbrahim’in yedinci âyetinde mealen; **(Nimetlerime şükrederseniz, elbette arttırırım)** buyuruldu.

Dinimizde vermek, kıymetlidir, muteberdir. Zira bir şey istemek zillet, bir şey vermek ise izzettir. Allahü teâlâ dünyaya zillet, ahirete izzet vermiştir. Kuldan isteyen zelil, Allahü teâlâdan isteyen ise aziz olur. Hadis-i şerifte: **(Veren el, alandan yüksektir)** buyuruldu.

Fedakârlık etmek, vermek demektir. Haklı olduğu halde, sen haklısın demek, vermektir. İnsanlara güler yüzle muamele etmek, vermektir. Yük çekmek, vermek demektir. Bunun için veren aziz olur. Alan ise, zelil olur. Yükünü çektiren, sıkıntı veren, fedakârlıktan sakınan, haklı olmadığı halde haklıyım diyen, neticede zelil olur. Fedakârlıkta bulunan yani vermesini bilen, sevilir, sayılır, hürmet görür. Hep almaya çalışan ise, sevimsiz olur, horlanır, itibarsız olur. Abdullah-ı Ensari hazretleri; “Sana iyilik eden kimsenin esiri olursun. Ona karşı boynun bükük olur. Kendisine iyilik ettiğin kimseye karşı ise, tam tersi olur. Onun için, daima herkese iyilik etmeli, faydalı olmaya çalışmalıdır” buyurmaktadır.

Şeyh Edebalı hazretlerinin, Osman Gazi’ye yaptığı meşhur vasiyette ise; “Sana itaat edenleri hoş tutasın! Askerine inamı, ihsanı eksik etmeyesin ki, insan ihsanın kulcağızıdır” buyurulmaktadır.

Dini kurtarmak için, dünyayı vermek lazımdır. Zira dünya malını kalbinden atan, Allah’ın sevgili kulu olur. İyi sebebe yapışan iyi netice alır.

Para, dünyada iş görmek için yaratılmıştır, sevmek ve biriktirmek için değil. Zira paranın sevgisi yılan sevgisi gibidir. Mal kazanmakla, şeref kazanılmaz. İzzet ve şeref, Allahü teâlâyâ kul olmakta, ilimde, edepte, ihlas ile amel etmektedir. İlim rütbesi, rütbelerin en üstünüdür. İnsanın şerefi de ilmi ve edebi ile belli olur. Allahü teâlâ kime izzet vermişse, onu kimse zelil edemez. Kime zillet vermişse, onu da, kimse aziz edemez. Peygamber efendimiz; **(Şan, şeref ve üstünlük, mal ile değil, ilim ve irfan ile ölçülür)** buyurmuştur.

Abdülhalık Goncdüvani hazretleri, sevenlerine ve oğluna hitaben; “Sana vasiyet eylerim ey oğul ki, her halinde ilim, edep ve takva üzere ol! İslam âlimlerinin kitaplarını oku! Fıkıh öğren! Cahil tarikatçılardan sakın! Şöhret yapma! Şöhrette afet vardır. Aslandan kaçır gibi, cahillerden kaç! Bid’at sahibi, sapıklar ile ve dünyaya düşkün olanlar ile arkadaşlık etme! Helalden ye! Çok gülme! Herkese, şefkat ve merhamet et! Kimseyi hakir görme! Kimse ile münakaşa, mücadele etme! Kimseden bir şey isteme! Mayan fıkıh ve evin mescid olsun!” buyurmaktadır.

Netice olarak insan, kendini, almaya değil vermeye alıştırmalıdır. Çünkü bir gün en çok sevdiğimiz şeyi yani canımızı vereceğiz. Bunun için vermeye alışan, kolay can verir denmiştir.

Dünyada ve ahirette aziz olmak için...

02.10.2006

Bir Müslümanın öğrenmesi lazım olan bilgilere İslam ilimleri denir. İslam ilimleri; din bilgileri ve fen bilgileri olmak üzere iki kısımdır. Hadis-i şerifte; **(Her Müslüman erkeğin ve kadının, İslam bilgilerini öğrenmeleri farzdır)** buyuruldu.

Dinimiz, ilme kıymet vermeyi, âlimlere hürmet etmeyi ve Allah yolunda olanlarla beraber bulunmayı emretmektedir. Hadis-i şerifte; **(Bir insan, ya âlimdir, yahut ilim öğrenmekte olan talebedir. Yahut bunları sevmektedir. Bu üçünden başkaları ahırlarda uçan sinekler gibidir)** buyuruldu.

Bunun için, kıymetli ve sınırlı olan ömrü, faydasız şeylerle geçirmemeli ve hadis-i şerifte bildirilen dördüncü dereceden olmamaya çalışmalıdır. Hadis-i şerifte; **(Doğru ilim sahibi olan ve ilmi ile amel eden bir âlim ile Peygamberler arasında bir derece fark vardır. Bu bir derece, Peygamberlik makamıdır)** buyuruldu.

Bu saadete kavuşmak için, ilim öğrenmeye çalışmak lazımdır. Şu hususu iyi bilmelidir ki, insanı dalaletten, kötü yoldan ancak ilim ve âlimler kurtarır. Zira rehber olmadan doğru yola kavuşulamaz. İlme ve ilim öğrenmeye Allahü teâlâ kıymet vermektedir. Dünyaya tapanlar, mektebe gitmemiş ve hakiki din âliminin sohbetinde bulunmakla şereflenememiş olanlar, ilme ve âlime kıymet vermezler. Bunlar, dinlerinin noksan olması tehlikesinden korkmaz ve hakiki din âlimlerinin kitaplarından okuyup öğrenmezler. Bunların tek düşünceleri, para, mal toplamak ve mevki elde etmektir. Helalden mi, haramdan mı geldiğine bakmazlar. Hakkı bâtıldan ayırmazlar. İlmin ve hakiki din âlimlerinin kıymetini bilmezler. Hakiki din adamlarının vaazları, kitapları, bunların nazarında, hayvan pazarında güzel kokular satan attar ve körlere ayna satan kimse gibidir. Ebu Leheb gibi kimseye Taha suresini okumak ve sokak serserisinin cebine inci, mercan doldurmak ve bir köre sürme hediye etmek, akıllı kimsenin yapacağı şey değildir. Allahü teâlâ, böyle boş kafalı kimseler için; **(Bunlar hayvan gibidir, hatta daha aşağıdırlar)** buyurmuştur.

Enes bin Malik hazretlerinin haber verdiği hadis-i şerifte; **(Âlime haksız olarak hakaret eden kimseyi, Allahü teâlâ, bütün insanlar arasında hakir, rezil eder. Âlime hürmet eden kimseyi, Allahü teâlâ, Peygamberler gibi aziz eder, şerefendirir)** buyuruldu.

Musa aleyhisselam, ilmin en yüksek derecesinde olduğu, Allahü teâlâ ile konuşmak şerefine kavuştuğu ve Allahü teâlânın muhabbet şerbetinden içtiği halde, ilim edinmek için, Hızır aleyhisselamın talebesi olan Yuşa aleyhisselam ile beraber geldiği Kehf suresinde bildirilmektedir. Musa aleyhisselam mantık ilminin üstadı iken, Hızır aleyhisselamdan ilim öğrenmeye geldi.

İmam-ı Ebu Yusuf hazretlerinin 15 yaşında bir oğlu vardı ve bu oğlunu çok seviyordu. Ama bir gün ansızın vefat etti. Talebesine; “Defin işini size bıraktım. Ben üstadımın dersine gidiyorum. Bugünkü dersi kaçırmayayım” demiştir.

İmam-ı Ebu Yusuf hazretleri, vefatından sonra rüyada görülür. Cennette, çok büyük bir köşkün önünde durmaktadır. Bu makama nasıl yükseldiği sorulunca; “İlme ve ilim öğrenmeye ve öğretmeye olan muhabbetim ile” cevabını vermiştir.

Muhammed Celal Hirevi hazretlerinin en büyük oğlu takva sahibi ve çok âlim bir kimse idi. Bu oğlu vefat ederken yanında idi. Oğlu vefat edince, üstünü örttü ve medreseye gidip, hadis dersini verdi. Sonra medreseden çıkıp defin işine başladı.

Dede Ömer Ruşeni hazretleri, Osmanlı âlimlerindendir. Akkoyunlu sultanlarının daveti üzerine Tebriz’e gider. Sultan Hasan, bir cuma gecesi, meşhur âlim ve velilerle beraber onu da saraya davet eder. Sultan bir ara âlimleri göstererek, şikâyetle bulunur. Bunun üzerine Dede Ömer Ruşeni hazretleri sultana şöyle nasihat eder:

“Âlimler, Peygamberlerin vârisleri ve dinin direkleridir. Bu âlimlerin kalblerinde Allahü teâlânın kelâmı Kur’an-ı kerim, Onun mübarek isimleri ve ilmi vardır. Onların bereketli nefeslerini koklayıp, Cennet kokularına kavuşasın. Resulullah efendimiz; **(Kim bir âlime ikram ederse, bana ikram etmiş olur. Bana ikram eden, Allahü teâlâyâ ikram etmiş olur. Allahü teâlâyâ ikram eden, Cennete girer)** buyurdu.

Âlimlere hürmet hususunda âyet-i kerimeler vardır. Bu hususta hadis-i şerifler de çoktur. Dolayısıyla âlimlere hürmet mutlaka lazımdır. Onlara kötülük yapmayı düşünmek, insanın felaketine ve Allahü teâlâdan uzaklaşmasına sebep olur. Âlimleri kim zemmedip kötülerse, onların etlerini yemiş gibi olur.”

Sultan Hasan büyük bir dikkatle bu sohbeti dinledikten sonra, söylediklerine pişman olur.

Netice olarak, dünyada ve ahirette aziz olmak için, ilim öğrenmek, bunlarla amel etmek ve başkalarına da öğretmek lazımdır...

Netice almak isteyen sabırlı olur

08.10.2006

Sabır, insana mahsustur. Hayvanlarda sabır yoktur. Meleklerin ise sabra ihtiyacı yoktur. Sabır; bütün hayırların, iyiliklerin anahtarıdır. Dünyaya geldiğimiz andan itibaren, her menzile sabırla ulaşılmaktadır. Çocuğun büyümesi ve eğitimi, sabretmeye bağlıdır. İyi bir insan, iyi bir Müslüman olmak, sabırla ele geçer. Din Büyükleri; “Sabır bütün hayırların, şükür de bereketin anahtarıdır. Kimde bu hasletler bulunursa, o, en yüksek manevi mertebelere kavuşur” buyurmuşlardır.

Abdullah ibni Abbas hazretleri, kızının vefat ettiğini öğrenince önce; “İnna lillah ve inna ileyhi raci’un” der ve akabinde de; “Bu mahrem idi, Allahü teâlâ bunu örttü, yardıma muhtaç idi, himayesine aldı; bizim için de bir mükafat idi onu bizden önce gönderdi” der ve iki rekat namaz kılar. Namazı kıldıktan sonra; “Allahü teâlânın; Bekara suresinin kırk beşinci âyet-i kerimesinde; **(Sabır ve namaz ile yardım isteyen)** mealindeki emrini yerine getirdik” buyurur.

Sabır, dinin yarısı, Namaz ise dinin direğidir. Bu ikisine yapışan, hedefine ulaşır, maksadına kavuşur. Peygamber efendimiz; **(Sabreden, zafere kavuşur)** buyurmuşlardır.

Abdullah Mürteiş hazretleri; “Bütün işlerin neticesinin sıhhatli ve faydalı olabilmesi için iki şart vardır: Sabır ve ihlas” buyurmuştur.

İsmail Fakirullah hazretleri; “Tevekkül etmek, teslim olmak, sabretmek ve rıza göstermek, Allahü teâlâyâ varan yolun esaslarıdır” buyurmuştur.

Yahya bin Muaz-ı Razi hazretleri ise; “Kıyamet günü fakirlik ve zenginlik tartışılmayacak, fakirliğe ne ölçüde sabredilmiş ve zenginliğe ne ölçüde şükredilmiş ise, o hesap edilecek. Mesele çok fakir veya çok zengin olmak değil, çok sabretmek veya çok şükretmektir” buyurmaktadır.

Ebu Ali Dekkak hazretlerine; Sabır nedir? diye sual edilince cevaben buyurur ki:

“Sabır, ilaç olarak kullanılan tadı acı bir ağacın adıdır. Sabırlılar dünya ve ahiret izzetine konarak kurtuluşa erdiler. Çünkü onlar Allahü teâlâdan Onunla olma şerefine nail olmuşlardır. Allahü teâlâ bunun için Tur suresi dördüncü âyetinde mealen; **(Şüphe yok ki Allah sabredenlerle beraberdir)** buyurmuştur.

Sabrın tarifi ve sınırı, takdire itiraz etmemektir. Şikayet yollu olmaksızın başa gelen musibetleri açıklamak sabırsızlık olmaz. Allahü teâlâ, Eyyub aleyhisselam kıssasında; **(Biz onu sabırlı bulduk, o ne güzel bir kuldur)** buyurmuştur. Halbuki Allahü teâlâ, Enbiya suresinin seksen üçüncü âyetinde mealen, Eyyub aleyhisselamın; **(Başıma bu dert geldi)** dediğini haber vermiştir. Bu ümmetin zayıfları, ruhsatla, amel ederek nefes alsınlar diye Allahü teâlâ, Eyyub aleyhisselamın; **(Başıma bu dert geldi)** dediğini bildirmiş ve böyle şeyler söylemeyi haram kılmamıştır.”

Abdülkadir Geylani hazretleri buyurdu ki:

“Kulun Allahü teâlâyı sevmesinde samimi olup olmadığı, başına bela ve musibet geldiği zaman ortaya çıkar. Bela ve musibet geldiğinde sabır ve sükun halini muhafaza edebiliyorsa, o gerçekten Allahü teâlâyı seviyor demektir. Musibet ve fakirlik zamanında sebat gösterebilmek bu sevgiye delil ve alamet yapıldı. Birisi Peygamber efendimize; “Ben seni seviyorum” deyince; **(Fakirlik için bir elbise hazırla)** buyurdu. Bir başkası gelip Peygamber efendimize; “Ben Allahü teâlâyı seviyorum” deyince; **(Bela için elbise hazırla)** buyurdu.

Halinizden şikayette bulunmayın. Sabredin, feryat etmeyin. Allahü teâlâyâ, rızası için yapılan sabırlar ve tahammüller, asla karşılıksız kalmaz. Bir anlık sabrınızın mükafatını, mutlaka görürsünüz. Zaten kahraman olanlar da, bu lakabı, bir anlık cesareti neticesinde kazanmışlardır.”

Ahmed Yekdest Cüryani hazretleri;

“Dünyanın esas mihnet, sıkıntı üzerine kurulmuştur. Sıkıntının ise sabretmekten başka reçetesi, katlanmaktan başka kurtuluş yolu yoktur. Şu üç sabır çok sevgilidir. Bunlar; taatte, Hakka kullukta, günah işlememekte, bela ve mihnet anında sabırdır” buyurmaktadır.

İmam-ı Rabbani hazretleri buyuruyor ki:

“Her gün insanın karşılaştığı her şey, Allahü teâlânın dilemesi ve yaratması ile var olmaktadır. Bunun için, iradelerimizi Onun iradesine uydurmaliyiz! Karşılaştığımız her şeyi, aradığımız şeyler olarak görmeliyiz ve bunlara kavuştuğumuz için sevinmeliyiz! Kulluk böyle olur. Kul isek, böyle olmalıyız! Böyle olmamak, kulluğu kabul etmemek ve sahibine karşı gelmek olur. Allahü teâlâ, hadis-i kudside buyuruyor ki:

(Kaza ve kaderime razı olmayan, beğenmeyen ve gönderdiğim belalara sabretmeyen, benden başka Rab arasın. Yeryüzünde kulum olarak bulunmasın!)

Netice olarak sabır, Allahü teâlânın takdirine ve taksimine itiraz etmemektir. Sabretmeyen zafere kavuşamaz. Netice almak isteyen ise, sabırlı olur.

İsraf, nimeti hakir görmektir

09.10.2006

Mal, Allahü teâlânın verdiği bir nimettir. Ahireti kazanmak, mal ile olduğu gibi, dünya ve ahiret, mal ile intizam bulur, rahat olur. Hac, cihad sevabı, hep mal ile kazanılır. Bedenin sıhhat, kuvvet bulması, mal ile olur. Başkasına muhtaç olmaktan insanı koruyan maldır. Sadaka vermek, akrabayı dolaşmak, fakirlerin imdadına yetişmek mal ile olur. Mescidler, mektepler, hastaneler, yollar, çeşmeler, köprüler yaparak, asker yetiştirerek insanlara hizmet etmek de hep mal ile olur. Dinimiz; **(İnsanların en iyisi, onlara faydası çok olanıdır)** buyuruyor.

İnsanlara yardım etmek için çalışıp para kazanmak, nafile ibadet yapmaktan daha çok sevaptır. Cennetin yüksek derecelerine mal ile kavuşulur. Hadis-i şerifte; **(Allahü teâlâ, bir kuluna mal ve ilim verir. Bu kul da haramlardan kaçınır. Akrabasını sevindirir. Malından, hakkı olanları bilip verir ise, Cennetin yüksek derecesine gider)** buyuruldu.

Abdullah ibni Mes'ud hazretlerinin haber verdiği bir hadis-i şerifte de; **(İki şeyden birine kavuşan insana gıpta etmek, buna imrenmek yerinde olur. Allahü teâlâ bir kimseye İslam ilimlerini ihsan eder. Bu da, her hareketini, bilgisine uygun yapar. İkincisi, Allahü teâlâ, birine çok mal verir. Bu kimse de malını, Allahü teâlânın razı olduğu, beğendiği yerlere harceder)** buyuruldu.

Peygamber efendimiz, Amr ibni As hazretleri için; **(İyi kimseye malın iyisi, ne güzel yakışır)** buyurmuştur.

Allahü teâlâ, Kur'an-ı kerimde, mala **“Hayırlı şey”** ismini vermekte ve Habibine verdiği nimetleri hatırlatırken; **(Sen malsız idin, sana, kimseye muhtaç olmayacak kadar, mal verdim)** buyurmaktadır.

İslam âlimlerinin büyüklerinden olan Süfyan-ı Sevri hazretleri; “Bu zamanda mal, insanın silahıdır” buyurmuştur. Yani, insan canını, sıhhatini, dinini ve şerefini mal ile korur.

Malı ve dünyalığı kötüleyen haberler de çoktur. Fakat, bu haberler, malı, dünyalığı değil, bunların sevgisini, zararlı kullanılmasını kötülemektedir. İnsanın azmasına, Allahü teâlâyı unutturmasına, ibadete mani olmasına sebep olan mal, zararlıdır. Ölümü ve ölümden sonrasını unutturan mal da zararlıdır. Mal, birbirine zıd iki şeye yani hayra ve şerre sebeptir. Hayra, iyiliğe sebep olan mal övülmekte, şerre, kötülüğe sebep mal da kötülenmektedir.

İsraf ise, malı helak etmek, faydasız hâle getirmek, dine ve dünyanın mubah olan işlerine faydalı olmayacak şekilde sarf etmektir. Malı denize, kuyuya, ateşe ve elden çıkmasına sebep olan yerlere atmak, onu helak etmektir. Kullanılmayacak hâle sokmak, kırmak, kesmek, ağaçtan meyveyi toplamayıp çürütmek, tarlayı hasat etmeyip, ekinin helak olması, hayvanları soğuktan, düşmandan korunacak yere koymamak ve soğuktan, sıcaktan ve açlıktan ölmelerini önleyecek kadar yedirmemek ve örtmemek de, helak etmektir ki, bunların hepsi israftır.

Ayrıca, meyve ve ekin toplandıktan sonra, bunları iyi saklamayıp kendiliklerinden bozulmaları veya nem alarak çürümeleri veya kurt, güve gibi benzeri canlıların yemeleri de hep israftır. Ekmek, et, etsuyu, peynir gibi gıdaların ve hurma, karpuz gibi meyvelerin ve kuru incir, kuru üzüm, zerdali gibi kuru meyvelerin ve buğday, arpa gibi hububatın ve elbise, kumaş, kitap gibi eşyanın, böylece israf edildikleri çok görülmektedir.

Yemek artıklarını dökmek, çatalı, kaşığı, tabağı, tası ekmekle veya parmakla sıyıyıp yemeden önce, kapları ve parmakları yıkamak ve silmek de israftır. Fasulye, pirinç, nohut gibi şeyleri yıkarken dökmek ve dökülenleri toplamamak israftır. Sofra bezi ve masa üstüne düşen ekmek ve yemek kırıntılarını toplamayıp atmak da israftır. Bu kırıntıları toplayıp kedi, köpek, koyun, sığır, karınca, kuş,

tavuk gibi hayvanlara yedirmek israf olmaz. Doyduktan sonra fazla yemek de israftır. Yalnız, misafir utanmasın diye, ev sahibinin fazla yemesi ve orucu rahat tutmak için sahurda fazla yemek israf değildir.

Resulullah efendimiz çeşitli meyveler yemiş ve Abdullah ibni Abbas hazretlerine hitaben de; **(İstediyini ye, istediğini giyin! İnsanı yanlış yola götüren, israf ve tekebbürdür)** buyurmuşlardır.

Netice olarak, âyet-i kerimelerde ve hadis-i şeriflerde bildirildiği gibi mal, büyük bir nimettir. Malı israf, Allahü teâlânın nimetini hakir görmek, nimete kıymet vermemek, nimeti elden kaçırmak, kısaca küfrânı nimet etmek, yani şükretmemek olur. Bu ise, nimeti verenin, azarlamasına ve azap etmesine sebep olacak büyük bir suçtur. Nimetin kıymeti bilinmeyince, hakkı gözetilmeyince elden gider. Şükredilince ve hakkı gözetilince elde kalır ve artar. Zira sure-i İbrahim'in yedinci âyet-i kerimesinde mealen, **(Şükrederseniz, verdiğim nimetleri elbette arttırırım)** buyurulmaktadır.

Sevgili kul olabilmek için

15.10.2006

İhsan eden, iyilik eden sevilir. Peygamber efendimiz; **(İhsan sahibini sevmek, insanların yaratılışında vardır)** buyurmuşlardır.

Bütün iyilikleri yaratan, insana, can, mal, sıhhat veren, zararlardan, korkulardan koruyan, Allahü teâlâyı sevmek insanlık icabıdır.

Allahü teâlânın sevgisini kazanmaya çalışan kimseye, Salih kul denir. Bu sevgiyi kazanmış olan kimseye de Veli yani Sevgili kul denir.

Ali Ramiteni hazretleri, Sevgili kul olabilmenin şartlarını şöyle bildirmektedir:

“Birincisi; temiz olmaktır. Temizlik de iki kısma ayrılır:

1-Zahiri temizlik: Dış görünüşün temiz olmasıdır. Bu, bütün insanların dikkat edeceği hususlardandır. Giyecek, yiyecek, içeceklerin ve kullanılacak bütün eşyaların temiz olmasıdır.

2-Bâtın temizliği: Kalbin iyi huylarla dolu olmasıdır. Haset etmemek, başkaları hakkında kötülük düşünmemek, Allahü teâlânın düşmanlarından nefret etmek, dostlarına da muhabbet etmek gibi cenab-ı Hakkın beğendiği iyi huylardır.

Kalb, Allahü teâlânın nazargâhıdır. Bu sebeple kalbe dünya sevgisi doldurmamalıdır. Haram olan yiyeceklerle beslenmemelidir. Nitekim hadis-i şerifte; **(Uzak yoldan gelmiş, saçı sakalı dağılmış, yüzü gözü toz içinde bir kimse, ellerini göğse doğru uzatıp dua ediyor. Ya Rabbi! diye yalvarıyor. Halbuki, yediği içtiği haram, gıdası hep haram. Bunun duası nasıl kabul olur?)** buyuruldu.

Gönül, kalb temiz olmazsa ibadetlerin lezzeti alınamaz, marifete, Allahü teâlâyı ait bilgilere kavuşulamaz.

İkincisi; dilin temizliğidir. Dilin münasebetsiz ve uygun olmayan sözleri söylemeyip susması, Kur'an-ı kerim okuması, emr-i maruf ve nehy-i münkerde bulunması, Allahü teâlânın emirlerini yapmayı ve yasaklarından kaçınmayı bildirmesi, ilim öğretmesi gibi. Zira Peygamber efendimiz; **(İnsanlar, dilleri yüzünden Cehenneme atılırlar)** buyurdu.

Üçüncü şart; mümkün olduğu kadar insanlardan uzak durmaya çalışmalıdır. Bu sebeple göz, haram şeylere bakmamış olur. Zira kalb, göze tâbidir. Her harama bakış, kalb aynasını karartır.

Dördüncü şart; oruç tutmaktır. İnsan oruç tutmak suretiyle meleklerle benzemiş ve nefsinin kahretmiş olur. Bununla ilgili hadis-i kudside; **(Oruç bana aittir. Orucun ecrini ben veririm. Sevabı nihâyetsizdir. Muhakkak, sabrederek ölenlerin ecirleri hesapsızdır)** buyurulmaktadır. Yine hadis-i şerifte; **(Oruç, Cehenneme kalkandır)** buyuruldu. Oruç tutarak gönlü huzura kavuşturmalı ve şeytanın yolunu kapatıp, siper hasıl etmelidir.

Beşinci şart; Allahü teâlâyı çok hatırlamak, ismini çok söylemektir. En faziletli olan zikir, “La ilahe illallah”tır. La ilahe illallah diyen kimse ihlas sahibi olur. İhlas; bütün işlerini Allahü teâlânın rızası için yapmak, dünyaya ait mal ve makamlardan hevesini kesip ahireti istemektir. İhlaslı kimse; “İlahi! Benim maksudum sensin, seni istiyorum!” der. Nitekim Resulullah efendimiz, “La ilahe illallah” demenin çok faziletli olduğunu ve günahların affedileceğini buyurdu. Allahü teâlâ, Kur'an-ı kerimde, Ahzab suresinin kırk birinci âyet-i kerimesinde mealen; **(Ey iman edenler! Allah'ı çok zikrediniz)** buyurdu. Nefsin arzu ve isteklerinden kurtulmak için devamlı zikretmelidir.

Altıncı şart; hatıra yani kalbe gelen düşüncelerdir. İnsanın kalbine gelen düşünceler dört kısımdır. Bunlar; Rahmani, melekani, şeytani, nefsanidir. Hatır-ı rahmani; gafletten uyanmak, kötü yoldan doğru yola kavuşmaktır. Hatır-ı melekani; ibadete, taate rağbet etmektir. Hatır-ı şeytani; günahı süslemektir. Hatır-ı nefsanî de; dünyayı talep etmek, istemektir. Şeytani ve nefsanî düşüncelerden kurtulmak gerekmektedir.

Yedinci şart; Allahü teâlânın hükmüne rıza göstermek, iradesine teslim olmaktır. Havf ve reca, korku ve ümit arasında yaşamaktır. Zira Allah'tan korkan kimse, günah işlemez. Ayrıca mümin, ümitsizliğe de düşmez. Allahü teâlâ, ümitsizliğe düşmemeyi emretmektedir.

Sekizinci şart; salihlerle sohbeti seçmektir. Salihlerle sohbet edildiği takdirde, haramlar gözüne kötü görünür.

Dokuzuncu şart; iyi ve güzel hasletlerle bezenmektir. Bu da, her şeyi yaratan Allahü teâlânın ahlakıyla ahlaklanmaktır. Çünkü Peygamber efendimiz; **(Allahü teâlânın ahlakıyla ahlaklanınız)** buyurdu.

Onuncu şart; helal ve temiz lokma yemektir. Bu da farzlardandır. Nitekim Allahü teâlâ, Bekara suresinin yüz altmış sekizinci âyet-i kerimesinde mealen; **(Yeryüzündekilerden helal ve temiz olanını yiyiniz)** buyurmaktadır. Peygamber efendimiz ise; **(İbadet on cüzdür. Dokuzu helali talep etmektir)** buyurmuştur.

Geriye kalan bütün ibadetler bir cüzdür. Helal yemeyen kimse, Allahü teâlâyâ itaat etme gücünü kendisinde bulamaz. Helal yiyen kimse de, Allahü teâlâyâ isyankâr olmaz, helal ve temiz yer, israf etmez.”

İnsanın değeri, değer verdikleridir

16.10.2006

İnsanın kıymeti, muhabbet ettiği, sevdiği, değer verdiği şeylerle belli olur. İnsan ne ile meşgul olursa, gönlü ona kayar. Bunun için Din Büyükleri; “Dünya işleri ile çok uğraşmakta, dünya işlerine gönlü bağlamak korkusu vardır” buyurmuşlardır.

Ebu Bekr-i Ebheri hazretleri buyuruyor ki:

“Her sınıf insanın, ulaşmak için gayret ettiği bir gayesi, himmeti vardır. Salihlerin himmeti, Allahü teâlâyâ isyan etmeden, Onun razı olduğu işleri yapmaktır. Âlimlerin himmeti, sevabın artmasına gayret etmektir. Ariflerin himmeti, kalblerinde Allahü teâlânın büyüklüğünü bulundurmaktır, Allahü teâlâyâ hatırlamaya mani olan şeyleri terk etmektir.”

Mimşad ed-Dineveri hazretleri anlatır:

Bir yolculuğumda, yaşlı bir zat gördüm. Salih bir kimse olduğu yüzünden okunuyordu. Kendisinden nasihat isteyince buyurdu ki;

“Himmetini koru. Himmet, niyet; bütün işlerin başlangıcıdır. Himmeti temiz, gayreti iyiye yönelen kimsenin, yaptığı işleri de temiz olur. Halleri ve amelleri de düzelir.”

Himmet; gayret, emek, çalışmak, çabalamak, yardım gibi anlamlara gelmektedir.

İnsanın kıymeti, kıymet, değer verdiği şeylerle ölçülür. Bir kimse neye değer vermiş ise, onu elde etmek için çalışır. Bu kimsenin bütün gayreti, çalışması hep bu yönde olur. Sadece yeme ve içmeye kıymet verenin değeri de, o kadar olur. Kim neye kıymet veriyorsa, kendi kıymetini de ortaya çıkarmış oluyor.

Kutbüddin Kaki hazretleri buyuruyor ki:

“Çok yemek yiyen, nefsinin kölesi olur. Bedeni ayakta tutacak kadar ve ibadette kuvvetli olacak kadar yemek ile yetinmelidir. Normal ve basit giyinmeli, süsten, gösterişten uzak olmalıdır. Süslü elbiseleri gösteriş için giyen, kendini aşağılamak yolunda silahlı bir soyguncu gibi olur. Az uyumalıdır. Değersiz ve kıymetsiz dünya işlerine gönlü vermek şöyle dursun, bunları konuşmaktan, böyle şeylerden bahsetmekten bile çok sakınmalıdır. Böyle dünyalık şeylerin yanında bulunmasını bile, kendisi için kusur ve bu yolda ilerlemeye mani bilmelidir.

Dinin emirlerini yerine getirmekte çok gayretli olmalıdır. Zira gayret olmayınca, ilerlemek de olmaz. Bu yolda ilerlediğini söyleyen fakat dinin emir ve yasaklarına uymakta gevşek davranan kimse, yalancıdır.”

Her mahlukun, kendi yaratılışı ile alakalı olarak bir himmeti, gayreti olur. Nefsin de himmeti, gayreti, yaratılanların en cahili olması sebebi ile, kendini mahvetmek üzerinedir. Bir kimse, nefsine tâbi olursa, kadir ve kıymeti de nefsi kadar yani nefsinin kıymet verdikleri kadar olur. Bunun için insan, nefsine ve nefsinin himmet ettiklerine tâbi olmayıp, himmetini yani isteklerini, arzularını, taleplerini çok yüksek, kıymetli şeylere çevirmelidir.

Allahü teâlâ, her şeyi bir sebeple yaratıp, göndermektedir. Yüksek, kıymetli şeylere kavuşmak isteyen kimse, bunlara kavuşturan sebeplere yapışır, himmetini bu yöne kullanır. Cenab-ı Hakkın rızasına talip olan bir kimse, kötü şeylere ve nefsine tâbi olmaktan kendini korur. Abdullah bin Hubeyk hazretleri buyuruyor ki:

“Yarın sana zarar verecek şeyler için keder ve gam içinde bulun. Ahiret saadetini harap eden şeyler için üzü. Yarın sana fayda vermeyecek şey için sevinme!”

Bir gün Ömer bin Abdülaziz hazretleri cemaate hitaben buyurdu ki:

“Ey insanlar! Sizler, ölüm için hedefler durumundasınız. Ölüm sizden dilediğini seçer. Size yeni bir nimet verildiği zaman, önceki nimet orada sona erer. Ağza bir lokma alınmasın, bir yudum su içilmesin ki, onunla beraber bir keder ve bir üzüntü olmasın. Dün geçti. O, sizin hakkınızda iyi bir şahittir. Bugün mühim bir emanettir. Onun kıymetini bilmek ve iyi değerlendirmek lazımdır. Yarın, içinde hadiselerle beraber gelmektedir. Sizi almak için gelen ölümün elinden kaçış nereye olacak. Sizler şu dünyada, eşyalarını bineklerine yüklemiş, yolcularsınız. Yüklerinizi, buradan başka bir alemde çececeksiniz. Sizler, şu dünyada sizden önce gelenlerin yerine geçtiniz. Fakat siz de yerinizi, sizden sonra gelenlere vereceksiniz. Sizin aslınız ve dünyaya gelmenize vesile olanlar kalmadı. Sizler, onlardan dünyaya gelen kimseler olarak, nasıl baki, devamlı kalabilirsiniz. Sizler de bu dünyadan göceceksiniz.”

Netice olarak, Akşemseddin hazretlerinin buyurduğu gibi:

“Kişinin kadrinin ve kıymetinin varlığı, mihnetlere, bela ve musibetlere sıkıntılara sabretmesiyle ortaya çıkar. Bu mihnet, dünyalığın olmaması veya eksilmesi, elden çıkması ile olur. Sabredenlerin, sabırdaki sebatları sebebiyle, sabır, tevekkül, kanaat ve yumuşaklık gibi güzel hasletleri artar. Böylece olgunlaşan insanın kalb aynasındaki kirler, cevherin halis hâle getirilmesi gibi temizlenir.”

Bayram, isyânı bırakanlar içindir

23.10.2006

Bayram, affa uğramaktır. Bayram, günahlardan kurtulma günüdür. Müminin bayramı, günahlarının affedildiği gündür. İmanla öldüğü gün bayramdır. Cennette Allahü teâlânın rüyetine kavuştuğu ve Peygamber efendimizi gördüğü gün, müminin bayramıdır. Hakiki bayram, Rabbimizin huzuruna, yüz akıyla çıkabilmektir.

Bir bayram günü, insanların neşeyle eğlendiklerini göre hazret-i Ali; “Günah işlemediğimiz gün de, bizim bayramımızdır” buyurmuşlardır.

Dâvûd-i Tâî hazretleri, kendisinden nasihat isteyen kimseye: “Dünya hayatında oruçlu gibi ol. Ölüm geldiğinde bayram sevinci içinde ol. Halktan yırtıcı hayvandan kaçır gibi kaçıp kendini mesut kıl. Dilini koru. Lüzumsuz şeylerden kaçın. Dünya ile çok az ilgilen. Ahirete götüreceğin şeyler nispetinde dünya ile ilgilen” buyurmuştur.

Sırrî-yi Sekâtî hazretleri anlatır:

“Bir bayram günü hazret-i Ma'rûfu hurma toplarken gördüm ve;

-Bunları ne yapacaksın? diye sordum.

-Şu çocuğu ağlarken gördüm ve niçin ağladığını sordum. Bana yetim olup anne ve babasının olmadığını, arkadaşlarının yeni elbiseleri ve oyuncakları olup kendisinin olmadığını söyledi. Şimdi bunları toplayıp satacağım, ağlamayıp oynaması için ona oyuncak satın alacağım dedi. Bunun üzerine;

-Bu işi bana bırak deyip çocuğu alıp götürdüm. Yeni güzel elbiseler ve oynaması için bir oyuncak aldım. Çocuk o zaman memnun oldu. Bundan sonra kalbime bir nur geldi, kalbim parladı ve hâlim bambaşka oldu.”

İmâm-ı Şâfiî hazretlerinin talebelerinden biri anlatır:

“Bir bayram günü İmâm-ı Şâfiî hazretleri ile berâber mescidden çıktık. Bir mesele hakkında sohbet ediyorlardı. Evlerinin kapısına gelince, bir hizmetçi kendisine bir kese altın getirip, efendisinin selâmı olduğunu ve bunu kabul buyurmasını ricâ etti. İmâm-ı Şâfiî hazretleri keseyi kabul etti. Biraz sonra biri gelip,

-Hanımım bir çocuk doğurdu. Yanımda hiç param yok. Sizden Allah rızâsı için biraz para istiyorum dedi. İmâm-ı Şâfiî hazretleri keseyi hiç açmadan, olduğu gibi o şahsa verdi. Halbuki biliyordum ki, kendisinin de hiç parası yoktu.”

İbrâhim Ubeydî şöyle anlatır:

“Bir bayram günüydü. Muhammed Zeynelâbidîn hazretleri, yanından ayrılmamı istemedi ve;

-Bugün bayramdır. İnsanların bir araya gelip dağılma günüdür. Sen benim yanımdan ayrılma. Ziyârete gelenlerin ayrılmalarından sonra, bende bir yalnızlık oluyor. Bugün benim dostum ol. Seninle konuşmak beni memnun ediyor” buyurmuştur.

Zünnûn-i Mısırî hazretlerinin on sene canı mahallî bir yemek ister. Yememesine rağmen bir bayram gecesi nefsi kendisine;

-Ne olur, bayram günü olsun bana bu yemeği versen deyince,

-Ey Nefsim! Şâyet bu gece bana yardım edip de, iki rekat namazda Kur'an-ı kerimi hatim edersen, sana bu yemeği veririm der.

Ertesi gün bayram namazından sonra nefsinin arzu ettiği yemeği getirirler. Bir lokma almasına rağmen tekrar geri koyar ve namaza durur.

-Niçin böyle yaptın? deyince;

-Tam yiyeceğim sırada nefsim bana en sonunda maksadıma ulaştım, dedi. Ben de, hayır ulaşmadın, diyerek lokmayı geri koydum cevâbını vermiştir.

Behlül-i Dâna hazretleri şu beytleri sık sık okurlarmış:

“Bayram, yeni elbiseler giyenler için değildir.

Ancak ilâhî azaptan emin olanlar içindir.

Bayram bineklere binenler için de değildir.

Ancak hatâ ve isyânı bırakanlar içindir.”

Ana-baba hayatta ise, rızasını almak için uğraşmalıdır. Zira ana-babasını râzı eden kimse için, Cennette iki kapı açılır. Bir kimsenin ana-babası zâlim olsalar dahi onlara karşı gelmek, onlarla sert konuşmak câiz değildir. Çeşitli vesilelerle, onların elleri öpülüp, duaları alınmalı, haklarını helâl ettirmelidir. Ana-babanın dualarını almak için vesilelerden biri de bayramlardır. Bayramlarda, ana-babaya çeşitli hediyeler alıp, bayramları tebrik edilerek, hakları helâl ettirilmeli ve dualarını almalıdır! Arada kırıntılıklar varsa bu vesile ile giderilmelidir. Allahü teâlâ Mûsâ aleyhisselama buyurdu ki:

(Yâ Mûsâ, günahlar içinde bir günah vardır ki benim indimde çok ağır ve büyüktür. O da, ana-baba evlâdını çağırdığı zaman emrini dinlememesidir.)

Eşrefoğlu Rûmî hazretleri buyuruyor ki:

“Akıllılar dünyada şu üç şeyle meşgul olurlar. Böylece onlar, herkesin üzüldüğü gün, bayram ederler:

1-Dünya seni terk etmeden sen dünyayı terk edesin.

2-Her şeyden kurtulasın.

3-Rabbinle buluşmadan, Rabbin senden râzı olsun.”

Netice olarak Allahü teâlâ, Muhammed aleyhisselamın ümmetine, nice mübarek günler, geceler ihsan etmiştir. Ramazan ve Kurban bayramları da bu ihsanın içindedir. Bunları fırsat, ganimet bilerek, Rabbimizin rızasına kavuşmayı talep etmeliyiz. Bayramınız mübarek olsun.

Tebessüm, kalbin yüze yansımasıdır

29.10.2006

Tebessüm, kişinin kendisinin iştirmeceği bir şekilde sessizce gülmesidir ki buna, kısaca gülümseme diyoruz..

Peygamber efendimiz güler yüzlü idi ve tebessüm ederek gülerdi. Gülerken, mübarek dişleri görünürdü. Güldüğü zaman, nûru duvarlar üzerine ziyâ verirdi. Kahkaha ile güldüğü hiç görülmedi. Sessizce tebessüm ederdi. Bazen gülerken mübarek ön dişleri görünürdü. Hep düşünceli, üzüntülü görünür, az söylerdi. Konuşmaya tebessüm ederek başlar ve; **(Mümin kardeşinin yüzüne tebessüm etmek sadakadır)** buyururdu.

Tebessüm, satın alınmaz, rica, minnet ve mihnetle elde edilemez ve hiç kimse de ödünç vermez. Çalmak da mümkün değildir.

Tebessüm eden kimse, başkalarına ikramda bulunuyor demektir. Gülümsemenin, bir maliyeti, bir külfeti yoktur ama, insana çok şey kazandırır. Tebessüm, vereni fakirleştirmeden, alanı zenginleştiren bir güce sahiptir. Gülümseme, sadece bir an sürer. Fakat, hatırası bazen ebediyen yaşar. Ancak tebessüm, kendiliğinden verilmedikçe, hiç kimsenin işine yaramaz.

Allahü teâlâ sabredenleri ve iyilik edenleri sever. İnsanlara hizmet edenleri, nasihat verenleri, tatlı dilli, güler yüzlü olanları, iyi iş yapanlara yardım edenleri sever. Kendini beğenenleri sevmez.

Müslümân dili ile, eli ile kimseyi incitmez. Zira başkasını incitmek günâhtır ve fitne çıkmasına sebep olur. Herkese karşı, güler yüzlü, tatlı dilli olmak lazımdır. Münâkaşa etmek, dostluğu giderir ve düşmanların çoğalmasına sebep olur. Fitne çıkarmamalı, dost ve düşman ile de tatlı konuşmalı, herkese karşı güler yüzlü olmalıdır. Muînüddîn-i Çeşti hazretleri hep mütebessim yani güler yüzlü idi ve; "Ârifin bir özelliği, insanlara karşı devamlı güler yüzlü olmasıdır" buyururdu.

Şunu hiçbir zaman unutmamalıdır ki, hiç kimse, gülümseme olmadan, ona ihtiyaç duymadan yaşayacak kadar zengin ve kuvvetli değildir. Tebessüm, yorgun olanı dinlendirir, ümitsiz olana neşe ve hayat bahşeder. Bazı insanlar, çok yorgundurlar, gülümseyemezler. Böylelerine biz gülümsemeliyiz. Zira gülümseyemeyenlerin, herkesten çok güler yüz görmeye ihtiyaçları vardır. Unutulmasın ki dinimiz, gülümsemeyi sadaka saymaktadır.

Hakiki bir Müslümân, tâm ve mükemmel bir insan demektir. Güler yüzlü, tatlı dilli, doğru sözlüdür. Kızmak nedir bilmez. Zira Peygamber efendimiz, en güzel huylu, güler yüzlü, kibâr tavırlı ve çok dürüst bir zât idi. Daima hiddet ve şiddetten kaçmış, hiçbir zaman zulüm yapmamıştır. Müslümânların daima iyi huylu, güler yüzlü olmasını istemiş, Cennete iyi huy ve sabırla gidileceğini bildirmiş ve; **(Din kardeşine karşı güler yüzlü olmak, ona iyi şeyleri öğretmek, kötülük yapmasını önlemek, yabancı kimselere aradığı yeri göstermek, sokaktan, taş, diken, kemik ve benzerleri gibi çirkin, pis ve zararlı şeyleri temizlemek, başkalarına su vermek hep sadakadır)** buyurmuştur.

Yûsuf bin Esbât hazretleri buyuruyor ki:

"Güzel ahlâkın alâmetleri; arkadaşının söylediğine itiraz etmeyip, kabul etmek. Kendine ve herkese ve hattâ her mahlûka karşı merhametli ve insaflı olmak. Kimsenin ayıbını araştırmamak. Başkasında bir kusur görünce, dalgınlıkla olmuştur istemeyerek yapmıştır diyerek iyiye yormak. Kendisinden özür dileyenlerin özürlerini kabul etmek. Başkalarından gelen sıkıntı ve eziyetlere sabır ve tahammül etmek. Başkalarının kusurlarını araştırmak yerine, kendi kusur ve kabahatlerini düşünüp araştırmak, düzeltmeye çalışmak. Büyük-küçük herkese karşı edepli, tatlı dilli, güler yüzlü olmaktır."

Dost, düşman, herkesi güler yüz ve tatlı dil ile karşılamalı, hiç kimse ile münâkaşa etmemelidir. Herkesin özrünü kabul etmeli, kabâhatlerini affetmeli, zararlarına karşılık yapmamalıdır. Muhammed bin Sâlim hazretlerine;

-Bir kimsenin evliyâ olduğu nasıl anlaşılır? dediklerinde,

-Tatlı dili, güzel ahlâkı, güler yüzü, cömertliği, münâkaşa etmemesi, özürleri kabul etmesi ve herkese merhamet etmesi ile anlaşılır buyurmuştur.

Abdullah-ı Ensârî hazretleri buyurdu ki:

“İlim, çok tekrar ve fazla müzâkere ile ele geçer. Ayrıca bunun için az uyumalı ve Allahü teâlânın yardımını talep etmelidir. Âlemlere rahmet olan Resulullah efendimiz buyuruyor ki:

(Geceleyin Allahü teâlânın korkusundan ağlayan göze ateş dokunmaz.)

Bir kimse, kırk gün Allah için ihlâsla sabahlasa, hikmet pınarları zâhir olup, kalbinden lisânına akar. Peygamber efendimiz; **(Mümin, gece çok ağlar, gündüz çok tebessüm eder)** buyurdu.”

Netice olarak tebessüm, iç dünyamızın güzelliklerinin, dışa yansımasıdır ve evde saâdet, iş yerinde ise, muvaffakiyet meydana getirir. Ayrıca tebessüm, sevginin, insan olmanın da anahtarıdır.

Affet ki, affedilesin...

30.10.2006

Bir kimsenin, kendisine yapılan hata ve kusurları bağışlamasına, affetmek denir. Affetmek, büyüklüğün alametidir ve Allahü teâlânın sıfatlarından. Muhammed Hadimi hazretleri; “Özrü kabul etmek ve kusurları affetmek Allahü teâlânın sıfatlarından. Böyle olmayan kimseye Allahü teâlâ azap eder” buyurmuştur.

Bir kimsenin, hakkını almaya gücü yettiği halde affetmesi iyidir. Çünkü hakkını almaya gücü varken affetmek, nefse daha güç gelir. Hadis-i şerifte; **(Musa aleyhisselam: Ya Rabbi! Kullarının en kıymetlisi kimdir? dedikte, gücü yettiği zaman affedendir, buyuruldu)** buyurulmuştur.

Zulmedenin affetmek merhametini, kendisine iyilik etmeye hediye vermek ihsanın, kötülük edene ihsanda bulunmak da, insanlığın en yüksek derecesidir. Bu sıfatlar, düşmanı dost yapar. İsa aleyhisselam: (Diş kıranın dişi kırılır. Burnu, kulağı kesenin, burnu kulağı kesilir demişim. Şimdi ise, kötülük yapana karşı, kötülük yapmayınız. Sağ yanağınıza vurana sol yanağınızı çeviriniz diyorum) buyurmuştur.

Muhyiddin ibni Arabi hazretleri buyuruyor ki:

“Kötülük edene iyilik yapan kimse, nimetlerin şükrünü yapmış olur. İyilik edene kötülük yapan kimse, küfran-ı nimet etmiş olur.”

Zulmedenden hakkını almak, intisar olur. Affetmek, adaletin yüksek derecesi, intisar ise, aşağı derecesidir. Muhammed Şeybani hazretleri; “Affetmek, aklın zekatıdır. Güzel ahlak, kötü nesebi örter” buyurmuştur.

Affetmek, bazen zalimlere karşı aczi gösterebilir. Zulmün artmasına sebep olabilir. İntisar, her zaman zulmün azalmasına, hatta yok olmasına sebep olur. Böyle zamanlarda, intisar etmek, affetmekten daha efdal, daha sevap olur.

Zalimden hakkı kadar geri almak, adalet olur. Fakat gücü yettiği halde affetmek, güzel ahlaktır. Resulullah efendimiz, bir kimsenin zalime beddua ettiğini görünce; **(İntisar eyledin! Affeyleseydin, daha iyi olurdu)** buyurmuştur.

Bir hadis-i şerifte de buyuruldu ki:

(Üç şey kendisinde bulunan kimse, Cennete dilediği kapıdan girecektir: Kul hakkını ödeyen, her namazdan sonra onbir defa ihlas suresini okuyan, katilini affederek ölen.)

Salih kimseler, Al-i İmran suresinin yüzotuzdördüncü âyet-i kerimesinde bildirilen hususlarla hep amel etmişlerdir. Bu âyet-i kerimede mealen: **([Takva sahipleri] o kimselerdir ki, bollukta ve darlıkta, çoklukta ve azlıkta [sadaka verirler ve] infak ederler. Gadablarını yok ederler, [yani dargınlık yapmaya kadir iken, sabrederler ve insanlardan cezaya müstehak olanların] kusurlarını affederler, Allahü teâlâ ihsan edenleri sever)** buyurulmaktadır.

Resulullah efendimizin mübarek torunu hazret-i Hüseyin, bir gün misafirleri ile sofrada oturmuşlar yemek yiyorlardı. O sırada kölesi bir kap sıcak yemekle gelirken ayağı yere takılıp, elindeki yemeği hazret-i Hüseyin'in, mübarek başına döker. Hazret-i Hüseyin, terbiye maksadı ile kölesinin yüzüne sertçe bakınca, kölesi, biraz önce mealini zikrettiğimiz âyet-i kerimenin, **(Gadab etmezler)** kısmını okur. Hazret-i Hüseyin;

-Gadabımı terk ettim, buyurur. Kölesi, âyet-i kerimenin; **(İnsanlardan kusurlu olanları affederler)** kısmını okur. Hazret-i Hüseyin;

-Affettim cevabını verince kölesi, âyet-i kerimenin; **(Allahü teâlâ ihsan edenleri sever)** kısmını okur. Bunun üzerine hazret-i Hüseyin;

-Allah için seni kölelikten azat ettim, istediğin yere gidebilirsin, buyurur.

Resulullah efendimiz buyuruyor ki:

(Kıyamette bir kimseyi hesaba çekerler ki, çok günah işlemiş, hiç iyilik yapmamış. ‘Sen dünyada hiç iyilik yapmadın mı?’ derler. ‘Hayır, yalnız çırağıma derdim ki; ‘Fakir olan borçluları sıkıştırma! Ne zaman ellerine geçerse, o zaman vermelerini söyle. İstediklerini yine ver. Boş çevirme!’ Allahü teâlâ buyuracak ki: ‘Ey kulum! Bugün sen fakir, muhtaçsın! Sen dünyada benim kullarıma acıdığın gibi, bugün biz de sana acırız.’ Onu affeder.)

Ahnef bin Kays hazretleri buyurdu ki:

“Bir kimse bana düşmanlık etse, ona üç halden biriyle karşılık veririm. Bu kimse benden yaşlı ise ona saygı duyar, karşılık vermem. Benden küçük ise onun için kötü muamele yapmaya tenezzül etmem. Akranım ise ona af ve iyilikle muamele ederim.”

Netice olarak Müslüman, Allahü teâlâ katında kıymeti olan ve Onun sevdiği insan demektir. Bunun için hiçbir Müslümanın hatalarını görmemek, ona kin tutmamak ve kusurlarını affetmek lazımdır. Hatta affetmeye mecburuz. Çünkü Allahü teâlânın bizi affetmesini istiyorsak, biz de Onun kulumu affetmemiz lazımdır. Yani, affedilmek için affetmek lazımdır. Zira din kardeşinin kusurunu affedeni, Allahü teâlâ affeder.

Ahmed Rifai hazretleri buyurdu ki:

“Kızdığın zaman affa sarıl. Çünkü affetmek suretiyle yapacağın hata, ceza vermek suretiyle yapacağın hatadan daha iyidir.”

İman, çarşıda, pazarda satılmaz...

06.11.2006

İman, Peygamber efendimizin, Allahü teâlâ tarafından, Peygamber olarak, bütün insanlara getirdiği ve bildirdiği emirlerin hepsine güvenmek ve inanmaktır.

Allahü teâlâ, bütün insanlara, iman etmelerini emretti. İnsanlar arasından dilediklerine merhamet edip, bunların akla uyararak iman etmelerini nasip eyledi. Bu kullarının kalblerini iman ile doldurdu. Yunus suresinin yirmi beşinci âyetinde mealen; **(Allahü teâlâ kullarını, selamet, saadet yeri olan Cennetine davet ediyor. Dilediğini bu yola kavuşturur)** buyuruldu.

Akıllarına uymayıp, Allahü teâlânın davetini kabul etmeyenlerden, dilediklerini kendi azgın hallerinde bırakmakta, dilediklerini de yine ihsan ederek, dilediği zamanda hidayete kavuşturmaktadır. Kendi hallerinde bıraktıklarından, gafletten uyanarak doğru yolu arayanları da, merhamet ederek hidayete kavuşturacağını vaad etmektedir. Ankebut suresinin son âyetinde mealen; **(Nefslerine uyanlardan, doğru yolu arayanları, saadete ulaştıran yollara kavuştururuz)** buyuruldu.

Doğru yolu aramayıp, nefslere uyararak iman etmeyenleri, azıp can yakanları, Cehennemde sonsuz olarak yakacağını haber veriyor.

İslamiyet'i iştmeyen çok kimse, akl-ı selimleri olduğu için, bozulmuş, uydurulmuş dinlerin adamlarına aldanmamışlar, astronomide, fen bilgilerinde ve bilhassa tıp ilminde gördükleri nizamlı hadiselerin birbirlerine bağlantılarını düşünerek, yaratılışın sırlarını, bu hesaplı düzenin hakikatini anlamak istemişlerdir. Bunlar yine akl-ı selimleri sayesinde, İslamiyet'in bildirdiği güzel ahlakın birçoğunu bulup, Müslüman gibi yaşamış, kendilerine ve başkalarına faydalı olmuşlardır. Ve Allahü teâlânın, Ankebut suresinde vaad ettiği üzere bunlar, iman etmeye sebep olan rehberlere, kitaplara kavuşmaktadırlar.

Allahü teâlânın kullarına ihsan ettiği en büyük nimeti, imandır yani Müslüman olmaktır. Bu en büyük nimeti, seçtiği kullarına verir. Allahü teâlânın seçtiğini beğenmemek, kendi beğendiğini ileri sürmek ne çirkin şeydir. Bir kimse, bu en büyük nimetin kıymetini bilmezse, bu nimet elden gider yani mürted olur haberi bile olmaz. Allahü teâlâ bu en büyük nimetin şükrünün nasıl yapılacağını, Kur'an-ı kerimde **“Birbirinizi seviniz”** buyurarak bildirmiştir. Müslüman, Müslümanı sevmeli hatta bu sevgi, aşk derecesinde olmalıdır. Çünkü Allahü teâlâ, bu kulumu seçmiş, ona iman nimetini ihsan etmiştir. Bu sebeptendir ki, bir Müslüman, bir başka Müslümanı gördüğünde, karşılaştığında, onun kalbini

kırmamak, üzmemek, ona karşı yanlış bir harekette bulunmamak için renginin uçması, sararması gerekir.

Allahü teâlânın bir kuluna ihsan ettiği bu en büyük nimetin şükrü ise, bu nimetle şereflenmiş olanları yani Müslümanları sevmektir. Bu çok önemlidir.

İman nimeti ile şereflenen bir kimsenin, doğru iman nimeti ile şereflenmesi ise, çok daha büyük bir nimettir ve nimetlerde zirvedir. Bunun dışında başka şeylere bakmak, aşağıya bakmak, aşağı, adi olanı istemek demektir ve kendini zelil etmektir. Allahü teâlâ; **(Nimetlerimin kıymetini bilerseniz arttırırım, bilmezseniz elinizden alır, şiddetli azap ederim)** buyuruyor.

Bunun için, kavuştuğumuz nimetlere şükretmek, elimizden gitmemesi için çok korkmak lazımdır. Bu hâl, vaadi ilahidir. Allahü teâlâ ise, vaadinden dönmez, onu mutlaka yapar.

Her şey para ile satın alınabilir ama, iman asla satın alınamaz. Seyyid Abdülhakim Arvasi hazretleri, sevdiklerine sık sık; "Allah bir kuluna iman vermiş ise, ne vermedi? İman vermedi ise, ne verdi?" buyururdu.

Hakim-i Tirmizi hazretlerine;

-İmanın gitmesine en çok sebep olan günah nedir? diye sorduklarında, buyurdu ki:

-Üç günah vardır: Birincisi; iman nimetine kavuştuğuna şükretmemek. İkincisi; imanın gitmesinden korkmamak. Üçüncüsü; müminleri incitmek ve onlara eziyet etmek. Biliniz ki, Peygamber efendimiz; **(Haksız yere bir Müslümanı incitmek, Kâ'beyi yetmiş defa yıkmaktan daha büyük günahtır)** buyurdular.

Netice olarak iman nimetinin gitmemesi için çok korkmalı, imanı muhafaza etmeye çalışmalıdır. Zira iman ve iman nimeti ile şereflenen Müslüman, çok kıymetlidir ve bu nimetlerin kıymetini bilmelidir. Zira iman, çarşıda, pazarda satılmaz, miras kalmaz. İyiliğe elverişli olmayan kişi, Peygamberi görse de Müslüman olamaz. İman nimetine kavuşanları, Allahü teâlâ seçiyor. Müslüman demek, Cenab-ı Hakkin seçtiği, dost edindiği insan demektir, ona göre hareket etmeli, kıymetini bilmelidir.

Yahya bin Muaz-ı Razi hazretleri buyuruyor ki:

"En çok sevdiğim ve sevdiğim şey, Allahü teâlânın bana ihsan ve ikram ettiği iman nimetidir. En çok korktuğum şey ise, onun benden gitmesidir."

İnsanın eline diken bile batsa...

12.11.2006

İnsanların başlarına dertlerin, belaların gelmesine sebep, kendi işledikleri günahlar, yaptıkları itiraz ve isyanlardır. Çünkü Allahü teâlâ, hiçbir kuluna zulmetmez. Onlar kendilerine zulmediyorlar. Nahl suresinin otuzüçüncü âyet-i kerimesinde mealen; **(Allahü teâlâ, kullarına zulmetmez, haksızlık etmez. Onlar, kendilerini azaba, acılara sürükleyen bozuk düşünceleri, çirkin işleri ile kendilerine zulüm ve işkence ediyorlar)** buyurulmuştur.

İnsanlar, Allahü teâlânın emir ve yasaklarına uymaz, İslam dininin gösterdiği rahat ve huzur yolundan ayrılırlarsa huzur ve bereket kalmaz, rızıklar azalır. Zira Taha suresinin yüzyirmidördüncü âyet-i kerimesinde mealen; **(Beni unutursanız rızıklarınızı kısarım)** buyurulmaktadır.

Bunun için insanlar, günah ve isyanlara daldıkça, iman rızkı, sıhhat rızkı, gıda rızkı, insanlık ve merhamet rızkı gibi nice rızıklar azalmaktadır. Çünkü Ra'd suresinin onbirinci âyetinde mealen; **(Bir millet, kendini bozmadıkça, Allah onların hallerini değiştirmez)** buyurulmuştur.

Bir kısım insanlar Ebu Abbas Sebti hazretlerine gelerek;

-İnsanlar kuraklık ve pahalılık sebebiyle büyük bir sıkıntı içerisindeyler dediklerinde, onlara;

-Cimriliklerinden dolayı, Allahü teâlâ onlara yağmur vermiyor. Eğer siz, elde ettiğiniz mahsullerin zekatı ile fakirlere sadaka verseydiniz, buna karşılık Allahü teâlâ da size yağmur verirdi buyurmuştur.

Günah, Allahü teâlânın emirlerini yapmamak, yasak ettiklerinden sakınmamaktır. Emir ve yasaklar, imanı olanlar içindir. Zira Allahü teâlâ, imanı olmayanları, emir vermekle, ibadet ettirmekle şereflendirmemiştir. Bunlar, hayvanlar gibi, her istediklerini yapar, günah olmaz. Bunlar, ibadet yapmadıkları, günah işledikleri için, dünyada azap çekmezler. Her türlü nimete kavuşurlar. İstediklerini, çalıştıklarını elde ederler. İnkâr edenlerden yalnız bir şey istenmiştir. O da, iman etmeleri, Müslüman

olmalarıdır. İnkâr edenler, bu emri dinlemedikleri için, çok büyük suç işlemişlerdir. Bu suçun cezası, pek büyük ve sonsuz olduğu için, dünyada verilmemektedir. Bu sonsuz ceza, bunlara, ahirette, Cehennemde verilecektir.

Günah işlemekle, inkâr etmek yani küfür, birbirinden çok farklıdır. Günahların cezası, tevbe ile ve çeşitli dünya sıkıntıları ile affedilebilir. Ama inkârın, küfrün cezası böyle değildir, cezası ahirette verilir. İnsanın başına belaların gelmesinin asıl sebebi, insanın kendine düşkün olmasıdır. Kendi nefsinin sevdiği, nefsinin istekleri peşinde koştuğu için, çeşitli sıkıntılara düşmektedir. Nefsinin istekleri peşinde koşan kimse, aslında kendi nefsine tapmaktadır. Zira Casiye suresinin yirmi ikinci âyet-i kerimesinde mealen; **(Kendi nefsine tapanları gördün mü?)** buyurulmuştur.

Günah işlemek, nefse tatlı gelir. Bütün bid'atler, günahlar, Allahü teâlânın düşmanı olan nefsi besler, kuvvetlendirir. Her günahın işlenmesi nefsi kuvvetlendirir. Nefs, insanın en büyük düşmanıdır. İnsanın imanını yok etmek ister. Bundan zevk alır. Bu bakımdan nefsi iyi tanımak, hilelerini bilmek gerekir. Bir hadis-i şerifte; **(Nefsini tanıyan, Rabbini tanır)** buyurulmuştur.

Nefsi zayıflatacak biricik ilaç ise, İslamiyet'e uymaktır. Haramların hepsi; dünya malına, mevkisine, zevklerine düşkün olmak, nefsin gıdasıdır. Onu besler, kuvvetlendirirler. Nefs kuvvetlenince, bütün iyiliklerin, güzel ahlakın ve medeniyetin kaynağı olan İslamiyet'e saldırır. Din ile, iman ile, Allahü teâlânın emirleri ile alay eder. Çünkü nefsimiz, Allah'ın düşmanıdır. Allahü teâlâ; **(Nefsine düşmanlık ederek bana dost ol!)** buyurmuştur.

Nefse, günahlardan kaçmak, ibadet yapmaktan daha güç gelir. Onun için gûnahtan kaçmak daha sevaptır. Günahlara tevbe etmeyi geciktirmek, Allahü teâlâyâ karşı kibirli olmaktır.

Günahlar gaflet getirir. Gaflet ise, kalbin katılaşmasına sebep olur. Kalbin katılaşması, insanı Allahü teâlâdan uzaklaştırır. Allahü teâlâdan uzaklık ise, Cehenneme götürür. Ebu Abdullah el-Kureşî hazretleri; "Günah işlemenin sebebi gaflettir. Yani Allahü teâlâyı unutmaktır" buyurmuştur.

Kalbin kararmış olmasının alameti, kişinin, günahlardan, üzüntü duymaması, gûnahta ısrar etmesidir. Böyle bir kimse, işlediği günahlardan dolayı kalbi o kadar kararır ki, artık ona nasihat tesir etmez ve gafletten uyanmaz. Bunun için din büyüklere; "Günah işlemeyi zillet; günahı terk etmeyi mürüvvet görün ve bilin. Zira günahlar imanı zayıflatır" buyurmuşlardır.

Netice olarak, insanın eline bir diken bile batsa, işlediği bir günah sebebi iledir. Günahın karşılığı dünyada veriliyorsa büyük nimettir. Ahirette verilirse felakettir. Suç varsa, ceza da vardır. Ebu Muhammed-Rasibi hazretlerinin buyurduğu gibi; "Sıkıntı ve üzüntüler, günahların cezalarıdır."

Gülerek günah işleyen...

13.11.2006

Kalb, yaratılışında temiz bir ayna gibidir. İbadetler, kalbin temizliğini, cilasını artırır. Günahlar ise, kalbi karartır ve muhabbet yolu ile gelen nurları alamaz olur. Salihler bu hâli anlar ve üzürlürler, günah işlemek istemezler. Hatta ibadetlerin çok olmasını, her gün beş kere değil daha çok namaz kılınmasını isterler.

Günah işlemek, nefse tatlı gelir. Bütün bid'atler, günahlar, Allahü teâlânın düşmanı olan nefsi besler, kuvvetlendirir. İnsanın nefsi, Allah'la kul arasında en büyük engel, en büyük duvardır. İnsanın bu duvarı delmesi lazımdır. Bu duvar, şöretir, amir olmaktır, emir vermek arzusudur ve kibirdir ki çok çok tehlikelidir. Çünkü cenab-ı Hak bir hadis-i kudside; **(Kibriya, üstünlük ve azamet bana mahsustur. Bu ikisinde bana ortak olanı Cehenneme atarım, hiç acımam)** buyuruyor.

Bütün günahlara Allahü teâlâ, sıfatları ile düşmandır. Kibirliye ise zatı düşmandır. Bu duvarların yıkılması için aletler farklıdır. Bunun ilacı ibadet değildir. Bunun ilacı, imam-ı Rabbani hazretleri gibi bir Allah dostunu sevmek, onunla beraber olmaktır. Onları seven, kitaplarını okuyup yollarında olan, onlarla beraber olmuş demektir.

Tabiinin büyüklerinden olan Hasan-ı Basri hazretleri; "İçinde yılan bulunduğu bilinen bir deliğe insan elini sokmaz. Eğer sokarsa, içinde yılan bulunduğu inanmamış demektir" buyurmuştur. Bunun gibi, Allahü teâlâyâ ve Cehenneme inanan bir kimsenin, İslamiyet'in yasak ettiği şeyleri yapmaması lazımdır. Günah işleyenler; "Allah kerimdir, affetmesini sever, Ona güveniyoruz da yapıyoruz" derlerse, bu söz, delikteki yılanın sokmamasını düşünerek elini koymaya benzer.

Günahlar nefse tatlı gelmektedir. Mümin, nefsine aldanarak günah işleyebilir. Fakat, günah işlerken, aklı ve imanı onu üzmemektedir. İnsan, aklı ile iman eder. Nefse tatlı geldiği için de, günaha

sürüklenir. Bundan dolayı, iman ile isyanın başka başka olduğu anlaşılır. Yılanın deliğine el uzatmak, nefse tatlı gelseydi veya bu iş nefse tatlı gelen bir şeye sebep olsaydı, mesela, elini uzatırsan, sana şu kadar para var denilse idi, o zaman nefse uyar, elini belki uzatırdı. Muhammed Karsi hazretleri; “Hak yola girmiş bir kimsenin, küçük günahlardan da çok sakınması lazımdır. Zira günah, gönüle ve bedene zarar verir” buyurmuştur.

Abdullah-ı Dehlevi hazretleri buyuruyor ki:

“İnsan daima Allahü teâlâya yönelmelidir. Her an ve zamanda, her ibadet ve işte kendisine gelen feyz ve nurları düşünmeli, nasıl bir berekete kavuştuğunu anlamalıdır. Mesela; namaza durduğunda gelen nurlar ve bereketlerin nasıl olduğunu, kıraat ile beraber bu feyz ve bereketlerin ne hâle döndüğünü, Allahü teâlâya hamdû senadaki feyzi, dil ve Kelime-i tevhid söylemekteki bereketi, hadis-i şerifleri okurken ihsan buyurulan sıraları incelemeli ve bu suretle günahlardan hasıl olan manevi zararları gözleyip, anlamalıdır. Mesela; haram ve şüpheli lokmadan kalbe nasıl bir zulmet geliyor ve gıybet etmek insanın batinına nasıl zarar veriyor, yalan söylemek kalbe nasıl bir leke bırakıyor anlaşılır. Böylece, bütün haram, mekruh ve günahların zehir, zarar ve ziyan olduğu vicdanen bizzat fark edilir. Yani her halinde, her iş ve sözünü inceleyip, İslamiyet’e uygun olup olmadığını dikkat ile takip etmelidir. Eğer işi ve sözü İslamiyet’e uygun ise, bunun şükrünü yerine getirmelidir. Şayet, Allahü teâlâ muhafaza buyursun, Ona aykırı ve uymuyor ise, hemen tevbe etmeli, istigfarda bulunmalıdır. Açıkça işlenen günahın tevbesi, aşikâre yapılmalı, gizli günahınki de gizli yapılmalıdır. Tevbeyi geciktirmemelidir. Çünkü Kiramen katibin melekleri, işlenen günahı hemen yazmazlar, müminin tevbe etmesini beklerler. Tevbe edince bu günahı hiç yazmazlar.”

Veysel Karani hazretlerine; Harem bin Hayyan hazretleri;

-Bana vasiyet, nasihat et diye arz edince, cevabında;

-Yattığın zaman ölümü yastığının altında bil. Kalkınca da karşında bulundur. Günahın küçüklüğüne değil, onunla asi olmaklığının büyüklüğüne bak! Günahı küçük tutarsan, onu yasak eden Rabbini küçük tutmuş olursun. Onu büyük tutarsan, Rabbini büyük tutmuş olursun, buyurmuştur.

Ali Müzeyyen hazretleri buyurdu ki:

“Bir kimsenin bir günah işledikten sonra tekrar günah işlemesi, ilk günahın cezasıdır. Bir sevap işledikten sonra tekrar sevap işlemek de, birinci sevabın karşılığı, mükafatıdır.”

Netice olarak, laf ile Müslümanlık olmaz. Dinin emir ve yasaklarına önem vermeyenin imanı gider. Önem vermemek, işlediği günaha zerre kadar da olsa üzülmemek demektir. Bekir bin Abdullah el-Müzeni hazretlerinin buyurduğu gibi:

“Kim gülerek günah işlerse, ağlayarak Cehenneme girer.”

Kendini seven, sevilmez...

19.11.2006

İnsanın başına belaların gelmesine sebep, kendine yani nefsine düşkün olması, kendisini sevmesidir. İnsan, nefsinden yani kendisinden kurtulursa, Allahü teâlâdan başka şeylere düşkün olmaktan kurtulur. Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

(Allahü teâlâ, bir Peygambere vahyetti ki; “Falan abide söyle: Dünyada zühd ederek, nefsini rahata kavuşturduğun ve kendini kıymetlendirdin. Benim için ne yaptın?” Abid sordu: “Ya Rabbi! Senin için ne yapılır?” Allahü teâlâ buyurdu ki: “Düşmanıma, benim için düşmanlık ettin mi ve sevdiğimi benim için sevdin mi?)

Sevenin, sevgilinin sevdiklerini sevmesi ve sevmediklerini sevmemesi lazımdır. Bu sevgi ve düşmanlık, insanın elinde değildir, sevginin icabıdır.

Nefsine düşkün olanlar, nefsinin arzularına kavuşmaya yardımcı olanları; akıl ve ilim sahipleri ise, medeni insan olmalarına yardım edenleri sever. Kısacası, iyiler iyileri, kötüler de kötülerini sever.

Nefs, yaratılışı gereği, kendisine ve başkalarına zararlı olan şeyleri sever. Bu sebeple insanın, dünyada ve ahirette saadete kavuşabilmesi için, nefsine uymaması, onu zayıflatıp, zarar yapamayacak hâle getirmesi lazımdır. Nefsi zayıflatılacak ilaç ise, İslamiyet’e uymaktır. Haramların hepsi, dünya malına, mevkisine, zevklerine düşkün olmak, nefsin gıdasıdır. Nefs kuvvetlenince, bütün iyiliklerin, güzel ahlakın kaynağı olan İslamiyet’e saldırır. Herkesin kendisi gibi taşkın, şaşkın olmasını, haksızlık, kötülük, zulüm yapmasını ister. İnsanın en büyük düşmanı, kendi nefsidir.

İmam-ı Rabbani hazretleri buyuruyor ki:

“İnsanın nefsi, iman etmeyi ve İslamiyet’e uymayı istemez. Onun yaratılışı böyledir. İnsan deyince, insanın nefsi anlaşılır. Herkes “Ben” deyince nefsini bildirmektedir.

Kalb, yani gönül birden fazla şeyi sevmez. Kalbin mal, evlat, mevki, övülmek gibi çeşitli arzuları, bağlantıları ve sevdikleri görülür ise de, bu sevgilileri hakikatte hep bir sevgilisi içindir. O biricik sevgilisi de, kendi nefsidir. Onların hepsini, kendi nefsi için sevmektedir. Bunları, hep kendi nefsi için istemektedir. Bunun içindir ki, kul ile Rabbi arasındaki en büyük perde, kulun kendi nefsidir. Kul, kendi nefsinin düşünmekten büsbütün kesilmedikçe, Rabbini düşünemez ve Allahü teâlânın sevgisi onun kalbine yerleşemez.

Nefs, din bilgilerine inanmadığı için, İslamiyet’e uymak, kendisine acı gelmekte ve ona uymak istememektedir. Kalb ise, yaratılışında temizdir. Fakat, nefsin İslamiyet’e uymak istememesi hastalığı, kalbe sirayet ederek, kalb de İslamiyet’e uymak istemiyor. İslamiyet’e inanıyor ise de, uyması acı geliyor. İslamiyet’in doğruluğunu ispat için, ne kadar uğraşılsa uğraşılsın, hasta kalbde buna yakîn hasıl olması, çok güç olur. Kalbde yakîn hasıl olması için, içerden ve dışarıdan hastalık gelmemesi, gelmiş olanın da temizlenmesi lazımdır. Bunun için, nefsi inkâr hastalığından, kalbi şeytandan ve kötü arkadaştan kurtarmaktan başka çare yoktur. Veşşemsi suresi dokuzuncu âyetinde mealen; **(Nefsini tezkiye eden kurtuldu. Nefsini günahla, cehalette, dalalette bırakan, ziyan etti) buyuruldu...**

Ebu Muhammed Abdullah Raşi hazretleri buyurdu ki:

“Allahü teâlâ ile insan arasında olan en büyük perde, kendi nefsinin düşünmesidir ve kendisi gibi aciz olan bir kula güvenmesidir. İnsanların değil, Allahü teâlânın sevgisine kavuşmayı düşünmelidir.”

Her iyilik, hayır ve üstünlüğün esası, Allah sevgisidir. Allahü teâlâyı tanıyan onu sever. Onu seven de, dinin emirlerini yapar, haramlardan kaçınır. Bunlara yani emir ve yasaklarına riayet etmeden ben Allah’ı tanıyorum, Onu seviyorum demek, yanlış olur. Seven itaat eder. Bir kimse, Allahü teâlâyı sevdiğini söyler, halbuki Ona isyan etmektedir. Böyle sevgi olmaz. Eğer bu kimse, sevgisinde samimi olsaydı, Allahü teâlâyı itaat ederdi. Sevmenin bir tarifi de, itaat etmek demektir. Bunun için seven, sevdiğine itaat eder. Sevginin derecesi, itaatteki sürat ile ölçülür.

Bir kimse, ben ehl-i sünnet âlimlerini, bu büyükleri seviyorum deyip de itaat etmezse, yalancıdır. Bir vücutta, bir hücre, beyinle bağlantısını kopartırsa, kanserleştiği gibi, bu büyüklerle irtibatı kesilen de iflah olmaz. Onların kıymetli eserlerini okumalı, irtibatı hiç kesmemelidir.

Netice olarak; sevgi yakınlık ister, kaçan mahrum kalır, gözden ırak olan gönülden de ırak olur. Kendisini seveni, başkası sevmez. Kendini seven, sevilmez. Kendini sevmeyeni herkes sever. Yahya bin Mu’az-ı Razi hazretlerinin buyurduğu gibi:

“Allahü teâlâyı sevdiğin kadar, herkes seni sever. Allahü teâlâdan korktuğun kadar herkes senden korkar. Allahü teâlâyı kulluk ettiğin miktarda, herkes sana yardımcı olur.”

Nefsine düşkün anne-baba...

20.11.2006

Evlat, ana-baba elinde bir emanettir. Çocukların temiz kalbleri kıymetli bir cevher gibidir ve mum gibi, her şekli alabilir. Çocuk, temiz bir toprak gibidir. Temiz toprağa hangi tohum ekilirse, onun meyvesi hasıl olur. Çocuklara iman, Kur’an ve Allahü teâlânın emirleri öğretilir ve yapmaya alıştırılırsa, din ve dünya saadetine ererler. Bu saadette anaları, babaları ve hocaları da ortak olur. Eğer bunlar öğretilmez ve alıştırılmazsa, bedbaht olurlar. Yapacakları her fenalığın günahı, ana, baba ve hocalarına da verilir. Tahrim suresinin altıncı âyet-i kerimesinde mealen; **(Kendinizi, evlerinizde ve emirlerinizde olanları ateşten koruyunuz!)** buyurulmuştur.

Bir babanın, evladını Cehennem ateşinden koruması, dünya ateşinden korumasından daha mühimdir. Bir çocuğu, Cehennem ateşinden korumak da, ona imanı, farzları, haramları öğretmekle, onu ibadete alıştırmakla ve dinsiz, ahlaksız arkadaşlardan korumakla olur. Çünkü bütün kötülüklerin başı, kötü arkadaşlardır. Peygamber efendimiz; **(Bütün çocuklar Müslümanlığa uygun ve elverişli olarak dünyaya gelir. Bunları, sonra anaları, babaları Hristiyan, Yahudi ve dinsiz yapar)** buyurmuştur. Bunun için her Müslümanın birinci vazifesi, evladına İslamiyet’i ve Kur’an-ı kerimi öğretmek olmalıdır. Zira evlat, büyük bir nimettir. Nimetin kıymeti bilinmezse, elden gider.

Allahü teâlâ, dinleri, Peygamberleri, kalbleri temizlemek için gönderdi. Kalbi temiz olanlar, herkese iyilik eder, devletine, milletine faydalı olurlar ve dünyada da, rahat ve huzur içinde yaşarlar. Ahirette

ise, sonsuz saadete kavuşurlar. Ehl-i sünnet âlimlerinin kitaplarını okuyup, öğrenip de, çocuklarına öğretmeye çalışan ana-babalar, evlatları için çok büyük bir nimettir. Bunun tersi olursa, o zaman da çocuklar için çok büyük bir felaket olur.

Ehl-i sünnet itikadını ve farzları, haramları öğrenmek, kadın erkek, herkese farzdır. Birinci vazifedir. Ehl-i sünnet itikadını ve ilmihalini öğrenmeyen ve çocuklarına öğretmeyenler, Müslümanlıktan ayrılmak, inkâr felaketine düşmek tehlikesindedirler. Resulullah efendimiz; **(İlim bulunan yerde Müslümanlık vardır. İlim bulunmayan yerde Müslümanlık kalmaz)** buyurmuşlardır.

Ölmek için, yemek, içmek lazım olduğu gibi, din düşmanlarına aldanmamak, dinden çıkmamak için de, bir Müslümanın dinini, imanını öğrenmesi lazımdır. Ecdadımız, her zaman bir araya gelir, toplanır, itikat, ilmihal kitaplarını okur ve böylece dinlerini öğrenirlerdi. Ancak, bu şekilde imanlarını koruyabildiler, Müslüman kalabildiler, İslamiyet'in zevkini aldılar ve doğru olarak İslamiyet'i bizlere ulaştırabildiler.

Bizim de Müslüman kalmamız, yavrularımızı, inkâr bataklığına düşmüş olanlara kaptırmamamız için, birinci ve en lüzumlu çare, her şeyden önce Ehl-i sünnet âlimlerinin hazırladığı ilmihal kitaplarını okumak ve öğrenmektir. Çocuğunun Müslüman olmasını isteyen ana-baba, çocuğuna Kur'an öğretmelidir. Fırsat elde iken okumalı, öğrenmeli ve çocuklara, sözümüzü dinleyenlere de öğretmelidir. Çocuğun okulunu bitirmesini, meslek öğrenmesini beklememelidir. Zira o zaman öğrenmeleri güç hatta imkansız olur. Felaket gelince, ah etmek ise, fayda vermez.

Her Müslüman, çocuğuna önce, Kur'an-ı kerim okumasını, namaz kılmasını, imanın, İslam'ın şartlarını öğretmelidir. Çok kimsenin nefsi, burada da devreye girerek; "Önce ekmek parası kazanmasını öğreysin. Onları sonra da öğrenir" diyerek çocuklarını din bilgilerinden mahrum bırakmaktadır.

Çocuğunun Müslüman olmasını isteyen, dünyada ve ahirette saadete kavuşmasını dileyen ana ve baba, nefsin ve insan şeytanlarının yalanlarına aldanmamalı, çocuklarını, Kur'an-ı kerim hocasına göndermelidir. Ağaç yaşken бүкүлүр. Kartlaşınca бүкүмөйө kalkılırsa, kırılır, zararlı olur. İslam bilgileri verilmeyen çocuk, sapık veya kâfir olur. Ananın, babanın, sonra ah etmeleri, dizlerini dövmelele, kendilerini ve çocuklarını Cehennemden kurtarmaz. Peygamber efendimiz, bu pek acı hakikati anlatmak için; **(Helekel-müsevvifun! Yani yarın yaparım, sonra yaparım diyenler helak oldu)** buyurmuştur.

Abdurrahman Tagi hazretlerinin salih bir annesi vardı ve kendisini küçüklükten itibaren çok güzel terbiye etmişti. Bu sebeple; "Annemin güzel terbiyesi yüzünden ruhlar alemiyle ilişkim kesilmezdi. Allahü teâlâdan gafil olmazdım. Çocukların arasında kendimi devamlı kusurlu görürdüm" buyurmuştur.

Netice olarak; nefesine düşkün yani çocuklarını nefsi için seven bir anne ve baba, eğer evlatlarına, Peygamber efendimizin, din büyüklerinin ve İslamiyet'in sevgisini vermiyor veya veremiyorsa, böyle anne-baba, o çocukların en büyük düşmanlarıdır.

Kalb kırmak, Allahü teâlâyı incitmektir!

26.11.2006

Kalb yani gönül, mahlukların en üstünü, en şerefliisidir. İnsan, insanın dışında bulunan her şeyi kendinde topladığı için, mahlukların en kıymetlisi olduğu gibi, kalb de, insanda bulunan her şeyi kendinde topladığı için çok kıymetlidir. Kendinde çok şey bulunan, Allahü teâlâyı her şeyden daha yakındır.

Bu sebeple, küfürden sonra en büyük günah, kalb kırmaktır. Kâfirin dahi kalbini kırmamalıdır. Salih bir Müslümanın korkusu, bir başkasının kalbini kırmak, onu incitmektir. Dinini bilen ve bildiklerine uygun hareket eden salih bir Müslüman, ölü gibidir, hiç kimsenin kalbini kırmaz, incitmez. Zira bir ölünün, diri ile kavga ettiği hiç görülmemiştir.

Nizameddin Evliya hazretleri; "Kalb kırmak, Allahü teâlânın lütfunu incitmektir. Neye uğrarsa uğrarsın, salih kimse, asla kimseye kötü söylememeli ve lanet etmemelidir. İnsanların kabahatlerini açıklamamalıdır" buyurmuştur.

Bir kalbi kırmak, senelerce ibadet ve zikir sevabının hepsini alıp götürür. İslamiyet öyle bir dindir ki, kâfirin dahi kalbini kırmayı yasaklamıştır. Nerde kaldı ki, Allahü teâlâyı ve Onun Peygamberine inanan, Allah diyen bir Müslümanın kalbi kırılınsın. Zira bir müminin kalbini kırmak, çok büyük günahdır, haramdır.

Peygamber efendimiz; mübarek elleri ile Kâ'beyi göstererek; **(Ey Kâ'be, sen Allah'ın evisin. Sen mübareksin fakat bir Müslüman, bir müminin kalbini kırsa 70 defa seni yıkmaktan daha büyük günaha girer)** buyuruyor.

Peygamber efendimiz, eshab-ı kirama hitaben böyle buyuruyor. Bir mümin, bir müminin kalbini kırsa, 70 defa Kâ'beyi yıkmaktan beter günaha girmektedir. Müslüman olarak hepimizin bunları okumamız, öğrenmemiz ve ona göre hareket etmemiz lazımdır.

Din büyükleri buyuruyor ki:

"Her günah, imanı tehlikeye sokmaya sebep olabilir ama şu üç günahın tesiri daha kuvvetlidir:

- 1- İman nimetine şükretmemek.
- 2- İmanın gitmesinden korkmamak.
- 3- Müminleri incitmek, kalblerini kırmak.

Hadis-i şerifte; **(Kalb kırmak, Kâ'beyi yetmiş defa yıkmaktan daha kötüdür)** buyurulmuştur. İyi olsun, kötü olsun hiçbir insanın kalbini incitmemelidir. Allahü teâlâyı en çok inciten, küfürden, inkârdan sonra, kalb kırmak gibi büyük bir günah yoktur."

İmam-ı Rabbani hazretleri buyuruyor ki:

"Kalb, Allahü teâlânın komşusudur. Allahü teâlâyı kalbin yakın olduğu kadar hiçbir şey yakın değildir. Mümin olsun, asi olsun, hiçbir insanın kalbini incitmemelidir. Çünkü, asi olan komşuyu da korumak lazımdır. Sakınınız, sakınınız, kalb kırmaktan pek sakınınız! Allahü teâlâyı en ziyade inciten küfürden sonra, kalb kırmak gibi büyük günah yoktur. Çünkü, Allahü teâlâyı ulaşan şeylerin en yakın olanı kalbdır. İnsanların hepsi, Allahü teâlânın köleleridir. Herhangi bir kimsenin kölesi döğölür, incitilirse, onun efendisi elbette gücenir. Her şeyin biricik maliki, sahibi olan efendinin şânını, büyüklüğünü düşünmelidir. Onun mahlukları, ancak izin verdiği, emir eylediği kadar kullanılabilir. İzni ile kullanmak, onları incitmek olmaz. Hatta, onun emrini yapmak olur."

Abdullah-ı Dehlevi hazretleri de buyuruyor ki:

"Talebe, sadık olan talib demektir. Allahü teâlânın sevgisi ile ve Onun sevgisine kavuşmak arzusu ile yanmaktadır. Bilmediği, anlayamadığı bir aşk ile şaşkın haldedir. Uykusu kaçır, gözyaşları dinmez. Geçmişteki günahlarından utanarak başını kaldıramaz. Her işinde Allah'tan korkar, titrer, Allahü teâlânın sevgisine kavuşturacak işleri yapmak için çırpınır. Her işinde sabreder. Her geçimsizlikte, sıkıntıda kusuru kendisinde görür. Her nefeste Allah'ını düşünür. Gaflet ile yaşamaz. Kimseyle münakaşa etmez. Bir kalbi incitmekten korkar. Kalbleri Allahü teâlânın evi bilir."

Netice olarak; kalb kırmamalı, hiç kimseyi incitmemelidir. Değil müminin kalbini, kâfirin kalbini bile incitmeye hakkımız yoktur. Kâfir bile olsa, hiç kimsenin kalbini kırmamalıdır. Çünkü kalb kırmak, Allahü teâlâyı incitmek demektir. Kalb, Allahü teâlânın komşusudur. Ev sahibine eziyet edenin komşusu da incinir. Gıybet, suizan ve kalb kırmak, kul hakkıdır. Eziyetlere katlanmak, kızmamak, güler yüzlü ve tatlı sözlü olmak, güzel ahlaktır. Bunun için hiç kimseyle münakaşa etmemelidir. Münakaşa, dostun dostluğunu giderir, düşmanın da düşmanlığını artırır. Nereden bakılırsa bakılsın, hep zarardır. Müminler dua eder, fasıklar, münafıklar ise, dedikodu ve gıybet ederler. Akli olan İslamiyet'e uyar, Müslüman olur, hizmet eder. Nefsine, şeytana uyan ise, inkâra, küfre kayar. İslamiyet'e uyan Cennete, nefsine uyan da, Cehenneme gider.

Ve Ahmed Yesevi hazretlerinin buyurduğu gibi:

"Kâfir bile olsa, hiç kimsenin kalbini kırma! Kalb kırmak, Allahü teâlâyı incitmek demektir."

Dil gönlün, gönül ruhun, ruh da...

27.11.2006

İnsan, sadece et ve kemikten ibaret bir varlık değildir. İnsanı, diğer varlıklardan ayıran ruhudur. İnsan deyince, ruhu kastedilir. Bütün güzellikler, insanın ruhundan, kötülükler ise, nefsinden gelmektedir. Ruhu besleyen, Allahü teâlâyı imandır ve Onun sevgisidir. Nefsi besleyen ise, Allahü teâlâyı inkârdır ve Onun yasak ettikleridir. Bunun için insan, her şeyden önce, ruhunu beslemelidir. Ruhun gıdası, İslamiyet'tir ve onun bildirdikleridir. Ruhunu beslemeyen, onun gıdasını vermeyenlerin, adi bir hayvandan farkları olmaz. Böyle insanlarda, sevgi, acıma, şefkat, anlayış ve merhamet kalmaz. Böyle kimseleri, en kötü maksatlar için kullanmak, çok kolaydır. Çünkü, bunları kötü işlerden

koruyacak inandıkları, itaat ettikleri, teslim oldukları, yüksek bir varlık kalmamış, inançları kaybolmuştur. Bu gibi insanlar, korkunç bir canavar gibidirler, nerede, kimlere, ne şekilde kötülük yapacakları belli olmaz. İnsanlık âlemini mahveden en kötü işler, böyle kimselerden zuhur eder.

Kötü huylar, kalbi, ruhu hasta eder. Bu hastalığın artması, kalbin, ruhun ölümüne sebep olur. Kötü huyların en kötüsü olan şirk, inkâr ise, kalbin, ruhun en büyük zehiridir. İman bulunmayan kalb, ölmüş demektir. Ölmüş olan kalb ise, temiz olmaz.

Ahlak ilmi, kalb ve ruh temizliği bilgisi demek olup, çok kıymetli ve en lüzumlu bir ilimdir. Çünkü, kalbin ve ruhun kötülükleri, bu ilim ile temizlenebilir. Kalbin ve ruhun, iyi huylarla sıhhatli ve kuvvetli olmaları, ahlak ilmi ile mümkündür.

İslam âlimleri; “İnsana vacip olan birinci vazife, iman, amel ve ihlas sahibi olmaktır. Dünya ve ahiret saadetleri, ancak bu üçüne kavuşmakla elde edilir. Amel, kalb ile ve dil ile, yani söz ile ve beden ile yapılacak işler demektir. Kalbin işleri, ahlaktır. İhlas, amelini yani bütün işlerini, ibadetlerini, yalnız Allahü teâlânın rızasına, sevgisine kavuşmak için yapmak demektir” buyurmuşlardır.

Yapılması ve yapılmaması lazım olan şeyler, ya belli bir uzuv ile yapılır, yahut bütün beden ile yapılır. Günah işlenen uzuvlardan sekiz uzuv meşhurdur. Bu uzuvlar; kalb, kulak, göz, dil, el, mide, ferc ve ayaklardır. Kalb, insanın göğsünde, sol tarafında bulunan yürek denilen et parçasına üfürülmüş ruhani bir latifedir. Ruh gibi, madde olmayan bir varlıktır. Günah işleyen, bu uzuvların kendileri değildir. Bunlarda bulunan his kuvvetleridir. Dünyada ve ahirette saadete kavuşmak, rahat etmek isteyen kimse, bu uzuvların günah işlemelerine mani olmalıdır. Günah işlememek, kalbinde meleke, tabiat, halini almalıdır. Bunu başarabilen kimseye, salih mümin denir. Kalbde tabiat halini almadan, kendini zorlayarak günahlardan sakınmak, takva olur ise de, salih ve veli olmak için, günah işlememek tabiat, huy halini almalıdır. Bunun için de, kalbin temizlenmesi lazımdır. Kalbin temizlenmesi, İslamiyet’e uymakla olur. İslamiyet ise, üç kısımdır: İlim, amel ve ihlas. Emirleri ve yasakları öğrenmek, öğrendiklerine tâbi olmak, bunları yalnız Allah rızası için yapmak lazımdır. Kur’an-ı kerim, bu üçünü emir ve methetmektedir.

Şems-i Tebrizi hazretleri; “İlim üç şeydir: Zikreden dil, şükreden kalb ve sabreden beden” buyurmuştur.

İnsanların Allahü teâlâyâ karşı, kalb ile, dil ile ve beden ile yapmaları ve inanmaları lazım olan şükür borcu, kulluk vazifeleri, Allahü teâlâ tarafından bildirilmiş ve Onun sevgili Peygamberi tarafından ortaya konmuştur. Allahü teâlânın gösterdiği ve emrettiği kulluk vazifelerine İslamiyet denir. Allahü teâlâyâ şükür, Onun Peygamberinin getirdiği yola uymakla olur. Bu yola uymayan, bunun dışında kalan hiçbir şükür, hiçbir ibadeti, Allahü teâlâ kabul etmez, beğenmez. Çünkü, insanların, iyi, güzel sandıkları çok şey vardır ki, İslamiyet, bunları beğenmemekte, çirkin olduklarını bildirmektedir.

Sa’di-i Şirazi hazretleri buyurdu ki:

“Dil ile kulak, kalbin anahtarıdır. Dil söylemeseydi, gönüllerin esrarı gizli kalırdı. Dil; şükretmek içindir. Rabbini bilen, dilini gıybet için kullanmaz. Kulak; Kur’an-ı kerim ve nasihat dinlemek içindir. Bâtıl ve boş sözler için değildir. İki göz; Allahü teâlânın kudret ve sanatını görmek içindir. Eşin dostun ayıbını görmek için değildir.”

Sirri-yi Sekati hazretleri de; “Dil, kalbin tercümanı, yüz kalbin aynasıdır. Kalbde gizli olan, yüzde meydana çıkar” buyurmuştur.

Netice olarak, dil gönlün, gönül ruhun, ruh da insanın hakikatinin aynasıdır. Ubeydullah-ı Ahrar hazretlerinin buyurduğu gibi:

“Dil kalbin aynasıdır. Gönül de, ruhun aynasıdır. Ruh, insanın hakikatinin aynasıdır. İnsanın hakikati de, Hak teâlânın aynasıdır. Ve söz söylemek, dilin gönülle, gönlün de Hak ile olduğu zaman makbuldür...”

Öfke, tutuşturulmuş ateş gibidir!..

03.12.2006

Öfke; insanın kızması, sinirlenmesi, hiddet göstermesi diye tarif edilmektedir. Öfkenin sert, aşırı ve zararlı olması haline ise, atılganlık, tehevür denmektedir. Tehevür sahibi yani atılgan kimse, hiddetli ve sert olur.

Korkak olan bir kimse, kendine zarar verir. Öfkeli kimse ise, hem kendine, hem de başkalarına zarar verir. Hatta öfke, insanı küfre kadar götürebilir. Nitekim hadis-i şerifte; **(Gadab yani öfke, imanı bozar)** buyurulmuştur.

Öfke halindeki bir kimse, küfre yani imanın gitmesine sebep olacak bir şey söyleyebilir veya yapabilir. Çünkü gadaba gelen, öfkelenen kimsenin kalbi bozulur. Bu bozukluk, öfkelenen kimsenin dışına da sirayet ederek, yüzü, çirkin ve korkunç bir hâl alır. Ali bin Emrullah hazretleri; “Gadab, öfke, kanın hareketinin yani tansiyonun artmasından meydana gelir. Allah için gadaba gelmek iyidir, dine olan gayretindendir” buyurmaktadır.

Peygamber efendimiz de buyuruyor ki:

(Gadab yani öfke, şeytanın vesvesesinden hasıl olur. Şeytan, ateşten yaratılmıştır. Ateş, su ile söndürülür. Gadaba gelince, abdest alınız.)

Cahil olanlar, sertliği, hiddeti ve öfkeyi, erkeklik, yiğitlik, mertlik zannetmekte ve övmektedirler. Halbuki öfkeli, hiddetli ve sert olmak, kötü huylardandır. Çocuğun ağlamasına, hayvanın bağırmasına öfkelenmek, çok çirkindir. Cansızların hareketine bile öfkelenenler görülmüştür ki, bu daha da kötüdür. Koyduğu yerden kayarsa, keseri vurunca kırılmazsa, kızarak söven, vuran, helak eden, yakan kimseler dahi görülmektedir. Hatta kendi yaptığına kızan, bunun için kendine söven, kendine vuran bile yok değildir. Hacı Bayram-ı Veli hazretleri; “Hiddet ve kin, hakikatleri gören gözleri kör eder. Öfke, iyi düşünmeyi daraltır, yanıltır” buyurmuştur.

Allahü teâlâ, hayvanların yaşayabilmeleri ve üremeleri için, onlarda iki kuvvet yaratmıştır. Bu kuvvetlerden birincisi, muhtaç oldukları, lezzet aldıkları şeyleri istemek, onlara kavuşmak kuvvetidir ki buna, şehvet denir. İkinci olarak verilen kuvvet ise, yaşamalarına zararlı olan, canlarını yakan şeylerden kaçmak, bunlara karşı savunmak kuvvetidir ki buna da, gadab denir.

Bu iki kuvvet yani şehvet ve gadab kuvveti, insanlarda da vardır. Fakat Allahü teâlâ, insanlara merhamet ederek, seve seve çalışabilmeleri, çalışmaktan usanmamaları için, insanlarda üçüncü bir kuvvet daha yaratmıştır ki bu kuvvete, nefis denir. Bu kuvvet, şehvetlere kavuşmak ve gadab edilenlerle dövüşmek için insanı zorlar. Fakat insanın nefsi, bu işinde bir sınır tanımaz. Yaptığı işler, hep aşırı ve zararlı olur. Mesela hayvan susayınca, temiz suyu kolayca bulur, içer. Doyunca, artık içmez. İnsanı nefsi zorlayarak doyduktan sonra da içirir. Sığır aç olunca, çayırdaki otlar, doyunca, yatar, uyur. İnsan aç olunca, çayırdaki otları bulamaz. Bulduğu otlar arasında seçim yapması, seçtiğini soyup, temizleyip, pişirmesi lazımdır. Nefis, bu yorucu, usandırıcı işleri seve seve yaptırır. Fakat, hoşuna gideni, doyduktan sonra da yedirir. Allahü teâlânın merhameti sonsuz olduğundan, nefsin, insanı felakete sürüklemesine mani olmak için, hem nefsin arzularına uymayı sınırlayan, hem de nefsi temizleyip aşırı, taşkın olmaktan kurtaran emirler ve yasaklar göndermiştir. Peygamberleri ile gönderdiği bu emir ve yasakların toplamına, İslamiyet denir. Bir insan, işlerini yaparken, İslam dinine uyarırsa, nefsi taşkınlıktan kurtulup, imanla şereflenir. O zaman nefis, şehveti ve gadabı faydalı olarak çalıştırır. Bekr bin Abdullah el-Müzenî hazretleri; “Bir kimsenin cimrilik huyu ile öfke duygusu körelmedikçe, müttteki sınıfına geçemez” buyurmuştur.

Behlül-i Dâna hazretleri bir gün Bağdat sokaklarından birinde giderken, iki kişinin kıyasıya kavgaya ettiklerini görür. Bunlardan biri diğerine ağza alınmayacak şeyler söylemektedir. Behlül-i Dâna hazretleri onun yanına yaklaşır;

-Sen bize gel ne söylersen söyle lakin bizden bir tek kelime karşılık alamazsın, der. Öfkeden deliye dönmüş kişi birden durur ve;

-Ey Behlül! Beni bu şahıs mağlup edemedi ama senin bu hâlin ve sözlerin mağlup etti, der ve böylece kavgayı, dövüşü bırakarak barışırlar.

Rislan Dimeşki hazretleri buyuruyor ki:

“Gadabın, öfkenin sebebi, kendinden üstün birinin, hoşlanmadığı bir şekilde hücum etmesidir. Öfke, insanın içinden dışına doğru çıkar. Hüzün ise, dışından içine doğru işler. Öfkeden güç ve intikam hırsı, hüzünden ise dert ve hastalık doğar.”

Netice olarak öfke, tutuşturulmuş bir ateş gibidir. İnsan, öfkesine hakim olmazsa, ilk yanan kendisi olur. Ömer bin Abdülaziz hazretlerinin buyurduğu gibi:

“Öfke ve hırstan korunmuş olan, kurtulmuştur.”

Şeytan, insana ibadet ettirir mi?

04.12.2006

Şeytan; kibir ve gururu sebebiyle Allahü teâlânın “Âdem’e secde ediniz” emrine isyan edip, karşı geldiği için, Onun rahmetinden uzaklaştırılan varlıktır.

Şeytan, insanlara hep kötülük ve düşmanlık yapmalarını vesvese eder. Nisa suresinin yüz yirminci âyetinde mealen; **(Şeytan insana çok şeyi söz verir ve birçok şeyi hatırlatır. Şeytanın söz verdiği şeylerin hepsi yalandır)** buyurulmuştur.

Şeytan, kötülükleri, iyilik şeklinde gösterip, insanları aldatır ve “Allahü teâlâ rahimdir, affeder” diyerek onları günaha sürükler. Şeytan, nefis ve kötü arkadaşlar, insana hep günah işletmek isterler.

Şeytan, Müslümanları aldatmak için de, farzları ehemmiyetsiz gösterip, sünnet ve nafileleri yapmaya sevk eder. Ata-i Horasani hazretleri, şeytanın hileleri hakkında şunları anlatmıştır:

“Nisa suresinin **(Kim bir fenalık yapar veya nefisine zulmeder de Allah’tan mağfiret dilerse, Allah’ı çok bağışlayıcı, çok merhametli bulur)** mealindeki yüz onuncu âyet-i kerimesi nazil olunca, şeytan çok feryat eder. Avanesi onun bu feryadını işitip sebebini sorduklarında;

-Benim hilelerim ile bu ümmete işlettiğim günahların af ve mağfireti hakkında bir âyet nazil oldu. Bu âyette Allahü teâlâ, istigfar edenlere af ve mağfiretini vaad etti ve O, vaadinden asla dönmez. Şimdi düşünün. Acaba buna bir hile yolu bulabilir misiniz? der Onlar da;

-Hayır, biz böyle bir hile yolu bilmiyoruz derler. Bir müddet sonra kendisi; ben bir hile yolu buldum diyerek şöyle anlatır:

-O büyük Peygamber ahirete intikal ettikten sonra, ümmetine güzel amel suretinde çeşitli bid’atler işletelim. Bunları ne Peygamberleri, ne halifeleri ne de eshabı yapmış olsun. Böyle amelleri onlara güzel göstermek suretiyle, onlar o bid’atleri sünnet sanıp ısrarla üzerine düşüp yaparlar. O yaptıkları amelden de tevbe ve istigfar etmezler. Bu işledikleri bid’atlerle onların Cehenneme girmelerini sağlar, muradımıza ereriz.”

Peygamber efendimiz de, bir hadis-i şeriflerinde; **(Bid’at ortaya çıkaran ve bunu yapan kimseye şeytan çok ibadet yaptırır. Onu çok ağlatır)** buyurmuşlardır.

Abdülkerim Cili hazretleri buyuruyor ki:

“Şeytan, ilmi olmayan Müslümanlara önce şehvete dair işlerin sevgisini aşılamaaya çalışır. Böylece kalb duygularını öldürür. Sonra dünya sevgisini vererek, dünyalık kazanmaya sevk eder. Böylece bu insanların bütün gayeleri, dünyayı elde etmek olur.

Salih kimseler iyi ameller işlediklerinde şeytan harekete geçer. Onlara işledikleri ameli güzel gösterir. Böylece onları ucba ve kendini beğenmişliğe sürükler. Sonunda hiçbir âlimin öğüt ve nasihatini dinlemezler. İblis onları bu hâle getirdikten sonra şöyle der: “Başkaları sizin ibadetinizin binde birisini yapsa kurtulur.” Bu telkinlere kananlar, amellerini, ibadetlerini azaltırlar. İstirahat yolunu tutarlar. Kendilerini yüceltirler, başkalarını hafife alırlar. Artık bu halleri onları peş peşe günaha sürükler.

Şeytan, âlimi aldatmak için ise, onun ilmi ile devreye girer. Söylediği her sözün hak olduğunu anlatır. Senin gibisi yok diye telkin eder. Şeytan bu yoldan gitmekle çok muvaffak olur. Büyük İslam âlimlerine tâbi olmayıp ilimlerine güvenenlerden pek azı bu hileden kurtulabilir...”

Dırar bin Mürre hazretleri de buyuruyor ki:

“Şeytan şöyle demiştir: Âdemoğluna üç şeyi yaptırdığımda maksadıma kavuşmuş olurum ve onlara istediğimi yaptırırım. Birincisi, günahlarını unuttuğu zaman, ikincisi amelini çok gördüğü zaman, üçüncüsü kendi görüşünü beğendiği zaman.”

Netice olarak Şeytan, insana ibadet ettirir. Peki, yaptıklarımızın Rahmani mi yoksa Şeytani mi olduğunu nasıl bileceğiz? Şeytan, tam dine uygun şekilde, yani ehl-i sünnet itikadına uygun olarak ibadet ettiremez. Ancak bir eksikle ibadet ettirir. Yani o ibadeti bozan, kabul ettirmeyen bir eksikle ibadet ettirir. Mesela bir kimsenin, beş kuruş zekat borcu varken, bu zekatı, bu kimseye vermez ve verme düşüncesine bile yaklaştırmaz. Bunun yerine milyarlarca lira sadaka verir, hayır hasenat yaptırır. Yine herhangi bir kimsenin iki rekat kaza namazı borcu varsa, bunu kıldırmaz. Bunun yerine o kimseye sabahlara kadar tesbih çektirir, zikir ettirir, nafil namaz kıldırır, ağlatır sızlatır. Halbuki dinimiz, beş kuruş da olsa, zekatı vermeyi, iki rekat farz namazı vaktinde kılmayı, vaktinde kılınmamış ise kaza etmeyi emrediyor. Bunlar farzdır ve dinin isteğidir. Eğer farzlar vaktinde yapılmaz ve sonra da kaza edilmezse, hesabı, azabı vardır. Nefsine uyarak ibadetleri vaktinde yapmayan ve bunları kaza

etmeyip, nafilelerle meşgul olan kimse, şeytanın isteğini yapmış olur. Nefse ve Şeytana aldanmamak için dinimizi, ehl-i sünnet âlimlerinin kitaplarından öğrenmeliyiz.

Kulluğun en güzeli...

10.12.2006

Şükür; verilen nimetleri yerli yerinde kullanmak, nimetleri kullanırken sahibini unutmamak, görülen iyiliğe karşı teşekkür etmek ve Allahü teâlânın emir ve yasaklarına uymak diye tarif edilmektedir.

Şükürden maksat da; insanın aczini itiraf edip, kulluğunu bilmesidir. Cüneyd-i Bağdadi hazretleri; “Şükür demek, Allahü teâlânın verdiği nimeti, ona karşı isyanda kullanmamak demektir” buyurmuştur.

Sure-i İbrahimin yedinci âyet-i kerimesinde mealen; **(Nimetlerime şükrederseniz elbette arttırırım)** buyurulmaktadır.

Peygamber efendimiz de;

(İnsanlara teşekkür etmeyen, Allahü teâlâya şükretmiş olmaz) buyurmuşlardır.

Hazret-i Ali buyuruyor ki:

“Nimetin kıymetini bilmeyip, nankörlük edenlerin elinden o nimet alınır. Nimetin kıymetini bilmemek, onun elden çıkmasına sebeptir. Şükür ise, onu devamlı kılar ve arttırır.”

İyilik edene, mal ve hizmet ile karşılığı yapılır. Bunu yapamayan, teşekkür ve dua eder. Karşılık yapmayan başına kakılır, kötülenir, incitilir. Çünkü, iyiliğe karşı iyilik yapmak insanlık vazifesidir. Böyle olunca, her iyiliği yapan, en büyük iyilik olarak, yok iken var eden, en güzel şekli veren, lüzumlu uzuvları, kuvvetleri ihsan eden, her birini bir ahenk ile işleterek sıhhat veren, akıl ve zeka bahşeden, çoluk çocuk, ev, ihtiyaç eşyası, gıda, içecek, elbiselerimizi yaratan yüce bir sahibi, bu nimetleri sebepsiz, karşılıksız ihsan eden ve her an yok olmaktan, düşmandan, hastalıktan muhafaza eden ve bize hiç ihtiyacı olmayan, sonsuz kuvvet, kudret sahibi olan Allahü teâlâya şükretmemek, kulluk hakkını ödememek, çok büyük bir suç olur.

İmam-ı Rabbani hazretleri buyuruyor ki:

“İyilik yapana teşekkür edileceğini, herkes bilir. Bu, insanlık icabıdır. İyilik edenlere hürmet edilir. Nimet sahipleri, büyük bilinir. O halde, her nimetin hakiki sahibi olan Allahü teâlâya şükretmek, insanlık icabıdır. Aklın lüzum gösterdiği bir vazife, bir borçtur.

İyice düşünmeli ve anlamalıdır ki, herkese her nimeti gönderen, yalnız Allahü teâlâdır. Her şeyi var eden, ancak Odur. Her varlığı, her an varlıkta durduran hep Odur. Kullardaki üstün ve iyi sıfatlar, Onun lutfü ve ihsanıdır. Hayatımız, aklımız, ilmimiz, gücümüz, görmemiz, işitmemiz, söyleyebilmemiz, hep Ondandır. Saymakla bitirilemeyen çeşitli nimetleri, iyilikleri gönderen hep Allahü teâlâdır. İnsanları güçlüklerden, sıkıntılardan kurtaran, duaları kabul eden, dertleri, belaları gideren hep Odur. Rızıkları yaratan ve ulaştıran yalnız Odur. İhsanı o kadar boldur ki, günah işleyenlerin rızığını kesmiyor. Günahları örtmesi o kadar çoktur ki, emrini dinlemeyen, yasaklarından sakınmayan azgınları, herkese rezil ve rüsva etmiyor ve namus perdelerini yırtmıyor. Affı ve merhameti o kadar çoktur ki, cezayı ve azabı hak edenlere azap vermekte acele etmiyor. Nimetlerini, ihsanlarını, dostlarına ve düşmanlarına saçıyor. Kimseden bir şey esirgemiyor. Bütün nimetlerinin en üstünü, en kıymetlisi olarak da, doğru yolu, saadet ve kurtuluş yolunu gösteriyor. Yoldan sapmamak ve Cennete girmek için teşvik buyuruyor. Cennetteki sonsuz nimetlere, bitmez, tükenmez zevklere ve kendi rızasına, sevgisine kavuşabilmemiz için, sevgili Peygamberine uymamızı emrediyor. İşte, Allahü teâlânın nimetleri güneş gibi meydandadır. Başkalarından gelen iyilikler, yine Ondandır gelmektedir. Başkalarını vasıta kılan, onlara iyilik yapmak isteğini veren, onlara iyilik yapabilecek gücü, kuvveti veren, yine Odur. Bunun için, her yerden, herkesten gelen nimetleri gönderen hep Odur. Ondandır başkasından iyilik, ihsan beklemek, emanetçiden, emanet olarak bir şey istemeye ve fakirden sadaka istemeye benzer.

İnsanların Allahü teâlâya karşı, kalb, dil ve beden ile yapmaları ve inanmaları lazım olan şükür borcu, kulluk vazifeleri, Allahü teâlâ tarafından bildirilmiş ve Onun sevgili Peygamberi tarafından ortaya konmuştur. Allahü teâlâya şükür, Onun Peygamberinin getirdiği yola uymakla olur. Bu yola uymayan, bunun dışında kalan hiçbir şükür, hiçbir ibadeti, Allahü teâlâ kabul etmez, beğenmez. Akli olan kimselerin, Allahü teâlâya şükretmek için, Muhammed aleyhisselama uymaları lazımdır.”

Netice olarak, kulluğun en güzeli; kulun, Allahü teâlânın verdiği nimetler karşısında, şükürden aciz olduğunu bilmesidir. Bir kimse bir nimete kavuşur da bunun şükürünü yapmazsa, o nimet elinden gider

de, o kimsenin haberi bile olmaz. Şunu da unutmamamız gerekir ki, bize gelen bir nimete vesile olan kimseye, teşekkür etmezsek, o nimet için yapacağımız şükür, Allahü teâlâ kabul etmez. Ve Ebu Osman Mağribi hazretlerinin buyurduğu gibi;

“Şükür, şükürden aciz kalındığını idrak etmektir.”

Nefs, iki tarafı keskin bıçak gibidir

11.12.2006

İslam dini insanların dünyada da, ahirette de rahat ve huzur içinde yaşamasını istiyor. Bunun için, akla uymayı emrediyor ve nefse uymayı yasak ediyor. Akıl yaratılmasaydı, insan hep nefesine uyar, felaketlere sürüklenirdi. Nefs olmasaydı, insan, yaşaması, üremesi ve medeni hayat için lazım olan şeyleri kazanmakta ve bunları elde etmekte, çalışmakta kusur ederdi. Ayrıca nefse cihad sevabından da mahrum kalırdı. Böylece meleklerden daha üstün olmak yolu, insana kapalı kalırdı. Hadis-i şerifte; **(Ahirette olacaklardan, sizin bildiklerinizi hayvanlar bilselerdi, yemek için et bulamazdınız!)** buyurulmuştur.

İnsanlarda nefs olmasaydı, hayvanlar gibi, korkudan, yiyemez, içemez, yaşayamazlardı. Şerefeddin Yahya Müniri hazretleri; “Nefsin yaratılması, insanların yaşaması, üremesi ve dünya için çalışmaları içindir. Allahü teâlâ nefsi böyle nice faydalar için yarattı. Fakat bütün insanlara merhamet ederek, acıyarak, nefse uymayı frenlemeleri, ona hakim olup, zararlarını önlemeleri için insanlarda akıl da yarattı” buyurmuştur.

Nefsin İslamiyet’in dışına taşmasını önlemek için, onunla iki cihad vardır:

Birincisi, ona uymamak, onun arzularını yapmamaktır ki buna, riyazet çekmek denir. Riyazet, haramlardan, günahlardan ve mubahları ihtiyaçtan fazla kullanmaktan sakınmaktır.

İkincisi ise, nefsin istemediği şeyleri yapmaktır ki buna, mücahede denir. Bütün ibadetler mücahededir. Bu iki cihad, nefsi terbiye eder, insanı olgunlaştırır ve ruhları kuvvetlendirir. İnsanı, salihlerin yani iyi kulların yoluna kavuşturur.

Allahü teâlâ, kullarının ibadetlerine muhtaç değildir. Kullarının günah işlemesi Ona hiç zarar vermez. İbadetleri, emir ve yasakları, kullarının nefislerini terbiye ve onunla cihad etmeleri için emretmiştir.

İnsanlarda nefs olmasaydı, insanlık kalmaz, meleklik hasıl olurdu. Halbuki, beden birçok şeylere muhtaçtır. Yemek, içmek, uyumak, istirahat etmek lazımdır. Süvariye hayvan lazım olduğu gibi, insana da beden lazımdır. Hayvana bakmak lazım olduğu gibi, bedene hizmet etmek de lazımdır. İbadetler beden ile yapılmaktadır. Peygamber efendimize, birisinin geceleri uyumayıp, hep namaz kıldığı söylendiğinde; **(İbadetlerin kıymetlisi, az olsa da devamlı yapılanlardır)** buyurmuşlardır.

Allahü teâlâ, hayvanların yaşayabilmeleri ve üremeleri için, onlarda şehvet ve gadab olmak üzere iki kuvvet yaratmıştır. İnsanların muhtaç oldukları şeylere kavuşabilmeleri, bulduklarını kullanabilmeleri ve korktuklarına karşı kendilerini savunabilmeleri için, insanlarda da şehvet ve gadab kuvvetlerini yaratmıştır. Ayrıca Allahü teâlâ, insanlara merhamet ederek, seve seve çalışabilmeleri, çalışmaktan usanmamaları için, insanlarda üçüncü bir kuvvet daha yaratmıştır. Bu kuvvet, Nefs-i emmare kuvvetidir. Bu kuvvet, şehvetlere kavuşmak ve gadab edilenlerle döğüşmek için insanı zorlar. Fakat insanın nefsi, bu işinde bir sınır tanımaz. Yaptığı işler, hep aşırı, hep zararlı olur.

İmam-ı Rabbani hazretleri buyuruyor ki:

“Nefs-i emmareden hasıl olan kötülükler, insanın kendi hastalığıdır. Öldürücü zehirdir ve kullukla bağdaşmaz. Dışardan gelen kötü istekler, şeytandan gelmiş olmakla beraber, geçici hastalıklardan olur. Ufak bir ilaçla, kolayca giderilebilir. Nisa suresinin yetmiş altıncı âyetinde mealen; **(Şeytanın aldatması, elbette zayıftır)** buyuruldu. En büyük düşmanımız, nefsimizdir. Can düşmanımız, her zaman yanımızda bulunan bu azılı arkadaşımızdır. Dışarıdaki düşmanımız, bu iç düşmanın yardımı ile bize saldırıyor. Varlıklar içinde en cahil olanı, insanın nefsidir. Çünkü nefs-i emmare, kendine düşmanlık yapmaktadır. Hep, kendini yok edici şeyleri istemektedir. Her isteği, Allahü teâlânın yasak ettiği şeylerdir. Her işi, sahibi olan ve bütün iyiliklerin sahibi bulunan Allahü teâlâyâ karşı gelmektir.”

Allahü teâlânın merhameti sonsuz olduğundan, nefsin insanı felakete sürüklemesine mani olmak için, hem nefsin arzularına uymayı sınırlayan, hem de nefsi temizleyip aşırı, taşkın olmaktan kurtaran emirler ve yasaklar göndermiştir. Bu emir ve yasakların toplamına da, İslamiyet denir.

Netice olarak, insanların dünyada yaşayabilmeleri, nefislerinin gafleti ve dünya lezzetlerine düşkün olması iledir. Nefs, iki tarafı keskin bıçak gibidir. Hem de, zehirli ilaç gibidir. Doktorun tavsiyesine göre kullanan, bundan fayda kazanır. Aşırı kullanan helak olur. İslamiyet, nefsin helak edilmesini, yok edilmesini değil, terbiye edilmesini, ondan istifade edilmesini emretmektedir. Mücahid bin Cebr hazretlerinin buyurduğu gibi:

“Nefsini aziz eden dinini yıkar. Nefsini zelil eden kimse ise, dinini aziz eder.”

İbadeti muhafaza, işlemekten güçtür...

17.12.2006

Riya, bir şeyi olduğunun tersine göstermek, kısaca gösteriş demektir ve kötü huylardandır. Ahiret amellerini yaparak ahiret yolunda olduğunu göstererek, dünya arzularına kavuşmak, kısaca, dünya kazancına dini alet etmek ve ibadetlerini göstererek, insanların sevgisini kazanmak demektir.

Riyanın zıddına, aksine ise, ihlas denir. İhlas, dünya faydalarını düşünmeyip ibadetlerini yalnız Allahü teâlânın rızası için yapmaktır.

Resulullah efendimiz Muaz bin Cebel hazretlerini Yemen'e vali olarak gönderirken; **(İbadetlerini ihlas ile yap. İhlas ile yapılan az amel kıyamet günü sana yetişir)** buyurmuştur.

İhlas sahibi, ibadet yaparken başkalarına göstermeyi hiç düşünmez. Bunun ibadetlerini başkalarının görmesi ihlasına zarar vermez. Hadis-i şerifte; **(Allahü teâlâyı görür gibi ibadet et! Sen görmüyor isen de, O, seni görmektedir)** buyuruldu.

İbadet, Allahü teâlânın rızasına kavuşmak için yapılır. Başkasının muhabbetine, ihsanına kavuşmak için yapılan ibadet, ona tapınmak olur. Allahü teâlâyı ihlas ile ibadet etmemiz emrolundu. Hadis-i şerifte; **(Allahü teâlânın birliğine iman edenden, namazı ve zekatı ihlas ile yapandan Allahü teâlâ razı olur)** buyuruldu.

Başkalarının sevgisine ve övmelerine kavuşmak için, dünya işleri ile, onlara iyilik yapmak, riya olur. İbadet ile olan riya bundan daha kötüdür. Allahü teâlânın rızasını hiç düşünmeden yapılan riya ise, hepsinden daha fenadır. Peygamber efendimiz; **(Dünyada riya ile ibadet edene, kıyamet günü, ey kötü insan! Bugün sana sevap yoktur. Dünyada kimler için ibadet ettin ise, sevaplarını onlardan iste denir)** buyurmuştur.

Ramazan orucunu tutmakta riya olmaz. Allahü teâlânın rızası için namaza başlayıp, sonradan hasıl olan riyanın da zararı olmaz. Riya ile yapılan farzlar, sahih ve ibadet borcu ödenmiş olur ise de, sevabı olmaz. Et ihtiyacını karşılamak niyeti ile, kurban kesmek caiz olmaz.

Farzlar yapılırken araya riya, gösteriş karışmaz. Nafile ibadetlerde ise, gösteriş çok olur. Riya ve gösteriş için tesbih kullanmak mekruhtur.

Şöhrete sebep olacak şekilde giyinmek, şöhret için vaaz vermek, nasihat etmek, kitap yazmak, hep riya olur. Münakaşa etmek, başkalarından üstün görünmek, övünmek, mal, mevki elde etmek için ilim öğrenmek de, riya olur. Riya ise, haramdır.

Herkese vera sahibi olduğunu bildirmek için, günahını saklamak ve gizli olarak devam etmek de, riya olur.

Halife Abdülmelik zamanında yaşayan birisi anlatır:

“Mervan bin Hakem ile bir savaşta bulunuyorduk. Yanımızda uzun müddet kim olduğunu bilmediğimiz bir zat vardı. Gecenin çok az bir kısmında uyuyor, diğer kısmını da ibadetle geçiriyordu. Sonradan bu zatın Eshab-ı kiramdan olduğunu öğrendik. Bu zat şöyle anlattı:

Bir gün Peygamber efendimize sorduk:

- Ya Resulallah, hangi amel ve hareketimiz bizi felaha, kurtuluşa götürür?

- **Allahü teâlâyı aldatmamak.**

- Ya Resulallah, biz Allahü teâlâyı nasıl aldatabiliriz? Peygamber efendimiz cevaben buyurdu ki:

- **Amellerinizi Allahü teâlânın emrettiği gibi yapar, fakat bu amellerle, Allahü teâlâdan başkasının teveccühünü beklerseniz, Onu aldatmış olursunuz. Riyadan sakınınız! Zira o, Allah'a şirk, ortak koşmaktır.”**

Ebu Bekir Vasıti hazretleri buyuruyor ki:

“İbadetleri riyadan korumak daha güçtür. Çünkü, ibadetler zora gelmeyen ve çabuk kırılan cama benzerler. Camın ufak bir zorlamada kırılması gibi, ibadetler de riya karıştığında hemen kırılır, ibadet olmaktan çıkar. Bundan anlaşılıyor ki riya, ibadeti kırmakta, onu ibadet olmaktan çıkarmaktadır. Bunun için kişi, riyaı kalbinden çıkarmak için, bütün gücüyle uğraşmalıdır. Buna muvaffak olamazsa, bu takdirde ibadeti yine terk etmemelidir. Bu illetten kurtarması için Allahü teâlâya dua etmelidir. Tевbe etmelidir. Buna sabırla devam ederse, Allahü teâlâ kendisine ihlasla amel yapmayı nasip eder.”

Riya karışıyor diye ibadeti terk etmek, başka yönlerden de uygun değildir. Bir kimse, vaktiyle bir aşevi yaptırmıştı. Buradan yüzlerce fakir fukara karnını doyuruyordu. Yaptıran kimse, “bunu Allah için mi, yoksa gösteriş için mi yaptım” diye endişeye kapılır ve o gece bir rüya görür. Rüyasında birisi kendisine der ki; Senin amelin Allah için değilse bile, yaptırdığın bu hayır müessesesinde karnını doyuranların ettiği dua, Allah içindir. Bunun faydasını görürsün.

Netice olarak, kim amelinin karşılığını ahirette almak isterse, yaptığını sırf Allah rızası için yapmalıdır. Kimseden bir karşılık beklememelidir. Karşılık beklediğinde, birçok zahmet çekerek yaptığı amel boşa gider. Bunun için yapılan ameli iyi muhafaza etmelidir. Nitekim; “İbadeti muhafaza etmek, işlemekten daha güçtür” buyurulmuştur.

İhlas, insanın işlerinden belli olur...

18.12.2006

İhlas; gerek beden ile, gerek mal ile yapılan farz veya nafil bütünü ibadetleri, mesela hayrat ve hasenat yapmayı, Müslümanları sevindirmeyi, onları sıkıntıdan kurtarmayı, zikri, istigfarı Allah rızası için yapmak demektir.

Namaz kılmaktan maksat, Allahü teâlânın büyüklüğünü düşünerek, Onun karşısında kendi küçüklüğünü anlamaktır. Bunu anlayan bir kimse, hep iyilik yapar, hiç kötülük yapamaz. Nefsine uyan bir kimsenin kıldığı namaz, sahih olsa da, bu meyvelerini veremez. Zira herkesin yanında sünnetlere uygun olarak, yalnız iken ise, edeplere uymayarak yapılan ibadetler, riya olur. Peygamber efendimiz; **(Başkalarına gösteriş için namazını güzel kılan, yalnız olduğu zaman böyle kılmayan, Allahü teâlâyı tahkir etmiş olur)** buyurmuştur.

Her gün beş kere, Rabbinin huzurunda olduğuna niyet eden kimsenin kalbi ihlas ile dolar. Zira namazda yapılması emrolunan her hareket, kalbe ve bedene çeşitli faydalar sağlamaktadır. Camilerde cemaat ile namaz kılmak, Müslümanların kalblerini birbirlerine bağlar ve birbirlerinin kardeşleri olduklarını anlarlar. Büyükler, küçüklere merhametli olur. Küçükler de, büyüklerle saygılı olur. Zenginler, fakirlere ve kuvvetliler zayıflara yardımcı olur. Sağlamlar, hastaları, camide göremeyince, evlerinde ararlar ve; **(Din kardeşinin yardımına koşanın yardımcısı Allah'tır)** hadis-i şerifindeki müjdeye kavuşmak için yarış ederler.

Şeyh Abdülkuddus hazretleri oğluna hitaben buyuruyor ki:

“Vaktin kıymetini bil! Gece ve gündüz ilim öğrenmeye çalış! Her zaman abdestli bulun! Beş vakit namazı sünnetleriyle, tadil-i erkan ile, huzur ve huşu ile, Allahü teâlâyı görür gibi ve Peygamber efendimizin bildirdiği şekilde kılmaya çalış! Bunları yapınca, dünyada ve ahirette sayısız nimetlere kavuşursun. İlim öğrenmek, ibadet yapmak içindir. Kıyamet günü, işten sorulacak, (çok ilim öğrendin mi) diye sorulmayacaktır. İş ve ibadet de, ihlas elde etmek içindir. Her şeyi Allahü teâlânın rızası için yapmak olan ihlas da, hakiki mabud ve kayıtsız şartsız var olan Allahü teâlâyı sevmek içindir.”

Mal, mevki, hürmet, şöhrat kazanmak için yapılan ibadetlerde ihlas olmaz, riya olur. Böyle ibadetlere sevap verilmediği gibi, günah olur, azap yapılır. Bid'at sahipleriyle, haram işleyenlerle ve din düşmanları ile arkadaşlık yapanların kalblerinde, ihlas kalmadığı gibi bunların kalblerinde, zulmet, kara lekeler hasıl olur.

İyi, salih bir Müslüman olabilmek için, Ehl-i sünnet alimlerinin bildirdikleri gibi iman etmek, ibadetleri doğru ve İhlas ile yapmak lazımdır. Allahü teâlâ, doğru ve ihlas ile ibadet yapanları seveceğini, bunların kalblerine dünyada feyzler, nurlar vereceğini, ahirette de sevap yani iyilik vereceğini vaat etmiştir. Hadis-i şerifte; **(Allahü teâlâ buyuruyor ki, benim şerikim yoktur. Başkasını bana şerik, ortak eden, sevaplarını ondan istesin. İbadetlerinizi ihlas ile yapınız! Allahü teâlâ, ihlas ile yapılan işleri kabul eder)** buyurulmuştur.

İbadetlerin doğru olması için, nasıl yapılacaklarını öğrenmek ve öğrendiklerine uygun olarak yapmak lazımdır. Allahü teâlâya yakın olmak, yani Onun sevgisine kavuşmak için, ihlas ile İslamiyet'e uymak lazımdır. İslamiyet'e uymak için de, önce Ehl-i sünnet âlimlerinin bildirdikleri gibi iman etmek, sonra haramlardan sakınmak ve farz olan ibadetleri, ihlas ile yapmak lazımdır.

Eşbah'da buyuruluyor ki:

“Bir ibadette sevap hasıl olması için, bu ibadetin sahih olması şart değildir. Halis niyet edilmesi şarttır. Halis niyet ederek yapılan bir ibadet, bilmeyerek fasid olursa, sahih olmaz. Fakat niyet edildiği için, çok sevap hasıl olur. Mesela, abdestli olduğunu zannederek, abdestsiz kılınan namaz sahih olmaz. Fakat, niyetine karşılık çok sevap verilir. Necis olduğunu bilmediği suyu, temiz zannederek, bununla abdest alıp kılınan namazın şartı noksan olduğu için sahih olmaz ise de, niyet mevcut olduğu için sevap verilir. Şartlarına uygun olduğu için sahih olan bir namaz, riya ile, gösteriş için kılınırsa, sevap hasıl olmaz.”

Bir gün Peygamber efendimiz; **(Bir kimse ihlas ile ‘La ilahe illallah’ derse Cennet’e girer)** buyurur. Eshab-ı kiram da; Ya Resulallah! Bunu ihlas ile söylememizin alameti nedir? diye sorarlar. Resulullah efendimiz de; **(Sizi Allahü teâlânın haram kıldığı şeylerden men etmesidir)** cevabını verirler.

Netice olarak ihlas, her şeyi Allah rızası için yapmak demektir ve bu hâl, insanın işlerinden belli olur. Cüneyd-i Bağdadi hazretlerinin buyurduğu gibi:

“Bir kimse, yaptığı ibadetleri ihlas ile yaparsa, Allahü teâlâ o kimseye, boş hallerden, lüzumsuz heveslerden halas olmak, kurtulmak nimetini, rahatını ihsan eder.”

Amellerin en güzeli...
24.12.2006

İslamiyet'e tam uyabilmek, ilim, amel ve ihlas ile olur. Bunun için ibadetleri, ihlas ile yapmalıdır. Allahü teâlâ doğru ve ihlas ile ibadet yapanları seveceğini, bunların kalblerine dünyada feyzler, nurlar vereceğini, ahirette de sevap yani iyilik vereceğini vaat etmiştir.

Abdullah-ı Rumi hazretleri, Ebülleys-i Semerkandi hazretlerinden alarak şöyle nakleder:

Bir tarihte Bağdat'ta, zenginler hacca niyet ederler ve bir fakir de, onların kafilesine katılır. Kafiledeki zenginlerden biri, alaylı bir şekilde;

- Bineğin yok, azığın yok, cebinde altının da yok. Sen hacca nasıl gideceksin? der. Fakir, zengin alaylı sözlerine çok üzülür ve;

- Allahü teâlâ ne güzel vekildir. Mahlukâtın rızkını O vermektedir. Hepimiz Onun verdiklerini yiyoruz, diye cevap verir ve mahzun bir şekilde oradan uzaklaşır. Hac vazifeleri bitene kadar da onlarla görüşmez. Mekke-i mükerremeden, Medine-i münevvereye giderken, o zengin, fakiri sağ salım karşısında görünce;

- Komşu, sen buraya kadar gelip hac vazifeni yapabildin mi? diye sormaktan kendini alamaz. Fakir de;

- Allahü teâlâya hamd olsun, yüzümüzün karasına bakmayıp, bu mübarek makamı ziyaret etmeyi bize nasip etti ve sağ salim olarak dönüyorum, der. Zengin;

- Acaba sana da berat verdiler mi? diye sorar. Fakir;

- Bu ne beratıdır ki? deyince zengin;

- Kâ'beyi ziyaret edenlere, Cehennemden azat olduğuna dair berat kağıdı verilir, diyerek, bir kağıt çıkarıp fakire gösterir. Fakir, berat kağıdının kendisine verilmediğine çok üzülür ve hemen geriye döner, gözünden yaşlar akıtarak Allahü teâlâya; “Ey âlemlerin sahibi olan yüce Rabbim! Sen her şeye kadirsin. İhsanların bütün kullarına her an yağmaktadır. Cehennemden azat olup orada incinmemeleri için kullarının bazısına berat vermişsin. Bu fakir kuluna berat verilmedi, yoksa azat olmadı mı?” diye yalvarırken bayılır. Baygın halde iken, yanına bir kimse gelir; “Ey fakir! Başını kaldır ve şu beratını alıp arkadaşlarına yetiş!” diyerek elindekini ona verir.

Fakir kendine geldiğinde, elinde, dünya kağıtlarına hiç benzemeyen, yeşil renkli nurdan yazıları olan ve misk gibi kokan bir berat kağıdı görür. Kağıdı öpüp başına koyan fakir, çok sevinir, şükür secdesi yapar ve kafilere yetişmeye çalışır. Kafilerdekiler, fakirin geldiğini görünce gülüşerek ve alaylı bir şekilde;

- Cehennemden azat olma beratını alabildin mi? diye sorarlar. Fakir de beratını çıkararak;

- İşte! Rabbimizin ihsanı olan beratım! diyerek, misk kokulu beratını zengine sunar. Beratı alan zengin, nurdan yazılarla fakirin Cehennemden azat olduğunu okuyunca, akli başından gider ve bayılır. Ayıldığı zaman, kendi kendine;

- Vah bana, vah benim boşa geçen ömrüme! Keşke ben de bu fakir gibi sadık olsaydım. Onun kavuştuğu bu saadete ben de kavuşsaydım. Bu fakir, sadakati sebebiyle bu mertebelere ulaştı. Ben ise zenginliğim sebebiyle gurura kapıldım ve bundan mahrum oldum. Bütün malımı versem, bu kağıttakilerin bir noktasını alamam diyerek ah eyler, gözyaşı döker. Fakir;

- Hacı efendi! Beratım sende kalsın. Ben öldüğüm zaman kabrime koyun da sual meleklerine onu göstereyim der. Zengin, beratı alır ve sandığına koyar.

Bir müddet sonra zengin, ticaret için başka memlekete gider ve bu arada da fakir vefat eder. Birkaç ay geçtikten sonra, zengin ticaretinden döner ve fakiri sorar;

- Sizlere ömür! Sen gittikten sonra vefat etti derler.

Zenginin sanki dünyası başına yıkılır, çok ağlar ve;

- Onun bende kıymetli bir emaneti vardı. Vasiyetini yerine getiremedim, beratını yanına koyamadım deyip hemen evine gider sandığı açar. Fakat beratı koyduğu yerde, tekrar tekrar aramasına rağmen bulamaz ve;

- Kabrine gidip bakayım. Belki, birisi beratı alıp ona vermiştir diyerek, kazma kürek alıp kabre gider. Mezarını açmak isteyince; “Kabri açma! Biz ona o beratı verdik, dışarıda bırakmadık!” diye bir ses işitir ve bayılır. O halde iken fakiri görür. Fakir; “Ey hacı efendi! Allahü teâlâ sana selamet versin. O berat bana verildi. Hamd olsun. Münker ve Nekir meleklerine gösterdim. Onu görünce sorgu sual bile etmediler. Bu beratı almama hacdan dönerken sen sebep olmuştun. Cenab-ı Hak senden razı olsun” deyip kaybolur.

Zengin ayıldığında, doğru evine gider, fakir için hatimler okutur, yemekler pişirtir, yetimleri, fakirleri doyurur.

Şah Veliyyullah-ı Dehlevi hazretleri buyuruyor ki:

“Yeni imanla şereflenen bir kimsenin önceki günahları silindiği gibi, şartlarına uyarak ihlasla yapılan ve kabul olan hac da günahlar için kefarettir.”

Netice olarak ibadetleri, şartlarına uyarak ve ihlas ile yapmalıdır. Malik bin Dinar hazretlerinin buyurduğu gibi:

“Amellerin en güzeli ihlasla yapılan ameldir.”

Hakkı bâtıldan ayırabilmek...

25.12.2006

Akıl, anlayıcı bir kuvvettir. Hakkı bâtıldan, iyiyi kötüden, faydalıyı zararlıdan ayırt etmek için yaratılmıştır. Bunun için, hakkı bâtıl ile karıştırılabilecek olan insanda, cinde ve meleklerde akıl yaratılmıştır.

Akıl bir ölçü aleti gibidir. İki iyi şeyden, daha iyi olanını ve iki kötü şeyden, daha kötü olanını ayırır. Akıllı kimse, sadece iyiyi ve kötüyü anlayan değil, iyiyi görünce onu alan ve kötüyü görünce de onu terk edendir. Akıl göz gibidir. Din de ışık gibidir. Işık olmazsa, göz göremez.

Allahü teâlâ, insanı yarattı, ona akıl ve düşünme kudretini verdi. İnsanın diğer mahluklardan en büyük farkı, insanın bedeni yanında ruhunun bulunması, düşünebilmesi, bütün olayları akli ile muhakeme edebilmesi, akli ile karar vermesi ve bu kararı uygulayabilmesi, iyilik ve fenalığı ayırabilmesi, hata işlediğini anlayabilmesi, bunun için pişmanlık duyması ve benzeri gibi üstünlükleridir. Acaba insan, kendisine verilen bu çok yüksek hassayı, kendi başına ve hiçbir rehber, yol gösterici olmadan kullanabilir mi, kendi başına doğru yolu bulabilir ve Allahü teâlâyı tanıyabilir mi?

Tarih incelenecek olursa, insanların önlerinde, Allahü teâlânın gönderdiği bir rehber olmadan kendi başlarına gittiklerinde, hep yanlış yollara saptıkları görülür. İnsan, kendisini yaratan büyük kudret sahibinin var olduğunu, akli sayesinde anladı, fakat, ona giden yolu bulamadı. Peygamberleri işitmeyenler, Yaratanı önce etraflarında aradı. Kendilerine en büyük faydası olan güneşi, yaratıcı sandılar ve ona tapmaya başladılar. Sonra, büyük tabiat güçlerini, fırtınayı, ateşi, denizi, yanar dağları ve benzerlerini gördükçe bunları yaratıcının yardımcılarını zannettiler. Her biri için bir alamet yapmaya kalktılar ve bundan da putlar doğdu. Böylece, çeşitli putlar zuhur etti. Kısacası insan, ezeli ve ebedi olan Allahü teâlâyı kendi başına bir türlü tanıyamadı. Bugün bile güneşe ve ateşe tapanlar vardır. Bunlara şaşmamalıdır. Çünkü rehbersiz, karanlıkta doğru yol bulunamaz. Kur'an-ı kerimde, İsrâ suresinin on beşinci âyetinde mealen; **(Biz, Peygamber göndererek bildirmeden önce azab yapıcı değiliz)** buyurulmaktadır.

Allahü teâlâ, kullarına verdiği akıl ve düşünme kuvvetinin nasıl kullanılacağını onlara öğretmek ve kendi birliğini onlara tanıtmak ve iyi işleri fena, zararlı işlerden ayırmak için, dünyaya Peygamberler gönderdi. Peygamberler, beşeri sıfatlarda bizim gibi insandırlar. Onlar da yer, içer, uyur ve yorulur. Bizden farkları, zeka ve muhakeme kuvvetlerinin çok üstün olması, tertemiz ahlaklı ve Allahü teâlânın emirlerini bize tebliğ edecek bir güçte bulunmalarıdır. Peygamberler, en büyük rehberlerdir.

İmam-ı Rabbani hazretleri buyuruyor ki:

"Allahü teâlânın, insanlara Peygamberleri göndermesi en büyük nimettir. O büyük insanların mübarek varlıkları olmasaydı, bu âlemi yaratanın varlığını, biz kısa akıllı insanlara kim gösterirdi? Eski Yunanlıların ilk filozofları, o kadar zeki ve kurnaz oldukları halde, Yaratanın varlığını anlayamadılar. Bu kâinat, böyle gelmiş, böyle gider, canlılar da birbirlerinden meydana gelip ürer. Bu böylece devam eder, dediler. Cahillik devri geçip, yeni Peygamberlerin davetlerinin nurları ile, âlem aydınlanınca, sonra gelen Yunan filozofları, o nurların ışıkları ile uyanarak, üstadlarının sözlerini reddetti. Bir yaratanın bulunduğunu kitaplarına yazdılar ve bir olduğunu ispat ettiler. O halde, insan akli, o büyüklerin nurları ile aydınlanmadıkça, bunu bulamıyor. Peygamberler olmadıkça, bizim düşüncelerimiz, doğru yola yaklaşmıyor. Dağda, çölde yetişip de, Peygamberlerden haberi olmayanlar, kendilerine, hakikat duyurulmadıkça, kâfir olmazlar. Bu haber de, Peygamberler ile gönderilmektedir. Evet, Allahü teâlâ, akli, doğru yolu bulmak için yaratmış ise de, yalnız başına bulamaz. Akla, o yol haber verilmedikçe, şiddetli azap yapılmaz."

Netice olarak, hakkı bâtıldan, doğruyu eğriden ayırmak, dünyada en zor olan şeydir. Bir rehber olmadan da, bu mümkün değildir. Ayrıca cahillik ve tembellik de, hakkı bâtıldan, iyiyi kötüden ayırmamıza mani olmaktadır. Bunun için bazı kimseler, ahirette, dünyada iken hak diye sarıldıklarının bâtıl olduğunu görecekle ve yandık diyeceklerdir. Bazı kimseler de, hakka bâtıl diye hücum edecekler, saldıracaklar ve hüsrân içinde kalacaklardır. Bazıları da, bâtıla hak diye sarılacaklar ve kahru perişan olacaklardır. Bu sebeple Peygamber efendimiz, ümmetine de öğretmek için, zaman zaman şöyle dua ederlerdi:

(Ya Rabbi! Doğruyu bize doğru olarak göster ve ona uymayı bize nasip et ve yanlış, bozuk olan şeylerin yanlış olduklarını bize göster ve onlardan sakınmamızı nasip et!)

Yakınlık, fedakârlık ister

31.12.2006

Kurb kelimesi, yakınlık, yakın olmak anlamındadır. Kurban da, kelime olarak, Allahü teâlâyı yakın olmak ve bir gaye uğruna kendini feda etmek anlamlarına gelmektedir. Dinen ise; mukim, akil, baliğ, hür ve dinen zengin olan Müslüman bir erkek ve kadının, Allahü teâlânın rızası için kurban niyetiyle bir hayvanı kesmesidir.

Dinimizin emrettiği ibadetlerden namaz ve oruç, beden ile, zekat ve kurban, mal ile yapılan ibadetlerdendir. Hac ibadeti ise, hem mal hem de beden ile yapılan bir ibadettir.

İnsanlardan bazılarına, beden ile, bazılarına da mal ile yapılan ibadetler zor gelmektedir. Cenab-ı Hak ise, her iki şekilde de kullarını imtihan etmektedir. İnsanın, bedenini, malını hatta canını Allahü teâlânın rızası için, Onun emri olduğu ve Onun yolunda feda edebilmesi kolay değildir. Dünyada iken, bu fedakârlığı yapabilenler, hakiki bayrama ve sonsuz Cennet nimetlerine kavuşmaktadırlar.

İbrahim-i Havvas hazretleri anlatır:

“Bir sene, hacca gitmeye niyet ederek yola çıktım. Ne zaman Kâbe-i şerif tarafına gitmek istedimse, gayri ihtiyari ters istikamete doğru gidiyordum. Allahü teâlânın iradesi beni bu tarafa çekiyordu. En sonunda İstanbul tarafına gitmeye karar verdim. Şehre girdim. Yüksek bir köşk gördüm. Kapısı önünde, bir kısım insanlar toplanmıştı. Yaklaşarak;

-Niçin toplandınız? diye sordum. Onlar da;

-Rum Kayserinin kızı delirmiş, çare bulmak için doktorlarını topladı dediler.

Bunda bir hikmet olsa gerektir deyip içeri girdim. Odada Kayser'in kızını gördüm. Bana bakarak;

-Ey İbrahim-i Havvas! Hoş geldiniz dedi. Ben, hayret ederek;

-Beni nereden tanıyorsunuz? diye sorunca bana;

-Canımı canana teslim etmek istedim ve Hak teâlâdan sevdiği bir kulunu yanımda bulundurmasını niyaz ettim. “Üzülme, yarın İbrahim-i Havvas dostum sana gönderilir” buyuruldu dedi.

Bunun üzerine;

-Peki hastalığınız nedir? diye sorduğumda kız;

-Bir gece dışarı çıkıp, ibret nazarı ile gökyüzüne baktım. Allahü teâlâ, beni benden aldı. Kendimden geçtim. “La ilahe illallah Muhammedün resulullah” kelimesi dilime, manası kalbime geldi. Bu kelimeyi dilimden düşürmez oldum. Bu sebepten halime delilik, bana da deli dediler diye cevap verdim.

O zaman ben;

-Bizim diyara gelmek ister misin? deyince, o da;

-Sizin diyarda ne vardır? dedi.

-Mekke, Medine, Beytül Mukaddes oradadır diye cevap verince;

-Sağ tarafına bak dedi. Baktım, bir düzlükte Mekke, Medine ve Beytül Mukaddes'i karşımda duruyor gördüm. Az sonra bana;

-Vakit yaklaştı, istek ve arzu haddi aştı dedi ve Kelime-i şehadet getirip ruhunu teslim etti...”

Behaeddin Buhari hazretleri hacda iken hacılar Mina'da kurban kesiyorlardı ve;

-Bizim de kurban kesmemiz lazım, fakat biz oğlumuzu kurban edeceğiz buyurdu.

Talebeleri “bu sözde bir hikmet vardır” diyerek, o günün tarihini kaydettiler. Hacdan sonra Buhara'ya döndüklerinde, Behaeddin Buhari hazretlerinin o sözü söylediği gün, oğlunun vefat ettiğini öğrendiler. Oğlunun vefatı üzerine buyurdu ki:

-Allahü teâlânın ihsanı ile oğlumun vefat etmesi hususunda da Resulullah efendimize uymuş oldum. Çünkü Peygamber efendimizin de oğlu vefat etti. Resulullah efendimizin başından geçen işlerin hepsi benim başımdan da geçti. Yapmış olduğu her işle amel ettim. Hiçbir sünneti terk etmedim. Hepsini yerine getirdim ve neticesini buldum.

Tavus bin Keysan hazretleri anlatır:

“Hacca gitmiştim. Yanımda bir de çocuk vardı. Binecek hayvanı, yiyecek bir şeyi yoktu.

-Ey çocuk, senin yiyeceğin var mı? dedim. Çocuk;

-En iyi yiyecek takvadır. Kerimlerin evine giderken yiyecek götürmek uygun değildir dedi.

İhram kuşandığımızda hepimiz “Lebbeyk” dediğimiz halde, çocuk söylemiyordu.

-Niçin söylemiyorsun dedim.

-Red cevabını duymamak için dedi.

Bu söz üzerine çok ağladım ve kendi kendime; “Bu çocuk reddolunmaktan korkarsa, biz reddolunur, kabul edilmezsek halimiz nice olur” dedim! Mina’ya kurban kesmek için geldik. Kurbanlarımızı kestik, fakat o çocuk kesmedi ve; ‘Ey benim Allah’ım! Herkes kurban kesiyor. Benim kurban kesecek hiçbir malım yok. Ancak, bu küçük vücudumu senin rızan için kurban etmek istiyorum, kabul buyur Allah’ım?’ diyerek ağlıyordu. Çocuk, Kelime-i şehadet getirerek canını, canana teslim etti.

Annesi hadiseyi öğrenince, çok üzölüp ağladı. Bir ses duydu:

-Ey hatun! Senin çocuğun, benim rızama kavuşmak için canını feda etmek istedi. Kabul ettim. Eğer istersen seninkini de kabul ederim, diyordu...”

Netice olarak, Resulullah efendimizin aşkı ile yanan Mevlana Halid-i Bağdadi hazretlerinin buyurduğu gibi olabilmek kolay değildir:

Çıkacak bir canım kaldı, ey bütün canların canı!

Uygun olur mu söylemek, canımı fedaya geldim...